

СРПСКА ПРЕД

СЛОБОДНЕ НОВИНЕ БРОЈ 9. ГОДИНА 1. 20. ДЕЦЕМБАР 1990. 20 Д

ПОСЛЕДЊИ УДАРАЦ

ARRIENS

ИТАЛИЈА 2200 ИТЛ, ФРАНЦУСКА 6,30 ФФФ, ШВЕДСКА 3,00 СХФ, АУСТРИЈА 20АТС, СР НЕМАЧКА 3,80 ДЕМ, БЕЛГИЈА 40 БЕФ, ХОЛАНДИЈА 3,50 НТГ,
ГРЧКА 200 ГРД, НОРВЕШКА 14,50 НОК, ДАНСКА 15,00 ДКК

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ У СОМБОРУ 24. 11. 1990. — ГДЕ СУ ВАШИ ГЛАСОВИ

1971

О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА КРИВИЧНОГ ЗАКОНА СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Проглашава се Закон о изменама и допунама Кривичног закона Социјалистичке Републике Србије, који је донела Скупштина Републике Србије, на седници Већа удруженог рада 26. новембра 1990. године, на седници Већа општина 26. новембра 1990. године и на седници Друштвено-политичког већа 26. новембра 1990. године.

РС број 222

У Београду, 26. новембра 1990. године

Скупштина Републике Србије

Председник Скупштине,
Зоран Соколовић, с. р.

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА КРИВИЧНОГ ЗАКОНА СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Члан 1.

У Кривичном закону Социјалистичке Републике Србије („Службени гласник СРС“, бр. 26/77, 28/77, 43/77, 20/79, 24/84, 39/86, 51/87, 6/89, 42/89 и 21/90) у члану 60. после речи: „вероисповести“ додају се речи: „политичком или другом убеђењу“, а после речи: „општим актом“, додају се речи: „или ратификованим међународним уговором“.

Члан 2.

У члану 67. став 1. речи: „и њему“, замењују се речима: „или њему“.

после речи: „гра“

Члан 5.

Назив кривичног дела и члан 98. мења се и гласи: „Повреда угледа република и аутономних покрајина.“

Члан 98.

Ко јавно изложи порузи Републику Србију или другу републику у СФРЈ, њихову заставу, грб или химну, њихово председништво, скупштину или извршно веће, председника или чланове председништва, председника скупштине или председника извршног већа у вези са извршењем њихове функције, или ко јавно изложи порузи аутономну покрајину, њено председништво, скупштину, извршно веће, председника или члана председништва, председника скупштине или председника извршног већа у вези са вршењем њихове функције, казниће се затвором до три године.

За издавање...

...се чека...

...

КАКО СУ УКРАДЕНИ ГЛАСОВИ

ИЗЛОГ

БИТКА ЗА НЕПОСТОЈЕЋУ ТРЕЋИНУ

стр. 16-22.

АПЕЛ

СКИНИТЕ ПЕТОКРАКУ СА НАШЕГ ЧЕЛА

стр. 29.

МИЛА ШТУЛА

ПОСАО МАЛЕ СЛУШКИЊЕ

стр. 27.

ПИСМО СРПСКОМ СТРИЦУ БРАНИ ЦРНЧЕВИЋУ

ШТО НЕ ОДЋУТА

стр. 36-38

ЗА КОГ ИГРАЧА НАВИЈА ГОСПОЋА БЕНДЛИ

СЛОБОДАН УМЕСТО СЛОБОДЕ

стр. 40-41

СРПСКА ПРИВРЕДА

АЛАЛ ВЕРА, АЛ!

стр. 52-54

ТРАГЕДИЈА ПОЛИТИЧКОГ ЈЕДНОУМЉА

УБИСТВО ИЗ ЗАСЕДЕ

стр. 58-59

СЛОБОДНЕ НОВИНЕ, СРПСКА РЕЧ

ИЗДАЊЕ: СЛОБОДНИХ НОВИНАРА, ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Богољуб ПЕЈЧИЋ, УРЕДНИЧКИ КОЛЕГИЈУМ: Вук ДРАШКОВИЋ, Милан ПИМЕНИЋ, Слободан РАКИТИЋ, Дејан ЛУЧИЋ, Александар ЧОТРИЋ, ДИЗАЈН: Дејан ЂУРОВИЋ, Љиљана ЈОРГОВАНОВИЋ, (ДЕСК), САРАДНИЦИ: Милица ЛАЗИЋ, Раде ГРУЈИЋ, Љуба РАНКОВИЋ, Властимир ЂОРЂЕВИЋ, Слободан ЕРИЋ, Бора ЂОРЂЕВИЋ, Ђорђе ВУКОЈЕ, АДРЕСА: Главни и одговорни уредник: Хотел „ЈУГОСЛАВИЈА“ (с 879) 11080 ЗЕМУН, ТЕЛ. 011 600-222 ЛОКАЛ 9979, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ Народног фронта 43/4 бр. 23, тел 642-233 локал 149, 1100 БЕОГРАД. ЖИРО РАЧУН динарски 60801-603-27562, девизи 60811-620-128-25731-7495633 са логотипом за „Српску реч“. РУКОПИСИ И ФОТОГРАФИЈЕ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ. Штампана ДП штампарија „БОРБА“ Косовска 26, 11000 БЕОГРАД.

ЈАДНА МОЈА СРБИЈО

Дан после избора пукла нам је истина пред очима. Скривено од наших погледа ушуњао се у Кривични законик члан о вербалном деликту.

Исцрпели смо се у изборима, у уситњеној и расцепканој опозицији, која је ипак имала око 50% гласова заједно, али они су били подељени на оне који желе брзе промене и друге који хоће демократију на неких петнаестак начина.

А где демократију? Демократија у потпуном колапсу привреде, у потпуно безнадежној економској ситуацији, политичкој изолацији. Нико новој власти неће дати никакве кредите, никакву помоћ сем распродаје ово мало преосталих ресурса или утискивања прљавих ливница, термоелектрана и сл. зато да бисмо били јевтина радна снага за Европски капитал и девизе, које ће нам требати да се наши дивни представници народа проводе, школују и лове провизије по иностранству.

Словенија је побегла, Хрватска се спрема. Црна Гора, комунистичка и самостална већ прети савезној влади и слави победу комунизма кога цео свет данас одбацује. Македонија покушава да се извуче из тешке кризе и чека моменат да побегне од „највећег непријатеља“ Србије, па ако може још нешто и да понесе. Она је наравно оријентисана на суседе који су одбацили комунизам. Босна подељена на три вере до јуче прво потенцијално буре барута, решаваће тешке и несрећне проблеме сиротиње и расцепканоности у које је доведена, али ипак без комуниста што јој даје некакву наду.

А ми? Е, па изабрали смо како смо желели. Пружену руку спаса смо одбили и ускоро ћемо имати Косово у целој Србији. Требаће нам огромна средства да се издржава војска и милиција, јер другачије овај систем не може да се одржи, нигде у свету није могао, без некорисне, малигне бирократије, своје или туђе војске, а нарочито без КГБ-а, УДБ-а, милиције, полиције, територијалне одбране, специјалних јединица за заштиту рада и поретка.

Социјални немири који ће се наставити због беде која неће моћи више да се прикрива, запошљаваће све већу масу гуштериља. Новине ће бити или овакве као данас, или укинуте (већ јуче су се неки другови из Политике сликали на телевизији).

Огромни војни, полицијски и партијски апарат ће се држати у приправности да се „звечка“ њиме, као уосталом и сада, под надзором Покрета за „Југославију“. То ће значити окупацију целе Србије као што је сада на Косову.

Једино Албанци на Косову, та сиромашна и јединствена маса наставиће се размножавањем. Сад има шансе да јој се више помогне из иностранства, јер се бори и бојкутује један режим који је свуда у свету пропао.

Овакво стање ће неизбежно довести до мањих, већих побуна и најзад до грађанског рата у коме ће изгинути цвет Србије, они који би, јадици, желели промену, погледати у мало бољу будућност, али им њихове тате, маме и деде то нису остварили.

Тешка судбина те чека, моја Србијо! Тешак грех је на нама који не ухватисмо пружену прилику.

Ничем се не надам, промене су почеле, уназад на брозовини, али нема више страних кредита, од обманутих Срба из расељења нема више пара (види зајам за Србију); крађе и цеђење друштвене имовине ће се наставити баш као и до сада, док се не доведе до ничега. Неће бити савезне владе да обузда инфлацију по сваку цену и да натера власт на нове изборе.

Да ли ће нам свет помоћи? А зашто би? Сами смо изабрали своју судбину. Важио је да је већ сада на снази закон о култу личности.

Крађе уличне, провале у станове су све чешће, убудуће ће бити само мање севентивне. Проваливаће се само за храну, калози ће се празнити, народ је већ почео да гладује. Многи радници штрајкују и вапају за зарађеним динаром јер немају чиме да купе ни килограм кромпира за децу. Обећањима просперитет може се остварити само на ценама.

Унутрашњи немири, измишљање и стварање непријатеља биће наша свакодневница. Окупација са Косова прошириће се на целу Србију. А окупација много кошта. Пара нема, али крв је јевтина. Можда је боље и умрети него чекати будућност која је прошла.

Добро ти јутро, Србијо, које си изабрала.

Потпишите, кога хоћете, ја не смејем да се потпишем, не после 10 децембра.

АНТИСРПСКА КОАЛИЦИЈА

Данас је дан избора и траје изборна „шутња“ тако да ће све што ће бити сати бити могуће штампати (као ће се штампати) тек кад изборна битка буде завршена и копча (изборна проглашени материјали) буду бачена у контејнер. Али независно од исхода данашњег поласа треба рећи неколико речи о претходној предизборној „кампањи“ коју нам је организовала наша садашња власт.

Осврћућу се само на последње часове пре дванаест. петак. На студију „Б“ корисна, речита и паметна Дана Радоњић покушала је да води и канвајске послове заједнички састанак свих истакнутих лидера опозиције и једног окупачког и несрећног Бачковића из СПС(Б) коме је онто ова ситуација била непријатна. Само ту да поменем да се овде појавио и С. Ковач који је био наругушен и бескористан.

Пратила сам ову емисију јер ми је био ускраћен очекивани тран предизборни сусрет вођа великих странака Србије који је несесибично понудио Савез Савез Срба Света као доказ добре воље да своје време уступи нашим највећим борцима за будућност и срећу Србије, укупношћу и Милошевића (да му се да последње трикве да се поштено покаже народу). Од тога сам много очекивала, али ТВ се покрила неким папирићима и избегла овај сусрет који су слушаоци толико желели. Наравно кад свега је јасно да је та забрана ко самог врха садашње власти, чија се политика може најблаже назвати ведрешком (контрапродуктивном).

Ја сам се одлучила, већтин, да о нечем другом кажем неколико речи. Истовремено док је ова емисија трајала на поштеном, независном, али на жалост слабо дометном студију „Б“, дотле је на много гледањем каналу екран уступаљан продуценту рочи, селици (посланику) уставомане суседне

нег држави да се она шепури и Србији читаво време о њеним лидерима. Ја не знам поредом ове мене, не би ме ни интересовало, али њен језик је хрватски и њено је очигледно задовољство да тим језиком каља и плаје наше најугледније Србе, а нарочито наравно, Вука Драшковића. Речју: сав понос и нада ове утјетене Србије био је прелатан бесу подметању и иживљавању једне екстремне туђинке (на страну што је ова једна професија осрамоћена и гурнута у надзобне подземље). Њој је пуштено да се појави на екрану и да са садистичким задовољством расажње, плује и прља оно најпоштованије и најдуховније што је остало у Србији поред насилног атеизму и дугогодишњег уништења бића српства. Али у генима нам је сачувано образа и поштења, да нам се овакв душа ставља у одбрану оног ко је тако бездушно и неправедно напао. Савез исисамо на Христа и његово претварање, на наше претке који су се толико мучили за стабину и част. Вук је сада мид и све што се њему упућује погађа нас, то је само будућој Србији која се нада.

Без обзира да ли ће победити српска власт данас, будућност припада младима па нека се и даље за њу боре.

**РУЖА МИЛУТИНОВИЋ
Нови Београд**

П. С. Зашто сам овај чланак назвала „антисрпска коалиција“? Нека читаоци просуде сами.

ДА ЛИ ЈЕ ОРВЕЛ ПИСАО О СРБИМА?

Опозиција је пре избора морала бити свесна неких чињеница па је се или морала ујединити или бојковати избор. Овако како сада ствари стоје, она ће у будућем парламенту бити само украс и тешко ће повратити изгубљени углед због оваквог пораз.

Прво, многе анкете су указивале да владајућа партија има огромну предност у народу углавном због необјективног информисања ТВ Београд. Друго, присталице водеће опозиционе партије су млади људи, већином испод 30 година. Прост однос година свих бирача (од 18 до 30) према (30 до 70) је приближно 1:4 управо онако како је опозиција и изгубила.

До односа са којим је опозиција изгубила да може се доћи и следећим разматрањем. Владајућа партија је једина децидирано тврдила да ће задржати друштвену (партијску) својину и да неће отпустити ни једног радника (то је било најважније обећање). Истовремено су као партија на власти биле у могућности да честим увећањем пензија на извесан начин подићу већину пензионера који су 1/3 гласачког тела Србије. Ако се претпостави да у свакој фабрици или установи има барем 1/3 вишка радника (оних за отпуштање) онда је јасно за кога су они гласали као и колико је било мудро обећање бољшевика да ће сви имати посао (чак и они незапослени).

Дакле, 1/3 + 1/3 = 2/3 и опет долазимо до процента са којим је победила владајућа партија.

Постоји и нешто много горе: показали смо целом свету да смо и душом и телом комунистичко, барем на западу, није баш на цени.

У време када половина наших предузећа има минималне или никакве плате, када нам се од оног што зарадимо узима више од 60% за скупу државу бољшевичког типа, ми дајемо свој глас баш онима који су нас у то и увалили.

Одавно се пише и говори да су нам болшевици уништили село, цркву, културу, обичаје...

Изгледа да су узели и народ, или су га бар вишегодишњом негативном селекцијом учинили поткупљивим и непоузданим. Јер како објаснити чињеницу да је СПО увек имала десетине хиљада присутних на својим промоцијама а СПС неколико стотина. Па ипак, на изборима СПС убедљиво побеђује! Јесу ли Срби постали она плашљива бића из таме о којима је писао Орвел? Ако нису, зашто бирају оне који их већ 50 година нагоне да живе у бедни док они владају са Дедиња?

Нека предвиђања опозиционих првака да ће СПС остати најдуже до следећих избора оповргавају оне две трећине (нерадници и повлашћени) па СПС остаје сигурно на власти, а то је најмање још 20. година.

Морам признати да сам се и сам надао да се ових дана завршила како Лењин рече „диктатура пролетаријата“. Да ћу поново, као некада, славити Божић, Ускрс, Ђурђевдан али не сам, него са свим Србима. Нажалост, тај дан (барем ја и моји вршњаци) вероватно нећу дочекати.

Јер у мојој Србији је 80 одсто људи који желе да и даље славе Дан Јосипа Радника (Први Мај) или дан када је Србин пацао на Србина...

А једног дана, који ће ко зна када доћи, болшевици ће исцрпсти све своје лажи и мораће да оду са власти. Они ће рећи: опростите нам што смо грешили, ми смо само пробали наш модел комунизма...

Милан ЈОВАНОВИЋ
Београд

ЈА САМ ПРЕВАРЕН

Поштована Господе уредници,
Сматрали смо да је Милошевић почео борбу за ослобођење Србије, међутим види се да је ова борба највише борба за лидерство.

Болшевички шљам срушен је у целом свету, а задржан је само у Албанији и Србији. Који су разлози што Слободан Милошевић задржава тај болшевички шљам и руши свој ауторитет? Када је у Новом Саду у Месној заједници 25. Мај била промоција СПС, видео сам ко је присутан и одмах се вратио кући. Јер тамо су седели све сами бивши болшевици, па и они који су ме хапсили зато што сам ја једини из те Месне заједнице подржавао Слободана Милошевића и амандмане које је нудила Србија.

Шта сада ово значи? Зар ја треба поново да сам у том друштву? Од наводне победе друга Милошевића над аутономашима ја сам изгубио право држављанства на територији моје Месне заједнице и већ три године не могу да уђем у ту Месну заједницу, већ мој посао обављам преко других лица, а зашто? Зато што је секретарица Месне заједнице као аутономашица престала са мном да говори, а престали су да говоре са мном и сви аутономаши из СУБНОР-а и Савеза комуниста. Ето шта сам доживео борити се за Србију и за Слободана Милошевића.

На поменутој промоцији видео сам и Стеву Херцеговца, који је у време аутономаштва био председник Тајних агената за општину Лиман, који ми је слао милицију у стан да ми претресају стан, да ми траже писаћу машину на којој ја пишем Слободану Милошевићу. Посматрао сам га како тапше и како све одобрава. Пошто се тај председник тајних агената лиманске општине на-

шао ту да брани Милошевића, мени у том друштву није место.

Друго, на линији болшевизма остали су само лопови. Мени су бивши аутономаши, односно болшевици у пролазу добацивали: „бићеш убијен мајку ти твоју“, а сада су се сви такви сакрили у Социјалистичку партију Србије. Нека јој је на част!

Недељко БУГАРСКИ
Нови Сад

ДА ИМ СЛУЖИ НА ЧАСТ

Праи круг избора је завршен. Резултати су онакви какви су се и очекивали. У условима под којима су спроведени „кад кадија тужи и кадија суди“, исход није ни могао бити другачији.

Владајућа странка донела је изборни закон и подесила га према свом „лику и облику“, а сва медијска средства и све институције система радиле су за владајућу Социјалистичку партију и њој служили. Нису недостајала ни финансијска средства за митинговање и пропаганду, у коју се пред саме изборе умешао и председник Председништва СФРЈ, др Борисав Јовић, што није смео да учини и што му не служи на част. А председник Републике је држао до последњег дана састанке са руководиоцима фабрика и раднике у радном времену изводио на митинге. Тако у Панчеву и Бору, тако у Нишу и Новом Саду.

Поучени примером свога председника Републике тако су се понашали и његови перјаници — посланички кандидати. Иако је четвртак, 6.12., у ponoћ, проглашен за последњи дан агитације, у суботу (7.12.) поштански сандучићи у четири месне заједнице били су преплављени пропагандним материјалом др Љубише Митровића, професора Филозофског факултета у Нишу и кандидата СПС. Поред биографских података у материјалу су биле и слике његове породице са подацима о сваком члану — док је као посебан прилог била фотографија уваженог професора са печатом Социјалистичке партије.

Прилог: пропагандни материјал посланичког кандидата СПС проф. Митровића.

Саме ове чињенице биле би довољне да се избори прогласе нерегуларним и ништавним.

А оно што Српском покрету обнове може и треба да служи на част је број бирача који се за њега определио, и поред свих притисака и подметања владајуће странке и самом покрету и његовом председнику Вуку Драшковићу. Посебно, што су све његове присталице махом млади људи, који су без икаквог интереса и срцем и душом за њега, што време ради за њих и што је будућност њихова.

Владислав БОШКОВИЋ
Ниш

ПИСМО МИЛИ ШТУЛИ

(илити најдражој болшевичкој поштапалици)

Не знам како је најбоље да Вас освовим: другарицом — не могу, јер нисте ми другарица; госпођом — то је најмање могуће, јер свака госпођа има бар најос-

ПИСМА

новнију културу и своје достојанство, који Вам а очигледно недостају.

Не могу за Вас рећи ни то да сте реномирана новинарка (воле Вас само Митевић и Милошевић, тј. комунисти, па макар и „прекрштени“ у „социјалисте“). Повод што Вам се уопште обраћам јавно је Ваше гостовање на ЗК ТВ Београд у коме сте се „часно“, као и увек до сада представили бројним гледаоцима и грађанима.

Као и свака права Српкиња одана свим својим срцем, душом и телом својој отаџбини, мајци Србији, да ћутке пређем преко Ваших речи (које су, узгред буди речено, најјефтиније блувотине и лажи). Пошто не желим да заузем превише простора у новинама, знам да и други имају шта да кажу, све ћу навести под тачкама и редоследом.

1. Оправдали сте решење колегијума ТВ Београд у коме се забрањује наступ у емисији „Представљање политичких странака у Србији“ у термину од 21.00 — 22.30 господину Вуку Драшковићу, г. Вељку Губерини и г. Драгољубу Мићуновићу. Чуди ме, заиста ме чуди, да тако „добро информисана“ новинарка као Ви не зна да су поменути господа чланови Савеза свих Срба света. Они су били позвани као чланови тог савеза, а не као председнички кандидати својих странака; па према томе — не би гворили о програмима и начелима својих страначких организација, већ о начелима програма Савеза свих Срба света. Очигледно је да се Слободан Милошевић (који је био позван да буде гост у тој емисији, а није се појавио) боји стварања опозиционе коалиције до које ће највероватније и доћи, боји се јавног наступа на ТВ-у (Боже мој, како одмах одговарати на питања кад нам у штабу нису написали одговоре?) јер би се жестоко осрамотио као човек који једноставно не уме да срочи реченицу без туђе (штабске) помоћи.

2. Морам да Вам изразим и своје дивљење за једину ствар коју добро радите, а то је извртање туђих речи. Навели сте како је г. Вук Драшковић рекао да ће бесплатно сахрањивати свој српски народ, да је рекао за тај народ да су овце, да ће сећи руке са туђим заставама по Србији и слично. Не знам само како Вам успева да то тако лепо срочите, али знам да Вам није поверовао нико — ама баш нико ко је гледао наступе г. Драшковића 19.11., 3.12. или ко је читао „Српску реч“ и друге истинољубиве новине. Затим сте навели да је он час за мир, а одмах затим за реваншизам. Изгледа да ћу морати и то да Вам појасним: г. Драшковић је ЗА МИР МЕЂУ СВИМ СРБИМА (како каже и Химна Светом Сави: Свети Саво, ти помози, да живимо сви у слози). А реваншизам... е, то је друго. Ниједан, али баш ниједан Србин неће заборавити „пасај гробља“ и Јасеновац који су нам поклонили Ваши сународници Хрвати. Како мислите да кажем „мој брат Хрват“? Како после Јасеновца? Срби брзо праштају, али никад не заборављају. Као и други народи. Ево Вам примера из античких времена: Краљица Клеопатри је њена најоданија служавка донела чашу вина да попије. Клеопатра јој је рекла да прво она отпије један гутљај, а она ће за њом. Служавка је одбила јер је у вину био отров, почела је да плаче и моли Клеопатру: за опростај. Клеопатра јој је на то одговорила: „Опрштено ти је. Попиј!“ Да ли сад разумете?

3. Казали сте да су и г. Драшковић и сви из опозиције бедни јер су били комунисти, а сада су опозиција. Ту Вам замерам на лошем познавању историје, јер опште је познато да је опозиција одувек настала из редова владајуће партије због сукоба мишљења. Зашто није настала раније? Па г.

ПИСМА

Драшковић и сви остали су и раније, док су били у партији покушавали да измене ствари на боље, али нису могли. Зато је и лакше и паметније иступити из партије и постати дисидент, опозиција и споља решавати питања.

4. Замерате што г. Драшковић није изнео економски програм СПО-а. Изнео је он добар део програма, али ви (невероватно!) баш тада седите на ушима. Потражите снимке ТВ емисија где је био гост, снимке са радија 202 и Студија Б, можда нешто и чујете тада.

5. Кажете да је г. Вук „махао папирима пред носевима гледаоца да се не види шта пише на тим папирима“. Да ли је? Мени се чини, а колико ме памћење служи, да је он лепо држао документе са наведеним подацима да се виде и тражио од камермана да то зумира, али је камерман пришао тек толико да гледаоци виде да на папиру ипак нешто пише, али не и шта. Верујте, да није имао праве податке не би тражио зумирање, али камерман ипак ради за ТВБ и кућу „Политика“, посао и плата му зависе од њих. И кад смо већ код махања папирима, нешто ми није јасно: зашто правите промају у климатизованом студију ЗК жустро машући папирима? Да ли да се расхладите (пошто сте „попаљена Слободанка“) или да ми видимо неке папире, али не и шта пише на њима? Можда да Вам верујемо на реч?

6. Поредите га са г. Туђманом, кажете да је он Туђманов миљеник. А зашто? Зато што је за разлику од Милошевића имао петље да оде у Јасеновац. Није га г. Туђман тек тако пустио. Очигледно ни са тим догађајем нисте упознати. На Светском сабору одржаном у Сава Центру направљени су спискови свих људи који желе да посету Јасеновац. Затим је послат телеграм хрватској влади да им се омогући долазак, на шта је иста одговорила: „Нећемо вас пустити!“ Г. Драшковић је на то одговорио: „Ми ћемо по бити коју цену дајемо у Јасеновац, не можете нас спречити“. И дошли су. Није он миљеник г. Туђмана, Штула. Г. Туђман се боји г. Вука. С разлогом, јер не боје га се само људи чисте савести. И Ви га се бојите, јер и Вас је позивао да јавно расправите многа нерешена питања која стоје између Вас и њега. А Ви, шта сте урадили? Немате три чисте да разговарате са њим, већ само „храброст“ да га олајавате, да лајете и лажете где стигнете строго пазећи да и г. Вук није ту негде, у близини.

7. Рекли сте да је г. Туђман бољи писац од г. Вука јер има дебље књиге. Свака Вам част! Мерите писце по дебљини књига, а не по уметничком квалитету. Вероватно и кућну библиотеку опремате са „2м зелених и 1,5м плавих књига“.

8. Нанели сте ми неопростиву увреду рекавши да су Драшковићеве књиге „некакве маштарије“. Рецимо само пар речи о књизи „Нож“, коју сам ја 3 пута прочитала још 1984. кад су је и забранили Ваши вољени комунисти, јер истина вређа. Ја сам била више него потресена, јер страдања описаних ликова су иста као и страдања моје породице коју су скоро целу побили Ваши црнокошулаши и њихове муслиманске јединице у Босни и Херцеговини. Да ли је и моја породица, као и многе друге у Србији, БиХ, Црној Гори — производ нечије маште? Нисам баш уверена у то, Штула!

9. Затим, када сте споменули да људи без деце не могу (у Америци) бити председници државе јер немају осећаја, јавила Вам се г-ђа Марина Жегарац која такође нема деце, а коју сте тако грубо извређали. Верујте, људи без деце имају више осећаја него они који имају потомство. И нису то

„оптерећени људи, психијатријски случајеви“, како их ви називате, подло се смејући. То су људи који вишак љубави коју поседују преносе на све остале људе, кад већ не могу на децу коју немају. А ако је већ реч о психијатријским случајевима, саветујем Вам да посетите неку врхунску психијатријску клинику ради лечења. Можда Вас и излече.

10. Рекли сте да не волите људе са брадама. Је ли и то у основи Ваше мржње према г. Драшковићу? А шта ћемо са Христом? Исто је имао браду. И цар Душан Велики, и цар Лазар, и Стефан Првовенчани, и Свети Сава, и сви апостоли. Њима не замерате брдатост? А кад смо већ код спољашњег изгледа, ја лично не волим жене са нападом шминком, са гнездом на глави уместо фризури, са заврнутим рукавима сакоа и шкиљавим очима. Да ли сте се препознали?

11. Кажете да нећете гласати на овим изборима у Србији. Па одакле Вам идеја да бисте и могли да гласате?! Кажете да сте протерани из Хрватске, а минут након тога (ваљда Вам се омакло?) да живите у Хрватској. Па како Хрватица која живи у Хрватској да гласа на изборима у Србији? Зна се ко где гласа.

И на крају, честитам Вам на оданости Милошевићу и большевизму у чије име сте дошли да искористите задње сате и минуте пред „предизборно ћутање“ да покушате колико-толико својим лајањем да уздрмате репутацију, част, име и углед Вука Драшковића уредивши при том сав српски живаљ. Али, само Ви лајте, пас који лаје не уједа. А ако почне да уједа, газда га се брзо реши. Не заборавите.

Катерина ВУКОВИЋ
БЕОГРАД

ОТВОРЕНО ПИСМО МИЛИ ШТУЛИ

Д а вас назovem госпођа — не могу — јер у српском народу жене нашег кова су обично звали трачаре или клепетуше. Да вас назovem другарице не дај боже. Дошли сте да плујете по српским кандидатима и српском народу (каква дрскост).

Види се да ви српски народ не познајете. То је достојанствен и надасве витешки народ који чак и таквима пружа хлеб и со. Српским женама немате шта да поручите јер оне своју децу не носе на привеску него у срцу. Привезак сте били ви Ивице Рачану. Па како сте прошли? Сада сте постали привезак Слободана Милошевића. Машала! Каква привезак — такав и кандидат.

До синоћ сам имала неке недоумице али ви сте многе убедили да за Слобу не треба гласати. Јер, ако је Слоба последњи адут Мила Штула, која обожава Ивицу Рачану, који је целу своју каријеру засновао на мржњи према Србима и ако мало вратимо филм и видимо Слобу за говорницом у Нишу — како му се брада тресе од мржње — ваша спрега има оправдања. Јер на шта личи да човек који завирује у туђе постеле и туђе животе. Неки површни људи кажу да сте храбри! Мислим да је прави израз — невоспитани. Има нешто што човека обележи, а то је оно што понесе из куће. Очекујем да ускоро почнете да плујете на Папу, кардинале и католичку веру да нас убедите да су лоши и неосећајни људи јер немају децу. Или можда имају то ви сигурно знате јер једино што знате то је да завирујете кроз туђе кључаонице.

Али добро ви нама ипак дошли. Читајте

наше народне пословице — можда нешто и научите! Прочитајте Горски вијенац — Време смрти. Прознајте тај српски народ и то велико срце које се зове Србија. Можда ће вам неке ствари бити јасније. Знаћете да овај народ могу да varaју само они који дођу са стране тамо из неке „лијепе наше“, некакви Фрањини каплари и њему слични. Ви сте тамо из те ваше лепе долепшали у страху да се Срби не сложе. Мислите кап уља на ватру није на одмет. Али немојте забравити да српска мајка не рађа сина Милутина да брани небрата. Синоћ ме нисте увредили јер ја сам и мајка и бака. Ја делим људе на две групе: оне које волим и поштујем и оне који ме се не тичу. Они који ме се не тичу не могу да ме увреду, али могу да им, кад лупају глупости кажем — сабери се — јер ћеш кад тад морати да се одузмеш. Јер кад неко плује у нешто што је високо — обично бива поплуван по сопственом образу. Но! Ипак хвала вам и искрено волим Слобу! Слобо човече, зар у секунду дванаест не нађе никога бољег да ти обрачува до продужене руке Ивице Рачана.

Симић Слободанка,
Железник

ОПЕТ ПЕТ ВЕКОВА!

Први пут пишем неким новинама, а то чиним из очаја и запрепаштења због резултата првог круга гласања у Србији. Окружена сам људима културног и образовног нивоа, од којих је само неколико гласало за комунисте, што због привилегија које уживају у овом друштву, што због примитивног или фанатичног везивања за вођу комуниста, за кога наивно верују да их је не због себе већ због Србољубља „подигао из пепела“. Међутим, познаници из Демократске странке уверили су ме да избори нису били намештени и да су током бројања гласова били исто тако изненађени исходом нас и је.

Очигледно је да би опозиција боље прошла да је покушала да убеди народ да је у говорима била мање метафорична, да се користила фондом од највише 50 речи и да је искористила неколицину фраза из богатог большевичког арсенала. Тада би јој народ сигурно клицао јер би била блиска његовим полувековним навикама од којих се нерадо опрашта. Наиме, народ који не зна да мисли својом главом и који се да заплашити прљавом, нечасном, додуше, перфидном пропагандом „Митевизије“ и не заслужује бољу власт од оне коју је добио. Добио је владавину непоштења и посланике тужних интелектуалних моћи. Добио је задржавање друштвене својине као извора нерада, крађа и јавашлука. Добио је бедно социјалистичко животарење и законе који важе од среде до петка, као и смрт демократије и слободе која је крунисана поновним успостављањем вербалног деликта. Добио је културну, економску и информативну изолованост, док „федеративна Југославија“ може да буде само сан социјалиста јер западне, па ни остале, републике не желе заједницу са комунистичком Србијом са којом не деле модерна и демократска уверења и чији председници не показују спремност било са ким да разговарају.

Звучи готово невероватно да се у другом кругу гласања за место у Скупштини равноправно боре часни и умни лекари, адвокати, професори и инжењери са певачима новокомпонованих песама, узурпаторима дедићских вила и мајсторима који су преко ноћи завршавали факултете, а сада као директори унесрећују разна предузећа и установе.

Зато, господе из СПО-а и опозиције, предлажем да сачекате да прође традиционалних српских пет векова и тек онда кренете у освајање Скупштине. Тада ће све бити упропаштено и народ ће се мало ујелети промене. Јер, како рече један „виспре-ни“ примерак Српства, он има стан, посао, доларе и марке и њему ништа више не треба. Што се мене тиче, ја бих сад најрадије спаковала кофере и проживела ових незаобилазних пет векова у некој земљи са другачијим системима вредности. Али, ја имам проблема и са доларима и маркама.

Наташа ЈОКСИМОВИЋ
Београд

ВИШЕ ЛИСТИЋА НЕГО ГЛАСАЧА

**Није сваки добитак победа,
Није сваки губитак пораз**

Уморан од разговора са самим собом, осећам потребу да, као онај малиша из народне приче „У цара Трајана козје уши“, неком испричам оно што ми се нагомилало у души.

Најпре „феномен Милошевић“. Он је имао јаку школу — Комунистичку партију — и доброг учитеља — Јосипа Броза. Појавио се у право време: када су Срби били сити туђе вође и када су били ганути сузама страдалника на Косову и у Метохији. Он је, као и Ј. Б. „ризиковао“: кренуо против И. Стамболића и „бирографије“. Имао је онај атрактивни наступ у Косову Пољу. У ствари, узјачао оседланог коња, како је то Вук Драшковић лепо рекао. Употребрио је и Шоловића и народ. А онда их померио у страну. Он зна шта, кад и како треба рећи. У право време, величао је српску прошлост, па када му се учинило да ће одбити од себе оне који нису Срби окренуо је плочу. Сада овај демагог говори како прошлост треба заборавити и гледати у будућност. Нарочито му је успешна „брига о деци“. И тако редом. Време ће показати ко је он и какав је. Као и о Ј. Брозу. Али, од тога бојим се, неће бити никакве вајде.

Ја имам 54 године. Просветни сам радник. Објавио сам осам књига. Сам, о свом трошку. Углавном сам их поклањао. Добио сам признање „Најдражи учитељ“ и Вукову награду. Промене у Србији сам здушно подржао. О томе сам писао у нишким „Народним новинама“. Иначе, нисам био члан неке партије. У Бабушници сам од комуниста (?) увек носио етикете: сумњив, русофил, бунџив...

Још септембра месеца најавио сам да ћу се кандидовати за народног посланика. Веровао сам да ће моји земљаци уважити то што сам за њих учинио и што хоћу и умем да кажем слободно шта народ тишти.

„Дозволу за рад“ (решење изборне комисије за изборну јединицу 145) добио сам 27. новембра. 13 дана после законског рока.

Моји предлагачи имали су озбиљне непријатности од председника општине, др Миролуба Јовановића, кандидата СПС.

Секретар изборне комисије 145 је секретар СО Бабушница, чији председник је кандидат СПС. Они су формирали бирачке одборе од својих људи.

А ти људи знају како се „ради са народом“ и како се утиче на бираче.

СПС је плашила народ претњом: „Не

гласате ли за нас, ето вам рата!“ тако се и овде говорило: „Ко не гласа Јовановића он је против Милошевића!“ Овде је учлањивање СПС бидо овакво: „Ко је за Слободана Милошевића — нека потпише! А бити данас против Слободана Милошевића исто је што је било раније кад је Ј. Б. био оно што је био. А страх је страх. Власт је власт. Сила Бога не моли. Шут с рогатим не може.

Овде, у Бабушници, плаћали су оне који су цепали пароле других странака. На зборовима бирача увек је било провокатора и шпијуна. Мене су једном по сеоском беспуту пратила и болничка кола (кандидат СПС је лекар).

Ја сам се обратио надлежном човеку у СО Бабушница и добио дозволу да 6. децембра у сали СО бирачима одржим своју беседу за истину“. Међутим, врата СО Бабушница била су замандаљена два часа пре почетка беседе. Млади људи су хтели да разбију врата, али сам их ја у томе спречио.

Преправити се са бирачима. У селу Вави, у школи, угледао сам ову паролу: „Доле партија разбјача Југославије!“

Ето тако му је то у овом печалбарском крају, где су индустријски погони на издицају, где гасну сеоска огњишта, где је све више непоораних њива, где су оглувале школе. Овде је тешко бити паметан, још теже опаметити збуњене, ослободити уплашене и отворити врата демократији.

Не вреди! Јаче је непоштење од поштења.

Овде су „активисти“ СПС гласали неколико пута. У селу Драгинцу има више гласачких листића него гласача. Чланови бирачких одбора су неуки, и збуњени старим људима прстом показивали кога да гласају... Итд, и тсл.

Али не треба одустати. Треба ићи даље. Борба за истину, правду и праведнији живот је непрекидна, бесконачна.

Драгослав МАНИЋ ФОРСКИ
18330 Бабушница
Основна школа

ГДЕ ЋЕ ВАМ ДУША?

Српски народ је изгледа одабрао продужета агоније једноумља и безумља. Подлегао је перфидној игри приватне телевизије и изнајмљених новинара, који осим својих материјалних интереса друго ништа не виде.

Шта је на пример хтела г-ђа Мила Штула ако не да продаје Рог за свећу у Србији? Са каквим правом и моралом она може да проповеда српском народу о избору између крста и петокраке, о православљу? Требао би да јој буде јасно да римски папа и патријарх нису исто. Својим баналним испутом дирнула је где није требало и смело, навукла ако ништа друго оно гнев својих колега и дискредитовала новинарство, уколико уопште зна шта је то. Своје кулоарске приче о појави Вука Драшковића, његовом говору, (гле њене буквалности!) требало је да остави за ђаскање уз кафицу са г-дином Митевићем и свима онима чији је циљ био да се дискредитије опозиција у предвечерје првих страначких послератних избора.

Из узавреле Хрватске је, да би спаса живот свој и свога сина Г-ђа Штула побегла главом без обзира, вероватно да не би кушала своју „хрватску гибаницу“. И где случаја! „Изненада“, „ненајављено“ по шаблону појединих српских лидера обрела се на бе-

ПИСМА

оградској телевизији уз све привилегије и дотације које добијају чланови „митевизије“, да би сложила „српску гибаницу“. Обука за понуђени посао јој очигледно није потребна. Из њених уста избија бујица најпогрднијих увреда, често неповезаних мисли, буквално схваћених изјава, а све то зачињено црвеном ружом. Очигледно је да такву част до сада није имала ниједна наша новинарка, репортерка или најављивачица другог дневника ТВ Београд.

Г-ђо Штула! Сложили сте гибаницу, почели да је печете. А кад се испече где ћете тада? Очигледно вам г-дин Туђман и г-дин Кучан не одговарају. Ви бисте у Европу? Можда преко Кипра? Сигурно сте се упознали са српском елитом која често борави тамо и која ће вас транспортовати до јавне базе уз богат хонорар из српског зајма. Г-ђо Штула! Српски народ часно и поштено плаћа и онако прескупу претплату. Ако мора да слуша и гледа оно што не жели не мора слушати и гледати вас, ваше увреде, сејање мржње и страха из ваших уста. Не одговарате му ни у ком случају, а посебно морално. Зна српски народ добро какав му ветрови дувају са Запада, па му не морате ни једном руком махати шаховницом, а другом подносити своје сервилности под нос. Једна наша лепа народна песма каже... видећемо шта ће њима бити до пошљетка...“ Србија има богату историју и културну традицију. Зна зашто пати, када се радује има и чему. Г-ђо Штула! Српски народ је смислио лепу изреку: ИДЕ КАО ГУС-КА У МАГЛУ. Овај пут нема ништа против да је схватите буквално, али бих у сваком случају била задовољнија да је протумачите у пренесеном значењу. Било би боље по вас и вашег сина, а и по нас.

Ако вас, госпођо Штула, којим случајем пут нанесе у „вашу земљу Хрватску“ можда ћете се срести са извесним Жељком Ражњатовићем Арканом. (Гле случајности! Лишише га слободе баш ту у аутомобилу препуном оружја). Вама је, можда, боље познато каквим пословима се бави и у чијој је тренутно служби. Такви као он и ви све могу за новац. Одаберите „пут демократије“ какав ви желите г-ђо, а ако имате иоле материнског осећаја помислите бар на своје дете. „Српску гибаницу“ сте ставили у прегрејану пећницу.

Наша демократије је прешла преко вашег вербалног деликта, а да ли ће „ваша демократија“ толерисати наше вербалне деликте остаје да се види.

**Верица КОВАЧЕВИЋ, проф. српског
језика
и књижевности
Обреновац**

ЗЛУПОТРЕБА ДЕЦЕ

Пишем вам латиницом, јер сам школован тамо где је она имала предност, али сматрам да то није мерило родољубља.

Сама помисао да треба да пишем о невелима и нељудскости које комунисти чине сада све жешће, као рањена звер, узнемирује ме склад речи и мисли, те због тога дозвољавам уреднику рубрике „писма“ да по потреби изврши стилску корекцију овог текста.

ПИСМА

О чему се заправо ради:

Моја ћерка која иде у осми разред у једној занатској школи, задњих неколико недеља жали ми се да им једна професорка историје пре почетка предавања каже обавезно: Децо морам вам пре нешто рећи о догађајима код нас, а затим следи извештај о дневној политици: Нападају Тита да је путовао и трошио, а један лидер нећу да му спомињем име путује по целом свету, очигледно блудирајући на Вука Драшковића. Ја јој објасним да је разлика између Вуковог путовања и Титовог или Слободановог у томе што Вук путује о своме трошку и новцем, који је зарадио својим радом и умом, а ови други о трошку народа, затим, „Вук оће власт, а на Новом Београду имам стан од

услио на Дедиње у вили од 540 м², а чије су власнике протерали управо слични овој наставници, па ни њиховим, потомцима не дозвољавају да се врате у отаџбину, плашећи се сигурно да не постану поново пролетери.

Рекао сам ћерки да следећи пут каже тој наставници да политику води ван школе, али дете се, нормално боји освете, што само по себи говори ко су комунисти и на што су све спремни па и на најнижу мизерију и беду свога затрованог ума, а то је индоктринација деце комунистичком идеологијом, а путем уцене и злоупотребе установе као што је школа. Како можемо да верујемо да комунистичким учитељима да нам сутра ако остану на власти, неће и децу прогонити због другачијег мишљења.

Српским комунистима не смета што их читав напредни свет мрзи, због њиховог убеђивања да су једино они родољуби, а сви остали, који су на страни опозиције издајници српског народа. Они се још увек служе оправданом комунистичком методом да све који другачије мисле проглашавају непријатељима народа, а не својим непријатељима. Они или не схватају или неће да схвате да је нешто промењено, због чега изгледају и јадно и кукавно. Зар они стварно не гледају слике својих промоција на ТВ никада, зар не виде ко је на каквом митингу, а ко на њиховом, зар су стварно убеђени да ће препород Србије извести са њиховим 70-годишњацима, који им чине окосницу њихових присталица, зар се Милошевић стварно искрено куне у младост Србије и српство, а перспективу нам заснива на старцима, зар је толико слеп од жеље за влашћу да не види даље од тих старих и истрошених усијаних глава, који видели зла, чак и силов прете, а коме то; својим унуцима.

Да нису толико огрезли у нечаст и нељудскост схватили би да им је време истекло и повукли се на миран начин и у миран крај свога живљења.

Бедно је гледати те беле главе и погрбљена тела како прете, како доносе резолуције на својим састанцима по месним заједницама, уместо да седе у топлим домовима, да држе унучад на крилима да им поје о српским јунацима и српској историји, ако још о томе ишта знају, они се боре за власт за комунистичку идеологију, коју читав свет мрзи.

Дакле комунисти систематски врше политизацију деце у основним школама, а не верује да то исто не чине и по вртићима и децим јаслицама.

Може неко рећи глупост, то су само деца, али тврдим да то није ни мало безазлено, јер зна се колонијалисти су ослобађали своје колоније, али су код ослобођеног народа остале колонијалне навике.

И на крају, ако Вук победи имаће вели-

ког посла на спровођењу свога програма, а ако победи Слободан, стратегија његовог програма, биће да тачно на време, и сваког првог у месецу обезбедно пензије својим члановима партије и присталицама, закасни ли дан, два тешко њему!

Војо РАДИШИЋ — ЗЕМУН

СРБИЈА НА РУБУ

„О кукавно Српство угашено,
зла надживјех твоја сваколика,
а с најгорим хоћу да се борим!“ —

Властимир Раде

Браћа Срби, Слободан Милошевић и његова Социјалистичка партија — болшевика великом преваром и фалсификатом довели су Србију на сам руб провалије. Уколико би ова клика још четири године остала Србији за вратом, уништено би било и све оно што се могло спасти да је вољом Божијом, Вук Драшковић, СПО и опозиција победила на изборима, и коначно после шест векова непрестане борбе за слободу извојевала ослобођење Српског народа.

После првог круга избора сасвим је јасно да један део Срба има психологију оваца које јуре за овном предводником, да је добар део Српског народа на смрт преплашен од стране комуниста, и да је ово семе Јосипа Броза (ЈБТ) и даље остало кукавичко и полтронско као и у том бронзном и грозном времену. Бојим се да је један део „Срба“, ту пре свега мислим на комунисте и атеисте и њихову безбожничку идеологију, на оне који „за правило лудост изабраше“, заувек изгубљен за Српство. Резултати првог круга избора од 9. децембра морају отрезнити сав наш народ који се сматра истинским српским, а не малосрпским, болшевичким и безбожничким.

С обзиром на криминалну и од комуниста Слободана Милошевића на српску штету режирану изборну кампању, која није била ништа друго до једна трагикомична фарса, опозиција уопште и није требала да изађе на овако нечасне изборе. Ми нисмо смели дати легитимитет комунистима и њиховом црвеном војду Слободану Милошевићу.

Исто тако ми не смео признати тоталитарну владу Слободана Милошевића, нити резултате избора од 9. децембра, јер је то велика превара и обмана. Српски народ је тада био заплашен и на смрт претрашен (по појединим селима у Ужичкој Пожеги ишле су, дан пред изборе, групе терориста Слободана Милошевића са укљученим моторним тестерама, претећи да ће претестерисати главу сваком оном ко буде гласао за Вука, и његове четнике. У Дубници крај Врања је пред саме изборе, док је лепио плакате СПО-а убијен члан СПО Слободан Ивановић, како би Срби били на смрт преплашени и како уопште не би помишљали да свој глас дају било коме другом изузев диктатора Слободана Милошевића и СПС-болшевика. Бугарска национална мањина је била заплашена лецима СПС у којима се говорило да ће сви Бугари бити протерани из Србије ако дају глас Вуку и СПО. Да уопште и не говоримо о режимској штампи „Политици“ и „Политици Експрес“, Митјевићеву телевизији и њеним Штулама, који су успели да лажима из познатог болшевичког арсенала лажи и подвала, обману највећи део Срба, стварајући код њих искривље-

ну слику о опозицији, што је резултирало тиме да су Срби гласали за оне који су их пола века понижавали и вређали.

Не смео сметнути са ума да је и Адолф Хитлер на оваквим сличним изборима дошао на власт у Немачкој, што у мало није било погубно за све Немце. Слободан Милошевић који жели да буде српски Хитлер, служио се управо Хитлеровим средствима, следећи Хитлерову поруку из „Мајн кампфа“ да је „терор основа делатне политичке борбе за власт“. Пошто се терором одржао на власти Милошевић ће наставити да следи свог учитеља Лењина који каже да „комунистичка диктатура значи, ни мање ни више, него пуну, неограничену власт без икаквих граница, без икаквих правила и без икаквих законских оквира“. Дакле, владавина титоисте Милошевића и његове СПС, значиће ништа друго до један стравичан спој националсоцијализма и социјализма, односно фашизма и комунизма (титоизма

Међутим, грдно се варају они који мисле да ће Милошевић и СПС остати у Србији на власти још 4 године. Њих ће збацити са власти они који су их изабрали, јер ће већина њих, због краха пред којим је српска привреда, остати без посла, Косово ће остати без Срба, цео свет ће се окренути против последњег бастиона болшевизма у Европи.

После отцепљења Словеније и растура Југославије који је сада неминован Србима ће преостати само једно, а то је уједињење свих Срба у историјским и етничким границама. Том уједињењу допринеће и то да ће Милошевић сада показати своје право лице, лице тиранина и диктатора, а тоталитарна природа његове партије доћи ће до пуног изражаја. Ово се потврдило само дан након квазинизбора када је поново ступио на снагу закон вербалном деликту. Сасвим је извесно да ће се Милошевићеве титоистичке злочиначке обрачунавати са свим слободумним и мислећим Србима. Све ово ће их одвести на сметлиште историје тамо где им је и место. Јер, Слободан Милошевић (Тито II и СПС су највећи непријатељи Срба, већини и опаснији од свих других спољних непријатеља Србије заједно. Њихов циљ је да се и даље распламсава грађански рат међу Србима. Све наше захтеве за националним помирењем су одбили, смејући нам се у лице (зар нам Господ не рече: „да пред свима не бацамо бисере“). Тукли су нас, хапсили, малтретирали и почели да убијају, преплашили су Србе и приморали их да гласају за њих, али нека знају, нека истину знају да неће дуго и да су им дани одбројани.

Као илустрацију расположења истинских Срба а пре свих омладина, сведоче и графити, осванули у Београду, који гласе: „СРБИЈО, СТИДИ СЕ. СРАМОТА!!!“

Са овом поруком и завршавам овај текст.

Радош ГАЧИЋ
Уж. ПОЖЕГА

ЧЕСТИТКЕ

Друже Слободане Милошевићу, Све чешће се, нешто, у ово време присећам како „друг Тито није знао“ шта су све око њега радиле чике које нису биле добре и поквариле све што је пројектовао, оне реченице због које нам је жао било што је уопште и измишљен говор. Колико смо данас далеко од ове несрећне народне пословице? С обзиром да сте Ви повратили достојанство српском народу, и да смо врло далеко, дозволите ми да Вам честитам:

на и на томе што сте јавно рекли да „пима- нута кратија није чињена у Ваше име и за Ваш рачун“;

2) на припремама за почетак стабилизације косметских прилика и за повратак Срба на своју земљу;

3) на визионарству испољеном у залагању за наставак XIV конгреса славног СКЈ који нам остаје у неизбрисивој генетској усмени;

4) на резултатима „Милошевићеве комисије“ у привредној реформи и на неуморним припремама за почетак сјајне реализације „Зајма за СР Србију“;

5) на кадровима који, у овом критичном моменту, заузимају кључна места у Вашем апарату власти, на њиховом патриотизму, поштењу и ерудитији, и изнад свега блистају вој интелегенцији другова Зорана Соколовића, Радоша Смилковића, Радмила Богдановића...

6) ... и надовезујући се на претходну тачку, честитам Вам друже Слобо, што сте достојанствено одбили све понуђене разговоре са неким тамо Драшковићем, Чавошким, Мићуновићем, Коеном, који Вам по способностима и знању нису дорасли;

7) не доприносу деидеологизацији друштвеног живота и превазилажењу трагичних подела међу Србима, па је данас Србија коначно растерећена и оживљена а њени грађани пуни оптимизма и без страха од будућности;

8) на мудрим државничким изјавама да се ми не стидимо друга Тита и наше револуције, него напротив;

9) на томе што сте све наше јадне бескућнике којима су немилосрдно одузели Тита удомили и заменили им оца;

10) на опрезности, генијалном тактизирању и дугорочној оријентацији националне политике на ивици грађанског рата;

11) на политици која се не истрчава, него увек чека да види шта ће они да ураде па да онда изда оштра саопштења за јавност;

12) на политици тако суптилној да се и не примећује као да и не постоји;

13) на потезима који се повлаче кад баш дође до грла и који зато редовно „усложне“ ситуацију;

14) на скромности којом сте се оградиле од неподношљиве галаме о „историјском значају“ VIII седнице, јер тако паметан иначе Ви сигурно знате да има и оних људи који нешто више знају о друштвеним процесима и условљеностима, који боље памте и умеју боље да препознају и разликују;

15) на томе што сте народу разбили опасне заблуде о вашем значају и улози (имену и делу) а јасно истакли значај и улогу многих људи из редова интелегенције и много пре VIII велике седнице, где је дошло до изражаја ваше људско поштење али и државничка мудрост;

16) на подршци Новог комунистичког покрета и Странке Рома;

17) на прошлогодњим слободним изборима, на референдуму за Устав о коме су грађани (у складу са њиховим, а не интересима Ваше партије) објективно и темељно обавештени, и коначно на Уставу који је донет ради Устава а не из себичних партијских интереса;

18) на прослави читавогодишње српске државности 28. марта

19) на осећању друштвене одговорности и части, култури дијалога и општој култури ТВБГд и „Политике“ на чији рад, као демократа, немате никакав утицај;

20) на дугогодишњем наговарању Хрвага и Словенаца да не учине баш све што им је воља, на достојанственој напућености због неузвраћене љубави, на импресионном познавању међусобних историјских односа из чега сте закључили да народ не мисли

као та непоштена руководства, и на спрем- ваш рачун, све опрости кад се, чим схвате да немају куд, врате АВНОЈУ;

21) на космополитизму и на томе што не- скривену (шовинистичку) мржњу гајите само и једино према Србима националистима, док остале Србе страшно волите;

22) на томе што сте чудо природе и први комунистички функционер у историји који воли не само српски народ него чак и Српску Праву Цркву;

23) што сте јавности недвосмислено ставили до знања да се (као сваки човек) гнушате пендречења Борислава Пекића 13. јула 1990.

24) честитам Вам на политици и пре VIII седнице (сећам се дивних оцена о Меморандуму нпр.) а већ од VIII седнице да и не говоримо;

25) на грандиозном успеху победе таквих политичких величина као што су Иван Стамболић и Дража Марковић;

26) на спашавању Душана Чкречића;

27) на добросуседским односима са црногорском нацијом;

28) на непроцењивој користи од хапшења Азема Власија;

29) на угледу који СФС Србије ужива у свету;

30) на мудрој залагању за све плурализме под покровитељством ССРН;

31) на мудрој залагању да само КПЈ СФС остане у фабрикама;

32) на мудрој залагању да остане и спасе се све што се од комунизма да спасити;

33) што сте нам отворили очи и открили у ствари праве непријатеље и издајнике српског народа, међу којима је Драшковић (по некога) најопаснији;

34) на новокомпонованим прославама историјских јубилеја;

35) на технолошком вишку и осталим мањковима, тржишној цени децејег креветца и школског прибора, на исплаћеним пензијама, на неуморним припремама за моралну и материјалну рехабилитацију села и сељака;

36) на искоришћењу огромне енергије покрета народа од пре пар година за (више) партијске циљеве;

37) на обавештењу да главне људске мане нису лоповлук или лаж, него антикомунизам;

38) посебно честитам на томе што сте уочили колико је уморној Србији данас потребан потпуни преобрајај, морална и духовна катарза, па сте прегли да се, на рачун Србије, потпуно преобратите из СКС па чак у СПС.

39) што сте нам више него детаљно и упечатљиво показали како су комунисти дошли на власт и на њој остали;

40) на томе што сте опредељујући се за комунизам тако добро — значи — разумели изворни дух српског националног бића;

41) на спашавању српскохрватског језика, јер га иначе нико на свету не би говорио, а нарочито зато што повлачењем искључиво љубавних политичких потеза све смо ближи свету који нас све боље разуме;

На крају, друже Слобо, честитам Вам на свему што се никад побројати неће, а на чему смо вам, „поборници идеје комунизма“, захвални — ми, који смо сада, они који су били, али и они који ће тек доћи и долазити.

ЖИВОМИР САВИЋ
11311 Радинац

ПИСМА

ЗАШТО СРБИ МРЗЕ СЕБЕ?

Господин Драшковићу,
Јуче сам гласала за разумну страну Српства, за прогрес, за напредак, за срећу — гласала сам за Вас... Нажалост, иако још нису сви гласови пребројани ЗНА СЕ ко је победник. Ударају на сва звона „у огромном броју гласова“, „апсолутној предности“, „о победи“. Питам Вас господине Драшковићу, каква је то победа и је ли то уопште победа? Није ли у питању један огроман пораз и корак назад, назад у мрак, у беду, у понижење, у срамоту? Зашто српски народ толико мрзи себе? Зашто и од када вуче комплексе самоуништења? Због чега ТРАЖИ да пати?

Шта је то у овом нашем проклетом српском бићу што нас свесно води у пропаст и крах? Ја се у овом часу господине Драшковићу стидим што сам Српкиња...

До јуче сам се поносила, а данас се истински стидим. Осрамотила ме је та већина „великих Срба“. Осрамотила и дефинитивно уверила: ми смо проклет! Нама ни Бог више неће да помогне.

Имам двоје деце господине Драшковићу. Због њих ми је толико стало да овај режим падне. Моје детињство и младост било је затровано њиховим учењем, васпитањем и доктрином. Али, сада ми је двадесет и девет година, будна сам и излечена. Неизрециво сам срећна што је ово САДА уствари наша реалност и наш живот, а све оно пре, гомила лажи, о каквих лажи.

Моја деца треба, од малих ногу, правилно да схватају садашњост и расту у свету истине слободе и правде. Хвала Вам, до неба, за све оне златне речи због којих су нам текле сузе. Хвала за предивне тренутке које сте нам пружили приликом Ваше телевизијске промоције, и верујте, ОВО ЈЕ ЛАЖ! Нису они обманули нас већ себе. Сви гласови које су добили, добијени су, не из „превелике љубави“, већ из интереса, страхопоштовања, незнанице па и глупости.

Док је трајало четрдесетосатосовно ћутање, та бедна банда није могла да поштује демократски договор. Носећи позиве за изборе, уједно су носили и пропагандне летке.

ПРЕВАРА ЈЕ ЊИХОВ НАЧИН ОПСТАНКА. Главна је да они трубе на сва звона о правној држави и демократији а нису свесни шта уопште те речи значе. Ово је почетак њиховог краја. Господин Милошевић ће нам наравно, сада као легитимно изабрани председник „апсолутном већином и вољом народа“ објаснити где су наше паре, са штедних улога. Зар и ми, који нисмо чланови његове партије, морамо да финансирамо његову предизборну кампању?

Празна кућа сада је још празнија. Е, па домаћине Милошевићу да те видимо. А они који су те изабрали (а зна се који су то) нека се сада задовољно смешкају. Ако зачукају да немају посао, да су без крова над главом, плате, пензије, нека погледају у свог свеца и нека му се помолу. У часу ће све имати. Па ми живимо у СОЦИЈАЛИЗМУ, зар не? Све неправде, све грешке, све пропусте вољени председник ће решити.

На крају, иако разочарана и отрована, молим Вас да и даље будете уз нас. Треба- те нам! Треба нам један Вук Драшковић за „БЕСЕДУ, ЗА СРЧАНОСТ, ЗА ХРАБРОСТ И

ПРАВДУ".

Треба нам један Иван Ђурић, за ум, реалност и сажетост.

Треба нам један Драгољуб Мићуновић, један Коста Чавошки, један Леон Којен, један Баровић.... И колико њих још? Колико умних српских глава, толико наде за спас.

СПАСИТЕ НАС, ВИТЕЗОВИ РАЗУМА.

СПАСИТЕ НАШУ ДЕЦУ ОД ЗЛА ДА ИМ СЕ НЕ СМЕЈУ ОСТАЛА СЛОБОДНА ДЕЦА СВЕТА.

У име свих мајки које желе добро својој деци, ја Вас најтоплије поздрављам и подржавам у свакој Вашој одлуци. Овај привидни пораз не треба да Вас заустави на путу свеколике обнове СРПСТВА.

Љиљана ТОМИЋ
11194 РУШАЊ БЕОГРАД

ОСЕЋАО САМ СЕ БЕДНО И ЈАДНО

Резервни сам војни старешина са станом у Новом Београду, члан сам Савеза резервних војних старешина Организације СО Нови Београд.

Пре неколико дана добио сам позив, као резервни војни старешина, да дана 27. новембра 1990. године, у 16,30 часова, дођем у велику салу Радничког универзитета у Новом Београду. На позиву је писало да присуствујем предавању из војне обуке, што се третира као војна обавеза. На позиву је даље писало да се позив шаље на основу Закона о војној обавези Републике Србије и да је долазак обавезан.

Неоправдан изостанак подлеже под поменути закон за кажњавање.

Отишао сам на назначено место и у заказано време. Велика сала Радничког универзитета у Новом Београду је била дупке пуна. Доста позваних је стајало са стране јер су све столице у сали биле попуњене. По мојој процени било је негде око 2.000 званица, односно посетилаца који су дошли са званично урученим позивом... Око 90% присутних у сали били су људи поодмаклих година старости, изнад 60.

Нашао сам место у трећем реду са стране. У првом реду су седели већином пензионисани генерали и пуковници, поред њих у централном делу седео је председник општине Нови Београд, др Богдан Трифуновић, др Слободан Унковић и друге важне личности из СО Нови Београд и Града.

У заказано време, један млади чиновник из СО Нови Београд, отворио је састанак и поздравно присутне. Тај млади чиновник одржао нам је уобичајено припремљено, предавање о значају Савеза резервних војних старешина као ванстраначкој организацији и сл. Након уводног излагања двоје реч једном господину или другу који је изашао на говорницу. Након изласка на говорницу поменути господин или друг се представио као кандидат за посланика на територији СО Нови Београд из СП Србије. Овај господин, друг, одржао је краћи промотивни говор од приближно 10 минута. Након првог промотивног говора, водитељ овог скупа најавио је излазак за микрофоне др Богдана Трифуновића, др Богдан Трифуновић се скупу представио као кандидат за посланика за СО Нови Београд из С партије Србије. Одржао нам је краће промотивно предавање, да сам ја као грађанин био запањен најобичнијом преваром и подвалом.

на вежба, био је заказан и програмиран као сврјеврсна промоција кандидата Социјалистичке партије Србије.

Као човек и грађанин осећао сам се бедно и јадно. Био сам „шокиран“, ово није била никаква војна вежба, ово је била примитивна обмана и превара. Организатори су злоупотребили важећи закон о војној обавези и прекршили све уобичајене норме понашања. Био сам „шокиран“, покушао сам да изађем на говорницу, док сам се после првог „шока“ снашао, промоција је била завршена и састанак закључен.

Нови Београд има око 15.000 чланова Савеза резервних војних старешина. Овакво понашање организатора С партије Србије за Нови Београд, јадило је и бедно... Нека им служи на част и чест...

Миле БРКИЋ-ВУЈАНОВИЋ
НОВИ БЕОГРАД

САЛТО МОРТАЛЕ СЛОБОДАНА МИЛОШЕВИЋА

Двадесетог априла 1987. године, Слободан Милошевић се у Косову Пољу родио други пут. А шта је друго могао да каже до оно што је изговорио. За ту своју храброст награђен је од народа много више него што је заслужио. Немојмо се заваравати, главна заслуга припада народу који је трпео: батине, силовања, прогон, скрнављење сопствених светиња. Слободан Милошевић је био дубоко свестан да тог тренутка може једино да јаше на националном пегазу и да буде сигуран да ће га народ следити. Да је тада позвао народ да следи дело Броза и да остане веран Марксу судбина Чаушескуа би за њега била епска песма.

У том тренутку сам поверовао да је са себе и из себе збацио крпалу идеју болшевијизма. Време је брзо довело ствари на своје место: на Видовдан 1989. године Слободан Милошевић се не појављује у манастиру Грачаница на помену КОСОВСКИМ ЈУНАЦИМА. Долази са неба на Газиместан да одржи говор. Неколико месеци касније Слободан Милошевић изговара доста чудну реченицу: „Брозовог дела и имена се не смею стидети“. Ова реченица је остала незапажена, ретко је коментарисана чак и у гласилима која су ван контроле болшевијка. Међутим, данас је потпуно јасно да та реченица открива суштину Милошевићеве личности: он жели да буде нови Броз.

Пођимо редом: Броз нам је говорио да историја почиње 1941. године. Милошевић нам саопштава да историја почиње 28. марта 1989. године. У чему је разлика? Да ли Милошевић негира Броза или постаје нови Броз?

Броз помоћу Србије долази на чело Југославије, не зато што је Србија 1941. прихватила комунизам већ зато што се рачунало на слободарску нит и непокорност српског народа. Колико сличности са Косово Пољем 1987. године.

После срамних избора 1946. године, на којима се након гласања сазнало да се преко 90% грађана Србије изјаснило против монархије, наступило је Брозов диктаторски режим устоличавања болшевијизма. Срби су одмах „схватили“ да је боље бити за аустроугарског капалара него за своје династије. Ово је ипак највећа подвала и највећи злочин који је икада учињен српском народу. Да ли Слободан Милошевић мисли да се и оваквог дела „не смею стидети“? Од

господине председнице одбијам: стидим се те идеје и гнушам свих злочина који су урађени у њено име. Највише се стидим што и данас Ви и Ваш СПС нудите овом народу нешто што је крпало и тамо где је нишло.

Каква је разлика између Брозових избора 1946. године и Милошевићевих избора на којима је гласало 104% од могућих 100% гласача за Слободана Милошевића? После избора нам Милошевић са поносом и пијететом саопштава да је по убеђењу марксиста, а на последњем конгресу СКС поново брани Броза од садашњости и препушта га историји. Делегати на конгресу аплаудирају и Милошевићу и делегату који тражи да се истина о Брозу каже данас. Два аплауза, за два узастопна говорника, са супротним ставовима, су „показатељ“ како се мишљење мења из тренутка у тренутак, да нема „оношталних начела“, такав „буран“ развој мисли нас је довео до крајњег циља људског развоја — раја земаљског који се зове болшевијизам.

Слободан Милошевић се, такође, још једанпут безрезервно залаже за крпалу идеју на траги-комичном 14. конгресу СКЈ. После и овог краха добијемо нову комедију: оглашава се да „шерпа“ (СКС) постаје „лопац“ (СПС) са истим, урамљеним, уоквиреним „поклопцем“ петокраком. Нико поштеи тој промени не може поверовати. Догађаји који следе брзо то потврђују: Слободан Милошевић се појављује само када треба одржати говор, (Панчево, Пирот, Ниш, Крагујевац) да се народу каже да је он светлост, а све остала тама. А Соколовић нам открива: „По Србији се шета пета колона“, Милошевић констатује да Србијом дефилију „лажни пророци и лудаци“. Да ли су ови „лудаци“ садржани у оних 104% који су га гласали за свог председника? Опет сличност са Брозом, у његовим говорима небројено пута се чуло „пета колона“ а на конгресу СКЈ у Загребу чули смо чудено Брозово питање; „Шта хоће овај љуџак?“

Круна сличности са Брозом је оснивање Савеза комуниста — Покрет за Југославију. То је прва „војна партија“ у свету колико је мени познато. Волео бих да није тако. Зашто бисмо ми увек били први у стварима без смисла и суштине.

Провидно је да се „војна партија“ оснива пред изборе у Србији и Црној Гори. Све оно што се десило у другим деловима земље „војну партију“ није занимало. Да ли значи да су сагласни са Брозом: „слаба Србија — јака Југославија“.

Десетак дана пред изборе у поменути две републике генерал Кадијевић изјављује да ће ЈНА бранити државно устројство. ЈНА значи ЈУГОСЛОВЕНСКА НАРОДНА АРМИЈА. Она (ЈНА) није комунистичка, социјалистичка, демократска, монархистичка, капиталистичка ... она је НАРОДНА. Народ је тај који је творац своје армије, народ одлучује своје државно устројство у демократском начину живљења. Свако државно устројство је пролазна фаза у животу сваког народа а само је народ вечан. Уколико армија брани државно устројство она није више народна, постаје режимијска и губи народни карактер, свој смисао постојања. Све оно што ниче из народа је његов део, а када део једне целине хоће да постане важнији и од свог корена мора се вратити на своје изходиште да се напије бистре воде и поново дође до сопствене бистрине. Слободан Милошевић и Мирјана Милошевић, његова супруга која је члан војне партије морају под хитно схватити да је ЈНА народна, а не партијска војска.

Партијска деоба супружника Милошевић није добар пример породичне хармоније, а катастрофалан ако је то урађено из стратешких разлога да се власт задржи по

сваку цену.

Ако све ово прихватимо као људску слабост Слободана Милошевића како прихватити чињеницу да он одбија да са људима разговара. Захтев опозиције да разговарају са њим проглашава уценом. Опет сличност са Брозом, никада није водио дијалог. А како се споразумевати ако нема разговора?

Ратко ЈОКАНОВИЋ
БЕОГРАД

РАШКОВИЋЕВО КУКАВИЧЈЕ ЈАЈЕ

Поштовани Господине,
Идељнику НИН бр. 2084 од 6. децембра 1990. год. објављен је на 13. страни предизборни памфлет др Јована Рашковића против кандидатуре господина Вука Драшковића за председника Републике Србије, што је уједно и подршка комунистичком председничком кандидату другу Слободану Милошевићу. Мислим да су сада све маске пале и да је коначно дошло вријеме да се јавности открије истина о криптокомунисту и набијеђеном академику Јовану Рашковићу! Ријетко је ко у комунистичкој држави могао да постане професором универзитета а да бар тој истој држави није био лојалан грађанин. Но, Јован Рашковић био је и више од тога, због чега су он и његова породица уживали многобројне привилегије о чему вјеродостојно свједоче материјални и друштвени статус којег они имају. Да је Јован Рашковић заиста био антикомуниста, као што се то он лажно представља, несумњиво је да би сва врата друштвене промоције њему и његовој ћерки била трајно и потпуно затворена! На медицинским факултетима у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу постоји на десетке редовних и ванредних професора психијатрије који су по објављеним стручним и научним радовима за „три копча“ изнад Јована Рашковића, али и поред тога вјероватно неће никада бити предложени нити за дописне а камоли за ванредне чланове академије наука и уметности, док је Рашковић не само предложен него и изабран за члана САНУ ванредног састава! Велики манипулатор и наводни антикомуниста добро је у Србији „продао“ причу о себи као комунистичкој жртви и изузетно квалитетном љекару, научнику и психијатру. Сама мистификација до мистификације, али како су информативни канали блокирани истина се тешко пробија до јавности. Но, предизборно кукавичје јаје Јована Рашковића у НИН-у превршило је сваку мјеру у обмањивању српске јавности и сад је коначно крајње вријеме да та иста јавност сазна истину о набијеђеном антикомунисту и академику Јовану Рашковићу!

У прилогу Вам достављам документацију о господину Рашковићу из које се види како је стигао до почаст члана САНУ.

С поштовањем
Нико ОСТОЈИЋ
ЗАГРЕБ

БОЈИ СЕ СРПСКОГ НАРОДА

Сателитске странке које учествују на изборима у Србији формиране су по налогу большевика и имају два основна циља: показати свету како су српски больше-

вици демократе и одузети што више времена на телевизији правим и великим опозиционим странама. Ово посебно због тога јер су большевици унапред знали да поште-на српска опозиција неће прихватити не-поштене изборе...

Недавно је „Експрес Политика“ објавила разговор са Славишом Дакићем, чланом СПО, у коме он критикује СПО. Могу главу заложити да је он трабант большевика и да ће таквих бити још. Јер, ако тамо неки доктор Кутлешић, саветник Милошевића, јавно на телевизији неколико пута изјави да ће комунисти сигурно победити на изборима, онда ће они предузети све дозвољено и не-дозвољено да то и остваре.

Недавно сам био у Србији у посети браћи и пријатељима и имао сам част да чујем на телевизији Вука Драшковића и друге чланове СПО (ТВ Црне Горе не преноси те емисије). Сутрадан сам од многих чланова СПС, чуо изјаве: „Јесам члан СПС, али ћу гласати за Вука Драшковића“, те како до сада нису знали шта он нуди, већ су их преко телевизије и штампе лагали... Большевици су се уплашили наступа Вука Драшковића, па су одмах преко Митовизије и „Слободанке“ отпочели нечувену хајку против њега, а Милошевић је одмах похитао у Ниш како би неутралисао његов наступ на телевизији и како би уценио српски народ: или ће гласати за њега или ће бити рата! А да ли се господин Милошевић упитао како ради његово друго „око у глави“? Е па, ако не зна, ево укратко да га обавестим: Друг Момир Булатовић није мењао кожу пред изборе, односно његова партија се и даље зове Савез комуниста Црне Горе. Друго, Момир Булатовић се заложно да све изборне комисије од општине до Републике буду вишестраначке, уз једини услов да ни једна странка не може имати више од једне трећине својих представника у комисији. И на крају, другу Момиру Булатовићу не представља понижење да већ четврти пут лично учествује у ТВ форуму са представницима других странака Црне Горе. Заиста поштено и храбро од њега и заслужује све похвале, иако ја нисам члан СК.

А где је господин Милошевић? Колико пута је до сада сео за сто са представницима српске опозиције? Или, када је дошао у ТВ студио и одговарао на питања гледалаца? Никада! Боји се српског народа, јер је од „историјске“ осме седнице до данас успео да завади Србе са свим народима и народностима у Југославији, а богоми и скоро свим земљама света! Требаће много времена да српски народ исправи то зло...

Када су му биле потребне девизе, онда је господин Милошевић слао своје емисаре по целом свету да траже новац од наших људи, а када је у питању гласање тих људи, е тада не може! Заиста срамота. А ти наши људи по свету не могу да гласају, јер они знају праву истину о большевизма. А знају праву истину јер не слушају Митовизију и не читају дневнополитичке билтене Слободана Милошевића: „Политику“, „Политику Експрес“ и друга издања „Политике“, који лажу српски народ.

И датум за изборе, 9. децембар није случајно изабран, јер большевици, када се тиче држања власти ништа случајно не раде. А ево зашто. Познато је да у западним земљама божићни празници почињу већ око 20. децембра и сви радници тада користе годишње одморе све до 10. јануара. Е, у тим терминима нису се смели заказати избори, јер би 90% наших радника из западних земаља дошло у Србију и нормално би могло гласати.

Анђелковић Добросав,
официр ЈНА у пензији
ХЕРЦЕГ-НОВИ

СДС — ПАРТИЈА РАЗОЧАРАНИХ ЈУГОСЛОВЕНА

Српски народ је прихватио српску демократску странку као жедан вина. Убрзо је постала масовна и популарна. Међутим СДС чини грешку, прихватајући и оне који су до јуче љубили слику „великог бравара“. И то не само да их прихватају него такви људи сједе и у главном одбору СДС, о општинским да не говоримо.

На свим скуповима СДС поред југословенске и српске заставе увек је истакнута и застава „државе“ БиХ, мада Караџић стално понавља да су садашње границе само административне линије.

Зашто су онда присутни знаци и симболи државности БиХ, ако је то тако.

На тим скуповима 70 одсто је млађи српски народ, српска омладина, која на тим скуповима пјева о — Вуку Драшковићу и СПО. Српска омладина поштује Караџића, али види ко је тај Србин бр. 1.

Зато се и кују пјесме: „Да те није Драшковићу Вуче...“ или „Ко нам оно кроз Косово прође...“ „Караџићу пружи десну руку, своје брату Драшковићу Вуку“. Срби из Босне и Херцеговине желе Вука, па макар и као госта СДС-а. Али, СДС тјесно сарађује са СПС и на њеним скуповима продају се слике Милошевића, Рашковића.

И још један детаљ који можда и није важан (ја мислим да јесте) Радован Караџић никад свој народ није поздравно српским поздравом „ПОМОЗ БОГ“! Радован Караџић поздравља Србе као оперски пјевач, преклањањем и сабијањем, умјесто да поносито раширених руку са три прста свима покаже да је то што је Србин велика предност и осована. Срби хоће вође који нису плашљиви ни повучени, оне који ће без устезања то и јавно показати.

Због свега тога СДС делује као партија разочараних Југословена који покушавају да нит југословенства наметну, поштенном српском народу, испред српства.

Сваки прави Србин је и велики Југословен, али нису сви Југословени Срби. Србија је потребна српска држава, и то у границама из 1918. јер су много тога уложили да би сви Срби из Србије (Босна, Херцеговина, Лика, Ц. Гора, Далмација) живели у једној држави. Какак смо то ми народ и људи ако све то погазимо и признамо усташку државу на нашој територији, или исламску републику? Нека су нам свима увијек на уму стихови великог српског пјесника Јована Дучића.

„Носи, српска реко, крв наших синова.
Јер кржаве, реко, свуд су наше међе“
Тамо гдје су српска гробља ту је и Србија.

Да смо себи исказали оваква стремљења не би данас хрватски поглавник „бранио Хрватску на Дрини“. Сви хрватски и муслимански шовинизми почивају на нашој попустљивости, неприципијепности и неспози. На сва ова надања српског народа, СДС и господин Караџић не реагују.

Не чују, или неће да чују, глас и захтјеве нас малих људи који се надају да ће једном бити држављани Србије.

● Замолио бих редакцију да у једном од наредних бројева објави текст српске химне „Боже правде“, јер велики број Срба су Босни и Херцеговини не зна (на жалост) химну своје отаџбине.

Синиша ЖДРАЛЕ
ИЛИЏА
САРАЈЕВО

г. Вуки Драшковићу
„Српска реч“
Хотел „Југославија“
соба 875
11080 Загреб

ГЛАСАЛИ СУ УМЕСТО МЕНЕ

Поштовани,
У прилогу Вам достављам копију телеграма који сам јуче упутио лично Чаславу Игњатовићу за Републичку изборну комисију под бројем 09-54-50 од 10. XII 90.

Саветујући се са пријатељима исти су ми препоручили да се обратим Вашој редакцији и да би Ви били ту најефикаснији. То и чиним.

С молбом да овај допис са телеграмом дође у руке и господину Вуку Драшковићу.

Ни до данас нисам добио никакво објашњење зашто нико из изборне јединице

11 на Видиковцу није дошао до мене, и ако их је супруга на време обавестила да сам тежак болесник. Инвалид сам 100%. Крећем се по кући уз туђу помоћ.

Не схватам ко је уместо мене гласао, за кога и каква је то ујдурма направљена.

Уверен сам да је ово све смишљено урађено. Поготово што је супруга пре тога гласала и оставила мој листић када су јој и обећали да ће доћи. У згради има још болесника, код којих су били. Код мене нису дошли.

Интересује ме да ли имају право да ми ускрате право гласа и по чијој вољи је то урађено, јер су могли да знају моје опредељење. Очекујем и молим Вас за интервенцију на чему Вам унапред захваљујем са жељом да ћемо следећи пут и Ви и ја бити боље среће.

Синиша МИЛОШЕВИЋ
БЕОГРАД

Нова Саг, 11. XII 1990.

Драги Вуко,

Срамота не је нишом сав Србин.

Ваша анкета о објави је поштала урба сиверношћу: Срди су одике обзе, поснедром кону-
кшом у васности.

Ви сте милак били дисер
црег обивама.

С поштостањем
(и очајањем),

Миленко Трпач,
зашт. финансијског редимента

MILENKO GRGAR
Pozornica, P. O. Box 225
21001 Novi Sad
Yugoslavia

ПОСЛЕДЊИ УДАРАЦ

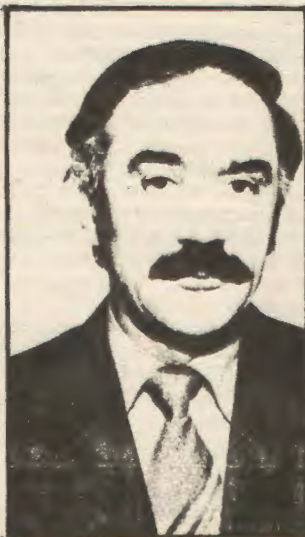
Постоје четири велике беде човекове, за које је, једну од њих, велики Његош рекао да нема веће бруке од старости. И ти су се острашћени старци, некадашњи фронтовци, чизмаши и петокракаши, као на балу вампира, већ с раном зором окупљали 9. децембра да гласају за своју прошлост и одреде будућност туђој младости. Ти старци нису били Сократови мудраци, они су били Брозови дечасти, и онако обневидели и слепи, повукли у свој мрак две генерације потомака.

То је само део истине, цела је остала забашурења у сефовима владајућих комуниста, који су протеклих 45 година усавршавали технологију очувања власти. Зато се и њихово дрско најављивања победа, пре него што су отпечаћене гласачке кутије, показала логичном — опозиција у праом кругу није имала шансе.

Шта чена лажираног Победника, изолованог од Србије, Југославије и света, није тешко претпоставити. Његово залагање за јединствену Србију, за Југославију с петокраком, неумитно води либанизацији земље. Јер ако су четири републике кренуле путем проверене вишестраначке демократије а две српске, старом једноумљу, онда је таква Југославија немогућа. Нема нити једне државе на свету, било она федерална или конфедерална која може да инкорпорира у својим границама два опречна политичка режима. Опција која би одржала овакав државни антагонизам, војни пуч или удар, сваједно, одавала би Југославију у грађански рат.

Невоља је, међутим, што Србија нема намере више да гине. Србија нема ни историјско право да намеће Брозово наслеђе другима, јер је и сама од те заоставштине обешчашћена и осрамоћена. Ако баш хушкачи таквог рата желе да гурну мач у руке омладини, а они у миру да лече своје простате на Дедињу, и одашиљу бојне покличе из Сава-центра, онда морају да рачунају, најпре, на сопствено опело.

Победника чека и привредни хаос од непокривених губитака чија сума далеко премашује 20 милијарди динара. Само за протекле три године, чувени осмоседмаши, који, иначе, сваким даном иду смело из победе у победу, осиромашили су Србију за 2,4 милијарде долара. У колапсу су некадашњи социјалистички гиганти — нишки МИН, ЕИ, београдски „Иван Милутиновић“, шабачка „Зорка“, РТБ Бор, а да не говоримо о Скадру на Бојани — смедеревској жељезари и српским шећеранама.

Пише: Богољуб ПЕЈЧИЋ

Социјални мир, до коначних избора, купљен је свенародним зајмом, а гарант тога зајма, Игићева Беобанка, је пред банкротом. Армијн технолошког вишка у овом часу од преко 300 хиљада радника, Победник се спрема да им уз новогодишње честитке уручи отказна решења. Испражњени пензионери фондови, спласнуће ентузијазам чак и верних петокракаша.

За овакво стање Победник је већ оптужио Хрватску и Словенију. Потом је као сукривца одредио Анту Марковића, да би на крају, у Пироту, поносан на своју хидроелектрану без воде, нессебично признао да нам нису криви ни Хрвати ни Словенци, већ смо то ми сами, које, истина, нико не сме да биде вли којима не може да гарантује да неће бити гладни.

Зачаурен у дедињском дворцу, попут правитеља Јосифа Висарионовича у Кремљу, Победник повремено издаје наређења осмоседмашима да нас замајавају о некаквом новом инвестиционом циклусу и реструктурирању привреде. Он, дакле, рачуна на оданост и љубав преосталих 46 посто, верних му одраслих Срба, који су заокружили његово име. Ако их занста и толико има, мора да зна да је љубав озбиљна и савета ствар, али и да не постоји љубава која се не може прерушити у прашину.

Финансијски „хокус-покус“, усамљена Србија и ароганција Победника, биће главни адути опозиције. Последњи ударац јој је задат трошном песницом, и без да буде узвраћен, песница ће, до Видовдана, кажу, остати и без шаке и без прстију.

Очајнички покушаји Телевизије и контролисане штампе да забашуре шта свет мисли о вођи, ни претње чланом 98 Кривичног закона, нису довољни да ућуте Србију. Угледни „Вашингтон пост“ подвлачи да је господин Милошевић „најспособнији за стварање непријатеља“ и да га владе западних земаља сматрају најодговорнијим за грађански рат у Југославији. Француски „Монд“ пише да он заступа у економији „ретроградну политику“ а да је у идеолошком смислу „последњи бољшевик Европе“.

Србија мора и може да буде спасена 23. децембра. У посланичким клупама морају да седе они људи који су спремни да ограниче аутократску самовољу охолог Победника, да му ускрате цезарска овлашћења и да захтевима за расписивањем нових слободних и демократских избора, коначно нас приближе Европи, са или без Југославије.

Будимо господари себе, своје речи и своје судбине. Праведна Србија то од нас очекује.

ИЗБОРИ

КАКО СУ УКРАДЕНИ ГЛАСОВИ

Јавна је тајна да су први „слободни“ избори у Србији **УКРАДЕНИ** у првом кругу и да иста судбина чека изборе за народне посланике. Избори нису чак ни фалсификовани (како се, сходно лошем искуству очекивало) већ **ПОКРЕДЕНИ ПИЉАРСКИ, НА СИТНО**. Да се разумемо, у питању су **МИЛИОНИ** гласова, али је метода крађе метода пиљара. Операција је припремана тако брижљиво, тако плански и педантно, да би за њено доказивање била потребна за сада непостојећа велика судница, постојеће стотине сведока, непристрасне судије и (не)заинтересова

БИТКА ЗА

НЕПОСТОЈЕЋУ ТРЕЋИНУ

вана међународна јавност. Иако је **ЧУЂЕЊЕ** те исте међународне јавности **ИСКРЕНО**, морамо схватити да се земље са иоле демократском традицијом никада нису среле са политичком крађом оваквог типа. Њима је то **НЕРАЗУМЉИВО**. Али нама, који са огромном енергијом и ентузијазмом 50 година ратујемо са комунистичким ветрењачама, барем нама ће бити јасно.

СКУПШТИНА КАО МАМАЦ

Нова историја политичких борби (претераност, али тачке поређења сувише су ужасне), није забележила овакву **ЗЛОУПОТРЕБУ** власти, кршење елементарних закона, људских права и грађанских слобода. Могла је то учинити само власт **НЕОГРАНИЧЕНА**, власт **НЕОМЕТАНА**, власт **НЕДОДОРЉИВА**, власт која **НЕ ОБЕЋАВА ДОБРО**. Не заборавимо да је **ПРВИ ДАН** своје тријумфалне победе, Слободан Милошевић започео поскупљењем струје и чланом 98. Кривичног закона (податак за писце, али и потрошаче струје и слободе). То је **ЧИЊЕНИЦА**. Доказива и неоторива. Но, она је у овом тренутку неважна, јер ћемо лик и дело Председника републике, првог након Тита, изоставити из даље приче, осим у случају преке потребе. Нека се одмара.

Упркос чињеници да је један део српског народа **РЕАЛНО** поклонио поверење странци која се одржала на власти (тај број никада неће бити познат), постоје **ОПРАВДАНЕ СУМЊЕ** и **ДОКАЗИ** да се иста власт послужила **СВИМ СРЕДСТВИМА** да продужи владавину од пола века и да је уложила **СВЕ РАСПОЛОЖИВЕ СНАГЕ**, људске, материјалне, политичке, државно-репресивне и кривично-правне, не би ли избори у Србији 1990. добили ореол легитимности. Крађа избора је, заправо, *coup de grace* трогодишње тоталитарне владавине. Њен логички и заслужени крај који се, игром судбине и недостатка народне контроле, претворно у један од безброј „нових почетака“.

Морало се претпоставити да ће власт, изненађена сломом комунизма тамо где је изгледао несаломив, очајнички тражити излаз за свој изоловани део света. То се и догодило. Навио је веровати да су изборе пресудили „нова политика према Косову“, односно „јединствена Србија“, односно „успеси“ којима се српски социјалисти у претходне три године могу подицати. Не, изборе је пресудила (и осудила) свест која је аплаудирала Титу кад нас је отргао од

Први „слободни“ избори у Србији, комотно су могли да се воде под паролом „кусур пребројте одмах, накнадне рекламације не примамо“. Парола је потпуно логична, с обзиром да су изборе спровели и покрали они који су се за једну ноћ претворили од сурових комуниста у нежне социјалисте. Сходно новој пракси, новн људи су увели и нове принципе: крађа избора била је БРЗА, ЕФИКАСНА, РАДИКАЛНА и УСПЕШНА.

Стаљина, свест која је аплаудирала и онима који су нас отргли од Европе. Свест о некој „посебној“ посебности којом парирамо некад горима, некад бољима, свест на коју властодршци рачунају, жеља за утехом због эле судбине малих и оштећених, жеља за издвајањем у општој пролапти.

Но, да се не учини да крађа избора зависи од наше колективне подвести (она је само темељ успеха неморалних поступака), нашег немилог искуства и наших способности (страха од провере), скинимо са великог дела народа бреме одговорности напоменом да је ретко када виђена оваква **СЛОГА** свих државних институција са само једним циљем: сачувати власт. Од скупштине до месне заједнице (одбора), све је **ДУГО** и **БРИЖЉИВО** планирано. **ДУГО ПЛАНИРАНО** **ДА БУДЕ БРЗО**. Морв дв је олакшање огромно. Нема тријумфа, јер су „ратници“ уморни.

Уморни су законодавци због перфидне игре са Изборним законом и фамозних „пет амандмана“. Наравно, било је **ПРЕДВИЂЕНО** **ДА СЕ УСВОЈЕ**. Опозицију је требало **НАМАМИТИ**. Типујући на **ОБЕЛЕЖЈЕ** прве порате српске **ЛЕГАЛНЕ** опозиције: **ЧАСНОСТ**, партија на власти **НАТЕРАЛА** **ИХ** **ДА СЕ БОРЕ ДО ИЗНЕМОГЛОСТИ** **ЗА ОНО ШТО ЈЕ УНАПРЕД** одлучила да им **ОМОГУЋИ**: **„КОНТРОЛУ“** **ИЗБОРА**. Српска Скупштина је, наводно, била толико „присилена“, да „попусти“, да су у тренутку „попушта-

ња“ пред захтевима опозиције, грешком попустили запушачи од шампањаца у неком блиском околишу, јер је издат **СИГНАЛ ЗА ВЕЛИКУ КРАЂУ**. Опозиција је, пошто је **„ТРАЖИЛА МАЛО И ДОБИЛА МАЛО“** била **СПРЕМНА ЗА „ШИШАЊЕ“**. Пошто је из захтева опозиције уклоњена главна препрека — **ГЛАСАЊЕ НАШИХ ГРАЂАНА НА ПРИВРЕМНОМ РАДУ**, Социјалистичка партија Србије (партија на власти) **СТЕКЛА ЈЕ КОНТРОЛУ НАД БИРАЧКИМ ТЕЛОМ**. Над сваком душом. **ЖИВОМ И МРТВОМ**.

Није узалуд пружен отпор компјутерима. Да су уведени компјутери и у њих похрање-

ни подаци о **СВИМ** грађанима Србије, не би могла да се **НАГУРА** („набије“) **ОГРОМНА БИРАЧКА МАСА** **КОЈОМ ЋЕ СЕ МАНИПУЛИСАТИ**.

СКЕЛЕТ КРАЂЕ

Међутим, радили су компјутери пуном паром. На основу извештаја компјутера, сазнало се колико је лица променило адресу, тако да им се имена могу наћи на **ДВА БИРАЧКА СПИСКА**. Знало се, нормално, **КО ЈЕ НА СЛУЖЕЊУ ВОЈНОГ РОКА** и послати су **НЕБРОЈЕНИ** позиви војницима на њихове кућне адресе, тако да су и овде „капацитети“ дуплирани. Ни ово није било довољно, већ се посегнуло за умрлима (Прилози 1, 2 и 3).

Умрлима је било „дозвољено“ да гласају, али се то није очекивало од београдских студената који су се морали уселјавати у домове на дан избора! Намерним изостављањем годишта 1969-72, као на пример у Краљеву, млади су тенденциозно ускраћивани. Тако је створена у начелу геронтолошка маса.

Морамо подсетити да је „генерална проба“ за „прве слободне изборе“ направљена приликом последњег референдума за Устав Србије која је прошла фантастично по социјалисте. „Набијање масе“ требало је само усавршити. Огроман одзив грађана, **НЕПРЕКИДНО ПОЦРТАВАН** у **ЗВаничним ГЛАСИЛИМА**, правдан је „историјским тренутком“, свешћу српског човека да долази „сад или никад“, те срачунатим дејством опозиције.

У недостатку елементарне технологије, „дупли гласачи“ нису могли проверити да ли се налазе на два бирачка места, негујући логику поштењог човека: ако нисам тамо, нисам гласао. Али, ако би се записници **СА ПРЕКО ТРИ ХИЉАДЕ БИРАЧКИХ СПИСКОВА** **СТАВИЛИ** у **КОМПЈУТЕР**, лако би се установило колики је **ТАЧАН БРОЈ НЕПОСТОЈЕЋИХ ГРАЂАНА**, односно **КОЛИКО ЈЕ ЗАИСТА ГРАЂАНА ГЛАСАЛО**. Иако је тајност гласања изузетна демократска тековина, логично је претпоставити да су непостојећи гласачи свој глас поклонили оним странкама које су за њима посегнуле.

Међутим, да се не би догодила **ОВАКО** **ЈЕДНОСТАВНА** пост фестум **ПРОВЕРА**, разрађен је други „ниво“ гласање **БЕЗ ЛИЧНИХ КАРАТА**. Систем чија је полука **ИДЕНТИФИКАЦИЈА**, дозвољава гласање без личних карата! Отежава се **СРАВЊИВАЊЕ ПОДАТАКА**. Необично је занимљиво да Ре-

ИЗБОРИ

IZBORNA JEDINICA 13 12-02-07
 973-CIRKOVIĆ VERICA VIDOJE
 BEOGRAD LJUBA VUČKVIĆA 1
 15 DOM PENZIONERA, KAČARSKA 6

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA 13 12-02-07
 911-KRIVOKUČA VESNA ŽIVORAD
 BEOGRAD LJUBA VUČKVIĆA 1
 15 DOM PENZIONERA, KAČARSKA 6

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

№ 211 Ovd
 IZBORNA JEDINICA 32 06-18-82
 1356-NOVAKOVIĆ ZORNA DRAGEJLJ
 BEOGRAD JURIIJA GAGARINA 211
 2 JURIIJA GAGARINA 193

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA 13 12-02-07
 875-GASOVIĆ OLIVERA PREORAG
 BEOGRAD LJUBA VUČKVIĆA 1
 15 DOM PENZIONERA, KAČARSKA 6

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA 13 12-02-07
 909-KONJEVIĆ LEPESAVA LUKA
 BEOGRAD LJUBA VUČKVIĆA 1
 15 DOM PENZIONERA, KAČARSKA 6

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA 32 06-17-02
 1517-KONTIĆ RADOVAN VIDAK
 BEOGRAD JURIIJA GAGARINA 213
 2 JURIIJA GAGARINA 193

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA 13 12-02-07
 512-KRIVOKUČA GORAN MIHAILIĆ
 BEOGRAD LJUBA VUČKVIĆA 1
 15 DOM PENZIONERA, KAČARSKA 6

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA 13 12-02-07
 578-ČEKIĆ SNEŽANA DRAGIPIR
 BEOGRAD LJUBA VUČKVIĆA 1
 15 DOM PENZIONERA, KAČARSKA 6

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

(usn) ПМСЕЈКА
 IZBORNA JEDINICA 32 06-18-82
 1176-LUKOVIĆ CEDIPIR ALEKSANDAR
 BEOGRAD JURIIJA GAGARINA 205
 2 JURIIJA GAGARINA 193

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA 13 12-02-07
 944-PLEČIĆ VLAĐAN VOJISLAV
 BEOGRAD LJUBA VUČKVIĆA 1
 15 DOM PENZIONERA, KAČARSKA 6

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA 13 12-02-07
 910-KONJEVIĆ RADENKO VUČIĆ
 BEOGRAD LJUBA VUČKVIĆA 1
 15 DOM PENZIONERA, KAČARSKA 6

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA 32 06-13-02
 1119-ČEČEK IVAN VLADISLAV
 BEOGRAD JURIIJA GAGARINA 217
 2 JURIIJA GAGARINA 193

Broj i adresa biračkog mesta
 za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

публичка изборна комисија, на телефонске позиве грађана У ТОКУ ГЛАСАЊА пружа информације да је начин гласања без личних исправа ДОЗВОЉЕН.

Ове методе „дуплих спискова“ претрпели су градови и већа насеља, где се људи више селе, досељавају, расељавају, не знају једни друге довољно. Оваквих примера НАЈВИШЕ је било у БЕОГРАДУ (и то на Новом Београду), у изборној јединици 34-9, 34-10, 34-15, на ЗВЕЗДАРИ и ВИДИКОВЦУ, у унутрашњости у ВРАЊУ, ЛЕСКОВЦУ, ЛАЗАРЕВЦУ, ДОБАНОВЦИМА... У мањим местима теже је применити „вишак“ бирача. Тако у КУЧЕВУ група грађана доноси на увид читав списак позива за гласање грађанима који су непознати на назначеним адресама, или су одсељени, о чему грађани имају податке, јер добро познају своје суграђане.

Веома је лако утврдити да у појединим срединама, број грађана који није унет у бирачке спискове износи и до 15 до 20 процената УКУПНОГ БРОЈА БИРАЧА.

БИТКА НА ТЕРЕНУ

За деловање „на лицу места“ извршена је припрема УСИЋАВАЊЕМ БИРАЧКИХ МЕСТА. Примењен је потпуно другачији принцип од принципа „дуплих спискова“. НАРОЧИТО У УНУТРАШЊОСТИ инсистирало се да их буде што више. На пример, изборна јединица 136, КУРШУМЛИЈА-БЛАЦЕ, има 129 БИРАЧКИХ МЕСТА! За разлику од Куршумлије, београдска општина САВСКИ ВЕНАЦ имала је само ЈЕДНО бирачко место! Глас се по приватним кућама чланова СПС-а (прилог 4).

Велики број бирачких места био је потребан да би се обезбедио САСТАВ БИРАЧКИХ ОДБОРА ОД ПРИПАДНИКА СПС-а. Усвајањем пет опозиционих амандмана, ТРЕБАЛО ЈЕ да представници опозиције БУДУ РАВНОПРАВНИ у бирачким одборима, али ту су направљене такве ЗЛОУПОТРЕБЕ, да

је опозиција укључена изгледа САМО ДА БИ БИЛА ОДСТРАЊЕНА. Како се све догађало БРЗО, примедбе чланова опозиције НИСУ УЗИМАНЕ У ОБЗИР ни на једној институци. Сећамо се како је Телевизија Београд извештавала у РАНИМ ПОПОДНЕВНИМ САТИМА, „како је на бирачким местима све у реду“, док није било ниједног извештаја који би обухватио макар једну од бројних примедби представника опозиције. Набројаћемо само неке.

На ВИДИКОВЦУ (изборна јединица 248, бирачко место 19), председник Изборне комисије Владимир Плескоњић, одстранио је овлашћеног представника СПО, исто се догодило у општини Врање (села Златокоп, Лева Река, Моштаница, Рибинац и Бунушевац). У ТУТИНУ, припадници СДА у 3 изборне јединице нису дозволили члановима комисије из СПО да стављају печате и контролишу гласање. У ЛЕСКОВЦУ, село Јелашница, СПО напустио рад због претњи пијаних лица „да ће их одатле физички уклонити“. Нико из бирачких одбора није их заштитио. У СУРДУЛИЦИ, удаљен је представник СПО, јер је помогао једној старици да прочита „где је на листи име Слободана Милошевића“. У раду овог бирачког одбора НИЈЕ БИЛО ДРУГОГ ПРЕДСТАВНИКА ОПОЗИЦИЈЕ. У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ чланове СПО-а шаљу да обављају разне техничке послове, А ЗАПИСНИК НИЈЕ ПОТПИСАН ОД ЧЛАНА ОПОЗИЦИЈЕ.

Даље, у СВРЉИГУ, целокупни гласачки материјал, од гласачких листића до кутија, ПРЕБРОЈАНИ СУ И СПИСКОВИ И ТРАНСПОРТОВАНИ БЕЗ ПРИСУСТВА СПО.

Онемогућити представнике опозиције БИЛО ЈЕ ПИТАЊЕ ЧАСТИ. Остали чланови бирачких одбора имали су потпуно ОДРЕШЕНЕ РУКЕ у поступцима према равноправним члановима опозиције.

Посебно противзаконита била је ситуација на КОСОВУ. У ПЕЋИ, ГЊИЛАНУ и ПРИЗРЕНУ, СПО није имао своје представнике.

ГЛАСАЛИ ДВА ПУТА?

Неко није ни знао да је гласао, а нечије име се више пута затекло на бирачким списковима. Они који су променили адресу, нису ни сањали колику су услугу учинили властима. Ово је само део „дуплих гласача“

У ПРИШТИНИ, изборни материјал подељен је без присуства СПО, а на захтев да се дају подаци о председнику Изборне комисије, сваки податак је ускраћен. Такође, не дозвољава се да СПО СВОЈИМ ПЕЧАТОМ печата кутије.

На Косову је симпатизерима СПО било онемогућено гласање, гласали су милиционери у запечаћеним ковертама које су се на мистериозан начин „у транспорту“ отвара-ле.

Није било довољно опозицију само ФИЗИЧКИ удаљавати. Чињене су разне ПРЕВАРЕ И МАНИПУЛАЦИЈЕ. У РАБРОВУ (изборна јединица 19), извесни Станиша Стојиљковић, Лошинска 24, има решење за рад у Изборној комисији као члан Демократске странке. Провером је утврђено да Стојиљковић НИЈЕ ЧЛАН ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ, нити њен представник у тој комисији. Решење „за рад“ доделила му је Скупштина општине Звездара.

У ПРИШТИНИ (изборна јединица 226, бирачко место на Пољопривредном факултету), у рад бирачког одбора укључени су у својству члана и заменика за СПО људи који уопште нису чланови СПО-а: Рајко Лазаревић и Радосав Перуновић.

У Београду (Устаничка 125-ц, бирачко место 16), лажни припадници СПО, у пијаном стању праве изгреде пред госпођом Хелен Делић — Бентли. При себи немају искизницу СПО, већ „наглашавају“ да су еспеовци.

Припадници опозиције ОДМАХ су посла-

ИЗБОРИ

МОЗАР ЗА ГЛАСАЊЕ
 ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 14 12-25-01
 1553-КРИЧКОВИЋ ЈОВАН РАДЕ
 БЕОГРАД ТРИШЕ КАКЛЕРОВИЋА 10
 1 МЗ*2.ЈОВАНОВИЋ-СПАНАС*4.ЈАНКОВИЋА 1

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 32 06-19-02

761-ЈАКСИЋ НЕМАЊО НИКОЛА
 БЕОГРАД ЈУРИЈА ГАГАРИНА 235
 2 ЈУРИЈА ГАГАРИНА 193

Број и адреса бирачког места
 за изборе који ће се одржати 9. децембра 1990. год.

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 32 06-18-02

417-БЛАЖЕВСКИ НАТАЛИЈА КСТАСТАНТИН
 БЕОГРАД ЈУРИЈА ГАГАРИНА 159
 2 ЈУРИЈА ГАГАРИНА 193

Број и адреса бирачког места
 за изборе који ће се одржати 9. децембра 1990. год.

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 32 06-18-02

453-ЗАБЕЛ АНТОН АНТОН
 БЕОГРАД ЈУРИЈА ГАГАРИНА 199
 2 ЈУРИЈА ГАГАРИНА 193

Број и адреса бирачког места
 за изборе који ће се одржати 9. децембра 1990. год.

ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА 32 06-13-02

907-ЕЛКЕРТС ЗОРИЦА-СТЕФА НИКОЛА
 БЕОГРАД ЈУРИЈА ГАГАРИНА 233
 2 ЈУРИЈА ГАГАРИНА 193

Број и адреса бирачког места
 за изборе који ће се одржати 9. децембра 1990. год.

ПРИЛОГ 2

ДА НАС БУДЕ ВИШЕ...

Један од безброј спискова дечака који су на одслужењу војног рока. Ови дечаци нису гласали. Неко је то учинио уместо њих.

ли своје примедбе РЕПУБЛИЧКОЈ ИЗБОРНОЈ КОМИСИЈИ, ПРЕС-ЦЕНТРУ ЗА ПРАЋЕЊЕ ИЗБОРА у СКУПШТИНИ СР СРБИЈЕ и, наравно, обавестили Изборне штабове своје партије. Међутим, они су били ДАЛЕКО, како би се појавили пред новинарима, а Републичка изборна комисија одбацивала је њихове примедбе „на лицу места“, констатујући ДА НИСУ БИТНЕ. У БЕОГРАДУ је било уздржавања од оваквих манипулација (Јер су се малтретиранци чланови лако могли појавити „живо“), али је унутрашњост одиграла своју улогу, испунила ЗАДАТАК: ПО СВАКУ ЦЕНУ, НА СВАКИ НАЧИН ОНЕМОГУЋАВАТИ ОПОЗИЦИЈУ. ПОСЛЕ ЋЕ СВЕ БИТИ КАСНО.

ГЛАСАЧКИ ЛИСТИЋИ И МИЛИЦИЈА

За то време, у рад бирачких одбора укључена је и милиција. Милиција је продужена рука „дејства из позадине“. Неопходно је наглашавати њено психолошко дејство на бираче. У ВАЉЕВУ милиција врши невероватан притисак и не дозвољава члановима СПО да седе за столом, већ само да посматрају. У ЗЕМУН ПОЉУ (изборна јединица 17), милиционер Радмило Ранковић СЕДИ УЗ ИЗБОРНУ КОМИСИЈУ. У ПАДИНСКОЈ СКЕЛИ (изборно место Товилиште), милиција такође СЕДИ У ИЗБОРНОМ МЕСТУ и

Број и адреса бирачког места
 за изборе који ће се одржати 9. децембра 1990. год. УБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА
 А СРБИЈА
 СОЦИЈАЛИСТИЧКА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

ОПШТИНА НОВИ САД ГОДИНА УПИСА 1985.
 МЕСТО УПИСА ТЕКУЋИ БРОЈ 330

ИЗВОД ИЗ МАТИЧНЕ КЊИГЕ УМРЛИХ

Место смрти	Нови Сад	
Дан, месец, година и час смрти	06. (шести) април 1985.	
Презиме, име и пол умрлог	КРИЧКОВИЋ ЈОВАН - мушко	
Дан, месец и година рођења	20. Јули 1947.	
Место и општина рођења	Беška, Инђија	
Последње пребивалиште / адреса стана	Београд, Трише Каклеровића 10	
Брачно стање	Ошењен	
Презиме и име брачног друге	Кричковић Мира, рођ. Манасијевић	
Презиме и име родитеља	оца	Кричковић Раде
	мајке	рођ. Бркића Јако Коса
Примедбе, накнадни уписи и прибешке:		

Новом Саду

У 10.04.1995.

Дане

(М. П.)

(Матићар)

Издаје: ИСРО «Савремена администрација»
 ООЛР «Савремена администрација» — Београд (190419)
 Општа за паровише: стр. бр. 20 200а - 4.

Штампа: ИСРО «Савремена администрација»
 ООЛР Графички погон «Бранко Даничић» — Београд
 Тираж: 50000

Образа бр. 7

улива страх гласачима. Слична ситуација дешавала се у Пожаревцу, Смедереву. Улога милиције посебно је индикативна у случајевима малтретирања гласача (прилог бр. 5). А колико је оваквих случајева било, вероватно ће се постепено сазнавати.

Након оволиких неконтролисаних злоупотреба, потпуно је отворен пут КЛАСИЧНОЈ МАНИПУЛАЦИЈИ, МАНИПУЛАЦИЈИ СА ГЛАСАЧКИМ ЛИСТИЋИМА. Изборни закон већ је толико прекршен, да гласање ВИШЕ ЛИЦА ИЗА ПАРАВАНА, ЈЕДНО ЛИЦЕ КОЈЕ ГЛАСА ЗА ВИШЕ БИРАЧА ИСТОВРЕМЕНО, ДОБАЦИВАЊА, СУГЕСТИЈЕ И ЗЛУПОТРЕБЕ СЛУЖБЕНОГ ПОЛОЖАЈА постају редовна појава. На пример, МАМУТОВИЋ ЕКРЕМ, прва труба Драгачева, непосредно испред гласачког места у Врању, ромским грађанима на ромском језику на сваких 10 минута

ПРИЛОГ 3

ЗА КОГА ЛИ СУ ГЛАСАЛИ МРТВИ

Фотокопија умрлице и позива на гласање. Колико је било оваквих „позива“, знају само они који су рачунали на њихове гласове.

поручује за кога да гласају и дели упаљаче са заглављем СПС-а.

У ЗЕМУНУ I, изборно место 17, председник Изборне комисије Павло Вујисић донео је запечатене коверте са гласачким листићима МИЛИЦИОНЕРА СА КОСОВА, са намером да их убацу у кутију. У ВРАЊУ се појавио „вишак“ од 203 листића за председника

Spisak privatnih kuća u kojima je vršeno glasanje Ujzbornoj jedinici 136 - Kuršumlija Blace

Biračko mesto	Broj		
Barlovo	7	Čučevac	56
Bugujevac	8	Traka	57
Donje Točane	9	Raševac	58
Donje Točane	10	Igrišće	61
Novo selo	11	Vlasovo	63
Radina	13	Novada	64
Radina	14	Žalica	67
Radina	15	Trećak	68
Marićke	16	Magovo	69
Zagrad	18	Pavaštiva	70
Mirna	21	Pačarada	71
Vasiljevac	24	Šipovac	73
Prekopađa	26	Mrča	76
Natarada	28	Trebinje	77
Prevešica	29	Parada	78
Orlovo	31	Rastešica	79
Ravni Bort	32	Ljutova	80
Bešišin	33	Travsko Brdo	84
Kotlovo	35	Donja Mikuljana	85
Krunika	87	Gornja Mikuljana	86
Lebica	36	Dubrava	88
Basoglava	43	Pljakovo	91
Mirna	44	Vrševac	92
Zagrad	45	Belo Polje	93
Šišica	46	Pepeljevac	94
Marićke	47	Prebrza	102
Barlovo	48	Čučale	103
Traka	49	Alabana	109
Donje Točane	53	Brežana	120
Satra	54	D. Grupa	124
Vrela	55	Drešnica	126

Od ukupno 129 biračkih mesta 62 biračka odbora su radili u prisustvu članova SPS ili njihovih bliskih rođaka i ako u ostalim biračkim mestima postojali uslovi za nepristrasno sprovođenje glasanja i utvrđivanja rezultata glasanja (škole, kancelarija, pošta, privatna kuća).

U biračkom mestu br. 7 selo Barlovo nije bilo prisustvo članova SPS ili njihovih bliskih rođaka i u istom selu postoje kancelarija i pošta. Slično je bilo i u biračkom mestu br. 8 selo Bugujevac gde je glasanje obavljeno u kući

ПРИЛОГ 4
ПРИВАТНИ „СЕКТОР“

Od ukupno 129 biračkih mesta u izbornoj jedinici 136 - Kuršumlija, Blace, 62 biračka odbora su radili u privatnim kućama članova SPS-a ili njihovih bliskih rođaka. Tipičan primer je selo BARLOVO, glasачko mesto br. 7, gde se glasalo u privatnoj kući Vuksana Lukića, koji je član SPS-a, po zanimanju milioner u penziji. U Barlovu postoje mesna kancelarija i pošta, ali je kuća g. đina Lukića očitо била много „погоднија“.

републике и 230 листића за народне посланике. Исто се дешава у ЗРЕЊАНИНУ, ЛАЗАРЕВЦУ, СМЕДЕРЕВУ, РУМИ, БОЈНИКУ И МЕДВЕБИ, ЗЕМУНУ, ВОЈДОВЦУ, САВ-СКОМ ВЕНЦУ...

Исправљају се записници, не би ли се овај „вишак“ некако укалулисао, а опозиција удаљава. Само у РУМИ било је „вишка“ 499 листића за народне посланике и 103 листића за председника републике! У РУМИ ЗАПИСНИК НИЈЕ ПОТПИСАН, али то се није узело у обзир! Гласачке кутије печетиле су се пре времена, или УОПШТЕ НИСУ БИЛЕ ЗАПЕЧАТЕНЕ. У блоку 45, на Новом Београду, бирачко место 32, распала се гласачка кутија за председника републике. Деца су слободно вадила листиће. Заиста су ретке изборне јединице у којима није до-

ИЗБОРИ

СПСКИ ПОКРЕТ ОСНОВЕ
Београд 247, Београд
Телефон и факс: 330-022
Нови Београд 1. Београд
Телефон и факс: 330-376
Београд 21 (Савски Београд)
Телефон 330-151

СПСКИ ПОКРЕТ ОСНОВЕ
Београд 247, Београд
Телефон и факс: 330-022
Нови Београд 1. Београд
Телефон и факс: 330-376
Београд 21 (Савски Београд)
Телефон 330-151

КОНТРОЛА СПО

ПРЕДИЗБОРНОГ ГЛАСАЊА НАЦИОНАЛНОГ ПРЕСНИКА У СРЕДНОЈ ШКОЛИ „БРАТСТВО“ У БЕОГРАДУ

ПРЕДСТАВИТЕЉИ ОПШТИНА ТАБА СНО-а И ИЗБОРАЧКОГ МЕСТА, БЕОГРАД

У 18ч објаве су дошли у Изборни центар СПО-а, пријавили су се заједно. Терен је у изборно место где се налазило бирачко место да гласа, ЈСР ЈНА НИЈЕ СВЕЛА НА ОДБ.

Изборни центар Изборног штаба СПО-а
Др. Јован Драшковић

ПРИЛОГ 5
Милиција није штитила грађане од власти, већ власт од грађана.

шло макар до једног оваквог пропуста, а СВАКИ је био ДОВОЉАН да се НЕ ПОТПИШЕ ЗАПИСНИК и избори пониште.

ПРЕДИЗБОРНА „ЋУТЊА“ БУДУЋИХ „ПОБЕДНИКА“

И људи који су долазили на гласање нису се много бунили, јер су били добро „припремљени“. МНОГИ ОД ЊИХ ГЛАСАЛИ СУ ЈОШ 7. и 8. ДЕЦЕМБРА! Док је Србија чекала „велику недељу“, неидентификован је број гласача који су, без присуства опозиције, већ поклонили глас ономе коме је требало! У Врању се 8. децембра гласало на СВИМ бирачким местима без присуства опозиције. Исто се догодило у Сурдулици. Власти нису реаговале. Узалуд је Вук Драшковић издао саопштење да изборе већ сматра лажираном (прилог бр. 6). Инерција је и њега повукла у игру ЗА ЧИЈЕ ЈЕ ОДУСТАЈАЊЕ БИЛО КАСНО.

Агитација коју је вршила СПС такође је непојмљива искуствима демократије. Добро припремљен терен Телевизијом Београд и новинском кућом „Политика“ до савршенства су разрађивали „теренци“. У ДИМИТРОВГРАДУ-БАБУШНИЦИ (бирачко место Бански Дол), председник бирачког одбора Иван Христов, иначе председник СО Бабушница, НАРЕБУЈЕ бирачима за кога да гласају, вршећи притисак за кандидата бр. 16. ОВА ОПШТИНА ЈЕ ЕКЛАТАНТАН ПРИМЕР ОГРОМНИХ ЗЛОУПОТРЕБА. (прилог бр. 7). Не само да се вршила незапамћена превара са члановима Изборне комисије, не само да су члановима СПО ускраћена СВА ПРАВА равноправних чланова, већ је многим бирачима саопштено и забрањено да уколико „господин Вук Драшковић“ буде изабран за председника Србије и његова странка победи на изборима, да ће сви Бугари у року од 24 часа бити протерани са штапом и просјачком кесом у Бугарску“. Овако застрашивање и претње спроводио је лично кандидат за народног посланика

ИЗБОРИ

SRPSKI POCKET OSNOVE
BEOGRAD, BEOGRAD
11000 и Милана 188-187
11000 и Милана 188-187
11000 и Милана 188-187
11000 и Милана 188-187
11000 и Милана 188-187
11000 и Милана 188-187

SRPSKI POKLET OSNOVE
BEOGRAD, BEOGRAD
11000 и Милана 188-187
11000 и Милана 188-187
11000 и Милана 188-187
11000 и Милана 188-187
11000 и Милана 188-187
11000 и Милана 188-187

СЛОВЕШНОЈ ДЕМОКРАТСКОЈ ЈАВНОСТИ СРБИЈЕ И СВЕТА

СВИМ ЉУДИМА ДОБРЕ ВОЛЕ

СТРАНИМ ПОСМАТРАЧИМА

СЛОВЕШНОЈ ДОМАЉОЈ И СВЕТСКОЈ СЛАВИ

Српски покрет оснoве обавештава да је Србија данас уочи закључних избора, површених извештајима без контроле. Владлаућа Социјалистичка партија Србије организовала је изборе преко избора супротно Изборним закону и без сагласности и контроле општинских органа.

Социјалистичка партија Србије настоји да прве посматрачке ивештајне изборе претвора у фарсу. Располажемо доказима и сведочењима да се гласало по ставовима, предузетима, бовицима и установима. "Бевртарица" су гласали ирљаци и непостојећима. Гласало се у војсци и полицији.

Данас су Димитровград и околина активисти СПС обасули лешина у којима су обављали бугарску маљаву и сејала отрак тврђава да ће, у случају победе СПО, сви Бугари бити протерани у Бугарску. У Петровцу на Млави су данас узбунили леци којима сеобрачи застравају и позивају да не гласају за токове Четнике СПО-а. Из живе изборне комисије и бирачних одбора на Босову одстранени су представници Српског покрета оснoве. томе сию известили председника Републичке изборне комисије Г. Чалара Кривошића и упозорили га на могуће последице овог незаконитог Чина, али је он на све остало гласао да ће Изборна комисија о свему одлучити сутра.

Од својих Чланова у Београдској општини сию да је гласао у том граду данас углавном ослепљено. Дакле сию обавештава о гласању регрута пре закључања у Војску.

Српски покрет оснoве ствава до знања да ће позвати јавно резултат оних избора који буду одржани 9. децембра између 7 и 19 Часова и то само на оних бирачких местима где је СПО имао своје ослепљене представнике пошто су власти у не малом броју случајева без образложења одбиле да прихвати Чланове СПО.

Сви одговорност за неслажене последице оваквих криминалних радњи, којима се доводи у питање легитимност избора, сноси Социјалистичка партија Србије.

Српски покрет оснoве драматично апелује на стране посматрачке и демократску јавност света да помогну српску демократију. Исто тако апелујемо на јавност Србије и све Бугаре у Србији да буду одрасли озбиљности овог историјског тренутка.

У Београду, 8. 12. 1990. године

Ђорђе Јерковић
Вук Јерковић
председник Српског покрета оснoве

Милош Ковачевић
Милош Ковачевић
председник Изборног одбора СПО

ПРИЛОГ БР. 6

Било је касно за одустајање.

Данас 10. 12. 1990. године дошао сам у Бабушницу да бих се прикључио раду изборне комисије „Зелећи да се прикључим раду комисије представио сам се комисији која је почела са радом без мог присуства.

На то је председник комисије Милорад Пејчић показао врата да напустим просторију да се губим и да им не сметам у раду. Пошто је неколико пута поновио горње ја сам и даде остао сматрајући да ми је ту место, запретио ми је милицијом која је на његов позив и дошла. Милиционари су питали ко омета рад изборне комисије, господин Пејчић је показао на мене да ме избаци и од стране од рада ИК. На то сам се ја обратио председнику димитровградске комисије Славчи Станкову да ме узме у заштиту и да ме пред ~~кажњеници~~ На то је он овако реговао (ја нисам председник комисије). Поред њега су била још два члана из Димитровграда и то Иван Јанковић и Славча чије презиме не знам али се може провјерити у ИК Димитровграда, и они су ћутали. Потом је милиција легитимисала и одстранила ме из просторије ИК ИЈ 145 за општину Бабушницу и Димитровград. На то сам ја платио се заседе на путу Бабушница-Димитровград окренуо у супротном правцу за Београд како би о овоме известио Изборни штаб свог покрета.

У Београду 10.12.1990. године

ВУЧИЊИЋ ВЕЛИЗАР
Вучињић Велизар

НЕ ВЕРУЈТЕ ЛАЖИМА ПОВАМПИРЕНИХ ЧЕТНИКА И ЊИХОВИХ ЗАВЕДЕНИХ ПРИСТАЛИЦА.

НЕ ВЕРУЈТЕ ОНИМА КОЈИ НУДЕ КРВ, КАМУ, РАТ И БЕДУ. ЧЕТНИЦИ ВАМ НЕЋЕ ВРАТИТИ ИМАЊЕ.

НЕ ДЕЛИТЕ СЕ НА КРСТ И ПЕТОКРАКУ ЈЕР СУ ТО НАШИ ЗАЈЕДНИЧКИ СИМБОЛИ И НИКОМЕ НЕ СМЕТАЈУ И НЕ КРЕЂАЈУ!

ЧЕТНИЦИ ЋЕ ПОШТЕНЕ ПРОГОНИТИ, ГОРЦЕ И ПАТРИОТЕ ПОКОЈАТИ, КУЋЕ УЗНЕМИРАВАТИ, ЋЕРКЕ, ЖЕНЕ И СНАЈЕ СЛОБОВАТИ, СТОКУ ИЗ ОБОРА ИСТЕРАТИ, СИНОВЕ У РАТ ОТЕРАТИ.

ВАША ДЕЦА ТРЕБА ДА СЕ ВЕСЕЛЕ СВАДБАМА, ИМПЕРАЈИМА У В ОЈСКУ, ДА СЕ РАДУЈУ КРСНИМ СЛАВАМА И ТОЧЕ ВИНО А НЕ ЦА ПРОЛИЈУ МЛАДУ КРВ ЗА ЧЕТНИКЕ И ИЗДАЈНИКЕ.

НЕ ГЛАСАЈТЕ ЗА НИХ ЈЕР ТИМЕ ГЛАСАТЕ ЗА РАТ, НЕ БУКАЈТЕ ВАШ ГРАД, ВАШЕ СЕЛО, НЕ БУКАЈТЕ СРБИЈУ, И СЛОБОДАНА, НЕ ОТВАРАЈТЕ ЖИВЕ РАНЕ СУЗОМ ИСЦЕЂЕНЕ И НИКАД ИЗЛЕЧЕНЕ. НЕ ЧИНИТЕ НЕПРАВДУ ПРЕД ПАЛИМ БОРЦИМА И ПРЕД СВЕТОМ. ГЛАСАЈТЕ ЗА СЛОБОДАНА ЈЕР ОН ЈЕ ВАША СЛОБОДА И ВАШЕ ЈУТРО!

ЧЕТНИЧКИ КОЉАЧИ И ЗЛОЧИНИЦИ НА ДЕЛУ

ПРИЛОГ БР. 7

Ниво Милошевићеве антипропаганде у Петровцу на Млави

ове општине, члан Социјалистичке партије Србије.

У ВРАЊУ (село Корбевац), чланови бирачког одбора из СПС-а, Слободан Недељковић и Радисав Михајловић наговарају људе да гласају за Слободана Милошевића и посланичког кандидата СПС. Исти људи својеручно су попунили неколико десетина гласачких листића. На протест члана СПО Љубе Николића, ДОЛАЗИ ДО ТУЧЕ и гласање се прекида, да би се касније НЕСМЕТАНО НАСТАВИЛО.

Агитација се вешто спроводи и у СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ, а у КОСТОЛЦУ, још 8. децембра људи из СПС-а, организовано, аутомобилом, цепају плакате СПО, деле се рекламни леци са сликом Слободана Милошевића и народног посланика из тог краја. У КУЧЕВУ се позиви за гласање достављају заједно са пропагандним материјалом Милошевића и Радмила Јовановића, кандидата СПС-а.

У ПЕТРОВЦУ НА МЛАВИ растурају се ле-

ПРИЛОГ БР. 8

Само једна од многих злоупотреба које су се догодиле у општини Димитровград.

ци са ЧЕТНИЧКИМ ЗВЕРСТВИМА, у којима се налази панегерик Слободану Милошевићу као потпуној четничкој супротности (прилог бр. 9). У Нишу активисти СПС иду од куће до куће, блате посланика СПО Животу Милосављевића, фармацеута, говорећи како се бави „шверцом дроге“, како је провео „7-8 година у затвору“, и сл. У МАЛОЈ КРСНИ, шеф месне заједнице делио је пред вратима гласачке листиће, са оправданом сумњом да их је лично попуњавао. У СУВОДОЛУ, управник Земљорадничке задруге обећавао је гласачима да „ако гласају како треба“, добиће бенефиције код набавке вештачких ђубрива и осталих репроматеријала. У РУМИ представник СПС-а, извесни Бонић, прети једном грађанину да уколико не гласа за Слободана Милошевића, никада „неће добити посао“.

Вероватно је свима јасно да је било БЕЗБРОЈ оваквих случајева да су људи ПЛАНСКИ ЗАСТРАШИВАНИ И ПОБЕДНИЦИМА И ПОБЕБЕНИМА. Да је у народ унесена смутња, СТРАХ ОД БИЛО КАКВЕ ПРОМЕНЕ, претиња ОДМАЗДОМ.

За овакве тврдње највећи је доказ МАНИПУЛАЦИЈА СА РАДНИЦИМА СМЕДЕРЕВСКЕ ЖЕЉЕЗАРЕ. У дане предизборне ћутње, руководиоцима је, са задатком да га растурају, достављен Информатор МКС-а, где се радници ДИРЕКТНО УЦЕЊУЈУ да гласају за СПС, јер ће, у случају победе других странака, „остати без посла“, а Жељезара бити затворена. Истовремено, обећава им се РАЗВОЈ И ПРОСПЕРИТЕТ уколико гласају за странку на власти. Ситуација у МКС добро је позната, а биће још познатија почетком следеће године.

На крају овог поглавља, читалац се може запитати због чега је била потребна оваква агитација, оволике злоупотребе, кад се већ много добило дуплирањем бирачких спискова, гласањем од 7. и 8. децембра и увођењем на бирачка места грађана без личне карте, тако да мрже гласати КО ХОЋЕ? Чему обиласци болница и „активистички рад“ медицинских sestara, које су, користећи немоћ старих и болесних, неометано извршавале задатке? Чему КРАЂА ПРЕКО КРАЂЕ?

Одговор је једноставан: ПРИТИСКОМ НА ГРАЂАНСТВО требало је обезбедити РЕАЛАН БРОЈ ГЛАСОВА. Овај број, ПРИДОДАТ је готово ЈЕДНОЈ ТРЕЋИНИ НЕПОСТОЈЕЋИХ ГЛАСАЧА, тако да је „формула“ врло проста: СУМА СУМАРУМ ИЗБОРА У СРБИЈИ МОРАЛА ЈЕ ИЗНОСИТИ ДВЕ ТРЕЋИНЕ ГЛАСОВА ЗА ПРЕДСЕДНИКА РЕПУБЛИКЕ И НАРОДНЕ ПОСЛАНИКЕ.

Слободан Милошевић добио је 65 посто гласова, а за народне посланике у првом кругу изабрано је 87 посланика из редова Социјалистичке партије Србије. Рачун се слаже.

СТРАХ ОД ИСТИНЕ

Примери које смо вам навели, а који представљају ДЕЛИЋ ове огромне фасцикле са изборним злоупотребама, неће пасти у заборав. Они ће бити брижљиво обрађени у књизи коју ће Удружена опозиција Србије обелоданити након другог круга избора. Из наведене хронологије, коју ће пропатити прорачуни и обрачуни стручњака за грађанско право, те врхунских статистичара, показује се како су избори покрадени ПРОЦЕНАТ ПО ПРОЦЕНАТ, чиме ће се демаскира-

ПРИЛОГ БР. 9

На преко 25.000 радника и грађана општине Смедерево извршен је притисак да у дане гласања морају да стрепе за свој посао.

ИЗБОРИ

ИНФОРМАТОР МЕТАЛУРГИЈИ КОМБИНАТ СМЕДЕРЕВО

Број 31

7. децембар 1990. год.

ПРИПРЕМЉЕНЕ ОДЛУКЕ О ДАЉЈОЈ
САНАЦИЈИ И ПРЕСТРУКТУИРАЊУ МКС

ИНФОРМАЦИЈА

У ИСПЛАТИ ДЕОНИЦА

Skupština Republike Srbije na sednici 7.8.1990. godine utvrdila je koncept finansijske konsolidacije i prestruktuiranja MKS. Republički organi pripremili su nacrt zakona o daljem obezbedjenju sredstava za sanaciju MKS, na osnovu koga će se sklopiti ugovor o osnivanju deoničkog društva MKS (deoničari će biti Republika, Beogradska banka i MKS) i biti donet jedan broj potrebnih odluka. To bi omogućilo da se nastavi realizacija Programa sanacije MKS.

Preduzimaju se sve pol mere da se, u skladu sa finansijskim mogućno tima toku iduće nedelje, is sredstva po osnovu deon za avgust i septembar godine.

Visina sredstava koja d biti isplaćena radnicima direktno zavisi od mese sredstava koja se može obezbediti.

Očekuje se da se naredne nedelje održi sednica Skupštine Republike Srbije na kojoj treba da se donesu navedene odluke.

Polazeći od toga da su Skupština Republike Srbije i republički organi imali pozitivno opredeljenje prema MKS i obezbedjivali maksimalno moguća sredstva za njegovu trajnu konsolidaciju, treba očekivati usvajanje ovih odluka.

Negativan odnos pojedinih stranaka u predizornoj kampanji prema MKS, koje čak traže da se MKS zatvori što bi mnoge radnike ostavilo bez posla, nije zasnovan samo na nepoznavanju činjenica.

Eventualna победа на изборима неке од тих странака у најмању руку довела би МКС у агонију за дуги период времена.

ИЗБОРИ

ти КРАБА ПИЉАРА. Уколико то буде вредело, укључиће се и међународна јавност и међународни суд. Наравно, можда до коначног расплета никада неће доћи. Још једном смо покрадени, БРЗО, ДРСКО, БЕЗ ПРАВА НА ЖАЛБУ. Но, нека буде.

Нека свет прогута оно што се догодило у Србији 9. децембра. Али, нама ће остати у сећању КАКО СУ САОПШТАВАНИ РЕЗУЛТАТИ ИЗБОРА. НАЧИН САОПШТАВАЊА слаже се са НАЧИНОМ ЗБРАЈАЊА ГЛАСОВА. Инсистирало се на БРОЈУ ГРАЂАНА ИЗАШЛИХ НА ИЗБОРЕ, а ПРИКАЗИВАН ЈЕ САМО КОНАЧНИ ЗБИР У ИЗБОРНИМ ЈЕДИНИЦАМА. ТАЈ ЗБИР ЈЕ БИО ПОЗНАТ. ДВА ДАНА је трајало „намештање“ и „прилагођавање“ бирачких спискова, дописивање и додавање ПРОЦЕНТА ПО ПРОЦЕНТА, онолико колико недостаје да се збир чинилаца слаже са коначном сумом. Зар је било лакше већ у понедељак ујутру саопштити резултате УЖИЧКОГ РЕГИОНА, а ДВА ДАНА сабирати резултате у ГРОЦКОЈ И КАЛУЂЕРИЦИ(!) не би ли се додато недостајући број гласова кандидату Социјалистичке партије Србије, све у очекивању да ће члан Изборне комисије из СПО бити САВЛАДАН СНОМ И ИЗНЕМОГЛОШЉУ.

Тактика исцрпљивања чланства показала се веома ефикасно у протекле три године. Сетимо се само маратонских седница, где су НАЈВАЖНИЈЕ ОДЛУКЕ доношене НА БРЗИНУ. СВЕ, од ВИТАЛНЕ важности за Србију дешава се БРЗО, са паролом да „тако мора да буде, јер немамо времена за чекање“. Познато је да су у брзини кратке очи. То се догодило и на изборима. НИЈЕ БИЛО ВРЕМЕНА ЗА ИНТЕРВЕНЦИЈЕ. ИНТЕРВЕНЦИЈА НИЈЕ СМЕЛО БИТИ. Све што опозиција буде говорила ПОСЛЕ ИЗБОРА, прогласиће се ЉУТЊОМ ПОРАЖЕНИХ! У том тренутку, власт ће поново бити НЕОГРАНИЧЕНА и даља потезања изборне крађе сматраће се вероватно УВРЕДОМ ЛЕГАЛНЕ И ЛЕГИТИМНЕ ВЛАСТИ.

Чувени члан 98. Кривичног закона, „спакван“ 26. НОВЕМБРА између два мало значајна закона у Скупштини Србије, те усвојен, а да то НИКО није приметио, ступио је

на снагу ДАН НАКОН ИЗБОРА. Њиме треба да се застраше они који о изборима имају много тога негативног да кажу. У питању је ВЕЛИКИ БРОЈ ГРАЂАНА, страначки и нестраначки опредељених. Тај закон може бити протумачен овако: МИ СМО КРАЛИ, АЛИ ВИ ОД СУТРА МОРАТЕ ДА ЋУТИТЕ. ШТА ЈЕ БИЛО, БИЛО ЈЕ. ШТА СТЕ ВИДЕЛИ, НИСТЕ ВИДЕЛИ. И људи, ионако застрашени, причаће своја искуства само приватно, уколико и то буду чинили.

Сада је у току други круг гласања за народне посланике, у коме владајућа странка ВИШЕ НЕМА ОБАВЕЗУ равноправног представљања посланичких кандидата. Из вечери у вече, на Незаинсној телевизији Студија Б, кандидати Удружене опозиције Србије показују да су далеко ИЗНАД кандидата СПС-а. Али, ТО МОЖЕ САМО БЕОГРАД. У унутрашњости, резултати су вероватно познати. ИЗЕНАЂЕЊА НЕЋЕ БИТИ.

Такође, реално је претпоставити да ће на горе наведене ДОКАЗЕ, странка на власти реаговати тако што ће тражити да се ДОКАЗИ ДОКАЖУ. Владајућа странка зна да су у питању СТОТИНЕ ИЛИ ХИЉАДЕ ЉУДИ. То је ИСЦРПЉУЈУЋИ процес на који је СПРЕМНА ДА ОПОЗИЦИЈА НИЈЕ СПРЕМНА. То је ГРЕШКА. Опозиција то очекује.

Сетите се, Николае Чаушеску, тражио је да се ДОКАЖУ његова недела. Знајући да су за ДОКАЗЕ ПОТРЕБНИ МЕСЕЦИ, ПА И ГОДИНЕ. Невероватна је дрскост злочинаца.

Грађанима Србије преостаје само да још једном размисле о свему што се догодило, што су чули и сами видели. Не могу учинити много. Довољно је да на бирачким местима 23. децембра захтевају своја ГРАЂАНСКА ПРАВА — да не гласају без личне карте и на неки начин провере налазе ли се на више бирачких спискова. Сваку неправилност могу јавити редакцији ове новине.

Са своје стране, „СРПСКА РЕЧ“ честита победницима крађу избора. И ова крађа је, као безброј њених претходница, вероватно донесена „у интересу мира“. Евентуални судски процес могао би послужити као оправдање Нобеловој фондацији да Социјалистичка партија Србије због „необично великих заслуга у очувању мира“ добије и Нобелову награду за мир. То би био епилог.

Победници се још увек громогласно не радују. Али, већ 24. децембра, како и приличи људима исте феле, скинуће позоришну шминку и Србија ће, када све буде касно, видети њихово право, насмејано лице.

IZBORNA JEDINICA: 36 14-12-02

160-KURANOVIC GORDANA SLAVKO
BG-ZEMUN ZELEZNIČKA 63

13 L5*PETAR KOČIĆ* PRVOMAJSKA 75
Јулиан Јаковљевић на истој адреси
Broj i adresa biračkog mesta
za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA: 36 14-12-02

177-KARLOVIĆ GORDANA SLAVKO
BG-ZEMUN ZELEZNIČKA 63

13 O3*PETAR KOČIĆ* PRVOMAJSKA 79
Јулиан Јаковљевић на истој адреси
Broj i adresa biračkog mesta
za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA: 36 14-12-02

62-MILOVANOVIC SLADJANA CRAGAN
BG-ZEMUN ZELEZNIČKA 65

13 L5*PETAR KOČIĆ* PRVOMAJSKA 75
Јулиан Јаковљевић на истој адреси
Broj i adresa biračkog mesta
za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

IZBORNA JEDINICA: 36 14-12-02

54-MILOVANOVIC SLADJANA NADA
BG-ZEMUN ZELEZNIČKA 65

13 O3*PETAR KOČIĆ* PRVOMAJSKA 79
Јулиан Јаковљевић на истој адреси
Broj i adresa biračkog mesta
za izbore koji će se održati 9. decembra 1990. god.

ПОДСИСТЕМ ПРЕВАРЕ

Будући да још није откривена главна шифра изборне победе господина Слободана Милошевића у овом часу могуће је говорити само о неким подсистемима који су допринели његовом тријумфу. У земунској изборној јединици 36, пронађена су два листића са именом Курановић Гордана од оца Славка, са станом у Железничкој 83, а затим и листић под именом Карановић Гордана од истог оца Славка са истом адресом. Разлика је, дакле, само у словима „а“ и „у“ и ми заправо не знамо да ли је реч о презимену Карановић или Курановић. У истој изборној јединици утврђена су два листића бирача Миловановић Славане са станом у Железничкој 65. Један листић је добијен на име оца Драгана а други на име мајке Наде.

ПРИЛОГ БР. 10

ШТА ЈЕ ТО 3.000 МИЛИЈАРДИ!

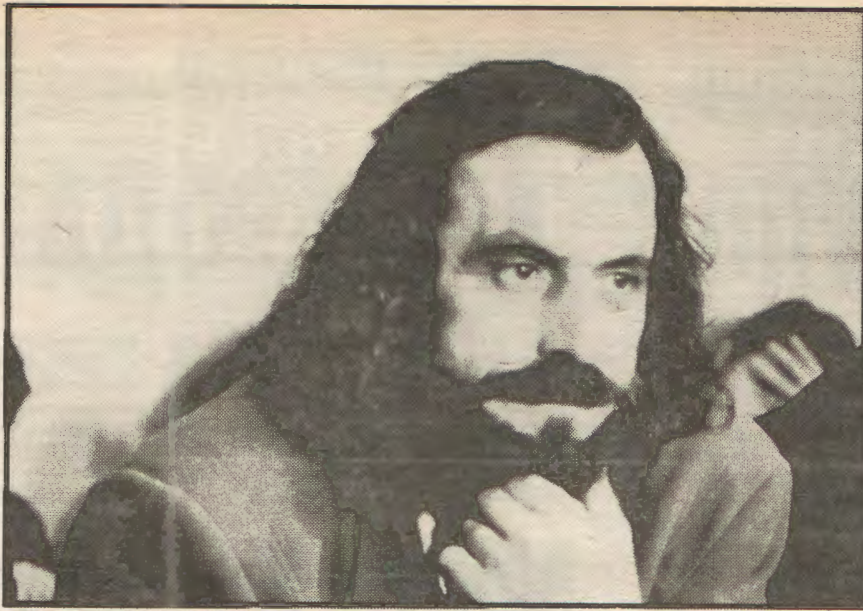
Овако је Покрајински одбор СПС-а у Војводини исплатио раднике АНК Бачка Топола. Одакле?

DNEVNI IZVOD

65710 26/11/90
SPS-OC-AJHNSKI TOBEK SPS U VOJVODINI

SKO KOLJEZ PROMENI KA RADU INDIVIDUALNE PARTIJE
NOVI SAD 22476

Red. br. izvora	Opisni račun	Ukupno iznos	Ukupno iznos	Ukupno iznos	Ukupno iznos
1	678 00	0,00	0,00	3.000.000,00	3.000.000,00
0	746 01	0,00	0,00	0,00	0,00
0	746 03	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO		0,00	0,00	3.000.000,00	3.000.000,00

ЧЛАНСТВУ СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ

Свакодневно добијам многа ваша писма, телеграме, телефонске позиве. Куражите ме да не одустајем, уверавате ме да СПО није поражена 9. децембра, и да завршница борбе за демократску Србију тек почиње.

Зашто бих одустајао? То да сам „у стању шока“, измишљају они који такво стање прижељкују. Никад нисам био спокојнији. Ми смо победили пре избора. За само неколико месеци, наш СПО израстао је у снагу од близу два милиона чланова, пробудио нацију из полувековног страха, повратио јој наду и веру, поставио у будућност непорушиве путеве. Већа победа се пожелети не може.

СПО окупља углавном младе. Сваким даном смо бројнији, снажнији. Странка младости и будућности може да буде покрадена, као што се десило 9.

децембра на „изборима“, али не може бити поражена. Да су за посланичке кандидате СПО гласали само наши чланови, ми бисмо већ у првом изборном кругу, у надметању за парламент, победили. Десило се, међутим, да СПО 9. децембра не добије ни половину својих гласова. „Победник“ се просто „послужио“ нацијом гласачима. Вратиће их убрзо, са каматом. Вратиће их не нама, већ Србији. Нећемо дуго чекати на истински слободне изборе.

Упркос застрашивању народа и крађи гласова, наш СПО се у други изборни круг пробио са 84 посланичких кандидата. Толико нису успеле све њих педесет и три, опозиционе странке у Србији заједно.

Опозиција се ујединила и ја верујем у изборну победу 23. децембра, иако знам да ће комунисти учинити све да тако не буде и да ће СПО, нарочито, бити

на њиховом удару.

Изађите сви 23. децембра на изборе. Извукли смо многа искуства из првог круга, не дајмо им да нас опет преваре. Успеју ли, ипак, у томе (јер је и даље све у њиховим рукама); „победници“ неће моћи дуго да одрже тако стечену „победу“. Време нашег СПО, Странке Пробуђене Отаџбине, долази ускоро.

Некоме ће, можда, припасти зима, али наше је, сумње нема, пролеће.

Не бојте се њихових претњи, тајно донетих закона којим смерају да слободној речи, за коју се СПО већ изборио, измичу по три године робије. Не плашите се ничега.

„Наша је снага планинска ријека, њу неће моћи зауставити нико...“

Уверавам вас да ћу све своје снаге посветити победи циљева нашег СПО.

Вук ДРАШКОВИЋ, председник СПО

ГРАЂАНИ СРБИЈЕ!

Још имамо прилику да се изборимо за демократију. Подржимо 23. децембра, у другом кругу избора, посласничке кандидате УЈЕДИЊЕНЕ ОПОЗИЦИЈЕ СРБИЈЕ, па ће Народна скупштина постати истински вишестраначка, а власт бити подвргнута контроли и онемогућена да спроводи самовољу.

Ту контролу може да врши само јака опозиција. Она ће бити у стању да присили власт да се држи Устава и закона, а и да испуњава обећања која је дала грађанима у предизборној компанији.

Због тога је у интересу и већине гра-

ђана који су 9. децембра дали глас владајућим комунистима да га 23. децембра дају опозицији, јер смо уверени да је мало оних који желе да комунисти владају сами, без снажног и легалног народног надзора.

Дајмо, грађани, 23. децембра свој глас посланичким кандидатима Уједињене опозиције Србије, па владајућа комунистичка партија неће моћи да хапсичим буде критикована, да отпушта раднике и вара сељаке, да одваја Србију од Европе, да за своје расипништво, незнање и промашаје ником не одговара.

Изгласајмо, грађани, 23. децембра

све предложене посланике Уједињене опозиције Србије, па ни председник Републике ни министри ни генерали неће моћи водити политику једне партије којој припадају, већ само политику вишестраначке Скупштине Србије.

Гласајмо, грађани, 23. децембра за Уједињену опозицију, па ће Европа и свет престати да, по самовољи и једноумљу, Србију упоређују са Албанијом! Гласајући за посланике Опозиције, гласамо за истински вишестраначку и демократску Србију!

**ЗА СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ,
Вук ДРАШКОВИЋ**

УПОТРЕБА НАРОДА У

ДВА КРУГА

Како се приближавао дан избора у Србији, тако је владајућа партија у Србији, преко средстава информисања, над којима има монопол, почела своје нападе на Српски покрет обнове. Од свих опозиционих странака, којих се намножило преко педесет, Социјалистичка партија је сву своју мржњу усредсредила на Српски покрет обнове, при чему је испољила невиђену ароганцију и, наравно, страх од пораза. Социјалиста Милошевић о опозицији говори као о скупу издајника, лажних пророка и лудака. Велики притисци уочи самих избора, прави психолошки рат (говор Јовића у Ужицу, интервју генерала Кадифевића, оснивање Савеза комуниста Југославије, употреба у предизборној кампањи Јована Рашковића и Радована Караџића, беспримерна кампања Телевизије Београд и режимске штампе, пре свега „Политике“ и „Експрес политике“) очигледно да су учинили своје. Српски народ, због плашен, нашао се у чуду и у недоумици. Тај притисак он није могао да издржи. У Петровцу на Млави дељени су леци са упозорењем да долазе четници да кољу, убијају, силују, пљачкају; у Димитровграду ширене су вести да ће Драшковић, ако дође на власт, прогнати или побити све Бугаре. Пензионерима је говорено да ће остати без пензија. Итд. На дан самих избора стваран је утисак ванредног стања, примећено је повећано присуство војске, по многим местима патролирала су милицијска кола са ротационим светлима, што је све стварало ванредну ситуацију. На многим местима милиција је надгледала гласање.

Изборни закон у Србији правила је владајућа партија, и самим тим правила га је за себе. Тако се опозиција већ на почетку наша у неравноправном положају и на губитку. То што је владајућа партија сама правила изборни закон донело јој је 20 процената гласова предности, плус „ситне“ крађе које и нису ситне. Те „ситне“ крађе довеле су на крају до велике подвале. Осим тога Телевизија Београд и режимска штампа учинили су своје. Створен је утисак да данашњи комунисти, односно социјалисти, нису као они ранији, да су друкчији и да нису криви за све промашаје. Сувишно је да кажемо да је такав утисак погрешан и да је и то део комунистичке пропаганде и још једна превара народа.

Владајућа партија је подстицала стварање нових опозиционих странака, желећи да опозицију пред јавношћу представи у што горем светлу. Што више неслагања међу странкама, тим већа корист за социјалисте. Унапред су знали да ће се, приликом гласања, расути гласови опозиције и да ће од тога највећу корист имати владајућа партија. Ако ништа друго, за педесет година научили су како се бар чува власт. Док је Српски покрет обнове дизао Србију, покрштавајући је, дотле су се социјалисти, са зашиљеном оловком, спремали за подвалу и крађу. У томе су се показали као ненадмашни мајстори.

У предизборној кампањи, на представљањима програма Српског покрета обнове, често смо истицали да више нико у Србији, коме је до часне будућности и среће

бићу српског народа. Срби су знали како да се понашају у рату, али су се тешко сналазили у такозваној слободи. Упропастило их је такозвано братство и јединство. Владајућа партија није располагала само српским добрима већ и самим српским животима.

Српски покрет обнове није смео да бојкотије изборе, што је иначе било право решење. Пристао је на жртву, свестан комунистичких марифетлука и да избори сигурно неће бити ни слободни ни демократски. Већ прве ноћи, кад је тек почело збрајање гласова, Телевизија Београд је ватрометима унапред славила победу социјалиста. А у том тренутку ништа се још није знало. И то је био један од психолошких притисака као и прве вести о тријумфалној победи социјалиста. Српски покрет обнове није смео да бојкотије изборе ни због оног дела српског народа који је поверовао да ће избори ипак бити поштени и који жели промену. Сваки бојкот протумачио би се као издаја српског народа и као страх од пораза, како су иначе режимска средства информисања стално понављала.

Између два светска рата, за време другог рата и у читавом послератном периоду, до дана данашњег, Срби су водили једну мазохистичку националну политику и често су пристајали, због мира у заједничкој југословенској кући, на ствари на које нико други не би пристао. Као што је у таквој српској политици много шта било ирационално и самоубилачко, иста ирационалност испољила се и приликом избора 9. децембра. Српски национални мазохизам опет је показао своје ирационално лице.

Само нека запажања указују на ту ирационалност. Они што су од комунизма највише добили, Словенци и Хрвати, успели су да сруше комунистички поредак. Срби, пак, које је комунизам упропастио, национално понизио, духовно и материјално опустошио, довео до ивице биолошког опстанка, поделили су се поново за комунизам, што је сигурно један од највећих политичких парадокса данас у Европи. Како је то могућно објаснити? Јер једно је сигурно, да то није победа комунизма и преживеле комунистичке идеје, да то није право опредељење српског народа. Уверени смо да је овог пута победио страх, мада се ни њим не може потпуно објаснити овај својерсни српски парадокс.

Зачуђује готово компјутерска пропорционалност гласова између првог и других кандидата, како на листи за председнике тако и на листама посланичким. Готово у свакој изборној јединици тај однос је исти. Зар су Срби најзад постали толико сложни и јединствени, први пут у својој историји, да је исто гласао онај на Голији као и онај на Врачару, онај у Студеници као и онај у Власотинцу?

Десети децембар је најтужнији дан у Србији. Завладао је мук. У српским кућама ћутање, на улицама ћутање, за столом ћутање, у канцеларијама ћутање, у трамвајима и аутобусима ћутање. Људи су сагли главе, увукли се у себе, некако се смањили. Гле-

Пише: Слободан РАКИЋИЋ

српског народа, нема право на равнодушност. Нико нема право да сабично чека да неко други уместо њега обави посао. Без политичке промене у Србији нема ни привредне, ни економске а ни духовне промене. То мора да зна сваки грађанин Србије. Такође смо позвали народ да се ослободи страха од промене, јер ће само тако бити слободан. За пет деценија комунистички режим своју владавину одржао је помоћу страха. Тај страх од власти, од режима, од полиције, од репресије дубоко је усађен у

дао сам девојке и младиће како плачу. Ово гласање је победа родитеља над децом. Ништа мање нису криви ни српски интелектуалци, који су замајавали народ. Образложење да су неки од њих подржали политику Слободана Милошевића зато што је он основне тезе свог програма преузео од српске опозиције, што је између осталог и тачно, стоји на стакленим ногама. Хоће ли бар неко од њих осетити кајање због оваквог исхода избора и због продужења српске агоније?

Овакви изборни резултати, речено је, последица су страха од промена. Победила је титоистичка линија. Победио је страх. Побеђена су деца од својих родитеља. Продадосмо веру за вечеру, рекао је неко. Оно од чега смо највише стрепели, десило се. Сви они који зависе од постојећег поретка, гласали су за њега. Они пак који су независни, определили су се без страха за Српски покрет обнове и опозиционе партије. Социјалисти, дакле, ни у ком случају нису могли да изгубе. За округлим столом у телевизији Студија Б, представник Социјалистичке партије, Оскар Ковач, на питање водитеља шта ће урадити Социјалистичка партија ако изгуби на изборима, одговара да неће изгубити. Социјалисти не смеју ни да помисле да би могли да изгубе на изборима. Путем моћних јавних медија сада стварају код народа осећање беспомоћности и илузорности даље борбе. Није истина, међутим, да су комунисти на гласању добили поверење народа већ обрнуто. Упркос свим притисцима и пропаганди народ Србије гласао је против комуниста, а за опозицију у целини узето. Доказ је 45% гласова које су добили социјалисти наспрам 55% колико је добила опозиција.

И Милошевић је доживео пад поверења у односу на прошлогодишње изборе. Добио је испод половине гласова укупног бирачког тела, 46%, и да је Србија, рецимо, имала исти закон као Црна Гора, он не би ни био изабран у првом кругу већ би морао да иде у други круг гласања.

Једна дубља анализа показала би да су бирачи у Србији суштински били у недоумици. Заведени извесним заслугама Милошевића у одређеном часу, они су, пољуљани агресивном официјелном пропагандом против опозиције, фалсификованом интерпретацијом њених програма, били пред дилемом: сачувати оно мало тековина које су наводно угрожене или се одлучити за потпуну неизвесност. Велика је грешка што је опозиција пристала да се истовремено одрже председнички и посланички избори. То показује и начин пропаганде социјалиста: на плакатима уз сваког посланичког кандидата ишао је и председнички кандидат Милошевић. На тај начин он је просто „подупирао“ свог човека. То је свакако имало не мали психолошки ефекат. И ту су се социјалисти показали као велики мајстори, ништа нису препустили случају. Ишли су да што више посланика добију већ у првом кругу.

Кад се, међутим, разведу пропагандне магле, кад се артикулишу и стварно буду разумеле националне намере највећег дела опозиције, онда ће бирачима у Србији постати јасно на којој страни леже прави његови интереси (интереси српског народа) и померање бирачког тела, без имало ризика, треба очекивати у том духу. Зато сматрамо с пуно правих разлога да наша шанса тек долази. И њу морамо најрационалније припремити и искористити. Једном пропуштено тешко се надокнађује. А родитељима преостаје да овога пута затраже опроштај од своје деце.

УТАКМИЦА У ПОСТ ИЗБОРНОМ ЧЕСТИТАЊУ:

СВИ НА НОГЕ „МИЛОШУ“

Шампион у честитању: Ненад Бућин

После Жике Миновића и Теодора Анђелића, шампион у брзом честитању на убедљивој победи је био Ненад Бућин

Када је Бајазид преузео команду над турском војском на Косову, прва наредба коју је издао уместо свог убијеног оца — султана Мурата била је: ко слуша — унапређуј, ко се колеба — убијај. Та филозофија балканских владалаца нешто је еволуирала заједно са цивилизацијским помацима, али се, осим физичке ликвидације, заправо ништа суштински није изменило.

Ваљда баш због доброг познавања сопствене историје, „најсвеснији умови“ овог поднебља, не дочекавши још коначне резултате збрајања гласова, похрлили су „на ноге Милошу“ не би ли му први потврдили своју лојалност и оданост на његовом поновном путу ка врху.

Све новине и ТВ станице забележиле су сусрет представника Српске књижевне задруге (Радована Радованца и Милорада Ђурића), академика Радована Самарџића и највернијег режисског чувара Жике Миновића (уз вечитог „занатског“ приправника Теодора Анђелића) са Слободаном Милошевићем. Све то, баш у веома деликатним тренуцима збрајања и саопштавања првих

тријумфалних резултата. Дирљиво је заиста што су грађани и читава Србија имали прилику да виде са ким је најбољи међу свима нама поделио те интимне тренутке ишчекивања.

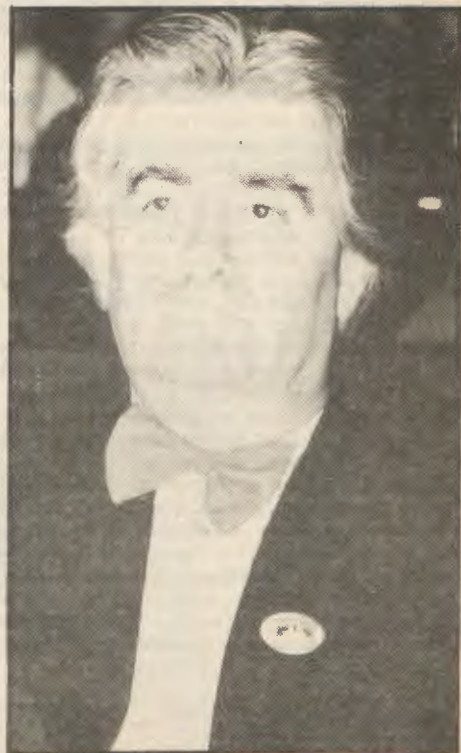
Разлог посете наравно био је само формалне природе. Суштински, битно је било да се види ко ће и даље бити у милости, и за узврат као и до сада, на само себи својствен начин испуњавати уређивачке задатке од „виших“ интереса.

Како ће „Политика“ и „НИН“ надаље изгледати и шта ће писати, наравно, нема никакве везе са овим кратким сусретом, што потврђују потоњи „објективни и непристрасни“ извештаји о збивањима, разговорањима интелигенције, опозиције и осталих... О вербалном деликту, изборним резултатима у којима суштински за сада води опозиција... и о бројним другим „истинитим“ стварима о којима „Политикина“ издања успешно пишу већ три године.

Међу такмичарима у честитању, својом брзином пријатно је изненадио Неџан Бућин, ма да за њим не зостају ни Кадијевић, Шешел, Караџић, Булатовић... па чак и мали Радован Божовић, толико омиљен као „премијер“ у својој средини, да је чак успео да се пробије у други круг за посланичког кандидата. Али, какви су му изгледи, можда боље може да каже његов такмац.

Једино брине шта је са телеграмима и честиткама српског народа, за кога је штампа већ у понедељак ујутру (када су објављене процене о 105 посланичких места) написала да се радује, као никада раније. Колико је то несумњиво тачно, најбоље се види по весељима и насмејаним лицима на сваком кораку!

Д. СИМИЋ

Караџић као Вава: подршка пре избора

СТРАХ ОД СЛОБОДЕ

Избори у Србији су догађај крупан по очекивањима. Остаје да се види хоће ли бити и по остварењима. Пре него буде завршен други круг гласања, незахвално је доносити коначан суд.

Изузму ли се површне славопојке домаћих, режиму блиских посматрача, утисак је да је свет разочаран досадашњим исходом избора у Србији. Србија се определила да сачува оно чега су се са олакшањем ослободиле земље Источне Европе. Србија је ваљда свесно учинила тај корак и дужна је да му зна цену.

Суморност је пристисла земљу. Потштеност сведочи да избори нису решили ништа. Олакшања нема. Бирачи нису били спремни за неизвесност. Основна парола СПС гласила је: „Са нама нема неизвесности“. То се може тумачити на више начина. Социјалисти су унапред, храбро, рекли шта ће Србији дати: наиме оно што Србија већ познаје и што је доживела. Ако је народ гласао за ово што има, не треба му замерити. Социјалисти су боље од опозиције познавали народ. Знали су да је, после више десетљећа, у народу замрло истинско осећање слободе. Навикнут на „усмерену слободу“, народ се уплашио да бирачким листићем преокрене своју судбину. Плашећи се грѣга зла, гласао је за оно којему је ипак знао природу. Србија није била психолошки спремна за изборе. Бирачи су безобзирно усмеравањем да гласају за социјалисте, јер су опозиционе странке представљене као крвожедна руља, и сејачи мрака. А у том мраку једино сија звезда петокрака.

Генерали с војском обавезни су да бране народ од спољашњих непријатеља. Полиција је, надам се, довољна за унутрашње, уколико их има. Генерали с војском су, међутим, испрепадали народ пред изборе. Генерал Кадијевић је кадећи барутом дао интонацију изборима. У игру се укључио и председник СФРЈ. Телевизија је унакрсном ватром засипала опозиционе прваке лишене могућности да узврате.

Опозиција је такорећи била принуђена на изборе у којима ће, без озбиљне кампање бити жртвована.

Као што су пресудно утицали на расположење грађана уочи избора, ТВ Београд и „Политикина“ издања су, после првог круга избора, створили у јавности утисак да је гласање малтене завршено убедљивом победом Милошевића и СПС. Накнадне анализе показују да ствари ипак стоје друкчије. Иако је од бирача изишлих на биралишта за Милошевића гласало 65,7%, ваља имати у виду да је од укупног бирачког тела, нови председник добио једва преко 40% гласова. Социјалистички посланици су у првом изборном кругу такође добили око 40%. Разлога за тријумф нема. Што се парламента тиче, још ништа није коначно.

Млади нараштај у Србији ошамућен је саможивошћу старијих нараштаја који су тренутни интерес претпоставили дугорочној стратегији српског препорода. Додуше, зашто омладина није изишла на изборе у

ПИСАЦ: МИЛАН КОМНЕНИЋ

очекиваном броју?

Оптуживање омладине било би зумсене. Беспуте и горчина живота одвели су младе у гнев и нестрпљење. Нису пристали да стану у ред пред бирачким местима. Остарела Србија, међутим, стрпљиво је чекала да глас да оное у кога верује. Поступила је лојално, али не и у прилог својој деци. Старији су гласали за себе, а не за оне који долазе. Гласали су да подрже јучерашњицу, а не ослободе сутрашњицу.

Уосталом, показало се како нам је нација веома остарила. Комунизам је кобно утицао на прираштај. Пролазила је Србија кроз тешка раздобља, али је „белу кугу“ доживела само под комунистима.

Србија се уплашила да лако дође до победе. Демократија јој је била на дохвату, јер су то омогућиле промене у Европи. Србија је хтела промене, али се није осмелила. Зашто? Може ли се то објаснити страхом? Каквим страхом? Некада се Србија борила оружјем за слободу, сада је био довољан гласачки листић. Питам се: да ли је Србија схватила на какво је име пристала пред светом?

У часу док исписујем ове редове, избори нису завршени. Завршен је само први чин, али завеса није спуштена. Теоријски узев, опозиција може да узме чак већину у парламенту. Под часним околностима, то је реално очекивати.

За изборе су припреме биле кратке. Али су људи били припремани дуго. Избори су плод многих година небирања.

Стари бирачи нису могли да се сете демократије. Млади нису могли да преузму туђа искуства. Србија није личила на земљу која хоће макар да се пресвуче. Старо рухо, нова шминка... На изборима су се обрекли испужени људи, зависни, преплашени, неспремни на велики изазов историје. Племенити романтизам Српског покрета обнове у средини која је знала само грубу бољшевичку форму власти, плену је, али је био изложен чудовишној порузи. Стрепим да би нас лакоиспленост могла одвести у театар слободи.

Избори од деветог децембра заправо су оно егзистенцијално одлагање о коме говори Сартр. Да ли ће Србија, после избора, бити срећнија када погледа себи у лице?

Да ли се Србија уплашила слободе?

Има ли начина да оповргне тврдње светске јавности да је остала последњи бољшевички бастион у Европи? Уколико буде остала под таквим белегом, Србија ће убрзо имати великих невоља у политичким и економским односима са светом. Питање бољшевизма, дакле, није питање владајуће странке него се тиче судбине Србије.

Инострана јавност не скрива разочарење изборима у Србији. Резултати буде неверицу у делу бирача: у људе се увукла потштеност. Питају се какву су будућност наменили себи? Самопоуздање социјалиста испољено је праенствено у предизборне сврхе. Привредни хаос и међунационална напетост доспели су до опасне границе. Изборима се Србија није препоручила за инострану подршку. Ни на „домаћем терену“, у односима са републикама, ствари не стоје боље. Истог дана када се у Србији буде одржавао други круг избора, Словенија ће се плебисцитом изјаснити за отцепљење.

Како очувати Југославију са опречним идеолошким системима у републикама? Како ће се договорити власти Хрватске и Србије? Шта ће значити савезна држава?

Србија, наравно, не може мимо света, али је, у овом часу, дужна да се окрене себи и да њени грађани, у другом кругу избора, 23. децембра, изгласају вишестраначки парламент. Ако је средовечна, старија и заплашена Србија изгласала „оца нације“, ваљда ће увидети да без промене у карактеру власти Србија неће моћи да крене путем оздрављења. Због тога, оправдано, влада уверење да ће се део бирача, који су у првом кругу гласали за херизматичног Милошевића, определити у другом кругу за угледне људе из опозиционих странака и тако успоставити равнотежу у скупштини. Поштеђени досадашњег једноумља, српски парламент би, у том случају, могао да буде извориште демократије и да постепено мења Србију.

Јака опозициона струја у парламенту пружала би јемство да Србија неће поћи на новом једноумљу, идолопоклонству и страху.

ЗВАНИЧНЕ И НЕЗВАНИЧНЕ ЛАЖИ

Први круг првих демократских вишестраначких избора у Србији је завршен. Од седам милиона тридесет три гласача колико их има у нашој републици, за председничког кандидата Слободана Милошевића изјаснило се 3.295.799 људи и тако је он са 46 одсто постао нови председник Републике Србије.

Да је изборни закон Србије био као онај у Црној Гори и Милошевић би, као и Булатовић, морао да иде у други круг. Али, пошто није и пошто је све тако мајсторски урађено да поред њега можда и Броз у најбољим данима не би прошао, следећих пет година на челу Србије биће Милошевић.

Као што је већ најавио у изјави непосредно после објављивања званичних резултата наредним петогодишњим планом Србија ће доживети још неколико уједињења, па ова досадашња, за која смо мислили да су коначна, очигледно то нису била. Али, сада је председник Милошевић поново велики оптимиста:

— Као што смо успели у свему што смо започели за протекле три године, каже он, тако ћемо успети и у великом послу кага смо се латили у интересу будућности српског народа, у интересу свих грађана Србије и у интересу Југославије. /Ову реченицу сви већ знамо напамет/.

Није можда време и није лепо у тренуцима слава постављати непријатна питања као на пример у чему смо то успели, и слично. Уосталом, одговор на ово и још сијасет питања врло брзо ће изаћи на чистац без обзира на све напоре „Политике“ и Телевизије Београд да нас увере да живимо у друштву благостања, среће и демократије.

Срачунат маневар

Вратимо се зато изборима. Србија је десетог децембра 1990. године, захваљујући беспримерној пропаганди увијеној у вео незваничних података, освојила утучена и обесхрабрена. „Тријумф Социјалистичке партије у Србији“ и „Булатовић победио у Црној Гори“ — одјекивало је са радио и ТВ пријемника, боло очи са насловних страна. Убијена је свака нада. С којим циљем? Да се одустане од даље борбе? Да се колебљивци одреде у другом кругу за странку која побеђује? Не, него да се унесе раздор међу странкама у Србији, да почне међусобно оптуживање за неуспех. Сасвим добро срачунат маневар владајуће странке.

На прве, лажне вести да социјалисти

имају 103 сигурна посланика у 118 обраћених изборних јединица опозиција је, као да не зна са ким има посла реаговала исхитрено, емотивно и потпуно несвесно дала владајућој странци најдрагоценији материјал за кампању у другом кругу.

Већ 13. децембра у ТВ дневнику, сасвим неуобичајено, најављен је, емитовањем инсерата, један од прилога у политичкој емисији „ЗИП“. Погађајте, реч је о конференцији за штампу опозиције.

Познаваоци пропагандне тактике Социјалистичке странке спремни су да се кладе да ће до 23. децембра тај прилог бити емитован у просеку бар једном дневно, а можда и чешће. Јер, веома је битно, након што се видело да опозиција у првом кругу није губитник и после одлуке о заједничком наступу у другом кругу, сваком бирачу утввити у главу да опозиција није сложна. Цела игра је, дакле, непоштена али пропагандно може бити ефикасна исто као и акумулација код Пирота.

Где си пошла са цветом...

Без обзира како добро смишљен, овај трик ће ипак пасти у сенку закона о вербалном деликту који је у Скупштину Србије ушао и из ње изашао на мала врата. Одавно наше, по смушености познато законодавство, није понудило нешто нејасније па нисмо сигурни да ли смемо да вам испричамо виц о цвету у коси. Народ је прокљувно да се ради о заштити имена и дела па се можда закон односи и на цветић као онај претходни на кућу цвећа. Јасно је, такође, да се и овим актом Србија, односно, њена Социјалистичка партија ставила ван закона савезне функционере и институције. Они су дивљач за одстрел иако ће се и ова и генералска странка и даље заклињати да су за Југославију. Можда и јесу али за ону којом ће они руководити.

На срећу, опозиција се повратила из шока, у други изборни круг иде уједињена и ако тако остане, односно, ако што већи број њених гласача изађе 23. на изборе Србија има шансе. Не треба међутим сметнути с ума да ће активисти СПС и тада довлачити и људе са штакама, обневиделе од старости и полумртве да гласају за њих. На срећу, Србија има много више младих, здравих и ка будућности окренутих људи. Само им треба објаснити да још није све изгубљено без обзира на пропаганду владајуће странке.

Милица ЖУТИЋ

ИЗБОРИ 90 ПОСАО МАЛЕ СЛУШКИЊЕ

Пошто међу новинарима у Србији није било могуће наћи чељаде које би се, додуше, не за мале паре али ипак јефтино проституисало у корист владајуће странке стигла нам је из Загреба другарица Мила Штула. У предизборној кампањи неуморно је величала свој морал у најмању руку као да се она кандидује за председника републике и наравно блатила све оне који су на било који начин могли да угрозе њеног послодавца.

Један од главних адута којим је пред ТВ гледалиштем махала против Вука Драшковића била је чињеница да је он у свом животу неколико година био саветник за штампу (она каже — шеф кабинета) у Већу савеза синдиката када је на челу ове организације био Мика Шпиљак.

Није јој наравно пало напамет да се прisetи да је и директор куће у којој добија масне хонораре (једна и незаштићена мајка, при том без стана и у Београду и у Загребу мада не каже ко јој плаћа 100 долара дневно у хотелу „Москва“), некада био не саветник за штампу него лични телал прво Ивана Стамболића а сада Слободана Милошевића. Није јој још много тога пало напет, а можда у ту њену ипак малу главу то све и не може ни да стане.

Можда је јахање на чињеници да је Вук некада радио у институцији где и Мика Шпиљак ипак резултат њене фрустрације због тога што, како кажу упућени, шета дете које је унуче тог истог Мике Шпиљака.

Јадна, мала крхка мила али незрела девојчица која је умислила да је велики новинар. Или префригана и умишљена лајавица која се, боже мој, у све разуме. Било како било тек њој је све дозаољено не зато што је права правцата слушкиња великог вође, него зато што је он плаћа.

Ваљда ће и њој једног дана то постати јасно. Папирната марамица се после употребе баца, зар не?

Проблем одговарајућег социјалног и образовног састава странака постоји откад постоји и вишестраначка демократија. „Проблем“, заправо и није у чланству колико у политичком руководству, које „по теорији“ макар приближно треба да следи, по својој социјалној и образовној структури, одговарајућу структуру чланства. У развијеним парламентарним демократијама партије са дугом традицијом некако су успевале да ту „форму“ задовоље. Међутим, никада, нигде и ни једној партији у свету, поготово новој, то „спонтано“ није пошло за руком. Тако се дешавало да руководство партије, коју у огромном проценту чине сељаци и радници, у истом таквом проценту чине бирократе и виши социјални слојеви. Сасвим ретко дешавао се обрнут случај.

Дешавало се да у „радничкој партији“ сасвим мали проценат чланова управе чине радници, а највећи проценат — директори и технонаучери-професионалци. Не треба одмах помишљати да је то лоше за партијску управу, али звучи помало смешно у односу на партијско програмско одређење, поготово ако партија (као што је уосталом била и Комунистичка партија Југославије) свој програм „одређује“ својим социјалним саставом. Овде се подразумева да, уколико странку чини десет посто неписмених, није ни логично очекивати да и у њеном руководству буде исто толико неписмених. Исто тако, не подразумева се, а пракса показује да је то и правило, да овакво „школовано“ руководство (надпросечно у односу на чланство) показује утолико боље резултате уколико је „школованије“. И о томе говори вишедеценијско управљање комунистичком партијом, односно свима нама.

Ваљда најбољи показатељ таквог апсурда јесте податак да је, рецимо, већ почетком седамдесетих година совјетска Комунистичка партија — према партијској руководици са факултетом, магистратуром или докторатом (почев од градског, преко рејонског, обласног и републичког, па све до савезног нивоа) у сасвим номиналном проценту већем од — 99 (девет десет девет). Рекло би се — ни „веће“ памети, ни лошијег резултата.

Ових неколико примера говоре само о томе како су социјална и образовна структура руководства странке, у односу на структуру чланства, у најмању руку — релативне ствари. Тражити одговарајуће пропорције може, али и не мора да има смисла. Укратко, пракса је показала да не зависи од те пропорције да ли ће странка или њено руководство бити успешно.

Због чега ово причамо? Само због тога што је и у неким добронамерним, али и злонамерним контекстима, Српском покрету обнове приписивано како је „неинтелектуална“ странка, односно како — није привлачна за интелектуалце. Добронамерним контекстом овде се може сматрати чињеница да Српски покрет обнове рачуна са

ИНТЕЛЕКТУАЛЦИ И СПО

**Странка којој се стално
замера на неинтелектуалности,
у стању је да прикаже
образовно-социјалну структуру
својих посланичких кандидата.**

**У ситуацији када
никакав „кључ“
није био потребан, нити
услов за посланичку
кандидатуру, ови
подаци могу
бити сасвим поучни.**

најширим слојевима српског народа, без подилажења било којем од њих, укључујући и онај „интелектуални“, а злонамерним, ваљда, чињеница да у његовом руководству не седе естаблирани, „познати“ интелектуалци, које СПО, ваљда, „није успео“ да отме из руку режима којем већ увелико служи.

Било како било, СПО још увек, као ни већина (ако не све) осталих странака нема прецизан увид у социјалну и образовну, односно „интелектуалну“ структуру својих чланова, али може да презентује образовно-социјалну структуру својих посланичких кандидата, на пример. У ситуацији када никакав „кључ“ није био потребан, нити услов за посланичку кандидатуру, ови подаци могу бити сасвим поучни.

Дакле, од 238 посланичких кандидата, које је СПО „истакао“ као своје проценат појединих струка и квалификација је следећи:

ЛЕКАРИ, СТОМАТОЛОЗИ И ФАРМАЦЕУТИ	27%
● лекари опште праксе, фармац. и стом.	20,9%
специјалисти	62,7%
доктори медицинских наука	16,4%
ИНЖЕЊЕРИ РАЗНИХ ПРОФИЛА	21,4%
● 9,4% магистри	
ПРОФЕСОРИ	10%
● 4% академика	
24% доктора	
4% магистри	
АДВОКАТИ	7,7%
ПРАВНИЦИ	7,7%
5,3% судије	
5,3% доктори правних наука	
ЕКОНОМИСТИ	5,6%
7,1% доктори	
14,3% магистри	
УМЕТНИЦИ	4,8%
8,3% магистри	
ТЕХНИЧАРИ	2,8%
НОВИНАРИ	2,0%
ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ	1,8%
25% доктори	
25% магистри	
СЕЉАЦИ	1,8%
СТУДЕНТИ	1,6%
ДИРЕКТОРИ, МАЛИ ПРИВРЕДНИЦИ И МЕ НАЦЕРИ	1,6%
ПОЛИТИЧКЕ НАУКЕ	1,2%
ОСТАЛА ЗАНИМАЊА	3,4%

Дакле, 89,9% посланичких кандидата има високо и више образовање (сваки десети међу њима има титулу доктора наука), а 10,1% средње и ниже (при чему ниже има 3,4%). Ако се из ове, релативно „спонтане“ популације, може закључити да је СПО „неинтелектуална“ партија — онда са оним ко то запажа нешто није у реду. Биће, ако покаже која би то међу постојећим странкама у Србији у „интелектуалном“ смислу могла да СПО-у буде узор. Чак штвише, у овој ситуацији СПО-у би се пре могла приписати „преинтелектуалност“, али ће време, ваљда, и тај „проблем“ свести — на праву меру.

А. Б.

НЕК СЕ ЈАВЕ ПАМЕТНИЈИ!

СКИНИТЕ ПЕТОКРАКУ СА

НАШЕГ ЧЕЛА

НАШИ ДРАГИ
РОДИТЕЉИ,

Ово је очајнички вапај поражене и понижене српске младости, који у последњем часу упућујемо Вама, нашим драгим родитељима, који сте у пресудном тренутку, уместо за нашу срећнију будућност, одлучили за Вашу несрећну прошлост. Вапијемо и у име оних бројних нерођених наших браћа и сестара, које Ви, наше мајке, умористе још у утробама Вашим, да би себи обезбедили лагоднији живот и потребну већину да суверено одлучујете о нашој судбини. Зар не видите да смо у неравноправном положају? У једној кући баба и деда, стари отац и мајка, и ми, једно или двоје деце. То је један или два — према четири. То је тај резултат последњих „демократских и слободних“ вишестраначких избора којих за сигурино не би ни било да није било нас који последње две године проведосмо по трговима и митинзима ове уклете земље, уместо да се као сва срећна и слободна деца света радујемо и уживамо у младости.

питамо се, да ли је могуће да својој деци и потомцима желите све оно што је била Ваша кошмарна прошлост и ова наша и Ваша заједничка ружна и чемерна садашњост. Зар је могуће да педесет година болшевичког мрака који сте сурово искусили на својој кожи, желите да наметнете, и у наслеђе оставите својој недужној деци и унуцима. Ви сте нам лично, безброј пута причали и са тугом се сећали изградње „комунистичког раја“ и сваку причу са уздахом завршавали „поменуло се и не повратило се“. Од свега што смо запамтили о том трагичном невремену јесте истина — да се све то дешавало под злокобним знаком крваве звезде петокраке, коју су Вама насилно урезали у мозак, у срце, у душу... И сада када се та звезда, на велику срећу целог човечанства, неумитно и заувек гаси, Ви хоћете нама, српској омладини, да је урежете на челу, да је носимо као најсрамнији жиг по коме ће нас препознавати у целом цивилизованом и слободном свету, због кога ћемо бити презрени и прокажени.

Мајко, зар си заборавила како смо заједино плакали и лили горке сузе кад ми је учитељ стргао крстић са мога дечијег врата, најдражу амајлију коју си ми даривала да ме од зла брани и од урока чува. Треба ли да те подсећам на моју прву савинданску рецитацију у цркви и онај, мени неразумљиви, бес мојих учитеља и прогон у школи. Брисала си ми сузе и тешила надом и вером да ће лудилу и сили доћи крај. Сети се, Мајко, како смо од оца скривали иконе и тајно се Богу молили, скривали од непоузданог комшилука дрхтави пламичак славске свеће и у самоћи се радовали сваком Божићном и Васкршњем јутру... Скупљала си ми дечије прстиће у тројични знак и закршћавала моје дечије груди и говорила да је крст највећа одбрана од сваког зла. Развили се прсти, Мајко, деца твоје и три прста су уздигнута високо у небо. То је победonosни поздрав српске омладине. Будућност је наша, Мајко! Омладина целог света је на нашој страни. Цео свет је на нашој страни. Бог и Свети Сава су на нашој страни.

Сети се, сироти мој Оче, колико си пута постићено тумарао својим жуљевитим рукама по празним џеповима у којима је било завучено хиљаду незајакљивих комунистичких руку. Ниси могао уделити својој деци за џепарац и са сузама у очима и болом у души си их тешио да ће доћи боља времена. Сећаш ли се неизвесности колика ће плата бити и да ли ћеш је примити и вајкања да ли ћемо саставити крај са крајем. Смемо ли заборавити, Оче, жуљеве и мукe, зној и сузе око нашег убогоског свеског имена, око наших воћњака и њива, око сетве и жетве кад нисмо знали ни пошто ће шта бити ни кад ћемо нашу муку наплатити. И оне твоје непреспаване ноћи у штали над стеоном кравом и у свињуцу над супрас-

ном крмачом... А све је то односила сурова и немилосрдна комунистичка рука некуда далеко од нас и у бесцење, да би могли да се они шире и башкаре по својим вилама и одмаралиштима, по својим путовањима где су успут по страним банкама на својим књижицама гомилали нашу муку и зној.

А јеси ли заборавио, Оче, твоје путовање и чемерни пут у печалбу и туђину и онај тужни растанак са својим најмилијима. Остајали смо као црви савијени око мајчина скута, са болом у срцу и јадом у души, док си ти одлазио да градиш неку далеко туђу земљу, и усрећујеш неку далеко туђу децу да би нас прехрано и на пут извео. Хвала ти на жртви, Оче, али родитељску и очинску љубав и топлину породичног живота неће нам моћи нико и никада више надокнадити. Остали смо деца жељна родитељске љубави, деца разведених родитеља и несрећних бракова, деца празне душе и пуни горчине.

Драги моји родитељи, јесте ли заборавили несрећни удес младости и детињства Вашег и сав онај сеир и циркус са Вама. Она смешна и сулуца трчања за дрвеном палицом „вољеном председнику“, по путевима, улицама и трговима ове трагичне земље. Зар једна обмана није довољна једном нараштају. Опет сте изашли из својих фабричких хала, са својих радних места, из свога достојанства, из свога образа, из себе самих, и опет пристали на циркус и урлање „вољеном председнику“. Док бјесте млађи и личило је то на нешто. Ружно је верујте и одвратно гледати Вас тако дроњаве и поружњале у старости како неспретно и клоновски циркусирасте градовима Србије и шените пред Вашим преживелим идолом и вођом.

Видели смо и Вас, наше добре баке и деке, како погурени и ослоњени на штап идете на наше изборе опијени жељом да потврдите Вашу несрећну младост, да оправдате себе и победите нас. Више Вас је и победили сте. Победили сте свој десетковани млади нараштај и урезали му срамни комунистички жиг на чело од кога, док га не скине, главу своју подићи не сме, нити лице своје од стида и црвенила свету показати. Победила је остарела, силнива, сиромашна Србија. Издајите сте из болшевичких шкриња Брозово мираз, једино богатство које имате, да би га нама даривали. Превише је стара и ружна та Ваша хаљина за наш младачки стас и укус. Нећемо је носити. Протрљајте Ваше поспане и уморне очи. Свануло је! Ово је двадесет седма генерација компјутера а не камено доба зарђалог српа и чекића.

Но није још све изгубљено. Остао је још један зрачак наде и за Вас и за нас. Још једна сламка за давленичку српску омладину — 23. децембар, када ћемо још једном покушати да се коначно извучемо из овог неподношљивог болшевичког кошмара. Нећемо ааљда последњи остати у Европи. И у Албанији сурови болшевички вођа има снаге да разговара са својим студентима, са својом омладином. Србија је једина немушта земља где дијалога нема. Болшевички идол српских комуниста разговара једино са својом „комунистичком идејом опијеном женом“.

Преклињемо Вас, Мајко и Оче, деко и бако, и у очају Вас заклињемо оним што једино имамо, нашом младошћу и детињством нашим не одмажите нас и не ометајте нас, да сами изаберемо свој пут. Имајте поверења у нас. Будите уз нас и гласајте за нас. Уколико сматрате да би тиме издали себе и своје идеале онда се не мешајте. Ћутите и уживајте у плодовима своје младости и свога живота. Пустите нас саме да одлучујемо о нашој садашњости и будућности. Верујте, биће лепше и нама и Вама. Немојте дозволити да због Ваших неколико година пропадне неколико наших деценија у будућности.

Несрећна српска деца

P R O G L A S
UJEDINJENE OPOZICIJE SRBIJE

Gradjanke i Gradjani!

OPOZICIJA I DEMOKRATIJA POBEDJUJU!

Većina birača u Srbiji je već glasala za kandidate opozicije, i to uprkos režimskoj blokadi sredstava informisanja, nepravičnom izbornom zakonu i mnoštva registoravanih nepravilnosti na biračkim mestima. Da su izbori zaista bili poštени, mi bismo već danas imali konačnu izbornu pobedu.

Radi potvrđivanja naše pobede stvorili smo Udruženu opoziciju Srbije. U drugom krugu izbora glasovi neće biti rasuti, već objedinjeni za samo jednog kandidata opozicije a protiv kandidata vladajuće stranke. Glasajmo za kandidata opozicije nezavisno od njegove stranačke pripadnosti.

Svi gradjani i gradjanke Srbije dobro znaju koliko su važni ovi izbori za slobodu i budućnost Srbije. Zato vas pozivamo da 23.XII 1990. godine svi izadjete na birališta i glasate za kandidate Ujedinjene opozicije Srbije.

POBEDILI SMO! POTVRDITE POBEDU!

SRPSKI POKRET OBNOVE

Bjorka Ranković

DEMOKRATSKA STRANKA

Zorica Ranković

SAVEZ REFORMSKIH SNAGA

JUGOSLAVIJE ZA SRBIJU

Milica Ranković

НАРОДНА СТРАНКА

Milica Ranković

NARODNA SELJAČKA STRANKA

Jelena Ranković

NUDI

M. Ranković

NOVA DEMOKRATIJA

Jelena Ranković

НАРОДНА СЕЛЈАЧКА СТРАНКА

Jelena Ranković

НОВОГОДИШЊЕ ПОРУКЕ

СЛОБОДАНУ МИЛОШЕВИЋУ

Да га оних 54% гласача, „пророка и лудака“, који „нуде грађански рат, крвопролиће и хаос“, а који нису гласали за њега, не ту же због клевете и лежи. Јер, онда би по члану 98 став 1 „новог“ Кривичног закона сви морали на трогодишњу робију, а од кога би онда био наплаћен зајам за „препород“ Србије и њене Социјалистичке партије.

ЗОРАНУ СОКОЛОВИЋУ

Ако му се и у 1991. буде дешавало да Скупштина Србије данас једногласно изгласа једно, а сутра једногласно нешто сасвим супротно — нека слободно каже како су „недопустиви притисци са стране“. Јер, опозиција је једина међу онима који врше притисак, а која није заштићена оним горе Законом.

МИХАЉУ КЕРТЕСУ

Ако опет буде неких избора нека га Социјалистичка партија опет кандидује као свог кандидата у Гроцкој. Само нека за сваки случај прво провери да ли су бирачи око вила и викендица бивших и садашњих комуниста обрали бостан.

РАДОМАНУ БОЖОВИЋУ

Тако кратка политичка биографија, а толико најквалитетнијих политичких афера у њој! То је довољан разлог да му у 1991. зажелимо „кривце за све лоше што је урадио“, који много боље приличе његовом имену и делу. Суше, поплаве, земљотреси, Сремски фронт и Анте Марковић ипак су испод његовог нивоа.

ВЕЉКУ КАДИЈЕВИЋУ

Да убудуће не уређује ствари војном силом, барем не у Србији, јер онда не би било „хаоса, крвопролића и грађанског рата“, значи не би било „потребе“ за Социјалистичком партијом, тиме ни за њеним лидером Слободаном Милошевићем, а онда, значи, ни потребе за генералом Вељком. Порука је: не излетати се, слушајти Милошевића!

МИРЈАНИ МАРКОВИЋ

Пошто је на питање „да ли сте другарица или госпођа“ одговорила да је она „другарица својим друговима“, а да су господа они који редовито иду код зубара, који се редовно брију, свако јутро туширају и имају стално чисте ципеле, желимо јој да у 1991. прекине са ортодоксним комунизмом. Пре него што људи схвате да су они силни марксистички центри, школе, институти и катедре — затворени из хигијенских разлога!

СТАНКУ РАДМИЛОВИЋУ

Да српску привреду већ једном коначно „преструктурира“, јер, колико је већ „преструктурирала“, до сад би „преструктурирао“ и структуру вируса сиде. У структуралном смислу, наравно!

БОРИСАВУ ЈОВИЋУ

Да не брине за своју будућност ако се Југославија распадне. Још увек је у сећању онај братски пољубац г. Милошевића приликом промовисања у Председника Председништва СФРЈ. То је значајно због тога што г. Милошевић планира да шеф српске државе остане барем пет година, а за то време ће се распадати толико тога да ће г. Јовић моћи и да бира.

ЉУБИШИ ИГИЋУ

Кад следећи пут пошаље у ЕИ — Ниш 100.000 милијарди и то баш дан пред митинг г. Слободана Милошевића, нека се не труди да даје непотребно објашњења. Они којима требају паре не требају објашњења, а они којима требају објашњења — не требају од њега.

НЕНАДУ БУЋИНУ

Пошто је био први који је с највишег места изразио званично одушевљење победом г. Милошевића и Социјалистичке партије желимо му да у 1991. постане амбасадор Црне Горе у Србији. Човек је заслужио да побере плодове свога рада!

МОМЧИЛУ ТРАЈКОВИЋУ

Да му онакви тријумфални изборни успеси на Косову постану навика! Најискреније му желимо да се не задовољи са 80% гласова својих бирача, него да и оног петог наговори да гласа за њега, па да успех буде 100%.

МИЛИ ШТУЛИ

Иако је „открила“ да „Вук Драшковић није служио војску, па не зна шта је то рат“, „има вилу на Женевском језеру па не зна шта је то подстанарство“, „нема деце па не зна шта је то страх за њихову судбину“ и при томе се „боји жена“, желимо јој да ни у 1991. јавност не сазна како ју је муж напустио истог момента кад ју је затекао у кревету са другом женом, и то Филипинком, да се 1972. године у болници Ребро лечила од шизофреничне уобразиље да је унука цара Хирохита, да користи „мошус“ да би прикрила мирис ирваса и да све своје комплексе ниже вредности лечи тако што иде — све ниже и ниже.

ДУШАНУ МИТЕВИЋУ

Да у 1991. у складу са „директивама“ г. Милошевића, после победе на изборима, да треба „прекинути са свађама, подметањима и нападима“ — поступи тако. Иначе, ако и даље буде пуштао онолике бљувотине у лажи може лако да му се деси да му на лицу места повећају плату. А то не желимо ни црном непријатељу.

ЖИВОРАДУ МИНОВИЋУ

Да онима који су израчували како је обимнија дневна новина заправо јефтинија од тоалетног папира више не даје аргументе за њихове непријатељске тврдње. Јер, и кад га максимално користе тоалетни папир траје барем три дана.

ДУШАНУ ЧУКИЋУ

Овај смушени уредник ТВ СПС прославио се тако што за сваки друштвени догађај, почевши од менструационог циклуса кишне глисте, до боловања Споменке Јовић, има јединствено и уједињено објашњење: „Ето, драги гледаоци, до чега доводи реструктивна политика Анте Марковића!“ Желимо му да у 1991. пререкструктурална политика Станка Радмиловић захвати и структуру његовог мозга.

БРАНИ ЦРНЧЕВИЋУ

Да сваки следећи пут, кад се у Скупштини буде гласало о амандманима опозиције, не одлази „случајно“ у ВЦ нити до дракстора. Прво због тога што је тамо већ све пуно, а друго због тога што, чим такви „пријатељи Срба“ груну на врата, овамо „изгласају“ неки репресиван закон. Да не замарају ситницама „патриоте“.

АЛЕКСАНДРУ ПРЉИ

Пре него што је скупштина усвојила опозиционе амандмане сасвим упућено изјављује „да нема земље у свету која би на овакав начин прихватила ултиматум опозиције“. У 1991. му желимо да не буде земље која ће имати таквог министра спољних послова. Боље нека путује светом и тражи паре за и на зајам. Док пара од Зајма још има.

ЧАСЛАВУ ИГЊАТОВИЋУ

И на прошлим „ванредним“ изборима, и на овим „редовним“, био је председник Републичке изборне комисије. Како ни на оним ни на овим ни на једно питање није знао одговор, желимо му да и у 1991. задржи ову значајну функцију. „Ко зна да ништа не зна — највише зна“. У томе је енигма. Али то тврде новинари, а не Сократ.

РАДМИЛУ БОГДАНОВИЋУ

Нека му и у 1991. радна девиза буде „свака власт је од бога“, а свака палица је за народ. Избори су показали да народ то зна да цени. А и „Бог“.

МИРОСЛАВУ ИЛИЋУ

Пошто има намеру да као комунистички посланик уђе у српски народни парламент, нека у 1991. заборави ону своју народну песму „Ој, Мораво, ој, Моравоооо, моја тија рекооооо...“, јер би лидер Партије обичних пијанаца Бора Ђорђевић могао да рефренише са: „На дну реке Мораве, разна говна бораве“. А то онда неће бити интелектуално-музичка преписка, него вербални деликт (став 1 члана 98 КЗ РС)

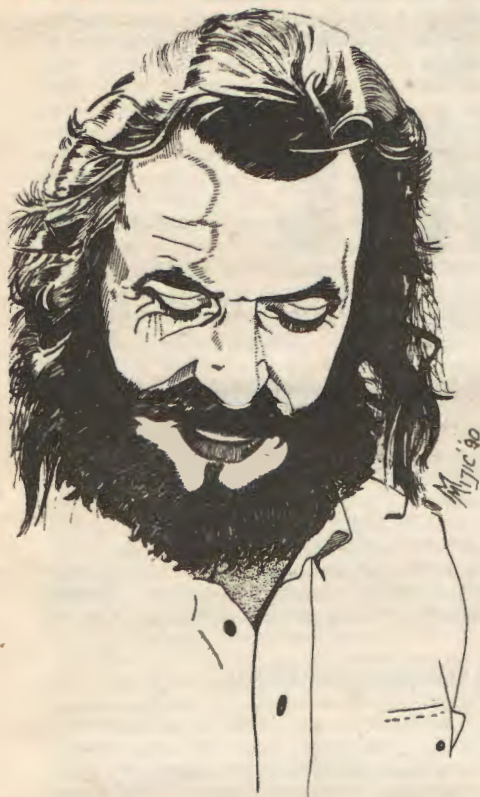
СВЕТОМ СИНОДУ СПЦ

Интересантно је да је комунизам најупешнији био управо у православним земљама, а да истовремено нигде вера није била толико понижавана као у комунистичким земљама!

СРПСКОМ НАРОДУ

Ако и у другом кругу гласања буде гласао за посланике Социјалистичке партије нека се у 1991. помири са чињеницом да „са њима нема неизвесности“. НЕ БОЈЕ СЕ ОНИ ОНОГ „КО ЈЕ ВИКО БЕЗ ГОЛЕМА МРИЈЕТИ ЈАДА“.

НОВОГОДИШЊЕ ПОРУКЕ

ВУКУ ДРАШКОВИЋУ

Једна француска новина за њега је написала да је „комбинација Распућина и рок певача,“ а друга да „иа промоцијама странке подсећа на Исуса међу дванаесторицом апостола.“ Желимо му да у 1991. години, док му жена мисли да је у седишту странке, а у седишту странке мисле да је са женом, он проводи бесане ноћи у интимним разговорима са Милом Штулом о смислу живота Жике Миновића.

ДРАГОЉУБУ МИЋУНОВИЋУ

Да у име демократије више не тврди како Демократска странка представља неку средњу опцију, односно центар у односу на екстремне политичке програме. Јер, ни комунисти не гледају где је противнику левица, а где десница, него где му је задњица.

ДРАГАНУ ВЕСЕЛИНОВУ

„Замерају“ му да је баш његов отац са селом урадио оно што он сада покушава да поправи. Г. Веселинов, олет, тврди да свака генерација има право на своје мишљење и да нико не може да одговара за поступке својих очева, ни добре ни лоше. Желимо му да се убудуће не бави оваквим приговорима, јер је и г. Милошевић, по исказима његових наставника, често био ослобођен физичког васпитања, а ипак је успео да свима нама буде отац.

ИБРАХИМУ РУГОВИ

Пошто је одбио да учествује на изборима, чиме би „пристао на услове које су поставили Срби,“ желимо му да у 1991. дефинитивно шутне Србе и окрене се Парагвајцима. Њихови услови за решење „косовског питања“ сигурно ће бити прихватљиви.

СУЛЕЈМАНУ УГЉАНИНУ

Као четвртопласирани председничком кандидату и вођи СДА желимо му да не заборави порекло своје нације. Без обзира што је Техеран далеко само 2.000 км, а Београд чак 400, шућур Алаху, каури су измислили аутомобиле и авионе, који смањују и највећа растојања. Амен.

ВЕЛИМИРУ ЦВЕТИЋУ

Једна немачка новина за њега је написала да је „комбинација рок певача и метле“ што је у свету данас прави социјалдемократски тренд. У предизборној кампањи прославио се по томе што је пољубио нечију мрачну заставу са неким чудним графичким елементима. У 1991. му желимо да му се г. Милошевић макар осмехне, а да му се и г. Драшковић намести да га пољуби у... Али, шта ми то причамо. Социјалдемократија Цветићевог ранга нешто је друго од обичне физичке љубави.

ВЕЉКУ ГУБЕРИНИ

Адвокатска странка неславно је прошла на још неславнијим „демократским“ изборима. Можда и због тога што су се радикали исувише често и без повода позивали на Николу Пашића. Г. Губерини желимо да у 1991. заборави Пашића и размисли мало о својим слушаоцима, којима никад није јасно да ли је покварен микрофон или то говорник имитира звук. А онда општи утогај није ни мало радикалан.

ИВАНУ ЂУРИЋУ

Док Вук Драшковић тврди да је најбоље прошао тамо где није био, Ђурић тврди да је најбоље прошао тамо где је био. У 1991. му желимо да код Силвије Лукс буде!

ВОЈИСЛАВУ ШЕШЕЉУ

Први опозициони кандидат за председника Републике који је г. Милошевићу честитао на избору. Непосредно пре но што је то урадио г. Туђман. Стога му желимо да му у 1991. г. Милошевић не само „призна“ странку, него и трошкове формацијског наоружања, којим су опремљене његове четничке јединице, и то: фотоапарата марке Смена (ком. 1), безбол палице, половне (кром. 1), чекића (ком. 3), виљушке никловане (ком. 2), конопца синтетичког (мет. 10), маказа кројачких (ком. 2), ножева кухињских (ком. 10) и клешта комбинованих (ком. 1).

МИРКУ ЈОВИЋУ

Док још увек ужива у статусу опозиционог издајника желимо му све најбоље у 1991. години. Подсећамо га и да онај што је викао „коња, коња, краљевство за коња“ није мислио на ово наше „краљевство.“ За коња не знамо.

ЛОЕНУ КОЈЕНУ

Један од ретких који није имао нарочитих интереса да не схвати како је гласање за Вука Драшковића ствар опште користи, а не штете. Утолико му у 1991. желимо све најбоље. Али, у чему је онда фазон? Фазон смо објаснили Драгољубу Мићуновићу.

ВЕЖБАЊЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

И поред тога што је владајућа странка диктирала изборне услове, опозиција је постигла успех да у другом кругу гласања освоји довољан број посланичких места за какву-такву контролу власти

Није толико опасно пијанство, колико трежњење од њега — каже народна мудрост. Треба имати доста јаке нерве и беспрекоран пробавни систем да би се савладали сва та блутавост и провала неукуса по режимским новинама и Телевизији Београд у славу „победника“ првих „слободних, демократских, вишестраначких“ и каквих још не избора у Србији.

ЈАВНА РЕЧ У ОКОВИМА

Тај типични провинцијални манир кад се човеку на улици тутне микрофон под нос и баналном селекцијом објави само оно што

велича победу и победника; кад се у огромним количинама по новинама објављују изјаве „обичних људи“ које кипте од среће и задовољства што су победили прави а не тамо нека опозиција и њени лидери који говоре све саме ружне речи.

То што је завршен само први изборни круг и што би добар укусу налагао извесну уздржаност и оцене оставио за крај, не дотиче ни мало оне који све држе у својим рукама. Зар би другачије и могла да се понаша једна понижавајуће зауларена штампа, сва у дизгинима владајуће партије и њеног свемоћног шефа. Зар је требало чекати да се информативни простор ове републике толико загради а јавна реч потоне на само дно живог блата, па да се поред опозиције, јаве угледници јавног и културног живота Србије са захтевом о смени првих људи „Политике“ и Телевизије Београд. Као да то, уосталом, има везе са Митевићем и Миновићем. Они су само беспоговорни извршиоци једне политике која већ три године држи у стези и оковима јавну реч на овим просторима. Њиховим евентуалним падом ништа се значајно неће променити. Доћи ће вештији, жељни доказивања и тиме по слободу јавне речи још опаснији. Ко-

ров се никад не уклања косом. Морају му се будаком сећи сами корени.

Но какве то има везе са изборима и њиховим резултатима? Има скоро пресудне. Неку вече у елитном времену, из елитне сале Скупштине Србије, Телевизија Београд широм отворила екран председнику локалне странке која иначе у другом изборном кругу нема ни једног посланичког кандидата, да благи и врећа целу српску опозицију. Да лаже, инсинуира и даје оцене о разлозима изборног неуспеха опозиције налазећи их искључиво у њеним лидерима. У чијем интересу наступа дотични угоститељ или пластичар? Којој то он демократији служи?

КО СМЕ ДА РУЖИ НАРОД?

У целој тој тужној ствари најжалосније је то што они часни људи које овај несретник тако недостојно ружи немају никакву шансу да му на тој истој телевизији одговоре. Као што немају шансу да у времену до поновних избора било шта саопште бирачком телу преко јавних гласила или телевизије.

Први изборни круг је завршен. Триум-

ОДМАХ НАКОН ВЕСТИ О ПОБЕДИ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ ПРЕДСЕДНИЧКОГ КАНДИДАТА ОДМАЗДА ЈЕ ПОЧЕЛА

- * Члановима Независног синдиката РТВ Београд прети прогласерње технолошким вишком
- * Теодора Разуменић — Перичин извештавала о изборним резултатима „без одушевљења“

Током предизборне кампање јавност је „брујала“ о наводном реваншизму који ће да задеси нацију уколико на власт дође опозиција. Шта ће се догодити уколико већину освоје комунисти, или пак њихов председник, нико спомињао није. Сву трагичку ове ситуације у којој ЦРВЕНИ поново узимају замаха, на жалост, јавност не зна јер нема од куда да је сазна. А реч је о невиђеној ЧИСТКИ која се спрема у највећим информативним кућама.

„Операција“ је заправо већ почела. Наиме, Душан Митевић, како круже вести по телевизији, (заједно са полицијским стручњацима ваљда) анализира снимљени мате-

ријал са недавног протестног скупа новинара испред Скупштине Србије и „утврђује“ ко је ту био АНГАЖОВАН а ко само посматрач. Активисти независног синдиката РТВ Београд тврде да им се спрема отказ, односно проглашење „технолошким вишком“, а ако тако буде, „сувишно“ ће постати 35 врхунских новинара без којих је нормалан истинит и занимљив ТВ програм потпуно незамислив.

Слична судбина чека и новинаре „Политикине“ куће, који су показали и најмању непослушност, а нарочито чланове Независног синдиката којих је безмало 150. Њихов труд да се издигну изнад срамне уређивачке политике ове куће, за сада остаје без ефеката јер је, одмах по пристизању првих изборних резултата, Слободан Милошевић (неким послом) примио Жики Миновића, и тако нацији показао да и даље намерава да га задржи у својој милости.

Најтужнија је свакако судбина новинара РТВ Нови Сад, који заправо као да и више не постоје. Још пре избора, ново усталичени вазални уреднички кадар потрудио се да „почисти“ сјајне момке и девојке са „Трећег програма ТВ НС“ на челу са Душаном Богдановићем, специјално због изван-

редне серије представљања опозиционих лидера. Најновија прича је случај Теодоре Разуменић — Перичин, извештача ТВ Нови Сад из Скупштине Србије (за време избора) коју је објавио само загребачки „Вјесник“.

Наиме ова врхунска новинарка није могла да извештава последњег дана „првог круга“ јер су јој из „централне“ поручили да ће јој „због умора стићи замена“. Та замена био је чувени бескичменцац покрајинске ТВ — Љубомир Лукић (иначе по функцији КООРДИНАТОР) који је колегиницу тако нагрдио у скупштинским ходницима, да се глас о том гафу веома брзо „прочуо“. Оптужио је за „некомпетентне извештаје“ којима је вести о тријумфу социјалиста гледаоцима САОПШТАВАЛА БЕЗ ОДУШЕВЉЕЊА!

Ко је даље на реду, веома брзо ће се знати. На жалост, увек је прва на удару иновинарска професија јер је у овим временима реч и права истина, убојитија од сваког оружја. Ова крволочна социјалистичка хајка могла би да буде заустављена једино уколико социјалисти остану СКУПШТИНСКА МАЊИНА, а професија настави да буде оно што је свуда, у цивилизованом свету: информисање а не лагање.

Д. С.

фално за владајућу странку и њеног кандидата за председника републике веле дежурни наздравичари. Можда је тако, гледано из њиховог угла. Поразно за демократију у Србији мерено објективним аршином. Како и зашто то? Упитаће наивнији кад је то воља народа. Зар се та воља може доводити у питање? Ко сме да ружи народ? Јављају се кolumnисти у познатим листићима. Народ, ту, заиста није крив и нико нема право да ружи. Народу су испирали мозак годинама месецима, најопаснијом текућинном — јавном речју. Стално су му уливали у главу да је опозиција нешто много опасно, штетно и скоро нечасно. А као такво потпуно непотребно, како то неку вече рече посланички кандидат владајуће партије извесни Бојовић, у телевизијском дуелу са посланичким кандидатима СПО. Адвокат, дакле правник по струци, поче ватрено да образлаже зашто је синтагма о јакој опозицији, чиста глупост.

Само за оне с кратким памћењем поменимо не тако давно време кад су се сви званични идеолози утркивали да докажу како је вишепартизам на овом тлу равна катастрофи. Све ће се то претворити у међусобну мржњу и клање. Спас је у једној партији, једном вођи, једној слози, једном... А кад је доиста покуљала мржња, нетрпељивост и лудило сваке врсте, пре свега као резултат манипулација партијских вођа, партије на власти, народним масама, онда је то приписано вишепартизму.

Упрегнут је циновски пропагандни механизам да докаже да је све то последица деловања странака и нових партија. А те партије, осим једне, нуде мрак, прошлост, рат. И хоће власт по сваку цену. Ми који смо на власти, уствари нисмо на власти, на власти је народ. Ми дојучерашњи комунисти, поносни на своју прошлост, како то обично изјављује шеф нове партије социјалиста, нудимо мир, слободу, спокојство. С нама нема неизвесности. Опсујеш ли шефа државе или владе што ниси примио плату три месеца, што из продавница убрзано нестаје роба из непријатељских република, зна се шта те чека. Нема неизвесности. Извесне су три године затвора.

БОЈКОТОВАТИ ИЛИ НЕ БОЈКОТОВАТИ

Они „што се не боре за власт“ држећи власт у рукама, и то апсолутну власт, утврђују правила игре према својим потребама и интересима. Само под великим притиском опозиције понегде попусте. Они журе да донесу „најдемократскији устав у Европи“ да би њиме осигурали такорећи неограничену власт новог-старог шефа државе, идејног творца тог устава. Они потом доносе такав изборни закон који им осигурава све услове за изборну победу. Они при свему томе праве само ситне уступке опозицији као тобожњи доказ ширине и разумевања. Они коначно стављају опозицију пред велику дилему — наставити бојкот избора или се задовољити тим ситним уступцима и ући у изборну утакмицу. На аналитичарима политичких збивања је да оцењују опортуност учешћа опозиције у изборима, али је већ сада извесно да је режим неусвајањем комплетног захтева опозиције садржаног у познатих пет амандмана, свео на минимум њене изгледе на изборни успех. Додамо ли томе оно што се збивало у политичком животу Србије последњих месеци, онда је потпуно јасно да је опозиција била у апсолутно неравноправном положају у односу на владајућу партију. Није овде реч о привилегованом положају који партији на власти обезбеђује само та чињеница. Овде је реч о таквом положају опозиционих странака који је незабележен у политичкој историји. Оне су буквално створене на силу. Оне су се до избора бориле за оне елемен-

законодавном плану створе минималне претпоставке за учешће у политичком животу, напосе у изборима.

ОБЕЛОДАЊЕНЕ МАХИНАЦИЈЕ ТВ — БЕОГРАД

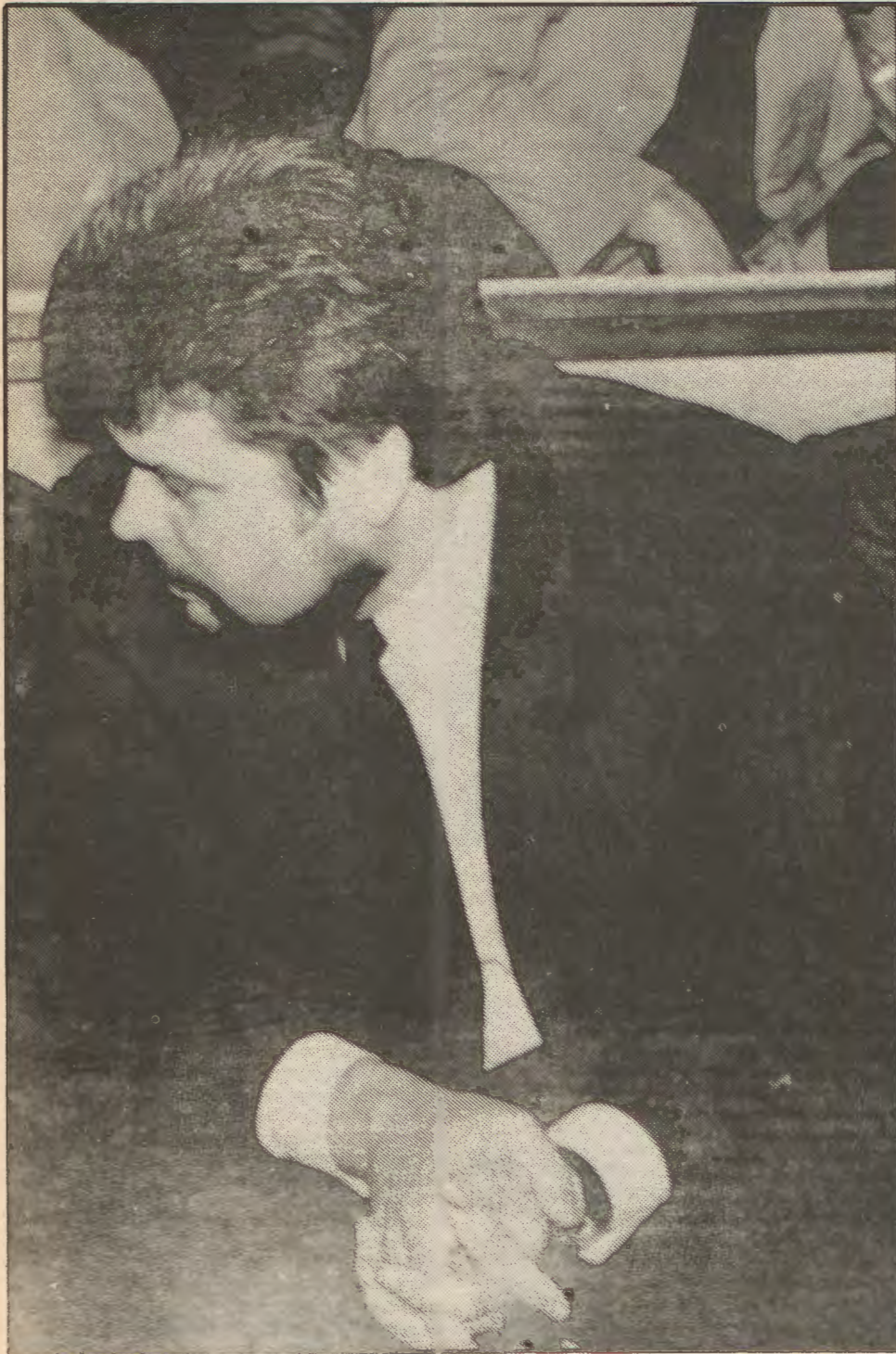
Одговорачећи са појединим решењима, исцрпљујући опозицију борбом за основне услове деловања, владајућа странка је диктирала све: законе, темпо политичких потеза, рокове. За озбиљно учешће у предизборној кампањи опозиција није имала ништа. Ни време ни средства ни јавна гласила. Процењујући резултате првог изборног круга са тих основних полазишта, опозиција је постигла успех. Она је ипак стекла шансе да, уједињена, покуша да у другом изборном кругу освоји толико посланичких места колико би било довољно за какву, такву контролу власти и демократско деловање парламента. Да би у томе успела поред осмишљеног заједничког деловања опозиционих партија, потребно је да се умногоструче њене шансе за наступ преко телевизије и јавних гласила. Како је почело непосредно после првог изборног круга, рекло би се тарне ствари самог постојања које су у цивилизованом свету решене пре сто година. Чак и у Источној Европи. Једна од првих одлука Пољског парламента у сврху обезбеђења равноправног рада странака била је она у одузимању целокупне имовине ПУРП-а, дотада владајуће партије. А у Србији?

Опозиционе партије су стваране у тешким приликама свакојаке оскудице, напорима и ентузијазмом појединаца, лишене било какве потпоре власти и државе. Решавајући са једне стране елементарна питања опстанка, оне су се грчевито бориле да се на да се ни за длаку нису побољшали општи друштвени услови нити је створена клима подобна за равноправну изборну утакмицу између опозиције и партије на власти. Часни изузеци као например Независна Телевизија Студија Б (иначе станица малог домета гледаности) не мењају суморну слику информативног простора који је суверено запосела СПС и бесрамно њима диригује. Обелодањују се махинације на Телевизији Београд (протест новинара трећег програма и захтев за сменом уредника тог програма, борба независног синдиката ТВ Београд) и на светлост дана избијају све гадости којим се служила званична штампа у нападима на поједине страначке правке из опозиције. Постаје јасно за кога су и по чијем налогу радили плаћеници доведени са стране, у име кога су говорили појединци из неких експресно формираних странака и чему је служила чудовишна шема на ТВ Београду за представљање председничких кандидата.

Остаје наравно да и сама опозиција критички проговори о себи да би се што пре ратосиљала неких дечијих болести које прате сваки почетак. О томе други пут.

Милорад ДАНИЛОВ

ШТО НЕ ОТЋУТА?

ХТЕО КУНДАК ДА ПОСТАНЕ МИКИ САВИЋЕВИЋ — ДЕКРЕТОМ: ЗОРАН ТОДОРОВИЋ

„Стид нас беше домова цветни'
зарекли смо се остат некретни
бар ја и ти.

У срцу чујем грижу миша,
а пада хладна, ситна киша.
Где си сад ти?“

(Милош Црњански: „Мизера“)

Би што би!
А шта нам то би да учинимо што учинисмо? Слушам, а волео бих да не чујем. Гледам и очима не верујем. Људи ли смо, Срби ли смо? Ако смо, као што то нисмо, што ли сами себи јаму ископасмо? Зар нам је мало што су нам други јаме копали? Зар да сад, кад Србе нема ко живе да затрпава, морамо то сами чинити?

А затрпасмо се, Бог те, опет! Поцрвене Србија, још једаред. Ни Броз је није тако окречио. Поцрвене и оно мало што је пред њим и иза њега остало чиста образа. Офарба се у комунистичко рухо светосавље, шајкаче са Кајмакчалана, од срамоте, не од крви заруменеше, поред живих престолонаследника наше нам Краљевине устоличисмо Друга са царским овлашћењима.

Јесмо ли то Богу толико грешни?
Јесмо, стрикане, јесмо! Да нисмо, зар би било то што је ових дана било? Од бога је дата прилика да се спасимо, а сами се за ту сламку нисмо хтели да ухватимо. Сломил смо је још и пре него што нам је пружена. Није нам та сламка још ни била дата, а на њу се плувало и гађало трулим идеолошким јајима. Није то првина, стрикане. Било је тога и раније пуних пола века. Прије су, једино, то други чинили умјесто нас. Сад смо то сами себи плънули у брк.

А знаш и сам, стрикане, са поплуваном брцима се не може у свет и међу свет. Ласно би било, очас посла, да нам то неко други плъну у лице. Паде му глава, па био он Арнаут, Турчин, Бугар или Шваба. Што ли нам је сад чинити? Чију то главу сада срубити? Није на то питање тежак одговор, јер иако се та црвена аждаха представља као седмоглава, свака јој је глава (глава ко глава, стрикане) склона паду. Друго је нешто и спорно и болно. Зашто, што ли, у име чега, то Ти браниш поплуваном Србину да се брани од Србина који плъје?

Не заборави, стрикане, бркови су део образа!

2.

Видим, стрикане, пишеш увелико.
Ако.

Дао Бог, широка ти словенска душа, па је и право да ти се пише. Друго ме нешто мучи. Што „писа, оно што написа“? И што уопште „писа“ кад не „написа“?

Да ти није слике коју Ти уз писање објављују тешко би се веровало да си Ти — Ти! Ваљда, испод Твоје слике, а не испод Твојег пера, прочитано је и ово:

„Словенци нам не могу узети државу, ни Хрвати, ни Шиптари, ни Македонци, зато нам је у новој прерасподели југословенских улога Србима одређена улога да своју државу сами раскомадају и да својим слободним гласовима, покажу како Србији нема спаса кад Срби насрну на Србе. А зашто би Срби насрнули на Србе? Да покажу ко је, и колико, демократа? Да покажу свету да се не слажу сами са собом. Да сами себе опишу као несложен народ, који не зна пут којим би могао кренути у сутра“.

Богами, ред налаже да се ове мисли по неколико пута прочитају. Па, уз то, да се преведу са српског на српски. Уплаши ме већ прва реченица. Видим, стрикане, обе-

ћаваш (тврдиш?) да нам Словенци, Хрвати, Шиптари, ни Македонци не могу узети државу. Нешто не памтим кад су нам је то, уопште, могли узети. Ваљда смо им ми државе давали, а не они нама државу узимали. Каква ли је то црна претња, па да мора Србин дићи пушку на Словенца, Хрвата, Шиптара или Македонца? Хајде, Богала ти, стрикане, па ми смо са царствима и империјама ратовали. Нејачима на мегдан нисмо излазили. Не брину мене сви они које си набројао. О свом су се јаду забавили. Дуго ће им још требати да о свом јаду мисле. Што смисле, смислили су сами, па како им буде. Било тебе, а богами још више мене, што си рекао да су „Срби насрнули на Србе“.

Тешка Ти та реч „насрнули“. Па, уз то, још им дајеш кривњу да су слободни („слободни“?) Срби својим слободним гласовима заскочили на Слободанове Србе како би показали пред светом да је Србија нејединствена, јер, ваљда, по Теби, Србима је важније да имају Слободана, а не слободу. Као да су Слободан и слобода једно исто.

Биће, стрикане, да си понешто у праву. Унео је немо забуну међу Србе. Биће изгледа да је неко испод Твоје слике (није ваљда пера?) изједначио слободу и Слободана. Јединствени не у слободи, већ у Слободану? Гласати, не за слободу, већ за Слободана?! Дакле, не да Срби буду јединствени у слободи (за слободу) већ за Слободана. Под њим би, је ли, Срби били јединствени. Без њега са нама, и пред нама, нема слободе, ни слоге. Само Слоба Србина спашава! Наопако, стрикане!

Језа ме хвата, страх, од српске слоге у неслободи, па макар на врху био и Слободан. Мало је, премало, једно име за тако велики појам и неостварену жељу.

Шта ли то, стрикане, значи да се Срби више неће делити? Не дао Бог да тако буде! Делиће се Срби, и те како делити, и то је једина нада за Србију. Неће се, једино, делити више никад, на послушне и непослушне. Са одласком Слободана и доласком слободе тога ће, природно, нестати. Али, делиће се Срби, као и увек до сада, на оне који знају и умеју да раде и оне који само знају и умеју да послушно гласају. Нема те поделе нове демократске Србије. Без ње остаје само Слободан и послушна гласачка машинерија која, као код изборних амандана, у пет дана два пута готово једногласно једном „за“, а други пут „против свог за“. Имају ли то наши посланици своје главе или главара? Има, додуше, и оних гласача у Парламенту који у пет дана прво побегну са гласача, а онда држе уводно слово. У чије ли се то име бежи из Парламента (зар слободе?) и у чије се то име држи почасно слово (зар Слободана?!)

3.

Дешава се то, покаткад, код људи од пера. Неће мастило да им пресуши. Кад крене — крене! Никад да стане. Па, тако, кад понесе перо, запише се, као испод Твоје слике, да баш и није важно што ли то о нама Србима свет мисли. Шта нас брига за свет иако је њега брига за нас.

Није, ваљда, тако?

Ти, пишеш, биће да је тако. Биће, Боуме, да није. Није ваљда, Србину свеједно да ли о Србији дојучерашњи савезници (ратни, бре!) пишу као што никад до сада нису писали. Дописујеш тако да су за такву представу о Србији и Србима криви савезници који никада о Србији и Србима тако нису писали као сада.

Шта ли ће то бити, стрикане?

Која ли је њих мука натерала на то?

Наша мука, ничија друго! Знам доста тог страног света и не мислим да су ми до сада били непријатељи. Напротив! Мука ме хвата

кад ми у веселом друштву спомену да смо ми (Србија, бре!) остали једини са Албанијом да чувамо светски комунизам. Не знам како Ти, стрикане, излазиш на крај са таквим мукама. Ја, за разлику од тебе, добро-намерне пријатеље не могу, нити за то имам разлога, да прогласим за уротнике и заверенике против Србије. Да су против ње не би, ми ништа ни говорили. Радии би свој посао и ћутали. Овако, они причају, а ја ћутим. Немам шта да кажем. Не могу, као Ти, да под старе дане браним комунизам кад га цео свет није успео да одбрани.

Размисли мало, па ако буде не Слобино, већ слободно, напиши нешто и о томе, да би се домаћих и светских мука решио Твој синовац.

4.

Јесам, стрикане, гласао сам како сам гласао.

Великог избора нисам ни имао. Њих за гласање ми много, а избора мало. Као да ми је то нека дилема гласати између „за“ пропаст или „за“ васкрс Србије.

Ја гласах за — васкрс!

Ево, и како.

Сетим се, није то тако давно било, кад ови комунисти или потурчени социјалисти (обрезаше себи сами име) сменише Микија Савићевића, првог човека „Генекса“ и једног од најбољих светских менаџера, јер се, забога милога, замерио неком тамо Зорану Тодоровићу Кундаку, политологу из градске, онда још не потучене комунистичке партије. Хтео Кундак да постане Мики. Декретом! Партијском одлуком, као да иза тога Микија нема фртал века даноноћног рада на челу једине југословенске фирме која, кад ни Народна банка Југославије није могла из света добити ни цента доноси, на своју часну реч, Југославији преко неопходне доларе да ова земља преживи. Тако Савићевић учини што учини. А онда се, из ведре неба појави Кундак да спашава Србију од њеног најуспешнијег привредника. Под капом, не небеском и слободе, већ Слободана, Кундак оствари своју намеру и Савићевића отера у болницу и натера га свечано да обећа да више никада неће прећи праг куће у којој је радио две и по деценије. За све то Зорану Кундаку, комунисти, па потурченом социјалисти, па виђеном госту оснивачког скупа новог комунис-

КАКВЕ НАМ КАНДИДАТЕ НУДЕ

МИОДРАГ БУЛАТОВИЋ ЧОВЕК С ЧЕТИРИ ЛИЦА

Миодраг Булатовић, кандидат социјалистичке партије Србије за посланика из општине Раковица ни једну своју промоцију није искористио да каже нешто и о себи већ се параноично обрушавао на своје противкандидате. Да „радни људи и грађани“ Раковице не би остали ускраћени и да се приликом избора у другом кругу не би колебали понудићемо им неке каменчиће чини се довољно да се склопи мозаик о лицу великог књижевника.

● Компјутерски урађена листа дужника за кирију СИЗ-у становања у општини Раковица, недвосмислено показује да носилац станарског права на стан у Улици Богдана Жерајића бр. 17, књижевник Миодраг Булатовић дугује кирије за равно пет година уназад. На овој листи се не може прочитати али се у општинској управи прихода може проверити да је тих година имао натпросечне зараде. На пример 1984. на име пореза на укупан приход требало је да плати петстотина хиљада динара. Закон о стамбеним односима предвиђа да се носилац станарског права после неплаћања три узастопне кирије иселјава из стана. Булатовића, наравно нико није због тога ни опоменуо јер он је, забога, познати писац.

Та дина општине добила је нови велики стан у Палмотићевој улици, отишла из Раковице, и вероватно, и даље не испуњава своје грађанске обавезе.

● Обраћајући се бирачима, Булатовић им захваљује за љубав коју је у Раковици доживео. Да ли је мислио на ону коју је искућивао од младих девојка. Да ли му заиста представља дивну успомену из Раковице то што су га измасакрирали у његовом стану у Улици Богдана Жерајића момци којима је било јако стало до части девојке коју је велики писац намамио у свој стан. А она није једина. Памте то његове комшије и зато

сада са чуђењем и згрануто гледају кога им то СПС нуди као посланичког кандидата. Вероватно би и људи из СПС да су имали мало више времена размислили о томе, али су били стављени пред свршен чин. Њихов кандидат Миодраг Видојковић раскринкан је у локалним новинама непосредно пред објављивање листе кандидата и морали су хитно да му нађу замену. Булатовић је био друга, очигледно не и најсрећнија, резерва.

Заборавило се у брзини и то да се за кандидате СПС пролагира да су физички и психички здрави па је тако понуђен и човек који је својевремено лечен у неуропсихијатријској болници на Авали. За то уосталом, нису потребни никакви докази иако постоје. Јер, само болестан ум могао је да смисли тако огавну причу о једном заиста великом књижевнику какав је Данило Киш, и да поради на томе да овај несретник напусти своју отаџбину.

Противнике треба немилосрдно уништавати, трагове прикривати и времену се прилагођавати, животни је мито Миодрага Булатовића. Да се добро прилагођава говори и чињеница да је у року од само петнаестак дана за петокраку рекао да му личи на жабу коју што пре треба уклонити, а одмах је затим прикачио себи на ревер и позирао пред ТВ камерама. Јер, са њом му се може остварити сан да постане директор Народне позоришта. Могу се такође и прикрити неке везе које су му помогле да напише људе са четири прста.

Можете ви, после свега овога и не гласати за Миодрага Булатовића али он у клубу књижевника већ части у име своје победе. Та мера самоуверености сигурно је у тесној вези са наредбом која је — кад су избори за председника републике у питању — гласила: „другог круга не сме бити!“

Б.К.

СИНОВЦИ И МЕНАџЕРИ СЛОБОДАНА МИЛОШЕВИЋА: БРАНА ЦРЧЕВИЋ, ДОБРИЦА ЋОСИЋ И ЈОВАН РАШКОВИЋ

тичког покрета за Југославију, није фалила ни длака са главе. Једино је променио професију. Постао је помоћник или заменик (где ли је разлика?) директора Нафтне привреде Србије о чему је, је ли, на Политичким наукама, свакодневно учио. Сишао је тако са политичке сцене, да би се ових дана поново уселио за ТВ на представи у Нишу, када је соло наступио, са плаћеном публиком, на позорници одржао Слободан Милошевић.

Е, па, видиш стрикане, на овим изборима ја сам бирао између Микија Савићевића, светског успешног пословног стручњака и потурчењака комунисте, па социјалисте, политолога, па нафтног стручњака Зорана Тодоровића Кундака.

Па, чик погоди за кога сам ја гласао?
А Ти?

Спаваш ли мирно стрикане?

Биће да ме држи памћење, бар толико, да си једном у оним писмима из Америке (српске садашње издајнице) написао како ти у сан често походе сада небески пријатељи Зоран Радмиловић и Слободан Алигрудић.

Што ли то тамо, у туђем, вишестраначком, капиталистичком свету, бесном од богатства, а не од јада, они најближи Ти не дају да мирно спаваш. Тамо Ти нису дали да затвориш очи, ваљда, да би гледао, памтио и овде памћење преносио.

Овде, у својој земљи Србији Ти у сан не долазе.

Немају Ти, рашта, очи отварати.

Размисли мало и о томе, као што то мисли, кад већ мора, синовац.

6.

Знам и ја, стрикане, да свој народ не могу описати као самоубице. Никада то нису били осим кад су то ратом натерани. Сада кад не морају — као да морају.

А знаш ли зашто?

Због људи од пера, стрикане. Много је лажи под пером и под сликом изречено да би се лаким могло не веровати.

Теби, додуше, више не бране, ни да се сликаш, ни да пишеш, али ниси ваљда тако кратке памети, па да си заборавио како су Ти истом црвеном бојом крчили речи, од реченице остала само слова, од мисли са-

мо црвени прекривени трагови. Је ли то било тако давно да заборавиш. Биће да јесте! Да није било тако скоро, а за Тебе давно, нашло би се ваљда и у Твојим редовима (или бар међу редовима) пар речи за оне мученике којима слободу није заменио Слободан и који још више и горе него икад скупљају своја слова испод уредничких метли. Никад о њима, стрикане, Ти не проговори ни речи. Као да је она метла другачија од ове садашње.

Још је горе, мој стрикане, што нам ти сметлари не само скупљају по уредничким столовима разапета слова, већ их сами склапају и другојачијим именима потписују. Да није тога, не би мој стрикане, не би сигурно, Срби гласали овако као што јесу. Да не би Твоје слике и оних редова испод ње, и још много других мање умних, а више живописних сачиненија петопарачких улицица који нам изједначише слободу са Слободаном, демократију са нејединством, слободу мишљења са српским издајством — Богами, стрикане, другачије би било.

Срамотно то учинисте!

Слагасте толико да ћемо ту лаж дебело још подоста сви кусати. А кад већ будем, кво и остали, морао да кусам, увек ћу се сетити Тебе.

Није важно што ћемо кусати сплачине и траве. Важно је да ћемо у томе бити јединствени. Без слободе, али са Слободаном на челу. Зар баш тако да испод Твоје слике пише?

7.

Гледам, нешто, стрикане, ову Твоју браћу по перу. На НТВ Студио Б једино нешто рече (а недорече) јасно и гласно Твој, по сопственом признању, духовни отац Михиз. Рече лепо човек да зна за кога сигурно неће гласати. Наружи мало ове твоје другове комунистичке посланике, ту му се придода другар Мића Поповић, а Матија Бећковић ни тужбалицу не изустити! О духовном оцу

другу Ђоци и господину Ћосићу да се и не троше речи.

Како ли то да протумачим, мој стрикане?

Ни под Брозом њихове речи нису мучале. Која их то сила, која мука сада заустави да говоре? Како то да баш сад, и Они и Ти, останете без гласа када је било Србима и српству најпотребније. Ти, за разлику од њих проговори.

Што и Ти не отћута?

Или су кроз Тебе проговорили Они. Ако је тако, а близак им јеси, онда их, ако ништа друго, питај знају ли, јесу ли свесни, колико својим не говором рекоше, колико својим ћутањем прецрташе све што су до сада причали.

8.

Е, па стрикане, ево дође доба и да се растајемо. Исти смо крув јели, под истим кровом спавали, сви смо били рођени и сада смо сви умрли у једном изборном комунистичком дану, на брдовитом Балкану. Ти си, Богами, већ рекао своје. Док ниси веровао, веровало Ти се! Кад си поверовао у што ниси веровао, остала је сумња како Ти веровати. повелик кредит си, Богами, потрошио. На сваку реч сада ће ти се зарачунавати камата истине. Велика је то и прескупа камата и није увозна. Домаћа је и сам ћеш је, са друштвом у ћошку, морати плаћати. Не заборави само, стрикане, да и то друштво иза ћошка мора једном положити рачуне. Тад неће бити Бриона да се чека „историјска дистанца“, а нити бирцуза „Бриони“ у Рибаровој улици, да се дуг може одложити. Истина ће тражити да се плати цена неистине испод Твоје слике.

Један изборни круг је готов. Други је на реду, па трећи, а свака седница вишестраначког Парламента биће неки нови круг где ће се тражити света Истина. Нека буде и стотину тих кругова, али ће Србија једном изаћи из ове комунистичке беде. Нека се на стотине пута гласа по тим зачараним круговима и ја ћу, опет, између белосветског менаџера Микија Савићевића и овозрског новокомпанованог нафташа Кундака увек гласати за оног првог.

А Ти?

Жарко РАЈКОВИЋ

ДА ЛИ ЈЕ УВРЕДА?

1. Да је Слободан Милошевић болшевик?
2. Да је потрошио огромне паре Србије на пропаганду своје партије?
3. Да није зауставио исељавање на Косову?
4. Да су за време његове владавине највећа српска предузећа стигла до стечаја?
5. Да су за време његове владавине пропале српске банке?
6. Да је лично тражио Зајам за привредни препород и да није дао информацију где су позајмљена и поклоњена средства уложена?
7. Да је кућа „Политика“ гласило Слободана Милошевића?
8. Да је Телевизија Београд медиј Слободана Милошевића?
9. Да је Слободан Милошевић највећи српски снп?
10. Да нико није пружно информацију зашто Слободан Милошевић станује у кући на Дедињу, чије је то власништво и у каквом је статусу Слободан Милошевић станар куће од 600 квадрата?
11. Да Слободан Милошевић има лош изговор енглеског језика?
12. Да Слободан Милошевић као гимназијалац није радио физичко васпитање и да се на њега не може применити пословица „у здравом телу здрав дух“?
13. Да је супруга Слободана Милошевића болшевик?
14. Да носи неукусно цвеће у коси?
15. Да не изгледа довољно репрезентативно за прву даму Србије?
16. Да је неизвесно да ли супруга Слободана Милошевића пере зубе? Наиме, пошто се не зна да ли је Мирјана Марковић госпођа или другарица, а господи су, према Марковићевој они који перу зубе, може ли се истина утврдити на око, или код зубара?
17. Да се Слободану Милошевићу допада Иван Ђурић?
18. Да је позирао Томиславу Петернеку?
19. Да је Томиславу Петернеку част да фотографише Милошевића?
20. Да навија за фудбалски клуб „Нин“?
21. Да никада није чуо за Аркана?
22. Да није сменно Жику Миновића?
23. Да није сменно Душана Митевића?
24. Да није сменно Споенку Јовић?
25. Да је Слободан Милошевић демократа, с обзиром да се то чињеницама не може доказати?
26. Да личи на Оливера Хардија?
27. Да су грађани гласали за Слободана Милошевића „да не би било горе него што је сада“?
28. Да је леп, добар, паметан и правичан?

— наставиће се —

ПРВО ЈАЈЕ — ПРВОСЛАВ

Јак као земља. Леп као слика. Паметан као пчела. Овако се каже за неке људе и баш им то паше. Иде као саливено уз њих. Уз ПРВОСЛАВА РАЛИЋА најлепше паше — Јајара.

Тешко је наћи људског створа коме би ово — јајара боље пристајало. Ралић је свачији друг, ничији пријатељ. Увек је био перо оних на власти. Шта је све он у свом злехудом животу исписао, тешко би могло стати у светску енциклопедију слугерањства. Прославио се писањем пенегирика књигма Тода Куртовића и нападима на ствараоце тз. црног таласа у уметности. Пишући оде опскурној књизи говора Тихомира Влашкалића, угурао се на функционерску листу на којој је дембелисао петнаестак година, пишући повремено по наруџби говоре и говорчиће другоразредним политичарима типа Милована Поповића. Пати од комплекса незавршеног посла за вођу. Својевремено, док је био некакав идеолог у ГК СК Београда, подбацио је пишући реферат о идејним кретањима у друштву. После ко зна које неуспеле верзије, послао је поверен британској сабљи Вицу Ратомиру. Нису га спасиле ни велике заслуге првог јуришника и пљувача на часног човека Рада Кончара.

Кад се у Француској 7 почело залагати за вишепартијски систем, Ралић је српским књижевницима поручио да имају кокошију памет. Ужа специјалност су му тз. проширене седнице када у улози госта саршава прљаве послове за газде. Врхунац досегао на тој и тој седници.

Воли да дели моралне лекције. До сада збринуо три бивше супруге становима које је с лакоћом добијао од разних Цекаја и Гекаја. Спао на ниске гране. Повремено га унајмљују мали каплар Јовановић и наредник Миновић. Чека нови стан.

ПОСМАТРАЧИ

За кога навија госпођа Хелен Делић — Бентли? Чланица америчког Конгреса, бакица за коју кажу да је осведочени „фајтер“ против албанског лобија, један од ретких „адвоката“ Србије у Вашингтону, добар познавалац личности и потенцијала новоизабраног (старог) српског председника а такође особа блиска оној „сивој еминенцији“ која је, све са гласније сумња, директно допринела овако „чистом тријумфу“ комунистичког председничког кандидата на изборима.

Зaista, за кога навија ова увек озбиљна, строга и прилично охола америчка дама личког порекла, иначе све чешћи гост у својој очевини, а нашој домовини — Србији? Или још прецизније, може ли српски народ да верује у искрени интензитет њене намере да помогне у успостављању демократске у овој земљи? Да ли је својим јавним наступима, тајним разговорима, преговорима и погодбама, контроверзним па и лаконским изјавама за штампу допринела нормализацији кључале ситуације у Србији, или је пак опозицију и њене присталице навела на

*** Зашто енергична бакица која се у Вашингтону успешно „боксује“ са албанским лобијем, своју вештину овде увежбава на српској опозицији?**

*** Кома је у овом часу важнија судбина лидера од судбине народа ког он води?**

*** Узајамни легитимитет: патриотске политичарке и „небољшевичког“ председника**

*** Ефекти интелектуалне, ударне тројке: Ђосиф — Бентли — Милошевић**

сумњу да у њеној мисији сви „улози“ нису баш сасвим чисти и јасни?

● Препотентно би деловао покушај да се на та питања упроштено одговори. Јер, дотична персона је политички, интелектуално, национално и интернационално заиста вишеслојна, па би свакако поједностављивање питања могло да делује ако не приједно, а оно — клеветнички. Зато ћемо се, у складу са новим Законом о вербалном деликту, (против ког је узгред и госпођа Бентли дигла свој глас — који се далеко чује) строго пазити да не прекорачимо дозу чињеничног, уз додатке слободног ауторског размишљања. Јер, у супротном може се десити да доле потписани у наредне три године пише своје затворске мемоаре!

У ЧИЈЕ СЕ ИМЕ КАЛКУЛИШЕ?

Хелен Делић је једна од ретких (можда и једина) особа (тог ранга) са америчким пасошем која је толико пута имала прилике да се сретне и разговара са бившим и будућим председником Србије. Није познато да ли се у тим сусретима родило и лично пријатељство, али судећи по политичким приликама проистеклим након тих силних виђања, јасно је да је Јелена Делић (у међународним и домаћим размерама) далеко више помогла српском председнику него српском народу.

Ствар је, могуће, њене личне процене чија је судбина у овом часу важнија, односно да ли је Србима тренутно драгоценији Слободан или слобода, а ако је тако, онда би се могло рећи да је реч о дилеми која би могла да изазове жесто међу онима, у чије се име калкулише.

Но, госпођа Бентли је веома мудра жена, великог политичког искуства међу „вуковима“ па се њене могуће политичке симпатије према овом или оном српском лидеру не могу тако лако прстом показати. Јер, систем вруће — хладно на адресу Милошевића (бар што се њених јавних изјава тиче) управо је уперен да збуну народне масе просечне интелигенције, којима једино преостаје да се диве њеној одважности и „смелости“ да критикује, опомиње и уцењује њиховог вођу. А све то тако, да је он опет, после месец два радо прими, озбиљно поразговара и саслуша њене савете.

Тако је у једну опште пометње и напетости око већ историјских амандмана којима је требало да се омогући учешће опозиције у бројању гласова, госпођа Бентли изјавила да је од „господина Милошевића добила уверавања да ће избори бити фер и поштени“. О учешћу опозиције у бројању гласова реч није проговорила, док је с друге (нејавне) стране наговарала Вука Драшковића, да по сваку цену изађу на изборе, макар Амандмани и не били усвојени.

Није потребно подсећати читаоце како је изгледала фарса око усвајања тих Амандмана, чврста решеност опозиције да бојкотије те исте фер и поштене изборе уколико до тога не дође и коначан расплет у Скупштини — минут после дванаест. Сваком коле мислећем човеку јасно је било или да је госпођа Бентли веома наивна и лаковерна жена (потпуно необавештена о ономе што се иза брда ваља) или пак да је ту изјаву лансирала веома смишљено и лукаво. Тако да навуче опозицију на танак лед — на изборе под немогућим условима!

ЗА КОГ СРПСКОГ ИГРАЧА НАВИЈА ГОСПОЉА ХЕЛЕН ДЕЛИЋ-БЕНТЛИ?

40 СЛОБОДАН УМЕСТО СЛОБОДЕ

Зашто би то гопсофа Бентли чинила, кад се, сасвим извесно може рећи да она није комуниста већ републиканац, да је свим срцем Српкиња и да би сваки нечасан потез у својој дедовини и очевини могао да јој донесе веома негативне поене у Вашингтону (и Мериленду) где заправо живи и ради?

СРПСКА ИЛИ ИНТЕРНАЦИОНАЛНА КУХИЊА

Управо је на тој релацији и суштина приче: читава ствар далеко превазилази оквире локалне, српске кухиње. Реч је, највероватније о узајамној подршци и легитимитету, који два главна лика из ове приче једно другом покушавају да обезбеде у међународним размерама. Бентли ће за своје орање за српску ствар у америчком Конгресу, укљивати максималну подршку, поштовање и углед овде у Србији (самим тим ће јој јачати рејтинг и код куће), а за узврат ће претенденту на српски трон (који у свету носи бољшевички предзнак) покушати да обезбеди демократски легитимитет. Како?

У тој интенцији не може се заобићи улога појединих српских интелектуалаца (примера ради Добрице Ђоцића који је учествовао у једном, а можда и више њених разго-

вора са Милошевићем) али и чланова српске опозиције, који су је вероватно нехотично, управо „филовали“ информацијама које су јој толико требале: шта која од странака намерава да чини, када и како. С друге стране, с таквим предзнањем, три веома бистра мозга, могла су да смисле шта су хтела и да то пласирају на најефектнији могући начин. Јер, свака евентуалност је искључена, а један такав корак предности у српским политичким приликама, показало се доноси ефекте атлетског троскока!

Веома је могуће да се Хелен Делић руководила следећом рачуницом: српски народ је у веома тешкој ситуацији и непријатељском окружењу. Осим Косова, интереси и егзистенција му је угрожена и у Хрватској и у Босни па је у таквим приликама потребна веома чврста рука која је већ показала да има снагу да се носи са таквим стварима.

На жалост та „рука“ је показала свету да има и једну неопростиву ману, а то је болшевизам. Како је се бар привидно решити, и при том Јахача одржати у седлу? Једино решење је да му његова позиција дарује легитимитет, не зато што га неизмерно воли, већ зато што таква осећања гаји према свом народу!! А, на „генијалцима“ је, да нешто тако невероватно управо учине могућим.

СТРАНЦИ ПРОМЕНИЛИ ТАКТИКУ

Једна од земаља која је Србији последњих година задавала највише главобоље, свакако су Сједињене Америчке Државе. И они најзаборавнији свакако памте напетост око различитих резолуција, декларација, протокола и најављених блокада, гостовање разних комисија и давање изјава везаних за српско „кршење људских права Албанаца“ на Косову.

Кроз све то, бар се тако чинило, назирао се једна антикомунистички подтекст и намера да се управо преко нестабилног Косова сруши болшевизам у Србији. Стога америчка штампа већ дуго времена није имала никаквих симпатија према Слободану Милошевићу, нити као политичкој личности нити пак као вођи који се ставио на чело једног објективно угроженог народа.

Ових дана, међутим, посматрачи са запрепаштењем констатују да је та иста фантастична америчка прес-машинерија безрезервно благонаклона према новом српском председнику. Могућност да новински вукови поверују како је реч о социјалисти европског формата, сасвим је искључена, па је стога, чини се, реч о нечем таквим другом. А шта је то, рано је а можда и ризично рећи.

Ипак, једна од најгледанијих ТВ мрежа ЦИВ, у ударном термину јавља о „убедљивој, чистој и легитимној“ победи. И друге агенције, које су доскора испирале уста различитим лажима, благонаклоно гледају на „српску комунистичку бајку“ а на рачун опозиције извлаче најхладније и најиничније констатације.

Шлаг на овој „торти“ чине изјаве страних посматрача како је све прошло у најбољем реду и да, ако је и било неправилности, оне су одиста маргиналног значаја (и тако неколико стотина пута). Цела конструкција толико подсећа на 45. годину, када су исто као и сада, тадашњи страни посматрачи извештавали о потпуно слободним и легитимним изборима, да је сасвим логично питање, јесу ли странци уопште нешто могли да виде док су гледали, или су пак свесно жмурали на очигледне ствари.

Тачно је да грађани на биралишта нису ишли везани и у том смислу (физички) јесу били слободни. Али, шта је са оним везивањем и испирањем мозга које је бесомучно трајало недељама и недељама пре деветог децембра. Шта је са вербалним деликтом, покушљањем струје и осталим демократским „поклонима“, који су уследили већ у понедељак, после избора?

Конечно, шта је са 700 хиљада до скоро од запада толико штићених Албанаца, који су бојкотовали изборе? Како то да се овога пута та иста међународна јавност није бринула о њима уобичајеним интензитетом, већ је само констатовала чињеницу — да своју прилику нису искористили.

Каког ли цинизма, какве ли рачунице!

Изгледа да су Срби опет увучени у нешто, а да ни сами не знају шта. Каква им се игра заиграла око главе, и ко ће, но ко зна који пут „у њихово име и у њиховом интересу“ правити унутрашње и међународне политичке, идеолошке и свакојаке друге аранжмане, веома је озбиљно питање. Како год било, Срби су управо за такву опацију гласали. Зашто?

ПОСМАТРАЧИ

Резон је разрађен готово до перфекције и можда би и био прихватљив да први комунистички Јахач на националном таласу није у читаву игру покашао да увуче и његово послушно „стадо“, које би такође, да добије легитимитет од те исте опозиције. Ту је читава замисао измакла контроли, па су „најбуднији“ опоненти актуелној власти коначно схватили да је двострука игра заигра на не у интересу решења унутрашње ситуације и ослобођења Срба од комунизма, Већ зарад чувања црвене власти и одржавања напетости спрам „спољног“ и националног непријатеља.

РАЗРАДА ДО ПЕРФЕКЦИЈЕ

Свет то наравно неће сазнати, а и ако сазна, то више неће имати кључнијег значаја јер, обезбеђено је покриће: „огромна већина“ (и најпростија математика показује да је то свега 45%) грађана бирала је свог председника и он ће наредних пет година уз „пуни демократски легитимитет“ радити шта хоће и како хоће и јер је себи нешто раније написао уставна овлашћења која то и правно обезбеђују. Дакле, ствар је, као у Макијавелијевом „Владаоцу“, под потпуном контролом.

Чак и онај детаљ, где госпођа Бентли осуђује потајно увођење вербалног деликта и тешких санкција за увреду председника, (сматрајући то директним атаком на слободу мисли и изражавања) управо иде у прилог читавом склопу ситуације. Ту изјаву пренеле су све светске агенције а и опозиција и те како бруји због могућности да свако ко мало више отвори уста заврши иза браве!

Не треба бити претерано паметна па наслутити да би Скупштина веома брзо могла да повуче односно укине ту одредбу „под притиском или на захтев јавности“, како се то обично формулише, а заправо на миг оног, која је тај закон требало да штити. На тај начин би се „Још једном“ потврдила „пуна демократичност и независност система и правне државе“, где влада култ правде а не култ личности, како су „неки злурадници“ иронисали, а све то би, као још једну демократску тековину наравно, забележила и светска штампа.

Вера госпође Бентли у способност нашег председника да се суочи са кључним проблемима (и да их реши), колико била њена лична, показало се да и те како оставља последице на читав српски народ. Јер, њено мишљење је поделило 65 одсто оних који су изашли на биралишта, односно свега 45 процената свих грађана Србије са правом гласа. Тачније, више од половине становништва ове земље са њеним се потезима не слаже и заправо гнуша, јер схвата да су у њеној мисији улози веома, веома скупи а жртве неизбројиве.

Стога је право питање има ли госпођа Бентли у својој кухињи неки нови рецепт за компромис или утеху, уколико опозиција у другом кругу покаже своју снагу и право лице и тако избори већину у српском Парламенту? Како ће тада објашњење имати и да ли ће уопште губити своје драгоцено време да нешто објасни? Хоће ли комунистички председник моћи да поднесе такав расплет и да с „десницом“ у скупштинским клупама живи и наредних пет година? Или је пак таква могућност, волшебним механизмима ударног тријумвирата којим су избуковани и натегнути „тријумфални“ резултати у првом кругу гласања, унапред искључена?

Дане СИМИЋ

ТРАГИКОМЕДИЈА О ДРЖАВНОМ ТРОШКУ

ВУК ДРАШКОВИЋ,
председник СПО:

— Иако се непрестано наглашава да сам „у стању шока“, могу вам рећи да сам задовољан резултатима избора. Наиме, очекивао сам да ће ми Слободан Милошевић и СПС дати само десетак хиљада гласова, али су били толико љубазни, па су ми дали више. Ја им се најљубазније захваљујем. Поклањам им гласове које су ми украли. На њихову жалост, те ће гласове морати да врате на првим следећим слободним изборима који ће доћи веома брзо. Не морају их вратити мени, мораће их вратити Србији. И ту су дужни. Партија која се није задовољила скромнијом „победом“, већ је себи доделила 65 посто гласова, сама је изрекла суд о сопственој демократији. Верујем да ће опозиција добити већину у другом кругу, с обзиром да је те гласове освојила у првом. То ме чини посебно задовољним.

СЛОБОДАН МИТИЋ,
председник САВЕЗА
СВИХ СРБА СВЕТА

Шокиран сам резултатима избора. Не верујем у њих. Чињеница је да СПО, Демократска странка, и Радикали имају квалитетне посланичке кандидате. Ту се налазе доктори, адвокати, уметници и није могуће да нити један човек није успео да прође. Нарочито не могу да верујем у то да СПО, након првог круга, нема ни једног посланика. Сматрам да није крив чак ни овај већински систем, једноставно — нешто је труло у држави српској. Можда је господин Драшковић кога веома ценим, коме се дивим и

пред којим бих капу скинуо одмах, направио у финишу изборне трке у заносу, неколико грешака. Но то није битно, опозиција из овог треба да извуче поуке. Лично сам свиме погођен, али да смо имали више простора на телевизији, гласачи би схватили да опозиција не држи у руци нож, видели би да нам нису потребни тенкови, Букурешт и Темишвар.

БЛАЖО ПЕРОВИЋ,
председник Странке
народне слоге и
председнички
кандидат ЈУ блока

Избори су били фарса, трагикомедија о државном трошку, продужетак агоније. Прошле године, тринаестог децембра, рекао сам да ће лажно лицемерни пуштени плурализам, а СПС је учинио све да до њега не дође, захваљујући неартикулисаној и историјски незрелој политичкој опозицији, која ће послужити као димна завеса само захваљујући свом самосаплитању, својој разнородности и политичкој неписмености, која је и нормална с једне стране, послужити само добрим изговором СПС да се задржи у бункерима недемократске и бирократско-властелинске расподеле власти и моћи у Југославији и Србији, а да ништа битнога на социјалном и економском и политичко-моралном плану не промени. Из ове ситуације се не може изаћи друкчије него на један драстичан начин, а следеће године, како ја очекујем. Ја ћу лично тада бити далеко спремнији и са већим амбицијама него у овом тренутку, јер се може рећи да сам на изборе сада изашао само као туриста, са најбољим намерама да скренем пажњу и левима и десницама шта ваља учинити да бисмо смањили крваву цену коју ћемо сви заједно платити за своје мамурлуке, своје историјске неодговорности. Сада опозиција мора да се избистри, да се сконцентрише око две, највише три партије, да одабере политички најартикулисаније, најписменије и највидовитије, да елиминисе оно што је пета колона у опозицији. Јер, допуштено је да поред честитих људи, ма колико неписмених политички, стратегијски невидовитих, попут господина Вука Драшковића и Драгољуба Мићуновића, који су ипак из најбољих порива кренули у све ово, равноправан третман имају и УЈДИ, реформске снаге, једна пета колона која је, малте не с тетошењем прихваћена у српској опозицији. А резултати Ђурђевог пребројавања и преварног пописа мађарских и буњевачких гласова у Војводини показала је да је то само један прецизно издресирани тројански коњ, фотороботан, који је по но-

вом задатку имао да раздоби српски етнос, српску утробу, да нас у крајњој линији доведе у ову ситуацију у којој изгледамо сами себи смешни и у којој ја поново долазим на неку компромисну, добротинитељску идеју да предложим СПС, да би спасила, макар привремено трајање једне плуралне опозиције у парламенту, да се једноставно одрекне 30 посто својих гласова, да се задржи на 70 посто освојених, или ускоро објављених места у парламенту, те да допусти формирање седамдесетак такозваних опозиционих гласова у парламенту.

МИЛАН ПАРОШКИ,
председник Народне
странке

Мислим да су резултати избора изузетно повољни за момке који су професионално обављали посао. Наиме, професионална агенција која је била изнајмљена, а мислим да је то иста она француска која је „срећивала“ изборе у Румунији, Бугарској, Чешкој, срећивала је код нас да прођу две рекламне поруке. Прва је била: „Ако гласате за Вука Драшковића, гласате за рат“, а друга да „Ако се гласа за демократију, гласа се за то да се остане без пензије и саих осталих давања, односно привилегија.“ Нико није био свестан тога, тога није била свесна цела опозиција, а то је била врло добро инсценирана пропагандна акција владајуће СПС. Не знам колико је милиона коштала, али ако се узме у обзир ефекат свих медија које је имала у рукама и тако добро обављен посао, онда је јасно да све то има своју цену. Ми нисмо могли бити у медијима, нисмо били у позицији да било шта урадимо. Нисмо могли изнајмљивати професионалне агенције. Били смо поред тога и неотпорни на тако удараче фоном. То је разлог зашто није могло да се разговара о рационалном програму. Молим вас, ако се Вук Драшковић, лично и поштено изјашњава против рата и за преговоре је, а у целом јавном мишљењу постоји свест да је он за рат, онда је то ствар манипулације. Ако је цела опозиција за то да се направи економска реформа на новим основама, да се објаве све „буле“ које су комунисти направили, а ви убедите цело јавно мишљење да је опозиција за то да се укину пензије, односно социјална давања, онда је то опет ствар манипулације. Мислим да смо изузетно добро прошли у односу на оно чиме смо располагали. Имали смо минимална средства да убедимо јавност да смо поштени, радни, способни да имамо добре програме. Овакву манипулацију доиста могу да спроведу само властодршци, комунисти који врло добро знају да манипулишу људским душама и жао ми је што је тако, жао ми је због народа, због тог обичног света који је морао на крају да верује у те обичне лажи које су на крају постале ис-

тина. Иначе, све је то „скувала“ француска агенција која је обезбедила победу Митерану из „цуга“, у Румунији Илијеску... Момци су прави професионалци и свакако им част, али једно стоји: агенција не може да обезбеди професионално владање. Социјалистичка влада се мора суочити са безнађем. Агенција зна да манипулише јавним мњењем, али она сигурно не зна да влада. Чак ће нас и Албанци „прешишати“ у демократији!

РАДОВАН ЛАЗАРЕВИЋ, предс. ИО Нове демократије — Покрета за Србију

Нова демократија — покрет за Србију и њени чланови, нису очекивали повољан резултат из простог разлога што је то једина странка која је у почетку нападана и с лева и с десна. Ту смо, показујући да смо опозициона странка, заиста изгубили пуно енергије. Очекивали смо ипак да ћемо имати седам својих посланика, но у другом кругу иде један наш и два независна кандидата које подржава наша странка. Морам рећи да је велика штета што удружена опозиција није била заједно и у првом кругу. А што се тиче бројања гласова, ту заиста има пуно чудних ствари. Зачуђују поједини резултати, посебно у местима у Шумадији, а и у Војводини...

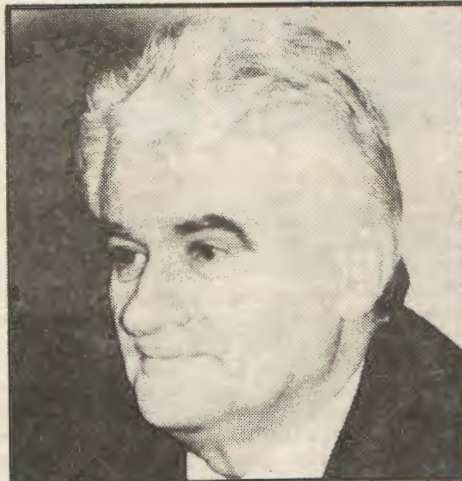
ВОЈИН ДИМИТРИЈЕВИЋ, председник Савеза реформских снага Југославије за Србију

Чујемо сада, након првог круга избора, некакве тонове малодушности. Ја лично не видим откуд разлози за то. Улазећи у ово опозиција је била спремна да у изборе иде неравноправно, а при томе не мислим само на захтеве техничке природе, него на потпуну необавештеност бирача. Нису знали о чему се ради и, нормално, за кога да гласају. Но, упркос свему томе, постоји низ неправилности, низ логичних разлога да се посумња у то што је Републичка изборна комисија извештавала. Види се да већина није нимало убедљива. А на концу, радујем се што се опозиција ујединила, на концу је показала да јој не треба приписивати оно што јој се иначе приписује, заправо свим лидерима опозиције на различите начине. Надам се да смо тим уједињењем спасли образ Србије.

др ДРАГАН ВЕСЕЛИНОВ, председник Народне сељачке странке

Моје мишљење је да је опозиција победила, а ради се само о томе да се овај резултат потврди. Опозиција је, наиме, добила у више од половине изборних јединица, односно, понављају се избори на 157 места. У убедљивој већини укупни гласови опозиције премашују оне гласове који су отишли

СПС-у. Уколико се у другом кругу та чињеница само махом потврди номиналитетом, опозиција улази у српску скупштину са већином.

др ДРАГОЉУБ МИЋУНОВИЋ, председник Демократске странке:

Сада се морамо распршити по целој Србији. Пооштрићемо контроле и наших људи у другом кругу у изборним јединицама, а и са нашом заједничком пропагандом требало би да стигнемо до сваког бирача. Иначе, ово није, како неки сматрају, крах опозиције. Као што сте видели, ми из опозиције смо сада добили 57 посто гласова. Ако је то крах, онда су у праву они који то тврде.

ЖАРКО ЈОКАНОВИЋ, члан Главног одбора Нове демократије — Покрета за Србију и делегат у Скупштини Србије:

Резултати још увек не говоре о томе ко је победио. Ипак сам зачуђен да су у великом броју изборних јединица веома слични резултати, пропорције, те да је толики број представника само једне странке, односно СПС, изабран у првом кругу, а нити један представник СПО, или Демократске странке. Мало чуде и подаци од уторка (нап. 8. 12. ог.) да су неки људи у неким изборним јединицама победили док их у коначним извештајима нема. Но, на свим оним местима где су утврђене неправилности гласање се мора поновити и у складу са тиме из опозиције ће се обратити и Врховном суду и републичкој изборној комисији, те тражити да то и уради. Највећи победници ових избора, чињеница је, су Душан Митевић и Живорад Миновић, који су пропагандом у својим медијима умногоме помогли владајућој странци да незаслужено добије толики број гласача. А ово што је урађено око споразума опозиције, то је, можда, требало, направити

ИЗЈАВЕ

раније, мада мислим да ни сада није касно. Искрено се надам да ће грађани Србије, гласањем у другом кругу, више мислити на будућност нас младих и да наши очеви, мајке, бабе и деде, ипак нашу судбину неће запечатити тиме што ће се одредити за то да Србија, уз Црну Гору и Албанију, буде последњи бастион комунизма.

др ИВАН ЂУРИЋ, председник Либералног форума и председнички кандидат Савеза реформских снага Југославије у Србији и УЈДИ-ја:

Када погледам изборне резултате, невоља је у томе што уопште не знамо како је заправо прошла опозиција из простог разлога што у те резултате не верујемо. Но, зна се, ако смо улазили у ову изборну трку, пристали смо на непоштену борбу. Могли смо рачунати на свашта, али постоји, као и у животу, граница преко које човек не може ићи. Од појединачних примера манипулација, погрешних листића, итд, много су важније цифре које нестају, настају, претварају се у милионе. Није важно то што сам кандидат Реформиста, али је чињеница, а то је чак и „Политика“ објавила, да су они који су изабрани према званичном извештају Републичке изборне комисије — данас нестали!

Проценти су крајње чудни, нарочито када су у питању председнички кандидати. Лично сам уверен, а и други, да су мени узимани гласови, а и Вуку Драшковићу више него мени, како би се доказало да г. Слободан Милошевић има иза себе више од 50% грађана Србије, а јасно је да он то нема. А сада, на пола смо пута. Ја нисам од оних који одустају.

ВЕЉКО ГУБЕРИНА, председник Народне радикалне странке:

После саопштавања резултата избора у првом тренутку сам био изненађен, међутим не сматрам ништа трагичним. Народ је био исцвише уплашен да би могао правилно реговати. Сада је наступио тренутак у коме српски народ има могућност да поврати веру у своје демократске традиције, а та прилика му се пружа у другом кругу гласања. Верујем да ће народ прозрети своју грешку и да ће 23. децембра надокнадити оно што је пропуштено пре неколико дана. Опозиција је направила грешку што је мало потценила свог противника. Опозиција је требала да наступи удружена и да већ првим ударцем нокаутира противника.

Надам се, ипак, да ће се након пола века демократија вратити на српске просторе и да ће удружена српска опозиција срушити монопол комунистичке партије.

ШТА СУ СТРАНИ ДОПИСНИЦИ ЈАВЉА И СВЕТ СТРА

Мада је Милошевић, вођа комуниста, променио име партије у социјалистичку, његова идеологија, његови људи и методи остају исти, каже се у извештају лондонског Тајмса, о изборима у Србији. Упркос томе што је 48 сати пре избора била забрањена свака кампања, комунистичке присталице су наставиле да агитују и плаше бираче до последњег часа. Ову тврдњу новинари поткрепљују и бројним примерима.

У Димитровграду, у близини бугарске границе, пише Тајмс, присталице Милошевића су истакле да се, уколико победи Драшковић, сви Бугари из тог подручја суочавају са депортацијом. У осталим српским градовима, Драшковић је приказиван као лидер четника решен да поведе грађански рат. Јуче је, јављају репортери Тајмса било наговештаја да се већ у петак и суботу гласало у армијским касарнама полицијским станицама и државним болницама упркос изборном закону.

Ове нерегуларности, као и чињеница да је 700 хиљада припадника албанске народности бојкотовало изборе на Косову, готово ће сигурно довести до све снажнијих захтева за спровођење брзе промене у Србији, којима избори неће удовољити, сматрају новинари Тајмса. Они такође подсећају да Милошевић ужива подршку армије чији је министар Кадијевић отпустио опозицију за авантуризам, и на чињеници да Милошевић, недавно усвојеним законом, као председник има огромна олашћења која обухватају право да распусти скупштину и прокламује ванредно стање.

Западни посматрачи по правилу Србију називају последњим бастионом комунизма и при том тврде да комунисти не уживају углед. По писању листа Индипендент Милошевић ће највероватније победити, ако ни због чега другог, а оно због тога што је многе бираче убедио да ће националистичка опозиција Србију одвући у грађански рат.

Истовремено, лист наводи изјаве појединих бирача да ће гласати за Драшковића само ради тога да Милошевић не би поново добио власт. Милошевић оцењује се није хтео да раскине са бившим комунистичким естаблишментом и то је у великој мери нарушило његову популарност.

Амерички листови — „Њујорк тајмс“ и „Вашингтон пост“ доводе у везу евентуалну Милошевићеву победу са сценаријом ЦИА о распаду Југославије и грађанском рату. Ову оцену базирају на Милошевићевом тврдоглавом одбијању било каквих разговора, а дописник „Хардена“ објашњава да се Милошевић усавршио у фабриковању непријатеља и да га западне владе сматрају најодговорнијим за гурање земље у грађански рат. Са друге стране Драшковић је, пише „Харден“, изразио спремност да разговара о политичкој будућности Југославије. Уколико Милошевић победи на изборима страхују, пише дописник овог листа, да ће се земља распасти. Због тога већина опозиционих политичара, изабраних лидера у

Словенији и Хрватској као и западне владе, сматрају да је Вук Драшковић прихватљивији српски председник него Слободан Милошевић.

Италијански Аванти подсећа да је Милошевић када је осетио опасност од Српског покрета обнове који је из дана у дан све већи, отворио врата осталим партијама у нади да ће шароликост политичког оквира довести до нејединства у противничком тaborу од кога би једино он имао користи.

У извештају који је објавио Би-Би-Си наглашава се да су се на биралиштима 9. децембра прво појавили пензионери и домаћице који су гласали за СПС и Милошевића. Извештач примећује и да је ток избора био пропраћен „одговарајућим“ ТВ програмом — славили су се успеси и подстицао оптимизам. Ово запажање сасвим се допуњује са оценом „Коријера дела сера“ да је основна идеологија СПС она негдашња, првенствено ауторитарна. Лист подсећа да се ова партија заогрнула национализмом са којим се Слободан Милошевић представио својим бирачима.

У највећем делу извештаја износе се оцене да ће овога пута победити Милошевић али да та победа неће бити од великог значаја уколико опозиција добије контролу над Скупштиним Србије.

ФРАНЦУСКА

ПОСЛЕДЊИ БОЉШЕВИК ЕВРОПЕ

„Изабран црвени Слобо“, „Србија гласала за комунисте“, — доминантне су оцене Француских медија после првог круга избора у Србији. Резултати су непотпуни, а оцене заокружене: Слободан Милошевић, убеђени комуниста и правник по образовању фигурира као јаки човек Србије.

У свим француским извештајима истиче се да су у остале четири југословенске републике победиле „националистички“ и „неолиберални“ покрети. Одржавање комуниста на власти у Србији лош је предзнак, оцењује водећи француски дневник „Фигаро“, за смиривање центрифугалних напетости у оквиру југословенске федерације.

„Монд“ и остали листови објављују и критике које је изрекао Вук Драшковић о тешким нерегуларностима и најгорим манипулацијама којима се служила власт.

Победник председничких избора у Србији Слободан Милошевић представљен је као руководилац свом аутократском владању који у економији заступа ретроградну политику, а у идеолошком смислу је последњи бољшевик Европе.

Le Quotidien пише да је главни Милоше-

вићев циљ да задржи хегемонију комуниста. Док су се остале републике, нарочито Словенија и Хрватска отвориле за вишестраначје и тржишну привреду српски лидер то отварање покушава да прикаже као антисрпску агресију. Он је уништио привреду Србије пише овај лист, са суседним републикама се завадио и ако је било потребније да се са њима договори о заједничком савременом и демократском поретку.

ВАШИНГТОН ПОСТ

ВУК ПОДНОШЉИВИЈИ

— „Милошевић је, чини се, најспособнији за стварање непријатеља, и владе западних земаља сматрају га најодговорнијим замогући грађански рат. Овај познати лист оцењује изборе у Србији много емоционалнијим од осталих одржаних широм Источне Европе.

Наглашавајући театралност и физичку импозантност Вука Драшковића, лист пише да је он једна од главних политичких личности које су се појавиле прошле године. Будући да је пристао на разговор са изабраним представницима Хрватске и Словеније и косовском алтернативом о политичкој будућности земље Вашингтон Пост објављује да је Драшковић много подношљивији председник од Милошевића.

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

КАМПАЊА ЈЕ БИЛА НЕВИЂЕНА

У броју од уторка Лондонски Тајмс објављује текст под насловом: „Након Милошевићеве победе ближи је слом“. Пишући о уверљивој победи Милошевићеве странке лист подсећа да је она социјалистичка само по имену док су њене методе идеологија и вођење економије и даље комунистичке. Тајмс посебно наглашава да је исход избора у Србији у оштрој супротности са падом личне популарности Слободана Милошевића и додаје да тај резултат после кампање застрашивања, невиђене чак и за Балканска мерила није био неочекиван. Тајмс констатује да је то пран пут у Источној Европи да бирачи у тако великом броју гласају за очување комунистичког статуса квоа.

И по мишљењу новинара листа „Гардијан“ Милошевићева победа ставља опстанак Југославије под велики знак питања.

АЛИ НЕПОСРЕДНО ПОСЛЕ ИЗБОРА ХУЈЕ ЗА НАС

ЊУЈОРК ТАЈМС

ЗЛОСЛУТАН ОБРТ

— „Борба за будућност Југославије добила је злослутан обрт, пошто је водећа српска странка, чија је тврдолинијска политика гурнула земљу ка слому, победнички искрсла на слободним изборима.“ Тим речима најугледнији амерички дневни лист — „Њујорк Тајмс“ почиње свој напис о првом кругу избора у Србији. Први резултати оцењују се као „упозоравајући знак осталим југословенским републикама. „Притом се цитира изјава словеначке владе како је то „разлог више да се Словенија изјасни у прилог своје независности. После победе Слободана Милошевића биће много једноставније решити дилему о оцепењу.“

Њујорк Тајмс упоређује изборне резултате са онима у Румунији и Бугарској, „где су прекројене комунистичке странке такође победиле.“ У прилог излованости и конзерватизма људи на Балкану, лист преноси изјаву Зорана Ђинђића да „Милошевићеве присташе нису чуле да је срушен Берлински зид.“

БОИ

СВЕ ОСТАЈЕ ПО СТАРОМ

Изборни резултати у Србији и Црној Гори за Југославију значе да ће се продубити разлике између: источних и западних република те да ће се западне републике морати помирити с наглашеном националном политиком Србије која се у последње време све јасније повезују с армијским врхом.

Тако у уторак изборне резултате у Србији и Црној Гори коментарише франкфуртер Алгемајне Цајтунг. Многи листови наглашавају да су у Србији победили „комунисти“ који су се „преименовали“ у социјалисте, при чему Социјалистичку партију Србије пишу под наводницима. Према се наводи да резултати нису коначни, нико не сумња да ће у Србији (а и Црној Гори) све остати по старом. Притом се у свим извештајима наглашава да опозиција оптужује „србијанску власт“ да су фалсификовале изборне резултате, да не признају изборе. Тако Франкфуртер Рундшау (близак социјалдемократима) наглашава да није био познат број штампаних изборних листића у Србији, па то опозиција узима као један од доказа да су избори били манипулисани. Исти извор такође наглашава да су у четири преостале републике на слободним и демократским изборима комунисти изгубили власт, а да су

остали у седлу само у Србији и Црној Гори. Бонски генерал Анцајгер каже да су „Социјалисти“ који контролишу медије, имали приступ државном новцу те сами располажу знатном имовином, све то ставили у погон против опозиције, оцењујући да ће исход избора имати само незнатан утицај на „обликовање будућности Југославије“.

Медији такође истичу да на Косову практично и није било избора, јер је већинско албанско становништво готово стопос-

тотно следило бојкот.

Немачка телевизија која је уочи избора говорила о могућем поразу „београдских бољшевика“, у понедељак увече на Првом програму донела је краћи прилог из Београда у коме се каже да је Слободан Милошевић, „леви националист“ добио изборе, а да је опозиција „шокирана“. Притом се наводе речи Бука Драшковића, водећег лидера опозиције, да је изборни резултат „срамота за српски народ“.

ЧЕКАЈУЋИ НОВИНАРСКУ

Они који су са толиком помпом, ентузијазмом и професионалним умећем покушавали и успевали да неаиној и наивној Србији у слици и речи покажу сву поучност краха страшне румунске голготе, ликујући коначно над прашњавом лешином „последњег европског диктатора“, из свега тога нису успели да НАУЧЕ — ама баш ништа.

Телевизији Београд, Кући „Политика“ и још неким угледним комунистичким контролорима наше савести то тек треба да постане јасно.

СТИД ОД НОВИНАРСТВА

Почетак краја почео је, заправо, половином новембра ове године „диверзијом“ изнутра. ЗА НОВИНАРЕ ТВ БЕОГРАД НЕКАДА ЈЕ РАДИТИ У ДНЕВНИКУ БИЛО ПИТАЊЕ ЧАСТИ. ДАНАС ЈЕ ПИТАЊЕ ЧАСТИ — НЕ РАДИТИ“, рекла је уредница ТВ-Београд Бранка Михајловић на конференцији за штампу Самосталног синдиката ове Куће. Тада је јавност сазнала да се барем хиљаду запослених у РТБ СТИДИ свог посла и програма који ова Кућа емитује. Прећуткују се информације, некоректно крате текстови, а (у народу омиљеним новинарима) смислено се и, монтажом, подмећу необјективни, једностранни закључци и истина искривљује. Поменути су бројни примери злоупотреба неких прилога и онемогућавања реализације већ договорених пројеката. Тако је, на пример, у последњем тренутку отказан разговор између Феликса Пашића и Вацлава Хавела, чиме је нанета срамота не само реализатору, него и Кући. ТВБ је одбила да емитује експозе Анте Марковића, али је представнику владе јуће странке омогућила да поменути експозе поплује, иако гледаоцима није било јасно ни шта ни зашто то ради.

Јавност није обавештена ни о томе да је у клими свеопште хајке на СИБ и његовог предводника Анте Марковић предлажено ТВБ да упрличичи та-дуел, у коме ће се наћи директно и ужива са председницима свих републичких влада — очи у очи. Иако је ово била „више него фер понуда, коју би мало који досадашњи председник владе био у стању и да изрази, а камоли оствари“, и што би свугде у цивилизованом свету био хит над хитовима, за ТВБ је таково што било-недопустиво и неважно. Смешно, без обзира да ли ТВБ види у актуелном председнику владе спаситеља или гнусног криминалца. Чуло се још и о разним зврчкама спремљеним за непослушне новинаре, почев од игле на радној столици до знатно мање плате, а потенцирана је и чињеница да је Самостални синдикат ТВБ морао да се региструје у РСУП-у, јер је матична Кућа одбила да га призна.

СТИЦЕЈ ОКОЛНОСТИ (неки би рекли и — божја правда) хтео је да следећа значајна нариса на лицу догађања буде промоција Српског покрета обнове на ТВБ, 19. 11. 1990, када је Вук Драшковић у свом чувеном „инцидентном“ прологу рекао и следеће: „ЗАШТО... УЧЕСТВУЈЕМО? УЧЕСТВУЈЕМО ПОД ВЕЛИКИМ ПРИТИСКОМ НАШЕГ ЧЛАНСТВА, КОЈЕ НАС ЈЕ ПРОСТО МОЛИЛО ДА ОВО МАЛО ВРЕМЕНА ИСКОРИСТИМО И ПОКУШАМО ДА ОПОВРТНЕМО МАКАР ДЕЛИЋ ОНИХ СИЛНИХ ЛАЖИ, КОЈИМА ВЕЋ 11

ПАРТИЈУ

Оно што су Телевизија Београд и кућа „Политика“ учиниле српском новинарству, може се упоредити само са штампом Трећег Рајха.

Независни новинарски синдикати тако су добили улогу Розе Луксембург.

МЕСЕЦИ ЗВАНИЧНА ПРОПАГАНДА, НАРОЧИТО БЕОГРАДСКА ТЕЛЕВИЗИЈА И КУЋА „ПОЛИТИКА“, ЛАЖИМА, РАЗНОРАЗНИМ СМИЦАЛИЦАМА И ПОДВАЛАМА ЧАШЋАВАЈУ СПО. ПРЕДСТАВЉАЈУ НАС КАО СТРАНКУ ЛУДАКА, КОЉАЧА, МАЛОУМНИКА, ОНИХ КОЈИ ВОДЕ СРБИЈУ У КРВОПРОЛИЋЕ. ПОСЕБНО САМ ИМ ЈА, СТИЦАЈЕМ ОКОЛНОСТИ, НА УДАРУ. НИЈЕ ИХ, РЕЦИМО, МРЗЕЛО ДА ПОШАЉУ ТЕРОРИСТЕ У ЗАПАДНУ НЕМАЧКУ, ДА ОБИЈУ ТАМО ЈЕДНУ НАШУ ПРАВОСЛАВНУ ЦРКВУ, ПОКРАДУ ЦРКВЕНЕ ПЕЧАТЕ, ДОБУ У РЕДАКЦИЈУ „ПОЛИТИКЕ“ У БЕОГРАД И НАПИШУ ПИСМО ПРОТИВ МЕНЕ КАО ДА ГА ЈЕ БОЖЕЈ ПОТПИСАЛА ТА ЦРКВЕНА ОПШТИНА. НИЈЕ ИХ МРЗЕЛО ДА У СРЕМСКЕ КАРЛОВЦЕ НА ПРОМОЦИЈУ СПО ПОШАЉУ СВОГ ЧОВЕКА, ДА ПРЕД ЊИХОВИМ ТЕЛЕВИЗИЈОМ И ЊИХОВИМ КАМЕРАМА ЗАМАХНЕ НОЖЕМ КОЈИ ЋЕ СЕ ПРИПИСАТИ СПО-У. ПРЕ НЕКИ ДАН „ЕКСПРЕС-ПОЛИТИКА“ ОБЈАВИЛА ЈЕ ВЕСТ КАКО ЈЕ СПО ДЕСЕТИНЕ ХИЉАДА ЉУДИ ПРЕВОЗИО ИЗ НИША У ЛЕСКОВАЦ, ИЗ ЛЕСКОВЦА У ПИРОТ, ИЗ ПИРОТА У КРУШЕВАЦ, ИЗ КРУШЕВЦА У ВРАЊЕ И БУЈАНОВАЦ, ЈЕДНЕ ТЕ ИСТЕ ЉУДЕ, КАКО БИ ИСПАЛО ДА ИМАМО ВЕЛИКУ ПОДРШКУ У СРБИЈИ. СМЕШНО! МИ СЕ ЧЕСТО ПРЕБАЦУЈЕМО АУТО-СТОПОМ, ПУТУЈЕМО АУТОВОСИМА И ВОЗОВИМА. ТА ИСТА „ЕКСПРЕС-ПОЛИТИКА“ ЈЕ ПРЕ НЕКИ ДАН ОБЈАВИЛА ДА ЈЕ ВУК ДРАШКОВИЋ НА ПРОМОЦИЈИ СТРАНКЕ У ЈАГОДИНИ, А ТАМО ЈЕ БИЛО 70.000 ЉУДИ, ПОЗВАО НА РЕВАНШИЗАМ, НА ОСВЕТУ, И ДА ЈЕ РЕКАО: „СВИМ КОМУНИСТИМА ЋЕМО СПРЕЈОМ ОБЕЛЕЖИТИ КУЋЕ, А ЧИМ ПОБЕДИМО ОДМАХ СЛЕДИ СТРЕЉАЊЕ И КЛАЊЕ“. ПА СЕ ЧОВЕК ПИТА ОКУДА ИМ ТОЛИКО БЕШЧАШЋА И ДРСКОСТИ ДА ТАКО ЛАЖУ. ИМА РАЗЛОГА И РЕЗОНА: ОНИ ЗНАЈУ ДА 70.000 ЉУДИ КОЈИ СУ НАС ЧУЛИ ЗНА ДА ЛАЖУ, АЛИ ИДУ НА ЛОПОВСКУ РАЧУНИЦУ ДА ОНИ МИЛИОНИ ЉУДИ КОЈИ НЕ ЗНАЈУ ДА СУ СЛАГАЛИ МОГУ ЈОШ И ДА ПОВЕРУЈУ И БУДУ ДОВЕДЕНИ У НЕДОУМИЦУ. ТВ-ПОЛИТИКА СВАКОГ ПОНЕДЕЉКА БЕЗ ТРУНКЕ СРАМА НЕ ЗНАМ ШТА СВЕ НЕ ОБЈАВЉУЈЕ О МЕНИ. НАЈПОСЛЕ И ТО ДА САМ СЕ ПРЕСЕЛИО У ЗАРЕБ, ДА ДОРУЧУЈЕМ И РУЧАВАМ СА Г. ТУЉМАНОМ... ЊЕГОШ РЕЧЕ: „ТРГОВАЦ ТИ ЛАЖЕ СА СМИЈЕХОМ, ЖЕНА ЛАЖЕ СУЗЕ ПРОСИПЉУЈИ, НИКО КРУПНО КА ТУРЧИН НЕ ЛАЖЕ“. У САВРЕМЕНИМ УСЛОВИМА ТО БИ МОГЛО ДА СЕ КАЖЕ: НИКО КРУПНО

КАО БЕОГРАДСКА ТЕЛЕВИЗИЈА И КУЋА „ПОЛИТИКА“ НЕ ЛАЖЕ...“. Па, иако ће неки овај монолог приписати чисто страначкој ствари, био је то сјајан подупирач бунту поштенијих тв-посленика, многим тв-гледаоцима и слушаоцима нецензурисана информација, многим странкама и њиховим лидерима подсећање на сопствени медијски статус, а тв и новинским босовима још једна прилика да крену у фронтални напад на СПО, Вука Драшковића и опозицију и то по ијотом оном шаблону о којем је Драшковић говорио.

МИЛИОНИ ДОЛАРА ЛАЖИ

Пуна четири дана су потом ТВ-Београд и Кућа „Политика“ бранили народ од Вука Драшковића не дајући ни пет пара за конкретне оптужбе не само Вука Драшковића него и њихових „властитих, унутрашњих диверзаната“. Четвртог дана је Скупштина Србије одбила да пет опозиционих амандмана интегрише са дефектним Изборним законима, а петог дана, у петак 23.11.1990, већина опозиционих странака одлучује да бојкотије изборе. ТВ Дневник тог дана припада главном уреднику Информативног програма ТВБ Предрагу Витасу, који у маниру Жданава, Гебелса или Макартија (свих заједно, на окупу, и то из „најбољих дана“) сила врело уље на све што звучи као „странка“, „опозиција“, „демократско“ или „слободно“, а уредник поменутог Дневника Небојша Јанковић уписује у књигу утисака већ легендарну опаску: „ДРУГИ ДНЕВНИК БИО ЈЕ СРАМАНИ“, и — бива смењен. (Своје појављивање Витас објашњава чињеницом како је, иначе тешко „препричљив“, коментар морао бити његов, између осталог, и због тога што није било ни једног другог реаговања (!?). Осим тога, Телевизија Београд је државна институција и свугде у свету где је то случај она има програмску политику, која се поклапа са програмском политиком, која је тренутно водећа у Парламенту“, другим речима са политиком Социјалистичке партије. Питање је само шта би на ово рекао његов шеф Душан Митевић, који се није хвалисао како сваког месеца инкасира 18 милиона долара од српског парламента нити од владајуће странке, него од српског народа, који, очигледно — није владајући). Тако је привремено заустављени камен почео поново да се котрља.

У недељу, 25.11.1990, тим и другим поводима појављује се ново саопштење Самосталног синдиката ТВБ, који потписују 22 новинара из унутрашње и 15 из других редакција. У Саопштењу се, између осталог, каже: „ЖЕЛИМО ДА ОБАВЕСТИМО ЈАВНОСТ ДА НЕ СТОЈИМО ИЗА ОНОГА ШТО СЕ СВАКОДНЕВНО СЕРВИРА ГЛЕДАОЦИМА У ЕМИСИЈАМА ИНФОРМАТИВНОГ ПРОГРАМА ТВБ... ТАЧНО ЈЕ ДА ТВБ БЕЗОБЗИРНО МАНИПУЛИШЕ ИНФОРМАЦИЈАМА И ОБМАЊУЈЕ ГЛЕДАОЦЕ. НАШИ ПОКУШАЈИ ДА НЕНАВИЈАЧКИ, НЕСТРАНАЧКИ И ОБЈЕКТИВНО ОБАВЕШТАВАМО, ПОСЕБНО О ПЛУРАЛИСТИЧКОМ ЖИВОТУ У СРБИЈИ И У ЈУГОСЛАВИЈИ, БИЛИ СУ ПОТПУНО БЕЗУСПЕШНИ. ЈАВНОСТ ТРЕБА ДА ЗНА ДА ЈЕДИНИ УТИЦАЈ НА УРЕЂИВАЧКУ ПОЛИТИКУ ИМАЈУ РУКОВОДИОЦИ, ЧИЈИ ЈЕ ИНТЕРЕС ИСКЉУЧИВО ПОЛИТИЧКИ, И ДА ТАКВУ ПОЛИТИКУ

СПРОВОДИ СВЕ МАЊА ГРУПА НОВИНАРА. ЗАРАД ТОГ ПОЛИТИЧКОГ ИНТЕРЕСА НЕ ПРЕЗЈУ ДА КРШЕ ОСНОВНА ПРАВИЛА НОВИНАРСКЕ ПРОФЕСИЈЕ, ЉУДСКИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ МОРАЛ". Затражено је и смењивање Душана Митовића и компаније. Позитивна околност те недеље била је чињеница да је дежурни студио био онај три-тоградски па је информација о Саопштењу прочитана без цензуре. Утолико је и ситуација била алармантнија.

Већ сутрадан, 26.11.1990, до јавности допире и Писмо Самосталног синдиката „Политике“ у којем се „ОДЛУЧНО ОСУЂУЈУ ЗЛОУПОТРЕБЕ И ДЕЗИНФОРМАЦИЈЕ КОЈЕ СЕ ШИРЕ НА СТРАНИЦАМА НАШИХ ИЗДАЊА (ПРЕ СВЕГА „ПОЛИТИКЕ“ И „ПОЛИТИКЕ ЕКСПРЕС“). ДИРЕКТОР КУЋЕ ДР ЖИВОРАД МИНОВИЋ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИЦИ САМОВОЉНО СУ СТАВИЛИ НАША ИЗДАЊА У НАВИЈАЧКУ СЛУЖБУ ВЛАДАЈУЋЕ ПАРТИЈЕ, А ДА ЗА ТО РАДНИ ЛЉУДИ НАШЕГ ПРЕДУЗЕЋА НИСУ УОПШТЕ ПИТАНИ. СЕЛЕКЦИЈОМ ИНФОРМАЦИЈА, ПРЕЉУТКИВАЊЕМ ИЛИ ДИРЕКТНИМ ИЗВРТАЊЕМ ЧИЊЕНИЦА, БРУТАЛНИМ ОПАЊКАВАЊЕМ ПОЈЕДИНАЦА И ПОЛИТИЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА, ОНИ БЕЗОБЗИРНО ОБМАЊУЈУ ЈАВНОСТ“. Тражи се и неодложна оставка руководства НИП „Политика“ и уређивачких тимова.

Кад и Саопштење из „Политике“, стиже подршка синдикатима у ТВБ и „Политици“ из Самосталног синдиката ТВ Нови Сад, али и захтев да се хитно смени и противзаконито постављени директор ТВ НС др Бранко Баљ, мр Петар Љубојевић и сви главни уредници Информативно-политичког програма и то не само због незаконитог именовања (патриотско дело Радомана Божовића), него и због саучествовања у блокади информисања и спречавања да се целовито и професионално прати најважни политички догађаји-деценије — вишестраначки избори у Србији.

Тако су разне стране истог фронта коначно почеле да се концентришу око истог непријатеља — групе или слоја медијских властодржаца, сасвим чарсто укалупљених у марионетске konce владајуће партије и њених идеолошких егзекутора. Треба подсетити и да су и раније из тих кућа, појединачним акцијама „свесних снага“ (особито у „Политици“), покушавали да учине нешто на свом „ослобађању“, али је политика „завади па владај“ по правилу побеђивала. Значајним финансијским инјекцијама и бунтовници су куповани — до прве прилике, а тих прилика бивало је све више и више.

У понедељак, 26. новембра, након притиска јавног мњења и опозиционих странака Скупштина Србије „једногласно“ окрете ћурак и прихвата већи део спорних опозиционих амандмана, а на захтев групе делегата да се расправља о најновијим злоупотребама јавне речи у ТВБ и „Политици“ те да се смене челни људи ТВБ Душан Митовић, Сергеј Шестаков и Предраг Витас и „Политикин“ Живорад Миновић са својом свитом следи одговор да би то могло да се догоди у првој недељи „после празника“, 5. децембра, ако се Скупштина уопште састане. Тог дана, као што је познато, Скупштина се није састала.

„ПАО“ И ИВАН КРИВЕЦ

„До презника“ бележимо још подршку из Самосталног синдиката „Вечерњих новости“ синдикалцима из ТВБ и „Политике“ и тужбу коју је у име СПО поднео адвокат Миленко Радић против ТВБ, „Експрес Политике“, ТВ Политике и одговорних лица и новинара (Слободан Јовановић, Живорад Миновић, Бошко Самарџић, Мила Штула) због лажи и клевета на рачун СПО и Вука Драшковића. Речено је да ће СПО тражити по

пет милиона динара одштете од „Политике“ и „Експреса“, а 10 милиона од НИП „Политика“, као и да ће о томе одлучивати суд у вишестраначкој Србији.

Одмах „после празника“ следи локална преписка између новинара и руководиоца ТВБ. Осећајући се погођеним због тога што их је (не само њих) Витас назвао „проточним бојлерима“ Зоран Луковић и Славица Ракетић овога називају „пропусним вентилом“, а Петар Јовановић, професор Факултета организационих наука и председник Програмског савета ТВ програма подноси оставку на ту дужност „због неслагања са начином на који ТВБ извештава јавност о актуелним друштвено-политичким и економским збивањима“. На састанку новинара унутрашњеполитичке редакције са Витасом инициран је захтев за његовом оставком, а „папир“ прослеђен јавности не потписује само Душан Чукић, Милорад Комраков, Споменка Јовић и Милош Марковић.

Последњег дана пред „изборну тишину“, 6. децембра, а поводом најаве из „своје куће“ да ће ићи да демонстрирају пред Скупштином Србије Душан Митовић прети да ће „напуштање радног места у радном времену сматрати најтежим прекршајем радне дисциплине“, али и да то што ради Самостални синдикат „нико нема право да ради Радио-телевизији Београд и СРПСКОМ НАРОДУ“. И поред тога НЕКОЛИКО СТОТИНА тв-људи нашло се пред Скупштином тражећи своје људско и професионално достојанство. Поред поменутих, стижу подршке и од новинара из Суботице и ТАНЈУГА. Те вечери директор ТВБ Сергеј Шестаков онемогућава пуштање информација о промоцијама шест опозиционих странака, а на Трећем каналу Душан Митовић утошћује самоничијативно гђу Милу Штулу и посредством Ивана Кривца поставља јој тобоже провокативна питања, која за циљ имају искључиво промоцију СПС-а и блажење опозиције тачније СПО-а и Вука Драшковића. Због тога из редакције Трећег канала стижу речи протеста на рачун Кума, а стотињак чланова Редакције и сарадника приступа Самосталном синдикату РТБ.

(Само дан раније одржано је још једно рочиште у спору око стана Стојана Макси-

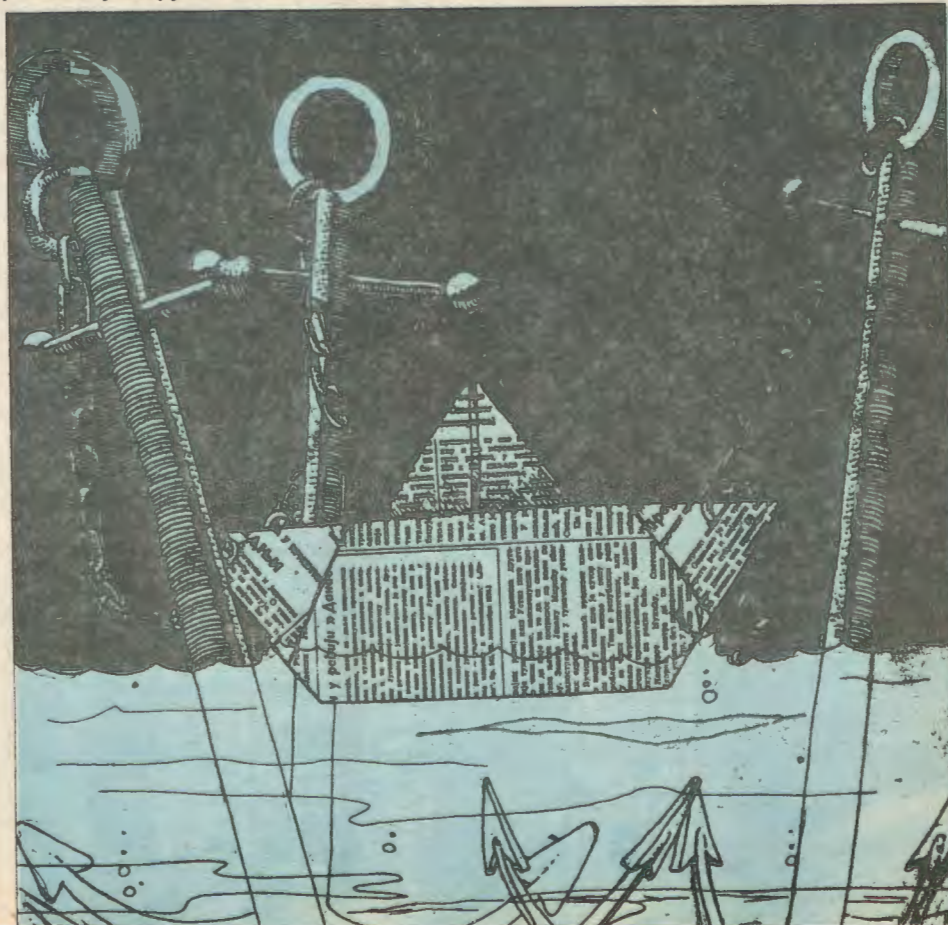
ПРОПАГАНДА

новића, виле у Сундачићевој 16, у коју се Митовић бесправно уселио, боље речено по „праву“ које је политички верификовао ондашњи београдски дечко Зоран Тодоровић. Нема сумње да ће и о овом „спору“ одлучивати суд у вишестраначкој Србији).

Од 7-9. децембра, у току „предизборне тишине“, тв-гледаоци имали су прилику да виде „само“ неколико филмованих „заслуга СПС-а“, др Станко Радмиловић, посланички кандидат СПС-а, отворно је деоничу аутопута од Кузмина до Липовца, др Радоман Божовић, случајно такође посланички кандидат СПС-а, пустио је у рад нафтно поље код Меленаца, обојца, наравно, пред тв камерама и уз пригодну беседу, а Радио-Приштина је пуштала говоре Слободана Милошевића. И све то у „тишини“.

Епилог ових вишестраначких избора вероватно ће до даљњег да пролонгира агонију оних неколико стотина истинољубивих посленика јавне речи. Нема, при томе, сумње да ће нова стара власт покушати и, вероватно, успети да они једноставно „нестану“ из новина или са екрана, баш као и генерације новинара пре њих. Нестајали су или бежали главом без обзира и људи много потребнији Србији, него што то може бити један новинар. Републичка Скупштина, која је „обећала“ да ће се овим поводом састати, такође ће, вероватно, понесена једнопартијским крилима продужити поверења Митовићу, Миновићу и осталим плаћеницима, све док они не истребе и последњег „мутиводу“. А српски народ, за које је учињено све да уместо слободе, демократије и перспективе има „музичке станке“ и „интермеџа“ те хвалоспеве онима који га гурају у безнађе, мораће да сачека још да схвати да је слеп — поред очију. Не својом кривицом, него оних који ту кривицу сматрају арлином, оних који од тог истог народа узимају дебеле паре да би ту своју кривицу још и рекламирали. Али, биће боље!

Ана БОРКОВИЋ

ТЕЛЕВИЗИЈА

- Каква је веза између шведских детектора и избора?
- Да ли су новинари Телевизије Београд Енглези?
- „Тко“ је бољи? — Фрањовизија Загреб или Слобовизија Београд?

Да враголаста Телевизија Београд има уз све друге атрибуте: правичност, поштење и објективност који је већ краше, и неодржив смисао за хумор показује најновијим потезом. На трећем каналу који не могу да прате ни сви Београђани, а камо ли унутрашњост Србије почело је представљањем странака, друга два канала још увек „шуте“. Иначе, на трећем каналу странке су заиста равноправно заступљене. Свакој — по петнаест минута. Све остало време на свим телевизијама у Србији припада Социјалистичкој партији. Они који мисле да то није у реду одмах треба објас-

ШВЕДСКИ ДЕТЕКТОР И ИЗБОРИ

нити да нису у праву. Наиме, Социјалистичкој партији потребно је не само толико већ и много више времена да народу објасни шта она у ствари хоће, јер није лако данас,

чак ни наивнима, причати о друштвеној евојини, поштеним и непоштеним Шиптарима, љубави између Ругове и српске опозиције.

Колико ће у ствари трајати предизборна кампања?

Месец и по? Месец? Још мање? Неће је ни бити? Хоће, али само за СПС?

Све што није социјалистичко, страном ми је — каже Телевизија Београд. Осим претплате! Паре су паре, боже мој!

Сваки пут када гледам информативни програм Телевизије Београд дирнута сам до дна душе. Нико се тако, обавештава нас Споменка Јовић уз помоћ Душана Чукића, не бори за јединствену Србију као СПС. И за поштене Шиптаре. И за грађанина, који је просто тако само грађанин. То што у Србији постоје и грађани српске националности не треба много истицати јер то може да заплаши грађане других националности у Србији.

Видим, на пример, то по Шиптарима. Толико су људи парализани од страха да је сасвим разумљиво што не могу да раде, уче и цивилизовано се понашају.

Непристрасни и ванстраначки Енглези Шта би са оном направом за цинкарење непослушних гледалаца званим детектор и увезеном из земље демократског социјализма, Шведске? Да није цркла? Са тим демократским социјализмом, пардон, техником, човек никад није начисто. Слично к'о са изборима. Још увек се не зна ко неће. Али се зато зна ко сигурно хоће. Да победи. По сваку цену. Чак са 104 одсто гласача.

Недавно се два моја пријатеља дебело посвађаше око тога „тко“ је више заступљен — да ли ХДЗ на Фрањовизији Загреб или СПС на Слобовизији Београд. Једва сам их смирила, објаснивши им да су то две варијације на исту (монополску) тему.

Ипак, Телевизија Београд је тренутно најсветлија тачка у нашим животима. То тврдим сасвим одговорно. Да ће није никада не бисмо сазнали ко је заслужан што свет у последње време толико држи до Србије.

Новинаре Телевизије Београд, иначе, зову, од милоште ваљда, Непристрасни и Ванстраначки. Неки наивнији грађани, у које, морам да признам и ја спадам, мислили, гледајући их како се понашају да су они уствари — Енглези.

Телевизија и несаница Осим свих напред набројаних позитивних тековина, Телевизија Београд систематски брине и о здрављу народа, што у време када нам прети несташица лекова у апотекама треба посебно истаћи. Њен вечерњи информативни програм прави је природни лек против несанице. Од силног лупетања на њему човеку дође да одмах од муке заспи.

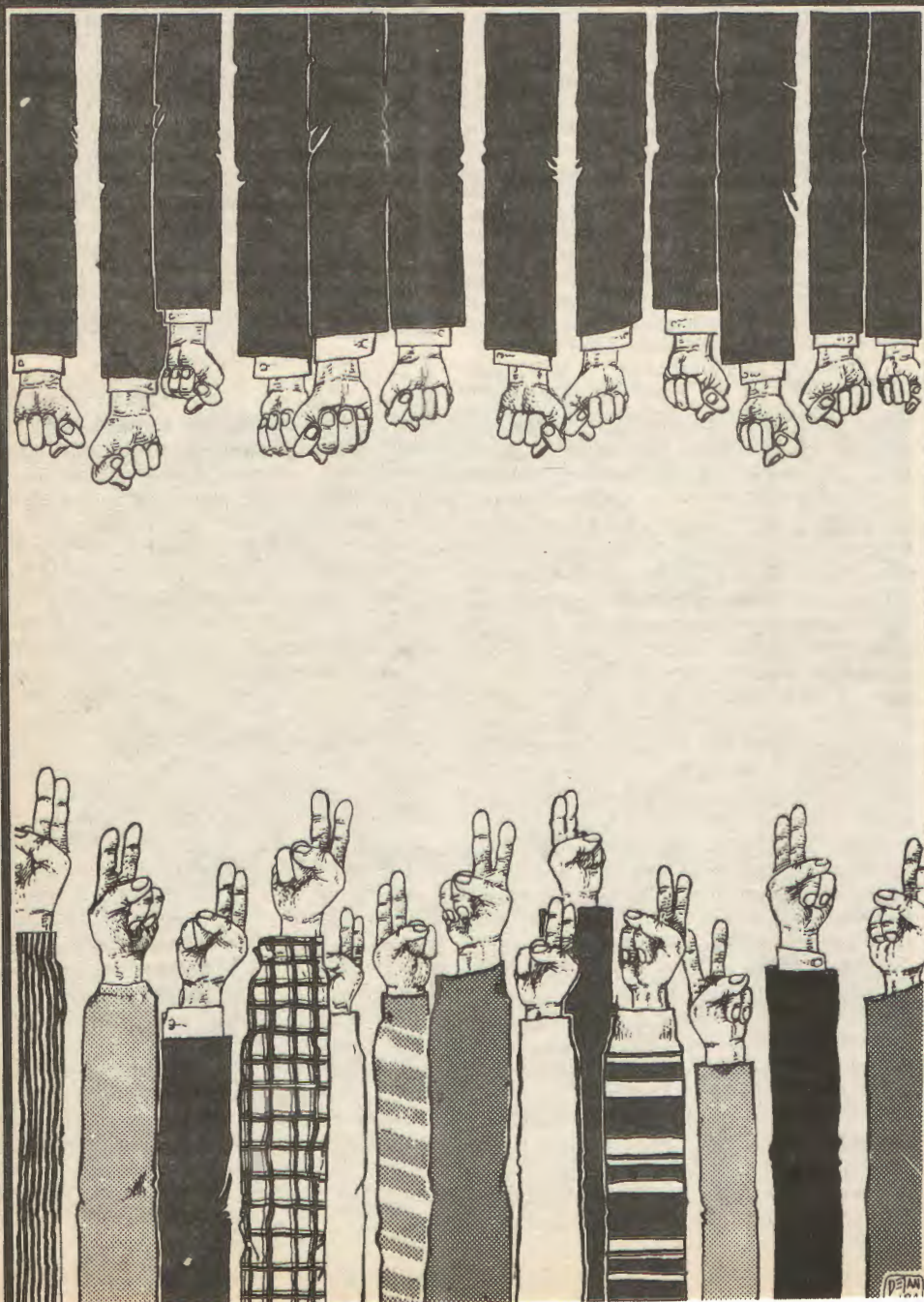
Такође, треба похвалити и начин извештавања новинара Телевизије Београд. Извештај са скупа опозиције изгледа отприлике овако: „препознатљива иконографија“, „познати ставови“, „опет напади на српско руководство“...

Извештавање са промоција Социјалистичке партије Србије је сасвим другачије: „хиљаде и хиљаде људи се учлањује“, „ова партија нема ништа са оном“, „народ је одушевљен партијом и народ зна шта му треба чинити“...

Пошто ставови Социјалистичке партије нису познати јер се дотична заиста ретко појављује у средствима информисања, онда је логично да нам новинари растумаче за шта се и колико залаже СПС.

Ипак, морам нешто да признам. Без обзира што савршено верујем Телевизији Београд, нешто ме много мучи. Шта ако се догоди да се, док она смисли како, када и на ком програму да прати предизборну кампању, избори већ заврше?

Снежана ЈАКОВЉЕВИЋ

ВРЕМЕ НОВИХ ЛОВАЦА

Идеје покрећу свет, али га изопачавање идеја суновраћује и разара са несagleдивим последицама. Најновији роман Младена Маркова Псеће гробље (заједно са претходним, сада већ чувеним Истеривањем бога) јесте повест о људима, друштву и времену у стању распадања које је последица изопачавања комунистичке идеје. Генерацијама које долазе, буду ли те среће да не знају ништа о животној пракси у епохи комунистичке владавине, више ће истина открити и лажи разобличити роман Псеће гробље него томови званичних историја, биографија, мемоара и студија фабрикованих у последње четири деценије.

Марков је велики приповедач у класичном смислу тога појма. У средишту обимног Псећег гробља (460 страница) описана је трагична судбина породице Макаров која кулминира када породица одлучи да кости једног свог члана, младића Радивоја, негда питомца Војне академије, па ђака Карловачке гимназије, монаха и на крају четника, пренесе са псећег гробља, из те монструозне творевине братоубилачког рата и идеолошког безумља, у породичну гробницу, и сахрани их по православном обреду. Ништа друго до сахрану достојну човека траже Макаровљеви, и од тог момента гранају се и умножавају појединачне трагедије свих учесника ове драме знане од античких времена. Суровост и бескрупулозност којом овај чин кажњава комунистичка власт, у време када је човек наше највеће богатство, казује да је Антигоново доба било цивилизованије и демократичније од оног у којем живимо.

Породична сага Макаровљевих ипак је само један успешно одабран приповедачки оквир, фабулативна црвена нит која својом типичношћу с једне стране, а минуциозно дочараном индивидуалношћу с друге, омогућава Маркову да укрсти бројне теме, судбине, ликове, епизоде и на различитим нивоима постави суштинско питање (не)могућности егзистенције у тоталитарним системима на равни јединке, породице, друштва и националне коме су историја и политика судбина.

„Јадни моји Србљи“, шапуће главна јунакиња романа, Јелена Макаров, посматрајући братовљево сахрану на себи својствен начин, уочавајући најзглед безначајне детаље и дубоке везе између њих, стегнута срца а хладног ума, у сталном трагању за истинама и преиспитивању сопствених младалачких заблуда које су је одвеле у погрешан брак (с полицијским достављачем), међу погрешне људе, да буде сведок, па самим тим и пасивни сау-

Младен Марков: ПСЕЋЕ ГРОБЉЕ I-II, Издавачка кућа „Књижевне новине“, Београд, 1990.

чесник интрига, отимачина, понижавајућих дипломатских ловова, фарсичних симпозијума и пријема, кривотворења биографија и настајања лажних књига о револуцији у којој је и сама учествовала. „Ништа није ново сем нових ловаца“, закључује Јелена поредећи време свог детињства са новим временом за које је проливена и толика недужна крв, а поучена и историјом уопште, те када схвати дубину јаза између идеала и збиље, а особито дубину моралног пада друштва које је и сама градила, ни здрави сељачки корени, ни успомена на часног оца (наравно, касније кулака!) не могу је задржати да самоубиством не докаже своју жељу за покајањем и испуљењем.

Висока мера критичности у сведочењу о полувековном идеолошком и политичком једноумљу, ангажмана у осветљавању бројних грешака грехова за које починиоци не одговарају а којих жртве као да ни данас нису у пуној мери свесне, представљају тек један пол (оно неизбежно шта) када размишљамо о Псећем гробљу. Међутим, праву меру вредности овога романа чини оно (вазда битније) како Младен Марков обиље тема (од којих су неке већ промовисане на различите начине у савременој српској књижевности: сремски фронт, морални расап, грађански рат под плаштом народноослободилачке борбе, национално помирење, а неке први пут презентирани, да тако кажемо марковљевске: откуп и уништавање села, обрачун са домаћим Немцима, псећа гробља, улога Врховног и специфичности тоталитарне власти у овим просторима преводи из сфере друштвеног и политичког живота у систем књижевних слика и ликова, у књижевни облик високе уметничке вредности.

Једноставније речено, смелост, критичност, истинитост, укидање табуа, морално опредељивање — све су то атрибути неопходни литератури али примарни у другим областима стваралаштва. Ове одлике (наравно, и врлине) ипак књижевно дело, само по себи, не чине ни добрим ни уметнички значајним. Псећа гробља изузетним и значајним романом чини понајпре чаролија приповедања Марковљевог коме се по богатству и разноврсности приповедачких образаца, истовремено искоришћених у једном роману, тешко може наћи пандам у нашем савременом романијерству. Подједнако ма-

стор у стварању ликова, атмосфере, детаља, епизода, дијалога, драматуршких обрта, Марков као да се напросто поиграва разноврсним приповедачким могућностима које, у сталном смењивању, испољавају различите квалитете. Спори, разливени описи смењују се згуснутим, драматичним сликама, танана психолошка нијансирања језгровитим сентенцама, жустре реплике неистомисљеника лирским пасажима неочекиваним за роман оваквог епског замаха.

Псеће гробље је помно компонована целина која у некој врсти концентричних приповедачких кругова развија причу; стога роман поседује неколико кулминативних тачака. Нимало случајно, први део носи назив Могућност светлости (ту је покушај сахране као материјализован чин помирења) док је други Испитивање понора. Под овим се, рекла бих есејистичким насловом, нижу степеници који по интензитету и таму призора подсећају на силазак у све дубље кругове пакла (а покушају сахране супротстављен је чин враћања костију на псеће гробље у услови ма типичне репресивне сценографије).

Будућност Србије и Младен Марков види у националном помирењу. Као романијер он ову идеју изражава приповедањем о људским судбинама и једном наду све једноставном истином као што то све праве истине јесу: ма каву судбину човеку доделила превратничка, смутна времена, припада му људски гроб, тај симбол достојанства смрти, па самим тим и место изван свих подела, мржњи и победничких осиноности. Тако повест о најдубљем извору наше националне трагедије добија размере библијске приче о понору у коме ни људским костима није дато да отпочну у мајници земљи, како закони природе одвајкада налажу, већ их закрвљене присталице различитих идеолошких погледа на свет развлаче у недоглед.

Тема зла остаје и у Псећем гробљу опсесивна тема Младена Маркова. Тако се, прошаваши кроз пакао спознаје, сумњи и самооптуживања главна јунакиња убија, али њен супруг, потказивач, кукавица, унесрећитељ многих, остаје не само у животу, већ попут оличења неуништивости зла у људској природи. Стога се роман и завршава лаконском доставом о Јеленином животном крају. Цео један богати духовни свет остаје сведен на штуру информацију у полицијском досијеу. Тако завршава роман-реквием људима који су сањали живот достојан човека а живели псећи, у обесправљености, понизности и страху.

Љилјана ШОП

ИЗБОРНЕ ПРЕВАРЕ

КАКО ЈЕ ШЕФ „ЛУДОГ НАРОДА“

ПОСТАО ФАУСТ

Када један народ снађе некаква историјска немилост, наступа златно доба за људе нечасних намера. У атмосфери страха и безнађа црна берза успоставља своју, паралелну власт. Црноберзијанчити се може свим и свачим — од хране, лекова, бензина, оружја и осталог без чега је физички опстанак незамислив, али доказано је најопаснији посебан вид овакве трговине — црна берза идеја, емоција и целокупног духовног богатства народа. Најопаснији због тога што подвала и профитерство долазе из редова са-

Био једном један академик који је запалио масу. А онда је почео да намигује и лево и десно. Мало ка Пантовчаку, мало ка Дедињу. Тешко је било просудити да ли му боље пашу „хрватоевропејци“ или „социјал-комунисти“.

Мишљења су подељена. Једни му саветују да се обрати колегама за медицинску помоћ, други да нађе доброг исповедника... Пече нечиста савест.

Не престаје да изненађује јавност: Јован Рашковић

мог тог народа, па у тренуцима откривања изиграни задуго престају да верују у било шта.

На жалост, управо то се догађало Србијама протеклих неколико месеци.

ПО ВОЉИ АКАДЕМИКА

Предосећајући да са хрватском демократијом није све у баш најбољем реду, Срби у Хрватској су још у тренутку оснивања своје странке СДС нагостили могућност ванинституционалних начина одбране националних интереса. Процена се, што нам је јако добро познато, врло брзо показала тачном.

И упоредо са даноноћним гушањем са хрватским врховништвом, Срби су покренули преко својих виђенијих људи својеврсну дипломатску кампању. Рачунали су поготово на лојалност сународника који су напустили завичај. Тако су се челници СДС и обрели на оснивачком скупу београдске подружнице 12. маја 1990. године. Велики публицитет који су овом догађају посветили медији у Србији и сама енергичност учесника уливали су угроженом народу спасоносну наду.

Међутим, и лавцима је тада нешто непријатно запарало уши. Академику Јовану Рашковићу, лидеру книнске странке, омакла се тада „констатација“ да је „господин Милошевић на 8. седници победио титоизам“. Ова несумњива трапавост могла се у том тренутку тумачити и Рашковићевим непознавањем политичких прилика у Србији, јер су опозицији средства информисања још увек била углавном недоступна. Тако је, уосталом, и тумачено.

Али, академик Рашковић ни након тога не престаје да изненађује јавност, што је кулминирало у епизодама кабинетско-кафанских фонограма. Угледни професор се брани не демантовањем њему приписаних бизарних изјава, већ уверљивим повлачењем. Констернацијом. Као, свега му је од једном доста.

За то време београдски огранак СДС не часи часа. Под изговором усклађивања деловања са изборним законом у Србији, 30. августа оснива се (регистрована 11. септембра) Српска демократска странка Србије, као самостална политичка организација. Видеће се убрзо и зашто је то, односно за кога било добро.

Ближе се избори у Србији и СДС-у (Србије) расту апетити. На конференцији за штампу, шестог новембра, челници Момчило Косовић, Радомир Смиљанић и Велимир Бранковић најављују тријумфалан изборни поход своје странке у Србији. Међутим, у сали се налази и правни заступник матичне странке из Книна, београдски адвокат Весна Војводић, која обавештава новинаре да је београдски огранак поступио мимо знања и сагласности СДС са седиштем у Книну, пошто о изласку на изборе у Србији уопште није било речи на Главном одбору. Новопечени лидер Косовић јој реплицира да је за то добио пристанак лично од академика Рашковића, у једном приватном разговору.

Главни одбор странке у Книну се након

тога састаје и одлучује да Косовића исклучи из рада овог тела, обавештавајући при том свог заступника да код надлежних покрене поступак за онемогућавање београдског огранка да се користи именом книнске странке у својим самоничијативним инаступима и кршењу усвојене политике.

АКАДЕМИК ПРОТИВ „ЕЛЕМЕНТА“

Не слутећи шта јој се тамо спрема Весна Војводић одлази у Книн 22. новембра на састанак Главног одбора. Сматра својом дужношћу да у оквиру тачке дневног реда о изласку СДС Србије на изборе, упозна руководство странке са неким чињеницама. На пример, са јаким чудним понашањем српског секретаријата за правосудје и тужилаштва, који ни после две недеље од доношења не разматрају захтев да се СДС Србије брише из регистра политичких организација. Очекује пуну подршку, у складу са ставовима који су јој раније предочени. Али, на њено запрелашење, за говорницом после ње дефилију два супротстављена табора. Милан Бабић, Давид Раствовић, Марко Добријевић, Петар Штиковац... против су тога да СДС излази на изборе у Србији. Разлози које наводе звуче крајње различито: није на њиховој страни да се плете у текуће идеолошке предизборне дуеле у Србији, јер јој је у интересу (као и у интересу Срба у Хрватској) да са свим Србима (Србијанцима) буде подједнако у добрим

односима. А, такође, постоје и други, пречи проблеми који очекују СДС-Книн на домаћем терену, у Хрватској.

Рашковић је, напротив, за учешће на изборима у Србији. Више није случајност ни његово наваљивање на Милошевићев тас. Он отворено признаје: „Наш је став да СДС треба да изађе на изборе у Србији и подупре Милошевића у местима где је он „танак“. Посебно је киван на адвоката Весну Војводић која је унела пометњу међу њих и „поведачки“ јој поручује пред свима да „он нема појма ко је та госпођа и шта то она говори, да је никад у животу није видео, али да је она вероватно убачени елемент...“ „Успут, жали се што му се Главни одбор састаје „иза леђа“ и труди се да испроба интензитет своје харизме још једном завршавајући говор речима да њега, слугу народа може једино народ да смени или смрт да збаца. Али, авај, одзив сале је овога пута био исувише рутински. Неумереност уживања у сопственој величини, плус одсуство видљивих резултата смањују професорову реторичку магију.

Присуство још увек (?) моћног патрона соколи Момчила Косовића да Весни Војводић раскринка, „отварајући очи“ присутнима подацима типа „знате ли ви ко је она?“, бранила Власија, члан Антине странке (проверено: лаж) и „има сумњиве везе са Де-Бе“ (политичка полиција).

Тесном већином, додуше, али ипак, Рашковићева опција остаје надгласана. Гневан, Косовић им поручује да је СДС Србије

аутономна организација и да је као такву нико не може спречити да изађе на изборе у Србији.

Речено — учињено.

ПРЕВАРАНТИ У ЕЛЕМЕНТУ

Претходно, у телевизијској промоцији, уочи избора, маске падају (како су комунисти у својој висprenости волели да кажу) и види се ко све стоји у позадини, тј. постаје јасна Косовићева „тројанска“ позиција унутар странке. Иако се, уз доброано презијављење и грозне лалусе (ни пет ни шест, Србе у Хрватској је прогласио националном мажином!), распричао преко сваке мере, ништа сувисло није успео да каже. Отужан утисак покушали су да загладе брижљиво чувани изборни адуту СДС Србије: Брана Црнчевић и проф. др Будимир Кошутитић (и поред тога што су до дан раније рекламирани као независни кандидати).

И рече тада стрикан Црнчевић: „Сукоб Книн — Београд је извикан... Треба у случају распада Југославије да постоји странка која ће да надгледа положај Срба ван Србије... Убеђен сам да су и комунисти и антикомунисти код нас измишљени...“ Заборавио је једино да објасни: како се догодило да приликом регистрације „осамостаљени“ СДС Србије приложи приступнице грађана СДС-у са седиштем у Книну — а да их о свему томе ни не пита за мишљење?

Будимир Кошутитић није много околишао: „СДС је изникла из патње и потреба српског народа“.

Е, баш ту лежи (а)морални зеци!

Док су се на тој патњи и потребама самозвани кандидати капиталисали у стану адвоката Весне Војводић звонио је телефон. Поставши свесни преваре, грађани чиним је приступницама манипулисано распитивали су се како да повуку своје изјаве воље. Како да се оперу од ове велике срамоте. То, међутим, није било могуће, јер се надлежни органи (секретаријат за правосудје и тужилаштво) није до последњег дана огласио. За њих је очигледно, када су одређене странке у питању, предизборни мук почео много раније од прописаног рока.

Шта за то време ради јунак наших дана, академик Рашковић? Ништа. мудро ћути. Нека се ствар развија. (Мада би овде било прикладније оно „игре могу да почну“).

Он је изнад ситуације. Не интересују га ни све отвореније оптужбе да се понаша као плаћеник Фрање Туђмана, јер је активно учествовао у разбијању бирачког тела Срба у Хрватској (нападајући СНХ издавао се за одрешитог антикомунисту) и Срба у Србији (љубећи ситне болшевичком војду Милошевићу који је као такав за врховника идеалан противник — у функцији савезника). Плеше академик већ према потреби.

С друге стране, коме може бити од користи програм СДС Србије у коме се каже: „Да се са Косова иселе сви Шиптари и њихови потомци који су се на Косово доселили после 6. априла 1941.“ Или, у другом програмском документу, названом „Памфлет“ садржана је и тврдња да је „Српска демократска странка странка Срба на барикадама...“

Кома? Јасно, најтврђим хрватским шовинистима и екстремистима дружен је савршен алиби за „кончан обрачун“.

Где се тронуто налазите господине Рашковићу? У Шибенику? У Примостену? У Загребу? У Београду? На студијском путовању по Америци? Јавите се, било би лепо попричати са вама о свему овоме. Зашто не демантовати, сетите се како су само ваши најдражи савезници из СПС током предизборне кампање то обилато (и неуверљиво) чинили.

А. ЦВЕТКОВИЋ

ВЕСНА ВОЈВОДИЋ, адвокат:

ХДЗ СРБИЈЕ ЈЕ МОГУЋИ

Како се у правном смислу понаша власт републике Србије? Добити, рецимо, неку грађевинску дозволу или добити пресуду у неком спору, или решити неки правни проблем... за то су потребни месеци, године чекања, судења, вребања тих одлука које касно, које се негде крчкају по фијокама.

С друге стране, постоји велики притисак за регулацију политичких слобода.

И донос републике Србије закон о политичким слободама, Закон о политичким организацијама. По том закону све је могуће, јер је све допуштено. И не само по закону него и како се примењује.

Интересантно је да су све странке поднеле свој статут и програм како то закон не тражи. По закону није потребно да се при регистрацији странке поднесу статут и програм, тако да ако ви немате расистички, фашистички или, како бих рекао, геноцидни назив — ви се можете регистровати. А у програму, пошто не морате да га приложите, можете да напишете шта хоћете, јер држава нема увид, није сама себи пронашла право на увид у ваш политички програм. Само да у називу не садржи нешто фашистичко или расистичко. И не само то. Закон не предвиђа шта ће да се доси у случају да се ипак региструје нека политичка организација која не испуњава услове за регистрацију. А у овом случају није испуњен тај основни услов: није приложен доказ о вољи стотину грађана да желе да оснују политичку организацију.

Значи, то могу да обаве било какви потписи и било какве воље (као што је, рецимо, у овом случају воља грађана била да приступе СДС са седиштем у Книну). Према томе, и са таквим изјавима је могло да се доси да се једна политичка организација региструје. Па и накнадно, када је својим деловањем иступила као самостална политичка организација у односу на странку на чијем је чланству регистрована, ни тада државни органи не реагују, јер је њена то законити и нерешива ситуација. Нигде у закону не стоји експлицитно овлашћење да ће против оне организације којој је регистрација успела и мило да су се стекли законски услови, моћи бити покренут поступак за поништење тог уписа, односно за бришање из регистра и за забрану даљег рада и иступања појединца који се позивају на легитимацију чланства у тој политичкој организацији.

Видимо да је заиста могуће да неколицина људи, који се прозову како хоће да се зову, могу то — по закону! Интересантно је тумачење одредабе у Закону о политичким организацијама републике Србије по коме не може да се региструје под истим именом под којим је већ регистрована нека политичка организација у Републици. Што практично значи да она политичка организација која није регистрована у Србији може да носи име неке друге, постојеће политичке организације из других република. Овде можете да региструјете ХДЗ којима никакви везе са ХДЗ и да имате програм какав год хоћете! Све је могуће.

Ова материја захтева посебно колизионо законодавство. На пример, како ће се решити проблем ако под истим именом делују седам различитих политичких организација. Једна савезна и шест републичких.

ПРИВРЕДА

Ако сте заинтересовани за стање у српској привреди након „престанка неизвесности“, прочитајте овај текст. У њему ћете сазнати колика ће вам плата бити идуће године.

Када је чувени шеф чикашке мафије Алфонсо (Ал) Капоне добио десет година затвора, због утаје пореза од тринаест хиљада долара, дао је интервју у затвору, који је, у то време, остао несхваћен у јавности. На питање репортера да ли му је „дошао главе“ ФБИ (Федерални истражни биро) или новинари, сталним чеپرчањем по његовој богатој биографији, Капоне је одговорио: „Ма, идите молим вас: какав ФБИ, какви новинари, мене су уништили материјални трошковима“.

СЛИЧНОСТИ И РАЗЛИКЕ

Заиста је за просечно обавештеног човека тешко схватљиво да је господин Алфонсо Капоне, чувени мафијашки шеф, ко-

ОД ОСМЕ СЕДНИЦЕ ДО ПРВИХ ИЗБОРА

АЛАЛ ВЕРА, АЛ!

ме се стављало на душу преко хиљаду убиства, и са годишњим прометом, у то време, од фантастичних петстотина милиона долара, уништен због материјалних трошкова. Капонеов саветник Хаген дискретно је објаснио новинару Алфонсову

тврђу. За свако убиство морало се унапред платити, хитна убиства су наплаћивана по посебној тарифи, још већу количину новца у кешу требало је исплатити за уморство полицајца, новинара или судије. И за подмићивање сенатора, градских већника и пореских чиновника требало је обезбедити исплату. Када се све сабере, г. Капоне је у тој години имао расходе од 600 а приходе од 500 милиона долара. И због „материјалних расхода“ пропала је његова славна каријера. Пао је на утаји пореза од смешних тринаест хиљада долара, а није одговарао за преко хиљаду убиства, злостава, пљачки и најгорих криминалних радњи које су по његовом налогу извршавали плаћеници.

Зашто исписујем ове редове о Ал Капонеу?

Пословање и привредна делатност мафије на истом је, чини се, и идејном основу и принципима „економије“ као и код бољшевика. И, на крају крајева, и мафијашким шефовима и бољшевичким десперадосима главе дођу „високи материјални трошкови“.

Пословање мафије заснива се на утаји пореза, на „црном“ капиталу, на непоштовању радног законодавства и на „породичној“ или „договорној економији“, којом породице регулишу расподелу „тржишта“, подручја деловања, „привредне гране“ и „технологије рада“. На сличан начин и бољшевици својом „договорном“ економијом регулишу сва привредна и друштвена питања.

Бољшевичка економија се, данас, тешко рационалним разлозима и аргументима може објаснити. Врхови одлучивања у бољшевичким системима, преко својих челника, одређују судбину привреде. Они одређују где ће се градити фабрике, колика ће бити стопа инфлације, како ће здравство функционисати, одређују основе школског система. Све су одлуке, као и код мафијашких организација, концентрисане у рукама једног човека и његових сарадника и саветника.

Овог пута покушаћемо да представимо функционисање српске привреде у време „антибирокарске револуције“, као репрезента бољшевичког друштва, остављајући читаоцима да праве поређења, ако им је до тога стало, са пословањем сицилијанске, чикашке, колумбијске или друге мафије.

НАГРАДЕ У КВАДРАТИМА

Победом у „идејној офанзиви“ на Осмој седници Централног комитета Савеза комуниста Србије (Боже, која то организација беше), Слободан Милошевић је почео са прекомерним „материјалним трошковима“ који ће му, ускоро, а и нама грађанима, доћи главе.

Узимајући сву партијску власт у руке, Слободан Милошевић је морао да одрешти кесу. Следбеници су тражили награду за подршку у идејној офанзиви. Лидер Милошевић тих новаца није имао, али је немилосрдно шамарао државну касу.

Велике „материјалне трошкове“ Милошевићева политика је исказала и пре Осме седнице ЦК СК Србије. Његова супруга и другарица Мирјана Марковић, окупљајући око себе своје идејне истомишљенике, морала је и да буде дарекљива. Она је, углавном деловала на Београдском универзитету, преко Универзитетског комитета Савеза комуниста и Универзитетске конференције ССО Београда. Мирјанини пулени добијали су простране комфорне станове, а њих је неко морао платити, имали су и велике плате, а и те новце је требало прибавити.

Да будем конкретан: Снежана Алексић,

OGLEDALO

Адресног посланика за председника
РАДМИЛО БОГДАНОВИЋ СЛОБОДАН МИЛОШЕВИЋ
ИР И РАВНОПРАВНОСТ МЕЂУ ЉУДИМА
РАДНИЦИ СРБИЈЕ САМИ ОДЛУЧУЈУ О СВОЈОЈ САДАШНОСТИ

Мирна студенткиња, добила је, као извршни секретар ГК СК Београда четворособан стан, са телефоном и намештајем, Зоран Тодоровић — Кундак променио је три стана, два је задржао. Збринуте су, мада нису имали много стака и љубимци Тахир Хасановић, Жељко Симић, Ненад Мишевић, Горан Триван и још десетине Мирјаниних следбеника.

Стамбеним „јединицама“ лидер Милошевић је обилато чашћавао учеснике у „идејној офанзиви“. Сви чланови, сада већ покојног Централног комитета Савеза комуниста Србије, који су однели победу на Осмој седници, добили су „одговарајуће решење стамбеног проблема“. Последњи је добио и песник Божидар Шујица, четворособан стан, реда ради, да се човек прошири. Радна заједница ЦК СК Србије у време „антибироградске“ револуције доделила је преко стотину станова, без правилника и било каквих критеријума. Довољна је била одлука лидера Милошевића. А он је одиста бринуо о својим „кадровима“. Није заборављао ни своје партијске другове у међуопштинским и општинским комитетима. Сви другови који су га подржали добили су стамбене кредите или комфорне (супер комфорне) станове, а имали су и репрезентације „по потреби“.

Посебно су вођени рачуни и брига за „црвене“ другове на Косову. Њима је морало да има, нема да нема. Први човек Рахман Морина је био овлашћен да обезбеди све своје сараднике.

И када непристрасни аналитичар све сабере, па подвуче цртом, испадне да је „антибироградска револуција“ коштала ужасно много: само је „црвеним“ друговима додељено у Србији, ујој и широј (покрајинским руководством Косова и Метохије и Војводине) 1.423 стана! Када се, уз помоћ аритметике дође до резултата о утрошку новца за куповину станова ратницима „антибироградске револуције“, заболи глава. Потрошено је заиста много пара за збирњавање црвених бараба, који су станове добили због своје политичке активности.

Ако се овој бројци додају и „збрињавања“ кадрова у београдској Телевизији, НО „Политика“, Београдском универзитету, онда још више подићу жмарци. Новци су немипице трошени.

КАСА ЗА „ШАМАРАЊЕ“

Од којих пара је господин Слободан Милошевић плаћао своје следбенике? Колико пара и српских банака је послао г. Милошевић својој сабраћи у Црну Гору, да не оћорави „друго око у глави“? Колико је српским парам плаћено „догађање народа“ у Црној Гори?

За санирање црногорске привреде Слободан Милошевић је дао огромне паре. Прецизну бројку потписник овог текста не може да изведе. Из једноставног разлога: инфларног. Својевремено је г. Милошевић послао 20 хиљада милијарди за санирање титоградског комбината „Радоје Даккић“, цетињском „Ободу“ је послао само 15 хиљада милијарди у старим динарима, па десет хиљада никхићкој жељезари, алуминијумском комбинату у Подгорици... Добио је доста пара и црногорски Централни комитет Савеза комуниста за своју партијску активност...

Одакле толике паре?

Господин Слободан Милошевић је својевремено радио и у „Београдској банци“. Био је и њен предстаник у Сједињеним Америчким Државама. Тамо се, ваљда, код својих колега у Чикагу, наследницима чувеног Ал Капонеа, научио „договорној економији“. Касније се, као директор „Београдске банке“, такође доказао.

Да би у својим рукама имао касу, Милошевић је морао да има своје људе на кључним функцијама: шефа полиције, директора „Београдске банке“ и председника Врховног суда Србије. Министра полиције Радмила Богдановића поставила је нова влада, што је било и уобичајено, али је било потешкоћа са уклањањем директора „Београдске банке“ и председника Врховног суда Србије. Али, боље обавештени знају да је „изненада“ умро директор „Беобанке“ Бранко Мишевић а нешто касније, али у прави час, и председник Врховног суда Србије мр Миодраг Зечевић. Смрти ових људи су биле заиста изненадне, јер ниједан од њих није боловао, а нису били по Милошевићевој вољи, јер су постављени на ова места за време владавине Ивана Стамбилића. Будућим истраживачима тек преостаје да утврде да ли су смрти директора „Беобанке“ и председника Врховног суда Србије биле „изненадне“. Било како било, смртју директора „Беобанке“ Слободан Милошевић је на ово кључно место поставио свог верног човека Љубишу Игића, у то време члана Председништва СР Србије, а некадашњег директора Електронске индустрије из Ниша. Каса је била слободна за „шамарање“ и неконтролисано узимање новца. Министар полиције Радмила Богдановић је жмурио на оба ока, а и у „кући правде“ у Врховном суду Србије нису имали ништа против Милошевићевог начина пословања, јер је за вршиоце дужности председника Врховног суда Србије постављен г. Часлав Игњатовић, некадашњи судија Округног суда у Јагодини (Светозарево) у којој је Радмила Богдановић био начелник Општинског СУП-а. Два ратна и партијска друга наставила су да верно служе г. Милошевићу.

Плаћајући своје учвршћивање на власти „материјални трошкови“ г. Милошевића су вртоглаво расли. Због тога је морао имати што више свежег новца. Њега је у банкама било све мање, па је г. Милошевић посегао за „магацином готове робе“ у топчидерској ковници. Новци су тајанствено изношени камионима, који су „истоварени“ у Титограду, да се помогну Момир и Мило, а било је много тура и до Крагујевца, када су штрајковали радници „Црвене заставе“. Схвативши да ће Милошевићево шамарање „магацина готове робе“ топчидерске ковнице много коштати југословенску привреду, г. Анте Марковић је штампарску новца ставио под контролу савезне владе. Срећом, по г. Милошевића, он је на време већ имао доста „папира од вредности“. Али, ни то није довољно.

Високи материјални трошкови његове политике захтевали су велике инвестиције и издатке. Једино решење у политици снабдевањем свежим новцем Милошевић је видео у узимању великих колектива под своју шапу. Прво је на удар дошао директор „Генекса“ Мики Савићевић, који дебелу девизни konto овог великог спољно-трговинског предузећа није ставио Милошевићу на услугу. Замењен је, а акцијом је лично руководио разљућени Радош Смилковић. За вршиоца дужности генералног директора „Генекса“, а потом и за генералног постављен је господин Андрија Дозет, близак пријатељ другарице Мирјане Марковић. Каса „Генекса“ је стављена на услугу г. Милошевићу. Од пара овог колектива, г. Милошевић је започео необичне инвестиционе активности. Нарочито је евидентна трговина са неким израелским бизнисменима, који су Слободану Милошевићу, испоручили преко барске луке „неидентификоване контингенте контејнера“. Касније је утврђено да је друг Слободан за сваки случај увезао повеће количине оружја, вероватно намеран да се брани од својих „идејних непријатеља“, који су надирали са свих праваца и секто-

ПРИВРЕДА

„Проверени друг“: Часлав Игњатовић

ра: од Москве, из правца Берлина а претили су и из Вашингтона и угрожавали црвене другове.

Уз помоћ, и оснивачки капитал „Беобанке“, г. Милошевић је у Никозији, у Ларнаки основао „мешовито предузеће“ које је измакло свакој финансијској контроли. Приходи су, тврде добро обавештени кругови, импозантни, а главни „менаџер“ је извесни Миодраг Зечевић који је директор представништва „Беобанке“ у Паризу. Париска филијала ће г. Милошевића снабдевати великим количинама новца. Али, ни то није било довољно. Зечевићев брат (Милија), као директор Института за унапређење робног промета из Београда (Цетињска број 1) биће на услузи другарици Мирјани Марковић, исплатама великих ауторских хонорара Мирјаниним пуленима са Београдског универзитета.

НЕЗАМЕЊИВИ МАЧКИЋ

Робне куће „Београд“ и њихов капитал запале су за око г. Милошевића. Брзо је организован штрајк и смењен је генерални директор Милош Слијепчевић, као „евидентно Стамболићев човек“. Доведен је проверени партијски Милошевићев друг Лука Мачкић, који је претходно обавио значајан посао. Као вршилац дужности генералног директора смедеревске жељезаре Мачкић је средιο књиговодство. Овај колектив је својевремено, док је друг Милошевић био директор „Београдске банке“ добио неких 30 милиона долара кредита за санацију, али се, у кредитној линији изгубила значајна свота. Где је завршило неколико милиона долара, нико није знао, осим директора „Београдске банке“. Г. Лука Мачкић је у Смедереву брзо затро трагове, па је враћен у Београд, да г. Милошевићу стави на располагање касу Робних кућа „Београд“, у којој је било доста новца. Било. Више нема, јер су „високи материјални трошкови“ Милошевићеве политике постајали све већи. Практично, неподмирљиви.

Рука г. Милошевића и његових саветника олакшала је и рачуне трстеничке „Прве петолетке“. Ово предузеће од оснивања никада није било у финансијској кризи, али је рука г. Милошевића од њега узела и последњу пару. Није боље прошла ни Ваљаоница банка из Севојна. Радници из Севојна су својевремено изведени на улицу, да се

ПРИВРЕДА

очисти ужичко руководство, које је Милошевићу пружало активан отпор. Када су почишћени, почишћена је и каса Вальоннице из Севојна. Данас је тешко и израчунати колико је новца однето из овог колектива, и где су те паре утрошене. Зна се само да колектив из Севојна нема више шансе да преживи. Милошевићеве људи су, под претњом смакнућа, отерали генералног директора, који није могао очима гледати плачкање свога предузећа.

Боља судбина није задесила ни друге, велике и богате колективе Србије.

Зоран Тодоровић — Кундак, када је смењен са дужности председника Градске конференције ССРН-а Београда, постављен је за заменика генералног директора удруженог нафтног предузећа из Новог Сада, које је имало много новаца у својој каси, али је без њих остало доласком Тодоровића на директорско место. Мада без икаквог радног искуства у привреди, З. Тодоровић — Кундак је показао значајан успех у узимању пара.

Београдско „Југодрво“ и „Центротекстил“ су били задужени да новцима „помажу“ новинско-издавачкој кући „Политика“ и београдској Телевизији. Ова два предузећа су морала да по наређењу г. Милошевића са „Политиком“ склапају самоуправне споразуме о „сарадњи“, обавезујући се да ће финансирати издања „Политике“ и београдске Телевизије. И „Југодрво“ и „Центротекстил“ су данас пред банкротом. Потпуним.

УСАХЛА „БЕОБАНКА“

Посебна је прича пословање „Беобанке“. Из њених трезора су немилице изношене паре. Нарочито је одрешена кеса, ради куповања социјалног мира пред изборе. Исплаћени су колективи који нису имали на рачуну ни жуте банке, само да радници пред изборе приме плате и тако гласају за социјалисте и њиховог председника Слободана Милошевића. Од 26. новембра рачун „Београдске банке“ је у блокади, а нема никаквих шанси да ова банка преживи. Њен стечај је неминован, а са њом иде и половина српске привреде у ликвидацију. То су, уосталом, паре српске привреде које су потрошене.

Доста пара из трезора „Беобанке“ подигао је, и то девиза, и Републички СУП Србије. Овај новинар је пронашао рачуне за неких двадесетак милиона долара, мада је, претпостављам, цифра неколико пута већа! Због чега је толико девизних пара полиција подизала из трезора „Беобанке“ и износила их у иностранство? Одговор на ова питања за сада је тешко пронаћи.

Ако „Беобанка“ оде у ликвидацију, неминован је стечај и крагујевачке „Црвене заставе“. Без посла ће остати око 50 хиљада радника, који раде у овом великом систему. Каква ће бити њихова судбина? Изражавање одговора и на ово питање спада у сферу научне фантастике.

Политика Слободана Милошевића и његових људи трудила се да буде правична. Барем у узимању новца. Није хтела да прави неке веће дискриминације. Под удар његових „шамарача кеса“ долазили су велики колективи у свим срединама, изузев у Пожаревцу и околини.

Шабачка „Зорка“ је пред распадом. Производња не опада, али пара нема ниоткуда. „Зоркини“ производи су курентни, у њеним погонима се прерађује руда из Великог мајдана, врши електролиза цинка, производе вештачка ђубрива, али све је то узалуд, јер на рачунима нема пара. Радници

„Зорке“ штрајковали су више пута, али им се удели нека црквица, по мизерних две хиљаде динара. Може ли тако унедоглед?

Шта је са парам Јагодинских „Каблова“, зашто је на ногама ПКБ „Београд“, велики произвођач хране?

Незајакљива рука Слободана Милошевића, и материјални трошкови његове политике, довели су Србију пред врата пакла. Глад је закуцала на наша врата, а пара ниоткуда више неће бити, макар да се прехранимо до сутра.

ПЕНЗИОНЕРИ ЗА КРАЈ

Финансирајући своје обрачуне са Словенијом, и њеним „идеолошким застрањивањем“, г. Милошевић је наређивао да се прекине трговинска сарадња, и многа предузећа су претрпела велике штете. У жељи да „дисциплинује“ Хрватску, наложио је увођење царина на робу из Хрватске. Колико нас кошта ова Милошевићева „генијалност“? То је тешко обрачунати. Зна се само да Србија и њена привреда губе велике паре „царинском политиком“ Милошевићеве политике. Његова болшевичка политика држи у својим рукама и економiju, стављајући је у своју службу и обрачуне са свим и сваким. И то без пардона.

На удару Милошевићевих „инкасана“ долазила је често, али више неће, и Републичка заједница инвалидско-пензионерског осигурања, све док из ње није узета и последња пара. Финансирајући своју актуелну политику и њене идејне офанзиве, друг Милошевић је пензионере доводио до очаја. Прво им је узео целу једну пензију, наводно да им се више пензија не исплаћује унапред, а потом је, када је појео и те паре, почео да насрће на фондове, чистећи их као метлом, до последње паре, па пензионери своје принадлежности добијају са великим закашњењем, а живот им, иначе, зависи од тих јадних примања, која су она радећи годинама, раније зарадили.

Високи материјални трошкови његове политике натерали су Милошевића да посегне и за фондovima дечје заштете. Породице већ два месеца не примају накнаду за боловање, два месеца се не исплаћују додаци за дечју заштиту. А кад ће, нико не зна. Уствари, зна се: у догледној будућности и неће. Јер су паре унапред узете, и потрошене за друге намене.

У Србији данас нема пара. Потрошене су девизе грађана на штедњи. Све паре,

Становима награђивала идејне истомишљенике: госпођа Мирјана Марковић

прикупљене за Зајам за препород Србије одавно су поједене, Милошевић је од њих финансирао и плаћао акције својих сарадника, на њиховом „збрињавању“.

Шта ће бити с нама, питају се разумнији грађани? Биће свашта, прави је одговор.

Када савезна влада буде објавила стечај „Беобанке“, без својих пара остаће половина предузећа у Србији. И њихово гашење ће одмах уследити. Без посла ће остати неколико стотина хиљада радника, неће бити пара ни за исплату пензија, без пара ће остати и здравство, неће моћи да се плате ни учитељи, наставници, професори. То ће ланчано ићи. Црно нам се пише.

Српске паре нису остале у српском џепу. Потрошене су, а и у џаковима су изножене у иностранство. „Генекс“ је отворио своје фирме у иностранству, наше банке, као што је банкротирана „Београдска банка“ имају у Франкфурту велику „испоставу“. Наша банка у Франкфурту, овом великом банкарском центру Меначке и Европе, по снази капитала, на 12. је месту. Одакле јој толике паре?

БЕДА ЗА РАСТАНАК

Милошевићеве сарадници су били свесни да ће њихова политика Србију и њену привреду, довести до колапса. Желели су да се обезбеде, па је у иностранство изнето много, много девизних пара. Читалац, вичан да му се наведу прецизно бројке колико је Милошевићева дружина изнела новца из земље, мораће да остане без задовољства, из простог разлога што ни компјутери змечичке НАСС-а не могу евидентирати сва изношења пара из Србије, која су измицала свакој контроли.

Кад српска привреда оде у ликвидацију, Милошевићеве људи ће отићи у иностранство и наставити да раде у солвентним предузећима која су основали од наших пара, која су на време изнели и покрали од наше привреде.

Српски комунисти су на изборима добили свога (старог) председника Републике Србије — Слободана Милошевића. То су први слободни избори на којима су комунисти добили на изборима, а изгубили власт. Болшевичким парам главе неће доћи спремност грађана да их, својом вољом и политичком организованшћу збаце с власти. Болшевичким босовима, попут мафијашког боса Ал Капона главе неће доћи ни службе безбедности, ни јавно мњење, њих ће, једноставно, уништити високи материјални трошкови. Њихова политика је скупа, сувише скупа, и трајала је све до последњег динара који су могли потрошити. Они ће онда отићи са власти, али је то, чини се, слаба утеха за милионе грађана Србије који ће остати празних џепова, да живе у времену у коме ни Европа неће имати милости за наше гладне године.

Шта на крају написати, дописати нешто?

Одавно је грађанима Србије знано куда нас води политика Слободана Милошевића. Ипак, сви смо толерисали његово шамарање кесе. Ишли смо са њим до самог горког краја. Радоје Домановић нас је учио да смо у историји често имали Вође (али слепо), попут Слободана Милошевића. Њихове политике су завршавале у ћорсокацима, али је Милошевић једини успео да нас остави без динара у државној каси, да отме од пензионера, болесника, мале деце, да без хране остави и социјално угрожене, и професоре, и лекаре, највећи део становништва Србије.

Убудуће ћемо се ујутру поздрављати неobicним поздравом: „Здраво, колико вас је освануло“?

Милован БРКИЋ

Интересантно је да је у „конкуренцији“ свих ликова, које смо у овом или оном контексту помињали последњих месеци у „Српској речи“, највећу пажњу читалаца, у форми писама, допуна, те нових података, привукао др Радоман Божовић, актуелни председник Извршног већа Војводине. Подсећају нас да човек који „драма“ војвођанском политичком сценом, посланички кандидат СПС, ни приближно није тако добро „обрађен“ колико заиста заслужује. Онај који је и у бившој „аутономашкој власти“ заузимао кључне позиције, и који се „пронашао“ као љути непријатељ савезне владе и њеног премијера, има толико тога да исприча свом народу, да оно што је већ речено звучи као деџа зимска бајка. Чак ако и не поменемо „чињеницу да такав и толико „заслужни грађанин“ није прошао у праом кругу избора за посланике у српском парламенту (изборна јединица Нови Сад 6), где ће се у другом кругу опробати у „фер“ борби против бившег боксера Тадије Качара, кандидата СПО-а.

Елем, увидом у званичне записнике Савета Економског факултета у Суботици, у Билтене Универзитета у Новом Саду, који објављују податке о избору у универзитетска звања (све од маја до септембра 1990), те друге „материјале“ наших читалаца, допуњујемо своје раније написе о овој теми.

ЧЕТИРИ СОБЕ ЗА ПАМЕТНУ ГЛАВУ...

Док је био први човек комунистичке организације у Суботици, др Радоман Божовић издејствовао је да му Економски факултет додели два друштвена стана, у року од две године. Други стан му је додељен уз образложење да му је потребан четворособан стан ради мирног научног стваралаштва у домену економских наука. Међутим, шта је Суботица за научника и функционера тог нивоа, па након устоличења за председника Покрајинског извршног већа добија у Новом Саду нови четворособан стан, а ПИБ налази за сходно да за председника купи нови стан, који тек треба да се заврши. Али, да не би патнио због одвојеног живота, и своју супругу запошљава у Музеју Револуције у Новом Саду. И, да завршимо са стамбеном проблематиком у бурном животу овог антибијократског револуционара, подсећамо да је др Радоман Божовић пре неколико година заиста купио стан у Бару, који сада издаје. Тако сада покрајински премијер има „колико воли“ стамбеног простора за мирно процењивање положаја сељака, непријатељског деловања новинара и рестриktivне политике Анте Марковића.

Други важан моменат у његовој славној биографији је и стицање звања доктора економских наука, о чему смо већ писали. Међутим, његово уклапање у научне институције није ишло баш „као по лоју“. Док је био председник ОК СК Суботице, поставио је за декана тамошњег Економског факултета чове-

РАДОМАН, ДРУГИ ПУТ

НАУЧНИК У КВАДРАТНИМ МЕТРИМА

или: измена и допуна прилога за Нову биографију Радомана Божовића

ка који је имао саве услове за пензију. „Сасвим случајно“, тај и такав декан је издејствовао да Факултетско изборно веће промовише др Радомана Божовића у редовног професора, а без заснивања радног односа, сасвим противно Закону о универзитету Србије, који предвиђа да те две „операције“ морају бити обављене истовремено. Уз то, обезбеђено је и „тумачење“ Покрајинског секретаријата за образовање према којем је такав избор могућ и ако нису испуњени законски услови. Затим следи оно што приличи његовом лику и делу, а и стамбеном простору. Др Радоман Божовић опет „обезбеђује“ да Економски факултет прво донесе одлуку о мировану његових права и обавеза из радног односа док се налази на политичкој, па (сада) управној функцији, да би одмах затим издејствовао да се донесе одлука о заснивању радног односа до 1/3 радног времена са Економским факултетом у Суботици.

И МАЛО ХОНОРАРА ПРИДЕ

Ако сте помислили да ову близину научне институције др Радоман Божовић жели због органске везе са науком — преварили сте се. Јер, по тој основи он и сада прима накнаду за „ангажовање“ и у виду хонорара присваја накнаду за „научни рад“, коју, иначе, остварују професори и асистенти у радном односу преко Покрајинског фонда за науку. Све постаје јасније ако се има у виду да годишња накнада за овако ангажовање износи — двоструки просечни годишњи лични доходак, дакле преко 120.000 динара. Не заборавимо да су и онај Покрајински секретаријат за образовање и овај Покрајински фонд за науку у надлежности владе, којој он предава.

Трећи моменат у животу др Радомана Божовића, такође сасвим „случајан“, везан је за једног другог човека — др Станка Радмиловића, сасвим случајно садашњег председника Извршног већа Србије. Наиме, након што је дошао на чело РИВ-а, др Станко Радмиловић је својим сјајним научноистраживачким радовима одмах побудио интересовање, којег другог и него — Економског факултета у Суботици. Апсолутно неовисно од тога што др Радоман Божовић тамо има своје акције (не треба сумњати!) Економски факултет у Суботици без претходне провере доноси одлуку о ангажовању — заснивању до 1/3 радног времена, са др Радмиловићем, и то у звању ванредног професора, иако поменути научник уопште нема звање наставника универзитета. Додуше, био је биран на Правном факултету у Новом Саду 1980. године у звање доцента, али му је то звање „истекло“ 1985. Тако је испало да је грађанско лице са докторатом економских наука, у својству нерегуларног ванредног професора, испитивало и још увек испитује студенте Економског факултета у Суботици, Одељење у Новом Саду, предмет Економике Југославије. Међутим, шта ће бити са студентима који су полагаали или имају потпис код др Станка Радмиловића? Онда се присећамо случаја из новина када је др Шуваков др Станку Радмиловићу био забранио улаз у зграду, вероватно и не знајући праву истину.

У сваком случају, два Јахача Апокалипсе и даље јашу, а народ за њих треба да гласа. Међутим, сваки народ има Божовића и Радмиловића какве заслужује.

ВРАТИЋЕМО СРПСКО ИМЕ У

УСТАВ!

**ДР СЛОБОДАН
ЗЕЛЕНОВИЋ**

Ко је Слободан Зеленовић?

— Рођен сам 1944. године у селу Михољаче поред Гацка у Херцеговини, у патријархалној породици. Васпитаван сам у духу светосавља, истинољубља, правдољубља и таквим принципима вођен целог живота. Деда по оцу ми је страдао положивши свој живот у темеље Југославије. Био је од аустријског преког суда осуђен на вешала, а доживео је да га његов комшија, муслиман Пашић спасава са вешала, да залаже своју главу за њега у том одсудном тренутку. Тај догађај је сигурно одиграо значајну улогу и у животу мога оца, који је тада био дечак и у његовом позитивном односу према људима друге вере и нације. Деда је завршио смртно у аустријском затвору у Ђеру, 1917. године. Мајка ми је потицала из угледне фамилије Ковачевића, из сродства чувених херцеговачких вођа у борбама против Турака, устаника и харамбаша Петка и Стојана Ковачевића. Моја фамилија Зеленовића је само један огранак чувене фамилије Церовић. Један од Церовића пре 300 година доселио се у моје Гацко и од тада до данас моја фамилија широм Југославије броји преко хиљаду домаћинстава.

Основну школу и гимназију завршио сам, као најбољи ђак генерације, у мојем Гацку, Медицински факултет студирао сам у Београду и дипломирао сам 1969. године. Био сам члан СК од 1962. године до студентских демонстрација, када сам по слобу демонстрација сазрео и схватио да то више не може бити моја парија и од тада па до данас остао сам доследан и имун на све оне притиске да се поново вратим у ту партију.

Био сам војни стипендиста, завршио медицински факултет и школу резервних официра, али по завршетку нисам потписао пристанак да постанем активни официр. Нисам желео ни свој народ лишити сопственог доприноса, нисам желео отићи ни у Аустралију, Америку, Канаду, Немачку, Француску... Иако су у то време бројне моје колеге одлазиле, ја сам остао веран својој земљи, да служим верно своме народу. Први стални радни однос засновао сам у психијатријској болници „Доброта“ код Котора, 1971. године, где сам накнадно добио и специјализацију из неуропсихијатрије. Клинички део специјализације обавио сам у

КБЦ „Редно“ у Загребу, где сам 1975. положио специјалистички испит. Паралелно са специјализацијом из неуропсихијатрије похађао сам постдипломски студиј из неурологије у Школи народног здравља „Др Андрија Штампар“ у Загребу, и био прва генерација постдипломаца из неурологије у Југославији. Кратко време након тога радио сам у Котору, где сам био шеф једног одељења у наведеној болници „Доброта“.

На позив дојена југословенске неурохирургије, чувеног проф. др Недељка Ерцеговца, да будем његов сарадник, да дођем у клиничку болницу Земун, био сам веома почаствован и, наравно, такав позив нисам одбио. Радио сам четири године као оснивач Неурофизиолошке лабораторије у Клиничкој болници Земун при Неурохируршкој служби. Пре тога сам завршио ужу клиничку специјализацију из клиничке физиологије и епилептологије код једног од дојена клиничке неурофизиологије у Југославији, проф. др Драгослава Ерцеговца, у Републичком институту за ментално здравље Србије. (Моји учитељи у неурологији у Загребу били су покојни професори Доган, Хајншек, Бохачек и други, све светски угледна имена).

Почетком 1981. прешао сам у службу у ВМА, као грађанско лице у ЈНА, у клинику за ургентну медицину. У наведеној клиници радио сам наредних осам и по година. Поред редовног рада у клиници за ургентну медицину, обављао сам и део послова као дежурни лекар у неуропсихијатрији, затим допунски рад за грађанска лица у поликлиници ВМА, и допунски рад у неурофизиолошкој дијагностици.

Од јуна месеца 1989. године радим у Институту за ваздухопловну медицину као грађанско лице на служби у ЈНА, у експертној лекарској комисији за летаче.

Ожењен сам, имама четворочлану породицу. Супруга је економиста. Поседујем друштвени стан из фонда ЈНА, од 47 м².

Како тумачите неочекиване резултате из првог изборног круга?

— Коментарисати резултате првог круга избора са психолошког аспекта, није нимало једноставно и врло је одговоран и тежак задатак. Избори, а поготово предизборна кампања су једна ванредна ситуација у животу човека и сигурно је да на такву одлуку, коме ће поклонити своје поверење, утичу велики број фак-

Није лако борити се против предрасуда, нарочито ако су подржаване потпуном информативном блокадом, тврди др Слободан Зеленовић, неуропсихијатар, посланички кандидат УОС и СПО у изборној јединици Палилула 2 — Београд. Ипак, народ треба своје најхрабрије представнике...

тора. У систему какав је био наш досадашњи (и још увек је), комунистичка кампања се одиграла по принципима комунистичког једноумља, односно принципа да се средства не бирају (јер циљ оправдава средства). Она чувена максима Фјодора Михаиловича Достоевског да: „ако Бога нема, све је дозвољено“, максимално је, у читавом 50-годишњем времену, била провођена, све до данашњих дана.

Људска личност је састављена из више елемената и међу њима интелигенција не игра увек одлучујућу (некад и никакву) улогу. На доношење одлуке, поред интелигенције, битно утиче стање осећања у души онога који одлучује. Осећања често кваре реалну процену, па би се оно ирационално у човеку могло врло лако да прогласи доминантним, поготово ако се подстиче жестоком пропагандном кампањом, која је од стране владајуће партије и система спровођена. Ако се у тој кампањи учини још и незапамћена блокада информација, нарочито од стране куће „Политика“ и ТВ Београд, односно оцрњивање по сваку цену вођа и кандидата опозиције, резултати су морали бити такви какви су.

Откуд такав интерес за политику међу здравственим радницима? Од професија кандидата убедљиво је лекарски позив на првом месту.

— Интерес лекара за укључивање у предизборну кампању могао би се лако објаснити и тиме што је лекарска професија изразито хуманитарна и као таква обавезујућа, с обзиром да су то иначе људи који су цео свој живот, своју струку посветили човеку, народу... Па у овим одсудним тренуцима у којима се решава судбина и будућност овог народа можда су боље него други умели спознати суштину и значај тренутка. Мислим да је, можда, и некаква мало независнија улога у односу на неке друге струке допринела да се лекари лакше определили и да храбрије учествују у предизборним манифестацијама и самоме кандидовању за народне посланике.

Шта је Вас лично нагнало да се кандидујете?

— Ја лично у почетку нисам имао никаквих амбиција да postanем посланички кандидат. Али сам, као психијатар, био веома заинтересован за сва та друштвена кретања и бурна колебања која су се у душама људи почела отвореније испољавати. Пошто је терора мање него што га је било у претходним годинама и деценијама, људи су мало више били у прилици да упознају себе. Ипак, страх је један од феномена који још увек врло битно одређује да ли ће неко бити спреман, одважан, одлучан, храбар да се појави, да буде представник народа. Страх је одиграо улогу да су многи који су претходно дали свој пристанак за кандидатуру — одустали. Побојао сам се да ће, можда, бити много таквих и да овај народ, познат као храбар народ, остане без својих храбрих представника. То је оно што ме је беспоговорно обавезивало да своју душу дам на услугу свом народу, да нећу ни тренутка да заборавим да сви ми ово што чинимо не смемо чинити из својих себичних интереса него, пре свега, у интересу народа.

СПС као своје програмске адуте истиче залагање за мир и једнакост. Како доживљавате оптужбе да је СПО сушта супротност, што ће рећи странка сукоба и социјалне раслојености?

— Мир као категорија није споран и жеља је већине овога народа. Сигурно је да оптужбе које долазе из владајуће странке играју на карту стварања страха код народа, не информишући људе о стварним циљевима наше странке, Српског покрета обнове, односно злоупотребом и селекцијом информација оцрњују врло часне људе који су били спремни да се укључе у политичке токове и да поведу храбро део народа за собом. Ти су људи стали на чело омладине, која јесте храбра, која има добре намере, али сигурно нема довољно искуства и извесно би у одређеним тренуцима много више грешила него што се догађало — да није имала високо одговорне и спремне вође. Владајућа странка је прижељкивала насиље које би иницирали припадници СПО, али, као, што видите, нисмо то каквима нас приказују.

Да ли је, уопште, програм странака и кандидата имао утицај у првом изборном кругу?

— Програм странака и кандидата сигурно је имао великог утицаја. Међутим, наш програм није могао бити толико свима доступан, с обзиром на информативну блокаду. Због тога је наш покрет морао огроман део времена да употреби на приближавање народу, обилазак по удаљеним и пасивним кра-

ИНТЕРВЈУ

јевима, мањим селима и месним заједницама. За то време владајућа странка је деловала селективно и злурадо сервираним информацијама преко ТВ Београд и издања „Политике“.

Имате ли објашњење за углавном пасивно држање Српске православне цркве уочи избора у Србији, за разлику од Хрватске, где је Католичка црква недвосмислено исказала своје симпатије?

Српска православна црква је била у врло специфичној улози, с обзиром на историјско искуство и наслеђе. Сигурно да је значај вишестраначких изборних процеса могла да схвати и схватила је као веома одговорну ствар и вероватно није желела да се ставља ни на једну страну. Желела је остати неутрална, не из страха од такве врсте одговорности, већ сматрам да је желела да се људи по својој савести и разуму определи на првим правим вишестраначким изборима и изабере оно што сматрају да је њихова, односно будућност њихове деце. Мислим да се из тог разлога СПЦ не би могла ставити примедба да је покушала да буде наднародна.

Да ли сте од приступања странци, кандидовања и уласка у други изборни круг имали неких непријатности?

— Непријатности долази првенствено због тога што су големе предрасуде да човек који је, као ја, грађанско лице на служби у ЈНА, не би требало да се бави никаквим политичким активностима мимо званичне владајуће политике. Полазећи од тога ја сам сматрао да неко има своје мишљење и да нема слободе ако нема слободе политичког опредељивања, прво у себи а онда и пред другима. Слобода је, уосталом, основни услов здравља. Дакле, без пуне слободе ни наша деца када буду пунолетна неће мислити као што ми мислимо. Сукоб генерација, ако се ради о самим изборима, пре свега је сукоб мишљења која су заснована на предвиђању будућности. А да бисмо утицали на своју будућност морамо бити спремни на одважнији искорак у садашњост. Омладина је по својој природи храбрија од старијих. Животно искуство ових генерација које се сада могу сматрати средовечним, а поготово оних старијих такво је да се смелост од њих није могла очекивати у овом тренутку. Бар не у оној мери у којој је то својствено омладини.

Постоје сугестије из кругова блиских опозиција да би требало препустити комунистима да доврше започето, тј. да их камен око врата у виду разорене привреде одвуче на дно. Да ли сте спремни да у случају освајања посланичког места прихватите део одговорности за неизвесну будућност?

— Верујем у способност народа у овом судбоносном тренутку да има више смелости него што је имао у првом изборном кругу, без обзира на то што је, ако се гледа укупан број странака, опозиција већ освојила 57% гласова. Мислим да ће то одлучити нашу победу у другом кругу, иако је нисмо имали гледано по броју посланика који су деректно прошли још у првом кругу.

Спреман сам да понесем пуну одговорност и као човек и као лекар — сигурно не као политичар, јер политичар нисам — и борићу се да дословно преносим ставове народа и достојастено их браним. Тако ћу поступити без обзира да ли се нашао у владајућој странци или као посланик останем у опозицији.

Шта прогнозирасте у односу власти према опозицији уколико победи данашња Уједињена опозиција Србије (УОС) а шта ако СПС буде имао натполовичну већину у парламенту?

— Верујем да ће Уједињена опозиција Србије победити, јер верујем у овај народ.

Уколико будем посланик двотрећинског дела парламента који би припао садашњој опозицији, сигурно је да се нећу служити средствима којима се у последњих пола века служила владајућа странка. Борићу се за потпуну демократију и слободу мишљења.

Међутим, чак и ако данашња опозиција остане где јесте, с мањим бројем посланичких места, мислим да је њена улога довољно значајна и да ће и убудуће битно утицати на друштвене и политичке токове, и поред врло вероватних смицалица комунистичких власти.

Разговарао: Александар ЦВЕТКОВИЋ

ЗЛОЧИН

ТРАГЕДИЈА ПОЛИТИЧКОГ ЈЕДНОУМЉА

УБИСТВО ИЗ ЗАСЕДЕ

Први вишестраначки послератни избори у Врању су најављени револверским хицима. Само четири дана пре избора, петог децембра, у Дубници селу крај Врања, пао је покошен мецима Слободан Ивановић (29), члан СПО, иначе радник Памучног комбината у Врању. Њега је усмртио Радомир Алексић (53), курир Месне канцеларије у Дубници, ватрени присталица или припадник, ко ће га знати, СПС и исто толико ватрени противник СПО. Алексић, несрећни васпитаник политичког једноумља, сматрао је да може у име и са позиција (све)моћне владајуће партије да забрани лепљење плаката свог политичког противника СПО и Вука Драшковића. Убијени је, опет, сматрао да му нико не може забранити да лепљењем плаката пропагира СПО, странку којој је припадао. Сукоб два времена — оног бившег, али доскорашњег у којем је само једна партија имала право на мишљење, а сви остали на ћутање и овог садашњег, али свакако и будућег у којем се јавно може да изражава политичко убеђење — завршио се трагично и још једном пробудио зле слутње да се власт на овим просторима нити испушта, нити осваја без крви.

Тако су избори, чекани пола века, у Врању протекли у знаку црног барјака и националне заставе на пола копља пред улазом у Месни одбор СПО и излепљених смртовница које је градска штампарија одбила да штампа за свог идеолошког непријатеља. У СПО су морали да ручно испишу смртовницу несрећног Ивановића, а затим је адвокат и првак Радикалне странке у Врању Мита Тошић, фотокопирао на свом фотокопирном апарату — бесплатно, па тако смрт овог младог човека и активисте СПО није остала необележена. На смртовници је СПО, објашњавајући позадину злочина, тешко оптужио СПС за злочин у Дубници: „... бољшевичким мецима усмрћен је отац малолетног детета... само зато што је био члан СПО...“

„(НЕ)РАВНОПРАВНА ТРКА

За поверење бирача у Врању бориле су се четири партије: владајућа СПС и опозиционе СПО, Радикална и Демократска странка. Уствари, битка се водила између СПС и СПО, две најјаче странке у овом граду. На страни СПС нашли су се стари, проверени, моралнополитички подобни кадрови, на страни СПО претежно млади. И у Врању су СПС подржавале, владајуће структуре*: општински и функционери СУП, судова, предузећа, банака, здравства, школа, сви они који су се на таласу комунистичке партије попели на положаје и функције за које најчешће нису били и које сада желе на сваки начин и по сваку цену да задрже и да их неодувају нови политички ветрови. Кратка шетња градом довољна је да се види ко стоји иза СПС: њихови плакати били су на свим „званичним“ зградама — СО, СУП, суд, СДК... — знак и опомене колебљивцима и неупућенима коме треба дати свој глас ако се мисли задржати посао кад настане „чиста“ технолошких вишкова, запослити дете, жену... У СПО тврде да је људима отворено стављано то до знања.

цама. Из банке чак истрчали чувари и пиштољима налетели на наше активисте који су покушали да залепе плакате. Све ове случајеве смо пријавили СУП, али није вредело — каже др Никола Величковић, председник СПО у Врању, иначе ујак убијеног Слободана Ивановића.

Агитација по селима ишла је преко месних канцеларија и школа. У СПО кажу да је потпредседник Скупштине Србије Слободан Јањић „послао абер из Београда“ да случајно опозиција не продре у његово родно Миливојце и оближња села међу којима је и Дубница. Исти абер, тврде, послао је и Влајко Јовић, директор Памучног комбината и посланички кандидат СПС родној Пољаници. Јовић се својевремено прославио проглашењем једног свог радника лудим, и послао га у пензију у 35-тој години, јер је сумњао да му овај буни раднике на штрајк. Плакате са Јовићевим и Милошевићевим ликом радници су, кажу, лепили по граду у радно време, а и сви фабрички аутобуси су њима били излепљени. На улазу у Комбинат Јовић је још залепио поетски надахнуто упозорење радницима: „Радници, куцнуо је час, да одлучи ваш глас“ — наравно за — њега.

— У „Коштани“ су сачињени спискови за бесплатан одмор на којем нема ни једног члана СПС — кажу у СПО у Врању. — Нашем председничком кандидату Лепосави Гаговић, професору гимназије, директор је отворено најавио отказ. Божа Крстић, директор „Пчиње“ и председник, СО Трговиште, препуној дворани где је требало да се одржи наша промоција рекао је да ће свима дати — отказ, а наше плакате је лично поцапао. Наш потпредседник адвокат Слободан Нешић добио позив за војну вежбу.

У таквој атмосфери, кажу, протицала је предизборна трка. У Дубници је и поред притисака СПО имао групу активиста. Међу њима био је и Слободан Ивановић који је на грдима стално носио беле орлове. Чак их је ставио на шајкачицу свог једнопогодишњег Марка када се заједно са њим, на трактору, упутио да чује Вука Драшковића на митингу. Убица Радомир Алексић, као стари комуниста и човек од власти — није мала ствар бити курир месне канцеларије! — био је најгласнији присталица СПС и Милошевића. Он се није задовољио само агитацијом своје странке, већ је сматрао својом обавезом да ућутка класног и политичког противника — присталице СПО.

УБИЦА НИШАНИ ТАЧНО

— Псовао је чланове СПО, претио, грдио, вређао на сав глас и у свакој прилици. Сад СПС тврди да није био њихов члан, а у селу сви знају да је био и да од њега није било веће присталице Милошевића — кажу Слободанови другови Бобан Антанасијевић, очевидац убиства. Он објашњава и како функционисао власт на селу: — Шеф месне канцеларије и курир су у селу — све. Власт! Они достављају граду шта се ради и говори у селу. Нека ми покажу једног шефа месне канцеларије и курира који нису комунисти. На та места није могао да дође неко ко није био „њихов“.

Само зато што је лепно плакате Српског покрета обнове Слободан Ивановић је усмрћен са три хица од свог мештанина Радомира Алексића, члана СПС

Као у стара, добра времена, агитација СПС је ишла преко предузећа, па се на зборовима у „Памучном комбинату“, „Симлу“, „Неметалима“ радницима отворено говорено за кога треба да гласају. Комерцијални директор „Неметала“ је чак припретио једном раднику да ће га убити из пиштоља што протестује на његове увреде СПО и Драшковића.

— На суду и СУП нам није дозвољено да излепимо плакате, а нису нам дозволили ни на Југобанци и Инвест банци ни у продавни-

Од Антанасијевића и од Небојше Антића, Слободана Антића, сведоке убиства, чули смо како се злочин догодио. Убица Радомир и његова жртва Слободан нису били у завади и поред различитог политичког убеђења. Неколико дана пред убиство Радомир је стругао дрва Слободану и после се по селу хвалио како су га лепо угостили. Радомир је иначе у селу био на злату гласу. Волео је да попије, понашао се силеџијски — каква би он власт био ако се људи не би плашили њега — а пиштољ му је био главни аргумент који је често потезао на сеоским свадбама и веселима, па се његова „слава“ прочула.

Несрећа је хтела да петог децембра Слободан са свежњем плаката СПО које је управо био подигао у Месном одбору у Врању да их пре предизборног ћутања излепи по селу, у сеоској продавници наиђе на Радомира. Овај је већ био поднапит и запретио Слободану да не лепи плакате. Слободан то није озбиљно узео, а Радомир му је поновио наређење, припретивши да ће он плакате поцепати. Активиста СПО остао је при својој — излепиће плакате, јер је и СПС излепио по селу своје. Са неколико момака налепили су плакате на трафостаници и месној заједници, а затим се упутили даље у село да наставе са лепљењем.

— Излепили смо плакате на продавници, али високо горе под стрехом да не могу да их исцерају и наставили смо да разговарамо — каже Небојша Антић. — Сви смо мислили да је она чарка са Радомиром у продавници завршена и нисмо о томе ни говорили, нити је озбиљно узели.

Радомир, међутим, није мислио тако. Он је поцепав оне плакате на трафостаници и припремио се за коначан обрачун са политичким непријатељем. Неко је приметио да се Радомир шуња кроз ноћ (било је око 22 часа) и јавио Слободану да „иде Радомир да га убије“. Слободан, на жалост није озбиљно схватио упозорење, јер у овим крајевима се не потезе за пиштољ ни у већим свађама, па је ваљда претпостављао да ни напрасити Радомир то неће учинити.

— Нема зашто да ме убије — узвратио је Слободан и у мраку занста угледао да се неко крије иза оближње бандере и са Слободаном Антанасијевићем упутио се према бандери да провере да ли је то можда Радомир.

— Чика Ратко, јеси ли ти то? Изађи слободно, не бој се — рекао је Слободан, јер је иза бандере препознао Радомира.

Радомир није ништа одговорио. Само је испружио руку, наслонио је на бандеру да му не задрхти и мирно нанишанио у Слободанове груди — три пута. Обдукција је утврдила да су два хица била смртоносна — Радомир је очигледно и у мраку добро нишанио у политичког противника.

— Ја сам стајао мало даље од Слободана и све сам видео. Слободан се само окренуо према мени као да хоће нешто да каже, а затим потрчао и после 20-ак метара пао. Радомир је мирно продужио путем — каже Бобан Антанасијевић.

Слободан није жив стигао до Врања. Већ код оближњег села Стрпско пулс се није осећао.

Његова супруга Васка која чека друго дете, мали Марко и мајка Олга мирно су провели ноћ не слутећи несрећу која се срушила на њихов дом.

ОБРАЧУН БЕЗ ИЛИ СА ПОЗАДИНОМ

СУП је још исте вечери изишао и извршио увиђај, а затим су милиционери завршили посао који је био започео Радомир — скинули су оне плакате залепљене високо изнад врата продавнице, под стрехом.

Пред Месним одбором СПО изјутра се окупила група Дубничана и донела вест о

трагедији. Људи из Месног одбора СПО су пожурили у СО, а затим у СУП. Тамо су, наравно, већ знали шта се догодило, али је секретар СУП Миле Јањић одбио да прими руководство СПО, јер „има госте из Београда“, а „гости из Београда“, зна се, увек су важнији од живота неког безначајног човека. Састанак представника свих партија — СПС, СПО, Радикалне и Демократске — прошао је у натезању око заједничког саопштења поводом догађаја у Дубници. Сви су, додуше, осудили убиство, али око формулације саопштења сви су мислили различито.

— Председник СПС је упорио тврдио да убица није њихов члан, нудио нам спискове чланова на увид, али ми смо имали поуздање податке из села да је био члан. Уосталом, као да је СПС неки проблем да откуца списак на којем ће бити изостављено име убице — каже Зоран Илић, председник Извршног одбора-СПО.

СПС је остао при томе да убица није њихов члан, бранећи се тако од евентуалне одговорности и оптужби, мада нико у СПО није посумњао да је неко из СПС умешан у убиство. СПО је нисистирао на политичком убиству, а СПС на убиству учињеном у свађи пијаних људи и заједничког саопштења није било.

— Грађани су били огорчени овим догађајем и на протестном митингу пред СО који нисмо најавили окупили се и поред великог невремена око двеста људи. Нико из СО се није појавио, нити су нам дали озвучење, нити је председник СПС хтео да говори, иако тврди да му је жао и да осуђује убиство — каже др Никола Величкивић, председник СПО.

Да ли по сугестији из „централе“, или из несналажења у заиста изузетној ситуацији, тек СПС је пропустио прилику да покаже толерантност нове партије и тиме саима стааи до знања да је време насиља заувек прошло. Јер, чак ако убица и није био члан СПС, убиство је добило значај политичког обрачуна. Ситуација се надаље само заоштравала: Вук Драшковић је на митингу у Хали „Пинки“ објавио вест о убиству у Дубници и Хала је одјекивала од повика: „Убице! Убице! Идемо у Врање!“ Друга страна, којој овај догађај најмање ишао на руку пред саме изборе, настојала је да спречи последице.

— Нарочито нас је погодило званично саопштење Републичког СУП у којем се тврди да је убиство извршено у самоодбрани! Зар то није правдање злочина? Нису презали од тога да Слободана представе готово као криминалца, а о личности убице — ни речи. А цело село зна какав је човек био — кажу чланови Месног одбора СПО др Никола Величкивић, Зоран Илић, Ненад Стошић.

Ипак, врхунац окрутности било је одбијање штампарнице у Врању да штампа смртници! До сада се није десило тако што и грађани су са огорчењем примили околико идеолошко-поданичко чистуство врањских штампара.

ФИЛМСКО ХАПШЕЊЕ У РАДИЈУ

Поступак СПС да на Радио Врању уступи СПО свој термин од пола сата био би занста леп гест, да се све није завршило онако како се завршило. Сведоци убиства и руководство СПО говорило је о злочину у Дубници и њихове присталице оцениле су га као тешко документарно сведочанство, а присталице СПС као „румунски сценарио“. Пре почетка емисије, новинар Весна Додић дала је кључеве једином члану СПО „Да пусти у студио кога треба“, а овај их је узео не слутећи шта ће се на крају десити. Пред завршетак емисије, милиција је блокирала ра-

ЗЛОЧИН

дио, а у студио је бануло свих 15 инспектора СДБ, потпомогнути наоружаним до зуба милиционерима. Као у акционим филмовима врањски инспектори су наредили кратко: „Ухапшени сте, не мичите се?“ Ухапшени, међу којима је био и један адвокат, затражили су налоге за хапшење. Налога није било, па су послали једног у СУП по њих. Налози наравно нису стигли, а и кључ се нашао код члана СПО и комедија са хапшењем се завршила пуштањем грађана — без икаквог објашњења! Међутим, тиме се ипак неће завршити ова тужно-смешна комедија — СПО је тужио врањски СУП, па ће се догађај вероватно наћи на суду, ако се не нађе начин да се тужба одбије.

— Наивно смо насели игри која нам је намештена. Нисмо ни слутили кад су нам давали кључеве шта намеравају. А то су прљаве игре — каже др Величкивић.

Да су сумње др Величкивића о намештеној игри оправдане, показало је то што се неспоразум са кључевима завршио саопштењем РСУП које је брже-боље емитувала ТВ Београд да је СПО насилно заузео Радио Врање, а Мила Штула га је одмах прокоментарисала „да они друго и не знају“.

Ипак, увече није одржана заказана промоција СПС у врањској Хали спортова на којој су требали да гостују познати певачи (о чијем ли трошку?). СПС је хтео, без обзира на догађај, да приреди предизборну фешту(!?) али је СПО најавио демонстрације пред Халом. На срећу, ипак је победио разум и сукоб се није продубио и наставио даље.

Све оптужбе на саој рачун СПС одлучно одбија, јер сматра да не може бити крија за нешто са чим нема никакве везе. Поготову што убица није ни био њихов члан.

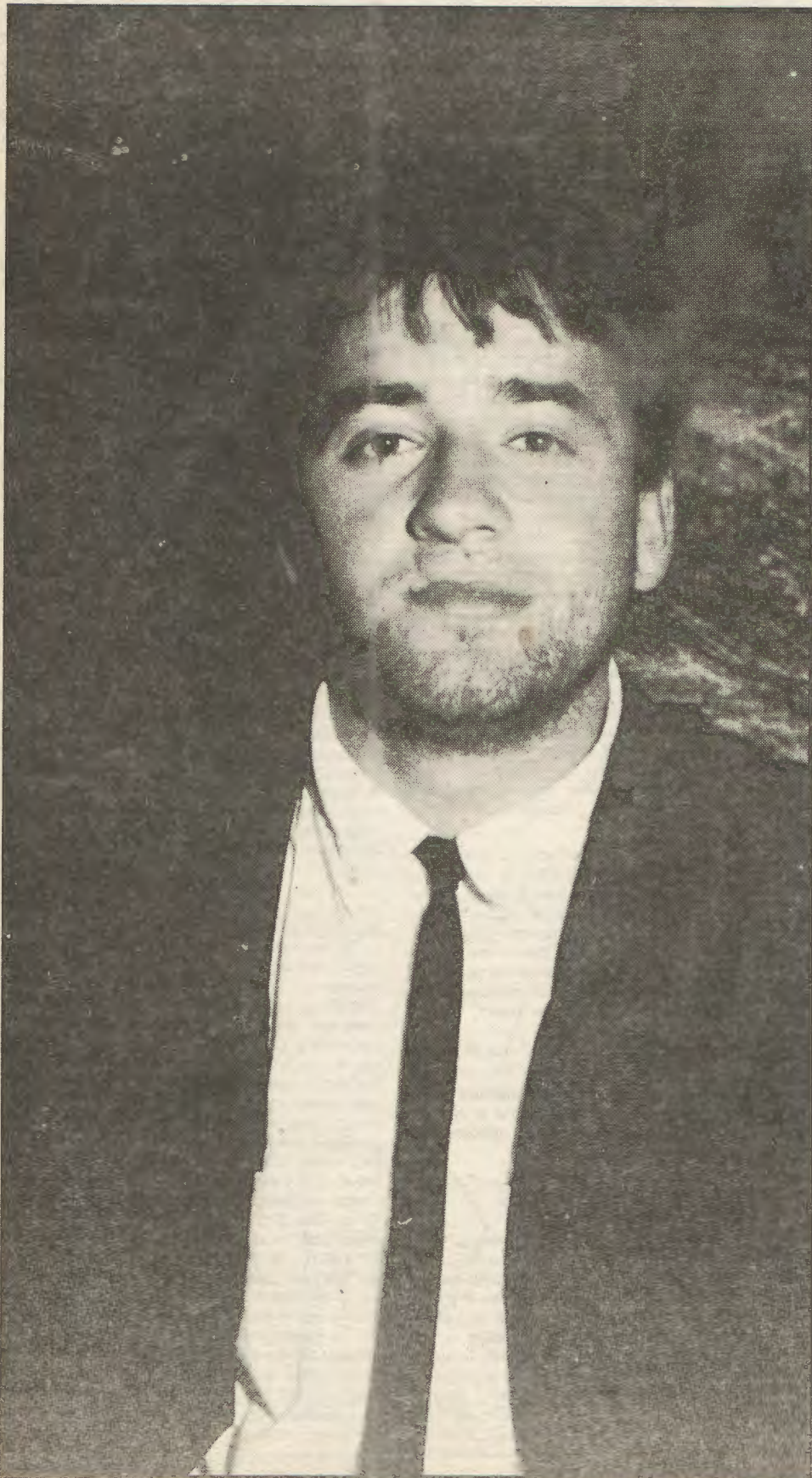
— Чим сам чуо за убиство, одмах сам проверио — убица није наш члан, нема га у евиденцији, али то нико није хтео да чује. Убица је био члан СК од 1953. до 1978. Али, без обзира на све то, страшно је што се убиство догодило и то ће штетити саима нама. Ипак, није лепо што се убиство злоупотребава и користи у политичке сархе — каже Мића Стојановић, председник СПС, човек који и није био члан СК и који се у политичком животу Врања појавио са оснивањем СПС.

Он такође тврди да су оптужбе о томе да су сви у граду ангажовани на њиховој страни у предизборној кампањи — нетачне.

— Нека ми покажу иједног директора или било кога који је одавде добио налог да агитује у свом предузећу за нас. Ни један директор школе није укључен, а још мање шефови месних канцеларија, који су сви пришли у СПО. Измишљене су и злонамерне приче да нас финансирају РО. Камо среће да је неко хтео нешто да нам да! А ми смо имали само упаљаче, боџеве, оловке — тврди председник Стојановић.

Сахрана несрећног Слободана протекла је у истој атмосфери која је пратила цео догађај. Из Памучног комбината послали су стару милијарду — за мртвачки сандук и нико није дошао на сахрану — директор је кандидат за посланика СПС. Многи мештани такође нису дошли — кажу нису смели да буду евидентирани као могуће присталице Слободана и СПО, а неки су мудро послали само деде и бабе. Сутрадан, када су се са појутрине на гробљу вратила мајка Олга и супруга Васка, из месне канцеларије су им донели пропагандне листиће СПС — гласајте за Милошевића! Била је велико предизборна шуњава, а и у Слободановој кући нису имали шта да кажу.

СЕЛО ЗАНЕМЕЛО ОД ТУГЕ...

Драгослав Ерак у жељи да залепи плакату СПО што вишље како је „другови“ не би поцепали, несрећним случајем погинуо од удара струје

Драгослав Ерак из Гргуревца, деветанестогодишњи члан Српског покрета обнове, несрећном је изгубио живот лепећи изборне плакате. Околности под којима се догодила трагедија остају чисте и јасне. Нема никаквог спора да се ради о несрећном случају.

— Био је понедељак 26. новембар, око поноћи. Те вечери договорили смо се да излепимо село плакатима, — прича нам Томашевић Драган један од двојице другова који су очевици догађаја. — Тражили смо недоступнија места јер су нам „другови“ цепали плакате. Драгослав је бирао где да залепи Вуков изборни плакат и одлучио се за трансформатор. Упозориавали смо га да се не пење: — Брате, немој ићи горе, видиш да је висок напон, има 10.000 волти! — али он је био одлучан. — Идем горе, па макар за Вука и погинуо! — Ми смо кренули за њим, да му додамо лепак и плакат. Спасео нас је рекавши да сиђемо доле јер ће лепак са плаката капати по нама. Сишли смо, пустили конструкцију далековода и следећег тренутка уз страховито варничење пало је Драгославово тело на земљу, поред нас... Не могу да вам опишем тај тренутак који ме сваке нићи буди... Зачас су се скупили наши другови из оближњег кафића, али нисмо могли да му помогнемо.

Дружили су се од малих ногу и Драган се сећа да је Драгослав у породици васпитаван да пажљиво негује свој национални идентитет и традицију. По доласку из војске укључио се у Српски покрет обнове желећи да, онако како он то може буде на корист свом народу. — На већину младих људи из Гргуревца утицао је да уђу у Покрет — прича нам даље Драган Томашевић. — Ја нисам члан Српског покрета обнове, али ћу сада сигурно постати. Настојаћу да у Покрету радим и за њега, знам да би био јако поносан, — са сузама, веома потресан испричао нам је како је текао догађај који је болно ранио житеље овог села у близини Сремске Митровице.

Обишли смо место трагедије. Центар села, све у малом кругу — црква, аутобуска станица, понека продавница и трансформатор на ког се успео несрећни младић Драгослав Ерак. Са околних кућа висе исцелани плакати које ноћу лепе најмлађи житељи села, а дању цепају „разборити старци из супротног табора“. Ова трагедија онемела је и скаменила вредне сремске земљораднике.

— На сахрани је било цело село, прича нам други сведок Горан Лакетић. — Млади су га волели, био је жив и темпераментан, динамичног духа, млад човек великог поштења. Неопрезност га је одвела у сирт а родбину и пријатеље оставила у вечитој жалости.

Рекло би се да се ради о јединој у низу трагедија, али овог пута треба рећи да су

Волео Вука и СПО: Драгослав Ерак

Били смо немоћни да помогнемо: Драгин Томашевић на месту погибљи свога друга Драгослава

мотиви и политичка ситуација у земљи изазвали велико узбуђење и самопрегор покојника, који је свој посао чисто и поштено идентификовао са свим оним пословима који сваки национални труд сврставају у ред свенародне светиње.

Месни парох Сретен Лукић и сам члан Српског покрета обнове, одслужио је овеј најтужнији парастос у свом животу: — Драгослав је мученички погинуо и прва је жртва овог неспокојног и драматичног периода кроз који пролазимо крчећи пут демократији и слободи. За Вука, за брата, даде живот!

Гргуревци су страдално село. Мештани памте шести јун ратних година, када су Немци у знак одмазде због тзв. партизанске „акције“ стрељали 230 недужних сељака. Због једне непромишљене одлуке партизанског команданта који је касније проглашен народним херојем село је десетковано. Исти командант долазио је готово сваке године шестог јуна, на стратиште невиних жртава и причао деци доведеној из школе за ту пригоду причу како је својим очима гледао стрељање њихових дедова. Из шуме, на сигурном одстојању. Не запуцавши.

Покојни Драгослав Ерак био је са сестром близанињом Миљком седмо тј. осмо дете оца Живка и мајке Јоке. — Мога сина је несрећа његовог народа дубоко потресла, посебно од када се у септембру ове године вратио из Армије. Служио је на албанској граници и лично се уверио у страдања и неправде према српском народу. Од мене никада ништа није крио, нисам га спречавао да се учлани у Српски покрет обнове и да се ангажује за своје идеје. Како то само младост може да се без остатка бори за своје уверење, мој син је ова последња два месеца стално радио за Српски покрет обнове. Ни ја нисам бежао од тога а ни моји синови. Сада само храбрим моју осталу децу у овим страшним тренуцима да стегнемо срце и останемо сви на окупу. Не могу да грешним душу и некога окривим за његову смрт. На изборима ће из ове куће сви гласови отићи за Српски покрет обнове и Вука — завршио је несрећан отац.

Славица ЛАЗИЋ

НЕСРЕЋЕ

Омладина у жалости: професор историје Драгослава Ерака, Радоња Главовић

Туга породице: Отац Живко, бака Зорка и мајка Јока Ерак

1. Звонимир Вучковић: ОД ОТПОРА ДО ГРАЂАНСКОГ РАТА

Ово је други део књиге „Сећања из рата“ у коме Звонимир Вучковић говори о догађајима у којима је учествовао од 1942. до 1944. године, када га је генерал Михаиловић упутио на последњи задатак у Италију. Нека од поглавља су: „Први Равногорски корпус“, „Бугари у Драгачеву“, „Отпор кроз саботаже“, „Војна мисија Сједињених Држава“, „Омладински конгрес“, „Ба“, „Летећа бригада“, „Шумски аеродром“, „Борба за Србију“, „Савезници напуштају Дражу“...

Страна: 230. Ћирилица, Цена: 180 динара.

2. Звонимир Вучковић: СЕЋАЊА ИЗ РАТА

Књига мемоара Звонимира Вучковића, првоборца покрета генерала Драгољуба Драже Михаиловића, команданта Првог Равногорског корпуса. Ово је први пут да се у Југославији објављује целовита ратна прича припадника четничке војске. Делови књиге „Сећања из рата“ објављују се у фељтону „Погледа“ под називом „Мемоари једног четника“.

Страна: 230. Ћирилица. Цена: 180 динара.

3. Документи Хуверовог института: РОДОЉУБ ИЛИ ИЗДАЈНИК: СЛУЧАЈ ЂЕНЕРАЛА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА

Док је 1946. године у Југославији одржано инсценирано суђење генералу Драгољубу Дражи Михаиловићу, у САД-у су најбољи амерички адвокати, о свом трошку, одржавали паралелно суђење. Необјективни комунистички суд у Југославији није узео у

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ

„ЧИЧА“

Оглашава продају књига са
попустом од 40%

обзир потпуно супротан исход америчког суђења. Међутим, научници Хуверовог института при Станфорд универзитету у Калифорнији, прикупили су документа са америчког суђења, синтетизовали их, и уз критички есеј Дејвида Мартина, објавили у овој књизи. У књизи „Случај ђенерала Драже Михаиловића“ дат је један од најобјек-

тивнијих приказа догађаја у другом светском рату у Србији и Југославији, а посебну специфичну тежину има чињеница да су њени аутори страни држављани.

Лој В. Хендерсон, бивши амбасадор Сједињених Држава и помоћник заменика државног секретара: „Дејвид Мартин до танчина описује неуспешну борбу ђенерал Михаиловића да своју земљу спасе и од нацистичке и од комунистичке превласти“. Ову веома обилно документовану књигу треба сматрати као последњу реч о том предмету и сваки онај који се интересује за савремену историју Европе, треба да је има у својој библиотеци“.

Страна: 500. Ћирилица. Цена: 260 динара.

Све три књиге су илустроване фотографијама из доба рата.

Издавачко предузеће „ЧИЧА“
11000 Београд, Сретена Младеновића 1/5,
Телефон 011/507-454, 425-124

Поручујем књигу:

1. „ОД ОТПОРА ДО ГРАЂАНСКОГ РАТА“, по цени од 180 динара
2. „СЕЋАЊА ИЗ РАТА“, по цени од 180 динара
3. „РОДОЉУБ ИЛИ ИЗДАЈНИК“, „СЛУЧАЈ ЂЕНЕРАЛА ДРАЖЕ МИХАИЛОВИЋА“ по цени од 260 динара.

Заокружити број књиге која се поручује. Књиге шаљемо поузећем. Плаћње поштом.

ПОРУЏЕНИ КУПОН

(презиме, име оца, име и занимање)

(број поште и место стана)

(улица и број)

(својеручни потпис)

НАПОМЕНА: књиге се могу поручити и преко напред датог телефона.

ЕКСКЛУЗИВНО!

Шта хоће, ко је Вук Драшковић? Од родног Баната до своје Херцеговине. Стајама и богазама српским од дијаспора. Овде и тамо далеко...

Од новинара до писца и политичара.

Шта председник СПО мисли о Србији и свом народу? Какву би Југославију? Како ће Србија до избора и када?

Ко је све од српских политичара поткрадао и прокрајао Вука Драшковића? Зашто СПО чува своје најбоље предизборне адуте? СПО и економски програм? Како у Европу и будућност? Народ и Вук на промоцијама СПО у Београду, Новом Пазару, Ужицу, Чачку, Руми, Косову Пољу, Шипову.

Сви одговори на специјалној видео касети. Са Вуком Драшковићем разговара Душко Богдановић, новинар Телевизије Нови Сад. Оно

што забрањује и цензурише званична српска телевизија на касети СПО-Видео-маркетинга

Поручите на адресу: Џорџ Вашингтона 9 или Булевар Црвено армије 3-а. Телефони: 432-050, 328-576 Цена: 200 дин.

Уплату извршити на жиро рачун: 6812-678-91956.

На исту адресу се може поручити и специјална видео касета са Светског сабора Српског покрета обнове, са беседам председника странке Вука Драшковића, декларацијом о националном помирењу, најзанимљивијим излагањима делегата и гостију СПО. Цена: 200 дин.

ПОМОЗИТЕ НАЈЛЧУ ОПОЗИЦИОНУ СТРАНКУ СРБИЈЕ. СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ (СПО) НЕМА НИКАКВИХ ПРИХОДА, ОД СВОГА МИЛЛИОНСКОГ ЧЛАНСТВА НЕ НАПЛАЋУЈЕ ЧЛАНАРЧИНУ, АЛИ ЈЕ ОДЛУЧАН ДА СЛОМИ БОЉШЕВИЗАМ КОЈИ НАМ ЈЕ РАЗОРИО ОТАЏБИНУ. ВАШИМ ПРИЛОЗИМА УЛАЖЕТЕ У БУДУЋНОСТ СРБИЈЕ И МА КОЛИКИ ОНИ БИЛИ, БЛИЖИ СМО ИЗЛАСКУ ИЗ ТУНЕЛА КОМУНИСТИЧКОГ МРАКА. ДИНАРСКИ ЖИРО РАЧУН СПО ЈЕ 60812-678-91956

ИЗДАЈА ПОПА КАЈЕВИЋА

Радио веза са наше стране је отворена и чека се позив са аеродрома. Други пилот ми нуди цигарету. Узимам и пушимо разговарајући. Он има породицу па се интересује дали и ја имам некога. Причам му о мојим ћеркама и жени. Мичел се јавља, да је по том питању у бољем положају, јер се никада није женио и сам једне сестре нема никог на свету. Разговор се опет преноси на Југославију, Тита и његове злочине за време и после рата над стотинама хиљада његових противника. А Мичел тврди да је и сам нешто чуо од једне породице из Југославије коју је познавао. Пилот инжењер прекида нас и јавља да је неко на вези. Ја узимам слушалицу и препознајем глас Дејана Брашића, мог адвоката.

— Хало Никола!
— Хало Дејане!
— Чујеш ли ме добро?
— Да, сасвим добро!
— Шта се дешава, Никола, тамо у авиону?

— Дејане, у мом авиону не дешава се ништа за сада, а уколико ми не доведу попа Кајевића, десиће се!

— Никола, поп Кајевић одбија да дође код тебе!

— Дејане, где си ти? Јеси ли у Њујорку?
— Не. Ја сам овде у Чикагу на аеродрому!

— У реду! Хоћу поп Кајевић да ми се доведе!

— Никола да ли хоћеш мени да дозволиш, да дођем код тебе у авион?

— Шта ћеш ми ти Дејане овде? Ја хоћу попа Кајевића!

— Поп Кајевић неће да изађе из затвора, је ли ти то јасно?

— Ја у то не верујем!

— Пустите ме да дођем код тебе! Треба да говоримо!

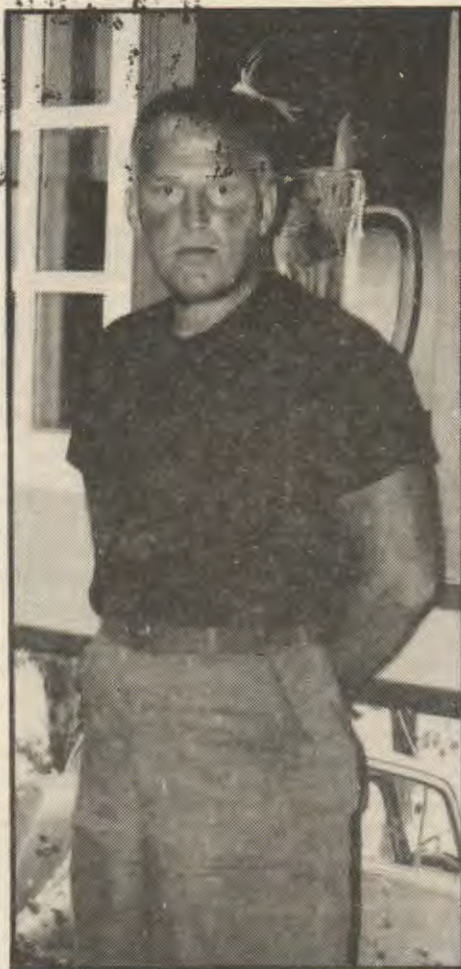
— у реду Дејане, дођи, а можеш са собом да доведеш и Томаса Суливана и Макалестера. Само њих и никог другог! Води рачуна шта радиш!

— Још једно Дејане, што се тиче полиције, немој да направе неку глупост, јер ће да изгину. На то им скрени пажњу!

НАЈКРИТИЧНИЈА СИТУАЦИЈА

Прекидам везу са Дејаном. Посада се интересује јер није разумела говор на српском. Кажем им да ће у авион за који тренутак да дође мој адвокат Дејан Брашић, али да су тужиоци одбили да се придруже. Посада је зачуђена и прибојава се несреће. Неко се јавља на радио вези, а пилот инжењер ми каже да је поп Кајевић. Ја се јављам, али се веза прекида. У том тренутку Дејан је већ на ополним вратима авиона, јер су са споља поставили степенице. Око авиона се привукло на стотину полицајца са пиштољем на готовс. Све ја то видим из пилотске кабине и помишљам, како су ови храбри у гомнли.

Ја наређујем пилоту инжењери, да иде и отвори врата. Он ме гледа. Уплашен је и не говори ништа. Не миче се. Мичел хоће да га замени, а ја му наређујем да се не миче са места. Он ме слуша. Гранате су ми опет у

рукама а прст на осигурачу. Торбв са динамитом опет на прсима. Поново наређујем пилоту инжењери да се дигне. Он дрхти од страха и правдв се. Други пилот, Талијан, сам се јавља да га замени и ја му дозвољавам. Он се диже и прилази вратима. Ја се постављам код притворених врата пилотске кабине и стављам пилотску шапку на главу. Слуштам се на колена да бих био мања мета снајперима, којих може да буде поред Дејана. Из положаја, који сам заузео имам на оку и путнике. Све је под мојом контролом, осим пилота инжењера. Он ми је једини иза леђа и боца за гашење пожара, али не верујем да он сме да се помакне. Настала је најкритичнија ситуација, од какво сам киднаповао авион...

Талијан отвара врата и видим Дејана на степеницама. Свађа се са полицајцима у цивилу и униформи, који су поред њега са пиштољима у рукама. Дејан има полицијску значку на реверу од капута. За њим се пење један дебели гузати црнац у униформи. Једва вуче дупе за собом, али и он држи велики пиштољ у руци. Ја се продрах из свег гласа.

— Дејане, остави те лопове! Иначе ја ћу почети да их устаљавам!

Он остаде да се са њима расправља, а ја отворих врата пилотске кабине, па им опсо-

вах мајку циганску и замахнух гранатама. Мора да сам изгледао страшно са уздигнутим гранатама, спремићим за активирање и торбом пуном динамита о врату, јер они полицајци око Дејана кад ме видеше, смоташе се из степенице. Преко њих онај гузати смрдљиви црнац, вичући из свег гласа оним другим око авиона, да беже што даље. Ја то посматрам, али држим Талијана испред себе. Црнац и даље виче да имам гранате у рукама и динамит око врата. Полиција се нагло удаљује и ситуација се смирује. Дејан улази унутра. Талијан за њим заваара врата. Дејан се са рукама хвата за главу.

— Никола, побогу, шта радиш?

— Дејане, ја ти нисам дозволио да овде дођеш да би ме питао шта радим? Ти видиш шта радим!

Видео сам на Дејану да је мало уплашен и збуњен али се убрзо прибра и поче нормалније да говори.

— Па Никола, како си ти?

— Боље од саих вас Дејане!

Гледамо се. Помишљам да је наоружан од стране ФБИ-а, али не могу да га претресем. Верујем му, као што сам толико пута људима у животу веровао и страдао због тога. Закључих: ако је наоружан, нека остане наоружан. Само му оружје не значи ништа, ако нема одлучности и акције. Можда је он мислио нешто слично, али не рече ништа већ настави тамо где је стао.

— Никола шта ћеш да радиш са путницима?

— Ја сам већ раније рекао да ћу да пустим путнике, чим добијем попа Кајевића!

— Већ сам ти рекао да поп Кајевић неће да ти се придружи. То је изјавио и његов адвокат а то сам чуо и на вестима, чим сам дошао на аеродром. Него ја те молим да пустиш путнике. Они ти нису ништа криви. Видиш да ту има жена и деца. Немој да мучиш народ, а поп Кајевић ако хоће да дође, може и касније.

ПУТНИЦИ НА СЛОБОДИ

Размишљам о Дејановом предлогу. Чини ми се да и није лош. Оволики број људи постаје све теже контролисати, јер полицијска игра са попом Кајевићем све се више отеже. У даљем настојању да добијем попа путници ми неће више требати. Довољно је да задржим посаду. А Дејану кажем:

— Да нисам чуо твој глас, имао сам намеру да са овим авионом узлетим и вратим се ујутро. Не верујем у твоје тврдње да поп Кајевић не жели да дође, док не чујем од њега. За даље проговоре по том питању путници ми неће требати, али посаду и можда тебе задржим. Јави на аеродром, да се прво сва полиција повуче од авиона, па ћу пустити путнике.

Пилот инжењер, успоставља везу и Дејан преноси о мојој одлуци о путницима. Кроз који минут видим да се полиција удаљава од авиона, али им не верујем. Знаш и да су се неки задржали сигурно под репом авиона или трупа, али не могу да ме виде, као и ја њих. Они ће касније бити моја брига. Сада посвећујем пуну пажњу путницима. Кажем Дејану да им саопшти; када се врата буду отворила да одмах почну да излазе.

МЕМОАРИ

Рок је пет минута. За то време сви морају да буду напољу. Кофери, торбе и све остало остаје у авиону. Сви путници без обзира на године морају дигнути руке изнад главе. Дејан им објашњава и отвара главна врата. Ја узимам опет исти положај, као кад је Дејан улазио у авион, сада је ситуација опет критична, јер у гужви неко може да пуца на мене. Гледам Дејана он без искуства постаје прави саобраћајца. Чак помаже неким старим бабама да се што пре нађу напоље. Ја му добацујем да су ми такве биле у пороти. Видим младу Пољакињу, која ми је причала, да обожава летеће. Свакако сада не мисли тако. Нисам гледао на сат, али верујем да није прошло пет минута, а у авиону није било ни једног путника. За њима оста наред разбацианих ствари на сва стране и стјуардесе. Њих позивам и кажем им да су слободне. Оне су сретне и радосне и захваљују ми се. Поздрављају се са посадом и желим им срећу. Поглед ми паде на Талијана, који не припада посади него је само ишао за Чикаго, да преузме лет, а исто је пилот. Пуштам и њега. Ратовао је некада у Вијетнаму. Он се придружује стјуардеси и пружа ми руку. Поздрављамо се а онда и они напустише авион. За њима затварам врата. Степенице нисам ни покушао да затворим, прво због снајпера, а друго, знао сам да ће ми требати. Тек ми сада Дејан пружа руку и рукујемо се. Прича ми да је чуо о киднаповању авиона од државног тужиоца Томаса Суливана, а затим шта је све доживео и пропатио док је стигао до мене.

— Верујеш ми Никола, да сам трчао више од две миле, јер нисам имао када да хватам такси, када сам чуо од Макалистера да напушташ аеродром О'Хара, за који минут са путницима. Скоро сам умро од напора...

Гледам Дејана, док ми ово говори. Блед је и нервозан. Опет помишљам да је наоружан, али га не претресам. Држим бомбе у рукама и помишљам да он нема срце да пуца у мене. А коначно ако и пуца активираће бомбе и сви ћемо обојица на онај свет. Изгледа Дејан и не помишља о оврме што мени пада на памет. Уморно се спушта на једно седиште да одахне. Ја позивам Мичела и упознајем их. На његово питање о стању посаде Мичел одговара да су сви добро и да сам ја са њима коректно поступао. Де-

јан се опет обрати мени и хоће да зна шта ја даље намеравам. Наглашава му да су ту сада са авионом и три члана посаде а да намеравам да останем где сам, све док ми не доведу попа Стојиљко Кајевића или га не чујем преко телефона. Тек тада ћу одлучити шта даље да радим.

КАРАКТЕР ПОПА КАЈЕВИЋА

Дејан ме убеђује.

— Никола, од како сам попа Кајевића упознао на суду мало боље, ја сам закључио да је то најобичнија кукавица и то сам ти више пута рекао, давно пре овог чина. Схвати човече он само мисли о себи и искористиће сваку пукотину да се извуче. Он је потпуно без карактера.

— Слушај Дејане, мене ни најмање не интересује, шта ко мисли о попу Кајевићу. Ја сам све ово урадио баш због њега и ми смо о том плану говорили, још давно пре пада у затвор. А када смо ми видели, шта се са нама ради на суду и како се држава служи неистином, ми смо се о свему што се данас догађа претходно и договорили.

Било је речи још о много чему, о ФБИ-у напољу сконцентрисаном око авиона, али сам ја остао при своме. Упозорио сам Дејана, да се не шали и показао му на торбу са 36 штапова динамита. Он је затим затражио да изађе и пренесе ФБИ-у све што је видео и чуо. Дозвољавам му, јер сам веровао да његово посредовање може само да користи мом плану. Тако је и било. Није прошло ни неколико минута, а веза са ФБИ-ем је прорадила. На телефону је био поп Стојиљко Кајевић. То ми јави пилот инжењер и други пилот. Узех слушалицу. Отпремник такође. Јавих се.

— Хало Кајевићу!

— Хало Каваја! Како си?

— Добро попе! Зашто ти не долазиш на аеродром?

— Ко то наређује?

— Ја попе Кајевићу!

— Слушај Каваја! Ти си увек био херој и добро је што си пустио тај невини народ. Амерички народ ти и није крив. Буди хуман према посади па пусти и њих, јер ти они нису криви. Немој да их терориреш...

Прекинух га.

— Попе Стојиљко Кајевићу, овде је Никола Каваја, српски борац и командос. Чујеш ли попе??? Са тобом говори Каваја, Каваја, Каваја!!! Излази из затвора!!!

— Ко ми то наређује?

— Ја ти наређујем!!!
— НЕЋУ ДА ИЗАЂЕМ ИЗ ЗАТВОРА!!!
— ЗАШТО СИ МИ ОНДА ДАВАО ЗНАКОВЕ???

На ово моје питање, неко отуда прекида везу. Моментално нисам могао ништа да мислим. Био сам као громом погођен. Скинух слушалице и опсовах Кајевићу оца неваљалог. Нисам имао тежи тренутак у животу. Да ли је могуће да то поп Стојиљко Кајевић уради са мном? А кад није имао три чисте да излази из затвора, зашто ме је ЗВАО кући? И то ми је тражио преко моје жене и заказао да га чекам на телефону на његов позив. Чекао сам и говорили смо. Пошто се налазио у затвору, дао је уговорену лозинку; да са Чедом Чварком идем у високу зграду и тамо дамо новинарима изјаву по питању нашег суда и свега осталог. Сложио сам се са њим али сам са проверавањем узвратио предлажући да уз то „упутим и меморандум председнику Картеру. „Са друге стране жиче поп се одмах сложио. Све се до у појединости подударало. Договорени план морао је да се почне одмах изводити...

А видиш шта ми сада поп Кајевић говори: „Пусти пилоте, немој да их терориреш!“ „Шта си нервозан Каваја?“ „Буди миран Каваја!“

„ПОПЕ, СТО ТИ МАЈКИ!“

Не могу да дођем себи. Да ли је могуће да са мном уради тако поп Стојиљко Кајевић? Са човеком који је био у стању и живот да положи за човека. Кајевићу, изроде један! Није ти ни Вук Бранковић раван! Попе сто ти мајки јебем!!! Па ти си гора битанга него Богоје Панајотовић. Тај Богоје очигледно се бори за комунизам и партију Јосипа Броза Тита. А ти попе Стојиљко? Ти си лагао мене и читав српски народ, да си националиста и антикомуниста и тек си се сада показао да си у ствари нико и ништа. Ниоговић! Чијим интересима ти служиш? Да ниси добио сигнал да ме наведеш на танак лед?

Када смо о томе разговарали, ја сам предлагао акцију киднаповања да идемо тројица а ти си тврдио да ни тројица не могу узети авион. Међутим ти чим се у затвор допаде ти тражиш да то ја сам учиним или са Чедом, који је шљам од човека сличан теби. За јуначка дела су потребни јунаци а не смутљивци и кукавице.

Посада види по мени да нешто није у реду. Капетан Мичел, који је слушао разговор и ако није разумео језик, по мом вићању у телефон он закључује да сам говорио са Кајевићем.

— Тај твој поп Никола, неће да изађе. Ја сам то знао још када је његов адвокат дао ту изјаву. Твоја ствар је шта ти мислиш да радиш. Ми морамо да извршавамо твоје наређења, али ја мислим да је бесмислено и даље чекати на њега. Он је тебе издао када неће да изађе из затвора!

Слушам Мичела шта говори, а у глави ми се мисли и даље роје и повезујем све оне фрагменте Кајевићевих прљавштина, које су се раније само назирале; оне зграде у Чикагу цртежи, његови фитиљи за експлозив, све од њега донето и остављено у мојој кући, без мог знања. Затим његово упорно наваљивање да Богоја Панајотовића изведе у акцију за 29. новембар, све то је јасно оцртавало овог бедног издајника и кукавицу. Показује се јасно да та крпа од човека ради за некога. За кога? За ФБИ? За кога би другог?

Први је он убацио ту идеју о обрушавању авиона киднапованог на Централни комитет комунистичке партије у Београду. Са мном је разрађивао тај план. Сада када је тај авион ту у мојим рукама, тај бедни поп се предомислио и издао ме. Нема храбрости да умре, погине у борби против комуни-

Лена, супруга Каваје и ќерка Тамара на Калифорнијском аеродрому

Свештеник Илија Балић и Тамара Каваја са кумчетом Бошком Радољаћем у посети ухапшеном Николи Каваји.

та. А нас је лагао наводно. Оне приче о камизама, после Драгишине сахране! Да ли се сада сећа тај бедник тих својих прича? Као да чујем верног сарадника мога, Милета Радовановића, када му у друштву тридесет људи рече:

— Српске се главе не налазе по буњиштима, да се дају у свакој прилици и на сваком месту. Ја сам се освету комунистима, али нисам за то зашто си ти попе. Ти хоћеш да будеш камиказ. То није добар корак ни политички ни национални. То чине фанатици, десперадоси о очајници. А ми то нисмо попе Кајевићу, већ борци за слободу свог народа...

Нема сумње Миле је добро познавао овог кукавног попа, који је свукуд са собом вукао Богоја Панајотовића, па и овог пута. Штета што га ја нисам тако познавао. Сада се не би дешавало оно што се дешава, јер ја не бих никада киднаповао авион, да сам бежим некуда из Америке. То ми никада није био план, већ уништење Централног комитета у Југославији. Поп се је увек са тим одушевљавао, а сада када га ја настојим сатима да добијем и супротстављам се најмоћнијој полицији света, он ми каже: „Немој да си нервозан!“ Све друго да се десило чини ми се да бих лакше поднео. У глави осећам бол, као да ме је неко маљем ударио...

ТЕШКА ИСТИНА

Ипак још не мислим да је све изгубљено! Можда још има шансе? Надам се могућности да се поп предомисли и одлучујем да и даље чекам. Мичел ми тврди да је свако чекање узалудно, јер да се поп тек сада боји да се придружи, пошто је до сада упорно одбијао. Не слушам Мичела, већ тражим везу са оним споља. Пилот инжењер тешко успоставља везу. Одатле се јавља Дејан Брашић и хоће поново да дође код мене. Ја му одобравам и поново му понављам да са собом поведе тужиоца Макалистера. Дејан ми јединоставно каже: „Не сме он“. Ја прелазим преко тога.

У очекивању Дејана, поглед ми паде по унутрашњости авиона и сав онај неред од разбацианих ствари. Тако је изгледала моја кућа, после претреса ФБИ-а, помислих ако не горе. Починем да размишљам о овој ситуацији, а која почиње да се оцртава, после попове издаје, али ме Дејанов долазак прекида. Чујем га како иде уз степенице. Прилазим вратима и скидам полуку. Отварам опрезно и то само толико да Дејан може да уђе. За тренутак видим да је напољу још дан, али се брзо повукох.

Снајпери су сада имали веома тачан опис, не само могу изгледа него и одела. Путници су се потрудили да о свему обавесте. Дејан седе на прво седиште, али му ја рекох да је боље да се премести даље од врата и прозора. Дејан ме послуша па се најосмо између кухиње и ВЦ-а. Он ми најпре изнесе појединости о Кајевићу.

— Чим је његов адвокат Мајкл Монико, објавио да он неће да ти се придружи, он је из затвора пребачен у Федералну зграду на 15-ом спрату, код ФБИ-а и тамо се још увек налази. Он се у свему са њима саветује и отуда је и са тобом разговарао.

— Ја Дејане, још нисам одустао од тога да приморам ФБИ да ми изручи Кајевића, јер ја нисам киднаповао да бежим из Америке овај авион, већ да бих њега ослободио из затвора!

— Они га неће изручити теби на силу Каваја! То треба да схватиш. Уколико пре утолико боље по тебе. А човек тако слабог карактера као Кајевић неће да ти се појави на очи. А што си ти киднаповао авион за неке заједничке циљеве са њим, то сада мораш да мењаш.

Укратко сам му испричао све о плановима, како половим, тако и мојим. Нагласио сам му: да је поп имао у плану, када киднапујемо југословенски авион да са њиме надлетимо Београд и учинимо комунистичку владу да пуште на слободу Ђуру Ђурановића. Овакав попов поступао према мени очигледно је погоршавао ситуацију тако да сам хтео да Брашић зна суштину ствари за сваки случај. Он ме је разумео, али је хтео да види шта даље намеравам да радим. Нисам имао дефинитиван план, а неке контуре су се назирале.

— Пре свега — рекох Дејану — ја се ФБИ-у нећу предати. Са овим авионом не могу далеко да стигнем, јер је радијус 1800 миља. Зато ћу требати да га мењам. Морају да ми дају неки већи авион овде, или на другом неком аеродрому. Поп Кајевић ме је дефинитивно издао и ја ћу потражити неки други излаз. Сада ме интересује мој имењак Никола Живовић. Реци онима напољу да га упуте у авион заједно са његовим адвокатом, јер бих хтео са њим да говорим.

Дејан ми то обећа и рече да је у току дана видео Николу код камиона у коме је ФБИ. У току разговора ја сам приметио да Дејан често баца поглед на под испред кухиње, где је било у нареду више малих флашица вискија. У једном тренутку он се саже и узме једну и стави је у џеп. Видећи шта њега занима, сагах се и ја па подигох једну флашицу и пробих. Није ми се пило, а био сам жедан, а пиво које сам тражио није га

МЕМОАРИ

било. У том напуе Мичел и упита да ли може да ми помогне.

— Можеш капетане. Нађи ми једну конзерву пива. Хоћу да је полијем пре него што умрем.

РАЗМИШЉАЊЕ ПРЕД АКЦИЈУ

На то ми простодушно одговори да он не жели да ја умрем. Ја му одговарам.

— Изгинућемо ми сви, ако ови споља нападну авион или избуше гуме. У случају да ураде ово последње, ја бих вас натерао и да са таквим гумама узлетите и ако је немогуће, само да вас запослим, јер је тако лакше погинути.

На ово Мичел се мења у лицу, а пилот инжењер брже боље самоиницијативно укључује радио везу, да би јавно ФБИ-у, да ништа од поменутог не чини. Док сам разговарао са Мичелом и пилотом, Дејан је покупио све преостале флашице вискија са пода и стрпао у џепове од капута и панталона. Нисам хтео да му браним, јер је и то било боље да их однесе под неким изговором, него да се неко од посаде напије у оваквој ситуацији. А и он је нашао тај изговор у тврђењу да они споља хоће да нешто попију. Чак је и Макалистер ожеднео!

— Он је могао да дође лично и послужи се овде — ја рекох Дејану. — Ништа му се не би десило!

— То сам му и ја казао! — сложи се Дејан. — А и остали кроз смех и добацавање. Али он ни да чује!

Испратио сам Дејана до врата и опет му напоменуо да уреди на сваки начин да дође до мене на разговор. Он обећа и изађе. Разговарам са капетаном Мичелом, који седи на свом пилотском месту. Ја седам иза њега где је седео помоћни пилот Талијан, кога сам пустио. На мени је и даље била ваздухопловна блуза и шапка. Видим да полицајци настављају да се крећу у близини авиона. Верујем да су продрили и испод њега, али сам сигуран да неће смети да избуше гуме. Ако би то урадили наступило би крај овог џамбуса. Стално ми је у глави кукавички лук тог проклетог попа, што не сме да изађе из затвора и дође у авион. Ја сам човек који никад на подли начин не би могао да се свети никоме. Могао сам преко телефона да кажем пар имена и да се неке бедне кукавице нађу у затвору, али ми то карактер не дозвољава. Има више њих што су се лупали у груди; да су борци и антикомунисти и када су требали нешто да ураде против комунизма измицали су задњице. Таква је била и једна крпа, боље речено пачавра од човека, који се дично вишегодишњом робијом код Тита, али је увек измицао дупе, када је нешто требало да се уради против комуниста у слободном свету. Једино што је знао и умео било је интригање. Тај занат је имао времена да усаврши на робији.

Шта сада поп Кајевић мисли? Мора да су агенти га из ФБИ-а убедили да ја када би имао и девет глава нећу изаћи жив из Америке.. „Каваја ће сигурно бити убијен и немој случајно да покушаш да му се приближиш!“ Та кукавица је сигурно насела тим причама. А са друге стране, њему је моја погибија могла само да користи: „Јер ако Каваја погине у покушају да мене Кајевића спаси из затвора, ја постајем за српску емиграцију још већи херој, пошто моји саборци дају за мене живот“. Овако је он сигурно мислио и очекивао, јер му у главу није могло да тукне да ћемо се ми видети опет на овом свету.

ВИДЕО КАСЕТЕ СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ

Производња: Маркетинг СПО све касете су у трајању преко 150 минута.

Садржај касета:

КАСЕТА 1.

„КО ЈЕ И ШТА ЖЕЛИ ВУК ДРАШКОВИЋ“ — интервју председника СПО-а Вука Драшковића (разговор води Душан Богдановић ТВ Нови Сад). Разговор је илустрован најзначајнијим промоцијама и аутентичним говорима Вука Драшковића у периоду пролеће-лето 90 године.

КАСЕТА 2.

„СВЕТСКИ САБОР СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ“ — први део.

Садржај: отварање Сабора, саборска Беседа председника СПО-а Вука Драшковића.

— Повеља о помирењу Срба, говори Милан Комненић, председник Извршног одбора СПО-а.

— Колаж најзначајнијих промоција СПО-а у градовима Србије лето-јесен 90 године.

КАСЕТА 3.

„СВЕТСКИ САБОР СРПСКОГ ПОКРЕТА ОБНОВЕ“ — други део.

— Поздрави и говори делегата и гостију из земље и иностранства (Аустралија, САД, Канада, Европа).

КАСЕТА 4.

САБОРИ (ПРОМОЦИЈЕ) СПО-а У СРБИЈИ ЈЕСЕН 90 године.

— Крагујевац, Нови Сад, Топола, Ваљево, Горњи Милановац, Лозница, Крушевац, Ниш, Пирот, Лесковац, Јагодина, Панчево.

Касете можете наручити поужећем на телефон бр. 011/432-050 или их директно преузети у Београду, улица Бул. црвене армије 3а, радно време од 9 — 19 часова.

САВ НОВАЦ ОД ПРОДАЈЕ КОРИСТИ СЕ ЗА ПРЕДИЗБОРНЕ АКТИВНОСТИ СПО-а.

СВИЛАЈНАЧКА ПСЕЋА ГРОБЉА

Једном су београдске „Новости“ објавиле чланак под насловом „Опело за Мијајилу Јаму“. Писац тог чланка, новинар из Свилајнца, морао је „заобилазним путем“ да дође до Јаме и кроз неприступачан простор да сиђе до дна и невиних жртава. Као и увек злочинци су четници и њихова нама. Прича стравична, злочин велики као и многи други на овом несрећном свету. Питам се зашто је новинар морао да оде толико далеко да би бројао жртве. Отишао је сто километара, прескочивши све „своје“ Јаме у Свилајнцу. То додуше нису „Мијајилу Јаме“, природа нам није подарила такве, готове. Јаме су морале саме да копају жртаве које су осуђене без суда.

Намера ми није да зла делим на „лева и десна скретања“. Зло се не правда, од зла се не бежи, ма од кога дошло и ма где било. Зашто ми и данас не знамо оно што сви знамо? Зашто се ћути и мре?

И Свилајнац, како рекох, има своје Јаме. Те Јаме нису из рата, оне су настале по „ослобођењу“, а ослобођење је дошло, како је хроничар записао, осмог октобра четрдесет четврте. Тога дана предвече, свануло нам је са Истока. Домаћи „крилаши слободе“ добише крила и братску помоћ. Протутња црвена армада поред изненађене свадбе у хотелу „Европа“ у пут су ослободиоци пили и силовали, али слобода је слобода, није то мала ствар.

Људи су мислили да је са слободом све било готово. Међутим, погрешили су. Тек тада су као из земље изникли домаћи ослободиоци. Навалише комунисти свом снагом на „четнике, Немце и остале непријатеље народа“. Прорадише потказивачи, комесари, трнокопи и ћускије. „Конопљару“ напунише Немцима, а затвор четницима и осталим непријатељима. Непријатељ је морао да плати оно што за време „ослободилачког рата“ није хтео. И кренуше тако мртви на псећа гробља: „код Расадника“, у „Конопљару“, у „Општинске ливаде“.

ГРОБЉЕ „КОД РАСАДНИКА“

Постоји поуздано сведочење о двадесетак стрељаних „непријатеља наше борбе“. Судио им је преки суд, по кратком поступку. То су: Милисав Филиповић, из Свилајнца, Слободан Никелић, из Црквенца, Живојин М. Џенковић из Свилајнца, Божидар Василевић из Јасенова, Божидар Стаматовић из Свилајнца, Миролуб Анастасијевић из Црквенца, Чедо Донић, из Кушињева, Сава Петровић из Војске, Радосав Милосављевић из Кушињева, Драгутин Благојевић из Тропоња, Сретен Анастасијевић из Црквенца, Милан Радојковић из Роћеаца, Драгутин Милић из Дубља, Тихомир Радосављевић из Бресја, Стојан Јовановић из Бусура и други.

Изводили су их потајно, у глуво доба кад вода стане. Ово гробље је било полуотвореног типа. Из земље су вирила колена, шаке, коса. Тих дана гробље су опседали пси, разносећи људско месо. Била је то велика гозба паса на свом гробљу. У близини је пут Свилајнац — Црквенца којим се тада ноћу ретко пролазило јер пси нису разликовали живо од мртвог људског меса.

Међу стрељанима, један је био председ-

Када је са истока „свануло“ прорадише потказивачи, комесари, трнокопи и ћускије и напунише Јаме „народних непријатеља

ник општине, други — ђак матурант, трећи — судија, четврти — велики домаћин, пети — непознат итд.

Благоје Џенковић, син стрељаног Живојина М. Џенковића из Свилајнца, овако каже: „Као ђак имао сам практичну наставу, опрашивање репе. У једном моменту нашао сам се са мотиком на гробу свога оца. Био сам сигуран да је он баш под мојом мотиком. Побегло сам без трага и гласа. Изгубио сам ту школску годину јер више на праксу нисам хтео да идем“.

Деца су се нарочито плашила овог „непостојећег“ гробља. Враћајући се из школе, журно су, без и једне речи, на прстима пролазила.

ГРОБЉЕ „КОНОПЉАРА“

Конопљара је тих дана била „партизански Јасеновац“. Кроз прозоре поред пута помаљале су се главе заробљених Немаца. По „проклетој авлији“ мицали су се живи лешеве. Народ им је, араћајући се из бербе, бацао клипове кукуруза и бундеве. Познат је пример јединог мештанина који је робљу доносио качамак и кувани кромпир „у капуцу“. Народу је било жао живих душа. Стражари то нису дозвољавали и са упереним пушкама су јурили храниоце, а живе лешеве кундацима разгртали. Авлија је била резерват без ловостаја. Робови су падали као глинећи голубови. Било је и масовних стрељања и појединачних убијања. Не зна се тачно колико је побијено. Оно што се зна је то да су се дуго „вукле“ кости по авлији.

У вези страдања у „Конопљари“ своје сећање износи Вукашин Вукашиновић из Свилајнца. Вукашин каже да је гледао целате како скидају одећу са лешава а видео је и једног како вади златне зубе из њихових вилица. Он још наводи: „Много је било

убијених, а и оних који су помрли од болести и глади“.

Одећа заробљеника је била хаљина од џака. На дну џака се направи рупа па се то натакне на човека. На џакovima је писало: НЕ ТУМБАЈ. Већи цинизам, ваљда није могао да измисли ни сам сотона. Тако одевени Немци би ишли на рад у „обнову земље“ Поправљали су мост на Морави и друге делове опустеле нам отаџбине.

ГРОБЉЕ „ОПШТИНСКЕ ЛИВАДЕ“

Ово гробље је било највеће. До њега су долазили само „мртви“ лешеве. Лешеве су били голи и у коњска запрежна кола наслагани као трупци. Кола су се празнила отварањем једне стране и уз помоћ грабуља и мотика лешеве би падали у шанчеве и склоништа. Гробари нису обраћали пажњу на оно „не тумбај“. Шанчеве и склоништа су ископали Руси припремајући се за борбу са Немцима. Сведоци — очевици тврде да је било и лешева који нису били баш сасвим испустили душу, на то се није обраћала пажња, вероватно због тога што би они кад — тад умрли.

Говори се и о другим мањим гробљима, међутим то сада и није толико важно. Да је само један човек уморен глађу, или ликвидирани куршумом, или убијен трнокопом у главу, било би превише.

Шта се то догодило Србину, милосрдној православној души? Оном који је некада са заробљеним љутим непријатељем делио последње парче проје, коме је још љући непријатељ дигао споменик у славу храбрости и витештва!

Имају ли право ове кости и ове душе на опело, или су оне заувек виделе свога бога?

Може ли ова земља да лежи на псећим гробљима? И ако може, докле ће? Злочин против човечности и међународног права не застарева.

А дотле, Ресавом ће много воде протећи. Маглене душе и даље ће над њом лебдети. У глуво доба кад вода стане.

НАПОМЕНА: Поред поменутих свадок у тексту, сведочили су још: Добрила Станковић, Љубица Милошевић, Радомир Милошевић, Бранислав Јовановић, Милутин Симоновић, Драгослав Стоичевић и Миливоје Степановић, сви из Свилајнца.

Миливоје РАДОВАНОВИЋ

ЗБОГ ЧЕГА СТЕ УБИЈАЛИ БРАЋУ

Петре, чекао сам повољно време, и хвала Богу дочекао, да Ти се обратим овим писмом. Конкретан повод што Ти пишем је твој на- сртај на мога стрица Милутина — Аља Ушћумлића у Мратињу пре скоро две деценије. Ако си заборавио што се тада до- сило да Те подсетим. Написао си кроз Мра- тиње са Недељком Тадићем из Брезана и нааратио у радничку касину електране у из- градњи. Тамо се налазио мој стриц са не- ким друштвом и након поздрављања и представљања гласно си констатовао да је он брат највећег четника из Планине Пив- ске и изазивачки припитао шта он ту ради? Пошто је стриц одмах прозreo твоје прово- каторске намере смишљено је одговорио да је ту запослен, иако није био, да би ви- део како ћеш реаговати. Истог тренутка претпоставка се обистинила јер си са „за- препашћењем“ додао „а ко те запосли оца му је...“? А када си, по пивски, добно потпу- но заслужан одговор „а ко ме не би запо- сли ја му је... и оца и мајку“, нашао си се у- ређен и инсистирао да изађе напоље на „двобор“. Ето то је, и да није других разлога, довољно да Ти напишем ово писмо док си још жив.

ДА ТИ У ЛИЦЕ КАЖЕМ...

На првом месту пада у очи да се то до- сило седамдесетих година када су, због по- литичког тренутка, из нафталина и заборава извучени на политичку сцену Србије и Ју- гославије стари проверени бољшевици и послушници, надамо се и задњи пут. Помис- лили су они тада, а с њима и Ти, да је поно- во наступило ваших пет минута, да је до- шло време за још један бал бољшевичких вампира и неоконтролисаог „револуцио- нарног“ терора. То је била својеврсна југосло- венска Културна револуција, боље речено црвени гардизам у климаксу „револуцио- нарног доказивања“ његових протагониста. Као печат тога времена може да послужи онај фамозни принцип морално-политичке подобности, који није ишла друго него својеврсни облик апартхејда. Тих година су Броз и његови српски измеђари дефини- тивно ставили Србију и српски народ под принудну управу. Тада је твоја борачка дру- жина у Црној Гори предложила и успела да пробацни закон по коме се на гробовима „непријатеља“ не смеју исписивати имена и стављати слике. То је несумњиво једин- ствен закон, чак и у нашој земљи, и пред- ставља морбидан, сраман, нехуман и нециви- лизацијски чин непознат у модерној исто- рији света. То се с правом може назвати бољшевичко-идеолошка некрофилија.

Но вратимо се сада на почетак. Не знам заиста који си критеријум користио и на ос- нову кога си мога мртвог оца Петра Ушћум- лића прогласио за највећег четника у на- шем крају, без обзира што је погинуо у чет- ницима, пошто је свима познато да нигде не постоји гроб жртве мога оца и његових чет- ника, да иједна мајка није закукала због његовог четниковања, да се нико лично ни- је пожалио на његове поступке. Није учес- твовао у четничким походима на Фочу и Бу- ковицу него је чак то осуђивао као безумље и сраман чин четничке политике, док је до- бро познато да су многи доцнији партизан- ски официри, од којих и неки твоји миљени-

Ово ти не пишем што те мрзим и што сам спреман да Ти се светим, и када бих могао, већ да Ти кажем истину у лице, јер до пре извесног времена то није било могуће

ци, учествовали у тим пљачкашким и крва- ним оргијама. Сем тога је остао у сећању његових савременика као изузетно хуман и друштвен човек. Намерно изостављам да наведем његово учешће у партизанским ак- цијама. Иначе његова трагична лична греш- ка је што је погинуо узалудно. Уосталом, и кад све ово што сам навео не би било тач- но, зашто би његов брат или, на пример, ја његов син били одговорни за његове по- ступке и зашто би нам неко ради тога наби- јао хипотеку. Јасно је, међутим, да се твој и слични поступци не могу правдати никак- ним логичким разлозима већ се морају тре- тирати једино као уобичајено примитивно комунистичко силеџијство и понашање.

А сада, пошто си то вишеструко заслу- жио, да Ти отворено у лице кажем шта ја знам и мислим о Теби и о твојим поступцима у току рата.

Као што Ти је познато ја сам један од преживелих сведока догађаја који су се збивали у Пиви до пред краја рата, и један од оних који је, на срећу или несрећу, слу- чајно избегао комунистичку егзекуцију. Јер пошто ји нека законитост према којој сваки злочин мора имати бар једног аутентичног сведока.

Па починимо редом. Нимало не чуди тво- је понашање у рату и после рата ако се зна да си израстао из комунистичке ћелије Вељка Мићановића, кога је Пива по злу за- памтала, изучавајући седларски занат на Горањску. Тече су још тада, а и доцније, за- дајали такозваном „класном мржњом“ про- тив скоро свих вредности грађанског дру- ства, што си Ти на „најбољи“ начин демон- стрирао у задњој фази револуције, боље речено грађанског рата. А не заборавимо да свака мржња било која, расна, класна, идеолошка или било каква друга, има пато- лшко својство.

ПИВСКЕ СТЕ ПОРОДИЦЕ ЗАВИЛИ У ЦРНО

Питам се да ли си се ненада касније у току живота евентуално покајао због непот- ребног и узалудног проливања братске и комшијске крви на Планини Пивској док си Ти тамо био повереник бољшевичке парти-

Једна од многобројних жртава у Пиви — вах „ослободилаца“

је и неприкосновени господар судбина и живота људи. Ја то не знам. Али је сигурно, без обзира колико ћу дуго живети, да ника- да нећу заборавити твоја потерна одељења која су свакодневно полазила из Трсе у лов на људе, претежно младиће. Тако се сећам једног дивног јутра, како може да остане само у нашој Пиви, када сам након не- преспаване ноћи проведене ван куће бежећи од присилне мобилизације, са брада изнад мога села слушао сиктање твојих острвљених гардиста: „стој“ и „не мрдај“, као да се ра- дило о хватању најгорелијег нацистичког злочинца. Тада су, док се на десетине гува- на врло жито, у шумарку преко пута његове куће, на нечију доставу, открили и ухватили Ивана Кулића, муњу момка какав може да се роди само у нашим крајевима, који је већ у току ноћи ликвидиран на Трси, исп- ред твоје команде, уз образложење да је покушао да бежи, што је био добро позна- ти комунистички изговор у рату. Уз исто об- разложење, нешто касније, ликвидиран је такође на Трси једини преживели син дели- ја Јакова Гашовића.

Свакако је једно од најсвишећих уби- става које се десило за време твоје страхов- ладе, на триста метара од партизанске ко- манде на Трси, убиство Илије Краљачића у рођеној кући док је мајка Петруша хватала за цев пушкомитрафеца и покушавала да га грудима заштити. Уз њега да поменем и убиство Недељка Јокановића самохранца и добричине. Врхунац комунистичког безум- ља и терора за време твоје „владавине“ не- сумњиво је ликвидирање, колико се сећам, најмање девет младића за које се ни до да- нас не зна где су погубљени. Заиста би би- ло хумано да бар сада под старе дане ка- жеш њиховој родбини, ако знаш, где су ликвидиран и где су сахрањени, боље ре- чено затрпани, тим пре што се у наше вре- ме отварају забетониране јаме и похрањују кроти жртава ратног терора. Ја сам лично за то заинтересован пошто је један од тих момака био и мој рођак Рашо Мијатовић, чије сте огњиште угасили. Жедом бих да организујем помен и обележавање њихове заједничке раке по православно-хришћан- ском обичају, или ћу то учинити и без тога у цркви на Трси за све жртве црвеног терора. Познато је да је већина тих младића ликви- дирана без икаквог претходног суђења, по кратком поступку, једино због избегавања присилне мобилизације, док су само неки од њих кратко време били у локалним чет- ничким групама. Уосталом с каквим правом сте то ви чинили и ко вам је за то прибавио легитимитет?

У сваком случају Ти и твоја комунистич- ка дружина носите, поред осталог, исто- ријску одговорност што сте десетине не- обучених и голобрадих младића, само из на- шег краја, мобилисали послали на ратну клиницу једино зато да би се дочепали власти и завели комунистичку диктатуру. А након тога сте на циничан начин њиховим породицама додељивали споменнице жрта- ва фашистичког терора и посмртнице одлико- вања. Тако сте у црно завиле многе пивске породице и многе домове угасили без икак- ве стварне потребе.

Није на одмет да Те подсетим да сте ви комунисти спроводили политику југосло- венске коминтерновско-ватиканске мафије у рату и после рата оставили праву пустош

у душама и свести људи. Потулили сте свеће и кандила, пљували и бацали крстове и иконе, обарали звона и звонике, десетковали свештенике, оскрнавили светиње и поскидали националне симболе, уништили патријархални морал и обичаје, затрли српско име у српској Спарти и на српском Олимпу, што чак ни османлијским моћницима Ћуприлићу, Бушатлији и Омер Паши-Латасу није пошло за руком па ни доцнијим завојевачима. Уз то сте већ пред крај рата поново активирали предратне шпијуне, доушнике и бескућнике да за ваш рачун наставе стари занат уперен против угледних људи и домаћина.

ВЕЛИКИ ЦИЉЕВИ СЕ НЕ МОГУ ОСТВАРИТИ ПРЉАВИМ СРЕДСТВИМА

Саветовао бих Ти да убудуће оставиш на миру поштене људе као што је мој стриц. А када је баш реч о њему онда Ти морам скренути пажњу да ни једног јединог

ЗЛОЧИН У КОНАКУ

Архимандрит Никодим Јањушевић, настојатељ манастира Жупе код Никшића, био је прва жртва комуниста. Нада у служби светој црквеној створи у манастиру, чијом је старашу и руководству био повољан, 29. јуна 1941. године. Тога дана у 8 сати увече архимандрит се одмараше у манастирском конаку после напорног дневног рада. Убице су ту. Бојазан за архимандритов живот припромила га је била да одмах у случају макаквог напада потражи сакривалиште у својој одаји, одакле је могао пружити одбрану разбојницима. Проназ тамо био је забарикадиран. Осјећа се топат људи, њих 5 — 6. Понакао је: „Губите се, илтикови“. На тај крик његово тијело скрезираше је 5 пушчаних танада. Сарт је готово. После његове погибије разбојници приступише пљачки, која није поштедела ни његово ни манастирско, ни ни његових 16 оданикована. Овај свештеномонах шарно је хришћанску истину, будно црквено и национално свијест и у Новом Свјетлу — Америци, учествовао је у ратовима, много пута био се са сартином одреном, али му, ето, би Промислом одређено да погине на прагу свето куће — манастира Св. Луке, за кога је тако усудио ревновање.

дана није био у четницима, да је био партизански одборник у најтежем периоду када је на Унчу била партизанска болница и за одличну организацију снабдевања болнице био похваљен од засланика Врховног штаба. Такође је свима у Унчу познато да је изузетно храбар човек и да је у време пете офанзиве био једини у збегу који се одлучио да пушком штити своју породицу и сеоску нејач док су се тада многи вајни комунисти и набеђени јунаци скривали по дубоким пећинама и јамама да би, када је опасност прошла, изашли на светло дана и на згариштима пивских села обновили своју власт. Да не говоримо колико је као имућан човек користио партизанској војсци, објективно гледано више него Ти лично. Такође теби и твојим истомишљеницима саветујем да се, након што сте земљу суновратили у амбис у сваком погледу, манете једном силицитијства и да у миру архите пензије и користите привилегије које сте сами себи приграбили. То вам засада нико не намерава и неће узети.

Надам се да си већ једанпут схватио какве је погубне последице донео грађански рат свима нама у овој земљи, посебно српском народу, коме су, у највећој мери, кумовали комунисти. Најгоре од свега је остала мржња и поделе. Не заборавимо да су комунисти у току рата били главни заговорници мржње и подела. Користили су сваку могућност да заваде комшију са комшијом, пријатеља са пријатељем, кума са кумом, брата са братом, оца са сином, синовца са стрицем. У ту сврху експлоатисали су чак и безначајне зајевнице и социјалне разлике међу људима из предратног периода, што вам је пружало могућност да се наметнете као заштитници „понижених и уређених“ и на тај начин врбујете присталице. Посебно је то било изражено у нашој Црној Гори и настављено у послератном периоду. Али је стара библијска истина у адаптираном облику: „ко мржњу сеје мржњу и жање“, још једном потврђена у пракси. Треба ли се онда чудити све присутнијој антикомунистичкој хистерии у нашој змељи? У доброј мери мржња је пренешена и на међунационалне односе тако да од ње већ сви страхујемо. Испоставило се и овог пута да је лакше људе васпитавати да мрзе него да воле. Но на тим основама конституисано друштво нема будућности што је и у нашем случају потврђено.

Ја сам лично одавно дошао до закључка да не постоји двојни морал, односно алтернативни морални кодекс, тако да један важи у миру а други у рату. Високо моралан човек и убеђени хуманиста, а то су комунисти стално за себе тврдили, никада неће учинити нешто у рату у време безвлашћа, и када је сигуран да за то што чини неће никоме одговорати него чак обезбедити себи „каријеру“, оно што не би иначе смео, због санкција, урадити у миру, па без обзира каквим се то циљевима правдало. Велики циљеви се не могу остварити прљавим средствима. Циљ и средства којим се реализује морају бити у сагласности. Пут у рај не води преко крви и насиља већ у пакао. Исто тако, људи који су у току рата били егзекутори не могу никада у миру, преко ноћи, постати истински демократе и хуманисти, без обзира какву су катарзу пре тога прошли.

Ја Ти ово не пишем што Те мрзим и што сам спреман да Ти се светим, и када бих могао, већ да Ти кажем истину у лице, јер до пре извесног времена то није било могуће док сте ви комунисти били непријатељски господари и док сте са својим истомишљеницима комуницирали само, преко пендрека и куршума. Иначе, чин освете и терор се косе са мојом припадношћу Хришћанској цивилизацији, док су то битне карактеристике азијатско-бољшевичке антицивилизације којој си и сам припадао и био

ЦРВЕНИ ТЕРОР

спреман да се у њено име немилосрдно обрачунаваш са свима онима који су се супротставили наступајућем злу. Теби лично чак „дугујем“ за моје животно опредељење и дистанцирање још у току рата од комунистичке утопије, чиме се сада могу само поносити, пошто сам још тада схватио, за разлику од многих других из моје генерације, да се рађа један поредак заснован на обманам и насиљу. Питам се само како Ти и твоја комунистичка дружина доживљава те ишчезавање бољшевичког монструма са наше планете? За мене је то нормално и очекивано, а једино је чудо како је оволико дуго успео да преживи тај октроисани и на терору засновани поредак.

Нека сам Бог сачува овај напаћени народ од неких будућих, вама сличних, усрећитеља који би поново на бољшевичко-ста-

УБИЈЕН НА КУЋНОМ ПРАГУ

Протојерој Лазар Радевић, парох речички у Колашину, рођен је 3. априла 1873. године у Мијиницама, оштинског будванског. Зашео у године, изнурен и болестан, користио је боловање у току последње године службе. Боравио у месту Кетери, написао је и на њога у Колашину сартине страва, у времену када овај град освојише партизани. Није изгубио присебност, јер је могао послати каква би га био удео стигао од комунистичке мифије. Пребјео се кроз планинске планице и одлази за Пећ, одакле је ипак био добицити се до свог дома у Боки. Комунистичка вријема далеко је пустила своје трагове, а тамо, у не прошлости и српској историји славној Пећи, бар од комуниста не страхује. Али где чудо! Ирак је, стариц градо дому свога рођака Крсти и на прагу зликовца 15. јануара 1942. године, убијају славног Лазара. Срушио се мртва! Ни рјечи од себе. Постало је још једног непријатеља ове људске комани. Комунисти уписују у књигу својих подјела и ову своју жртву, дугогодишњег свештенослужитеља, који се зајетовише „да чува стадо од зариједи“.

ЦРВЕНИ ТЕРОР

ленинстички начин испробавали над њим своје сууде методе убеђивања и експерименте зарад неких, само комунистима зна-

них, загробних циљева.

На крају, наш народ је рекао „засвирај и стави за појас“. То би требало да важи и за ваше полувековно оргијање. Престаните једном да се садистички иживљавате на жртвама трагичног грађанског рата и комунистичког терора.

Ово писмо, које пишем из чисто моралних побуда и пијетета према невиним жртвама, није упућено само Теби већ је намењено свој твојој бољшевичкој сабрајни дилем наше земље.

Проф. др Мемчило УШЋУМЛИЋ

ЖРТВЕ ЦРВЕНОГ ТЕРОРА

Вуковић Живко, земљорадник, стар 40 година и **Вуковић Видак**, земљорадник, стар 35 г.; општина шаранска, срез шавнички. Одведен од стране партизана: Мандић М. Радоја и Дамјановић Вељка. Стријељани у Жабљаку. Љешевци пронађени.

Караџић Милутин — Миња, стар 81 г.; општина дурмиторска, срез шавнички. Убијен од стране непознатих партизана у кући. Љеш пронађен.

Церовић Богдан, свештеник, стар 56 година, и **Церовић Драгутин**, техничар, стар 24 г.; општина дурмиторска, срез шавнички. Одвели их и убили ноћу из пушака, партизани: Вук Кнежевић, Каљевић Илија, Ковачевић Јово, Ђерковић Војин, Ђерковић Н. Јован, Шибалић Милан и Шибалић Ђуро. Љешевци пронађени у близини Жабљака.

Караџић Душан, земљорадник, стар 32. г.; општина дурмиторска, срез шавнички. Одведен и стријељан од стране партизана: Ковачевић Јова, Обрадовић Јова, Батрића Жугића, Жугића Светозара, Љуба Сератлића и Каљевић Илије. Љеш пронађен у Жабљаку, у крчани.

Радојић П. Радован, жандар, наредник у пензији, стар 60 година; општина никшићка, срез никшићки. Љеш пронађен у јами, у селу Бршну, последице 60 дана.

Вујовић П. Лука, жандар, поднаредник, стар 25 г.; општина Вучи До, срез никшићки. Љеш пронађен у Шкрипу. Био је у Граничном батаљону.

Тодић Тодија, дипломирани правник, стар 28 год.; општина жуповска, срез шавнички. Спроведен од стране партизана: Бакрач М. Лала, из Горанског и Бојовић Душана из Жупе Никшићке. Стријељан. Љеш пронађен у Горњем Пољу.

Шекорић Н. Васиљ, капетан 2 класе, у пензији; општина Вучи До, срез никшићки. Убијен од стране партизана: Алексе Алексића и ударног партизанског вода. Љеш пронађен на Вучјем Долу.

Шћепановић П. Вујадин, тежак, стар 50 година; општина ровачка, срез колашински. Убијен на најсвирепији начин: клат и касапљен од стране партизана: Булатовић Лакића, Бојовић Душана, Булатовић Јакше, Влаховић Перована. Љеш пронађен у Мртвом Дубоком.

Жугић М. Зорка, домаћица, стара 40 година; општина Горња Морача, срез колашински. Стријељана од стране партизана: Дуловић Нешка, Пековић Ива, Рашовић Бошка, Селић Владете и Дуловић Блажа. Љеш пронађен у Колашинском Лугу.

Мандић М. Радосав, земљорадник, стар 37 година; општина Горња Морача, срез колашински. Стријељан од стране партизана: Селић Воја, Дуловић Блажа и Рашовић Бошка. Љеш пронађен у Колашинском Лугу.

Радуловић Шпиро, полицијски чиновник, стар 30 год.; општина команска, срез даниловградски. Убијен из пушке од непознатих партизана. Љеш пронађен у јами у Загреди.

Крговић Трипко, тежак, стар 50 година; општина пољска, срез колашински. Одвели га и стријељали, партизани: Грдинић Зарија, Јово

Зиндовић, Бакоч Милорад, Дробљак Вељко, Драго Дамјановић, Ђорђевић Видаковић. Љеш пронађен.

Крговић Дмитар, активни поручник, стар 39 година; општина пољска, срез колашински. Одвели га и убили партизани, из штаба шаховићког и павинопољског: Жижкић Томаш, Дрљевић Саво, Видаковић Милан, Бакочевић Љубомир, Секулић Марко. Пронађен у пећини Дугом Долу, општина павинопољска.

Крговић П. Милисав, тежак, стар 68 година; општина пољска, срез колашински. Стријељан и бачен у Тару, од стране партизана: Рабреновић Живка, Смоловић Милорада, Ђировић Пауна, Грујић Милисав. Љеш пронађен.

Вуковић Ђ. Тодор, земљорадник, стар 35 година, општина Луково, срез никшићки.

Љеш пронађен.
Јањушевић М. Мирко, земљорадник, стар 65 год.; општина Луково, срез никшићки. Стријељан од стране партизана.

Љеш пронађен у селу Озрнићима.
Јанковић С. Бошко, стар 32. год.; општина Доња Зета, срез подгорички. Одвели га и убили партизани: Колитовић Мило, Ивовић Вукашин, Мараш В. Миро, Улићевић Арсо. Љеш пронађен.

Вуковић Душан, тежак, рођен 1912 год.; општина планиновска, срез шавнички. Одвео га је партизан Милутин Зарубица из Буковце са друштвом, а осудили га на смрт, партизани: Пејовић Бранко, Дрљевић Саво, Јоксимовић Саво, Жугић Стари, Кнежевић Велимир, по исказу капетана Марка Полексића. Стријељан пред стројем партизанске војске. Љеш пронађен у Сињајевини.

Алексић И. Мило, земљорадник, рођен 1895 год.; општина дробњачка, срез шавнички. Одвео га је вод са Боана, под командом Церовића Драгомира, који се и сада налази у шуми. Успео је да побегне рањен, али други пут га хватају и стријељају. Љеш пронађен у шуми крај Жабљака.

Алексић И. Гледо, земљорадник, рођен 1899 год.; општина дробњачка, срез шавнички. Стријељан од стране осам партизана из босанског батаљона. Љеш пронађен на Беришиној Луци.

Алексић Гаврило, земљорадник, рођен 1908 год.; општина дробњачка, срез шавнички. Убијен приликом бјекства, од стране партизана: Мештер Неђељка, Жижкић Милоша, Крسمановић Саватије. Љеш пронађен у ријеци на Боану.

Јауковић Ђорђе, жанд. поднаредник, рођен 1904. године; општина дробњачка, срез шавнички. Ухватила га је и одвела партизанска чета Јауковића Милића, а убили су га партизани: Пекић Павле, Живковић Савић, Јауковић Томислав, Вуковић Радојица, Јосиф Моловић и други. Најприје је успео рањен да побегне, али поново га хватају и стријељају. Љеш пронађен у трњу, на Беришиној Луци — Шавник.

Радојевић Вељко, тежак, стар 28 година; општина усочка, срез шавнички. Убијен из пушке од стране партизана: Никић Мињаша, Лопушине Мијата, Јоцовић Радосава, Церовић

Рада, Церовић Драга, Церовић Драгише.

Љеш пронађен у врбљу, поред ријеке Пушине.

Гудовић М. Суро, земљорадник, стар 30 година; општина будимска, срез берански. Партизани су му отсјекли главу на „Мургашу“. Љеш пронађен на мјесту погибије.

Бакић М. Илија, земљорадник, стар 47 година; општина будимска, срез берански. Љеш пронађен.

Савовић Р. Михаило, поштански чиновник и дипломирани правник, стар 27 година; општина спушка, срез даниловградски. Ухватили га и на најсвирепији начин убили партизани: Бруновић Михаило, Улић Милован, Катнић Војин, Ковачевић С. Марко и Ковачевић Милутин, сви из општине спушке. Љеш ни до данас није пронађен.

Џогав Суљо, земљорадник, стар 50 година, општина буковичка, срез пљеваљски. Пронађен заклан на Металци.

Прцо Абид, земљорадник, стар 19 година; општина буковачка, срез пљеваљски. Стријељан пронађен у Козици, општина буковичка. Благојевић К. Љубо, полицијски чиновник, стар 36 година; општина пивска, срез шавнички. Стријељан од стране партизана Чокорила Лазара. Љеш није ни до данас пронађен.

Чукић Томица, предсједник општине, стар 50 год.; општина будимска, срез берански. Убијен од стране партизана, пред општинском зградом, из револвера у „Хареме“. Љеш је пронађен.

Чукић В. Драгутин, земљорадник, стар 60 година; општина будимска, срез берански. Ухваћен од стране партизана и убијен на мјесту званом „Мургаш“. Љеш није пронађен.

Јововић З. Ђуро, земљорадник, стар 72 године;

Јововић Ђ. Шћепан, земљорадник, стар 41 годину;

Јововић Ђ. Токо, активан поручник, стар 38 год. и

Јововић Т. Даница, домаћица, стара 22 године; сви из општине јеленачке, срез даниловградски. Бачени у јаму, од стране партизанског политичког комесара Бранка Иковића, Драгутина Филиповића са четом Брајовићком. Љешевци пронађени у јами званој „Кечми“, дубокој 75 метара.

Пајовић Милован, земљорадник, стар 41 годину; општина петрушинска; срез даниловградски. Одведен и убијен од стране партизана: Бошковић Бојице, Бошковић Милана, Павићевић Војина, Радоњић Марка, Радоњић Михајла, Радоњић Радомира, Радоњић Милисав. Радоњић Илије, Богичевић Неђељка, Пелевић Сретена, Ненезић Душана, Пајовић Радована, Гргуновић Пунише, Гргуновић Милосава, Гргуновић Века, Гргуновић Милована, Шкерковић Драгутина. Убијен из пушке; љеш унакажен. Пронађен је последице 3 дана и сахрањен пред храмом свете Текле у Даниловом Граду.

Пуповић Смиљ, земљорадник, стар 28 година; општина буковичка, срез пљеваљски. Одвео га и убио из пушке Ђејвиз Бако из среза Чајничког. Љеш пронађен у близини куће.

СРПСКИ ВЛАДАРИ

Зидни календар за 1991. годину.

Луксузна опрема, дубока штампа, пун колор, 1+12 листова, формат 56×35 цм.

На сваком листу, поред владара и календаријума, одштампана је и географска карта територије Србије тога доба.

Владари:

- I — велики жупан Властимир — средина IX века
- II — велики жупан Часлав Клонимировић 931—960
- III — краљ Михајло 1051—1081
- IV — велики жупан Немања 1168—1196
- V — краљ Стефан Урош I Велики 1243—1276
- VI — краљ Стефан Урош II Милутин 1282—1322
- VII — цар Стефан Душан Силни 1331—1355
- VIII — кнез Лазар Хребељановић 1372—1389
- IX — деспот Стефан Високи 1389—1427
- X — вожд Карађорђе Петровић 1804—1813
- XI — кнез Михајло Обреновић 1839—1842 и 1860—1868
- XII — краљ Петар I Карађорђевић 1903—1921

Цена календара у малопродаји 220 динара.

За читаоце, одобрава се специјални попуст од 50%, односно 110 динара! Урачуната поштарина!

Наруџбенице пошаљите на адресу: Југословенска естрада, Београд, Коларчева 9, телефон 011/322-142 и 320-659. Испорука одмах. Плаћање поштару — поузећем!

НАРУЏБЕНИЦА:

Наручујем _____ ком. календара „Српски владари“, за 1991. годину по цени од 110. дин. комад.

Име и презиме _____

Улица и број _____

Место и поштански број _____

Наруџбенице слати на адресу: Југословенска естрада, Београд, Коларчева 9. Може и телефоном 011/322-142 и 320-659.

СРБИЈА ЈЕ ЈЕДНА ВЕЛИКА ТАЈНА!

Издање које ћете морати каг-шаг да купите. Можда је последњи час да искористите најповољније услове и најнижу цену до појаве календарног издања за сваку српску кућу

ИЛУСТРОВАНА ИСТОРИЈА СРБА

Упоредо на српском и енглеском језику (што је већ допринело изванредном интересовању из западне Европе, САД, Канаде и Аустралије)

- У 16 АЛБУМА ВЕЛИКОГ ФОРМАТА 29×29 см. У IV кола по 4 албума.
- НА 1.344 СТРАНЕ У СУПЕРЛУКСУЗНОЈ ХАРТИЈИ (135 гр. вебдо)
- У КОЛОРНОЈ И ЦРНО-БЕЛОЈ ТЕХНИЦИ
- КОРИЦЕ У ТВРДОМ ПОВЕЗУ СА ЗЛАТОСКОМ И ПРЕСВЛАКОМ У КОЛОРУ.

Целокупна историја Срба од најстаријих времена до 1918. године у 16 албума и најкраћих есенцијалних текстова (уводници, везивни текстови, потписи за слике, прегледи најзначајнијих догађаја) на српском и енглеском језику упоредо.

Од најстаријих времена до 1918. године у 16 албума са око 4.000 јединица илустрационог материјала као какав кућни биоскоп гледаће из генерације у генерацију сви чланови породице и пријатељи од 7 до 77 година.

I КОЛО:

- Албум 1 — ДОСЕЉАВАЊЕ СРБА НА БАЛКАН И ПРВА ДРЖАВА;
- Албум 2 — СРПСКА ДРЖАВА НЕМАЊИЋА ДО 1321. ГОДИНЕ;
- Албум 3 — СРПСКА ДРЖАВА НЕМАЊИЋА 1321—1355 ГОДИНЕ;
- Албум 4 — СЛОМ СРПСКОГ ЦАРСТВА.

I коло, односно прва четири албума излазе из штампе фебруара 1991. ЦЕНА И НАЧИН ПЛАЋАЊА: Књижевна цена једног албума ће бити 500.-дин. а првог кола (албуми 1, 2, 3 и 4) — 2.000.-дин. ДРУГА ПРЕТПЛАТНА ЦЕНА ЈЕ 1.400,00 дин.

Плаћање одједном — 1.200.-дин.
Плаћање у две рате (по 650.-) — 1.300.-дин.
Плаћање у четири рате (по 350,00) — 1.400.-дин.
Плаћање је могуће и чековима — обавештења 011/664-131 и 663-546
Прво коло излази из штампе крајем јануара, а остала кола током 1991. год. о чему ће заинтересовани бити обавештени.

СВЕ ОНО ШТО БИ СВАКИ СРБИН ТРЕБАЛО ДА ЗНА О ПРОШЛОСТИ СВОГ НАРОДА НАТИ ЋЕ У ИЛУСТРОВANOЈ ИСТОРИЈИ КОЈА ЈЕ НАМЕЊЕНА СВИМ НАРАШТАЈИМА И СВАКОЈ СРПСКОЈ ПОРОДИЦИ.

Минимум шекста — максимум слике!

ЗБОГ НЕЗАПАМЋЕНОГ ИНТЕРЕСОВАЊА И НА ЗАХТЕВ ЧИТАТЕЉСТВА ИЗДАВАЧ ЈЕ У ПРЕГОВОРНИМА СА УРЕЂИВАЧКИМ КОЛЕГИЈУМОМ ДА СЕ ФОРМИРА И V коло: од 1918. ДО НАШИХ ДАНА!

НАРУЏБЕНИЦА: СРПСКА РЕЧ

Овим неопозиво наручујем ИЛУСТРОВАНУ ИСТОРИЈУ СРБА — I коло (албуми 1, 2, 3 и 4) _____ комада.

- а) Платићу одједном 1.200.-дин.
- б) У две рате (2×650.-) 1.300.-дин.
- в) У ЧЕТИРИ рате (4×350.-) .. 1.400.-дин.

Име и презиме _____

Адреса, пошт. бр. _____

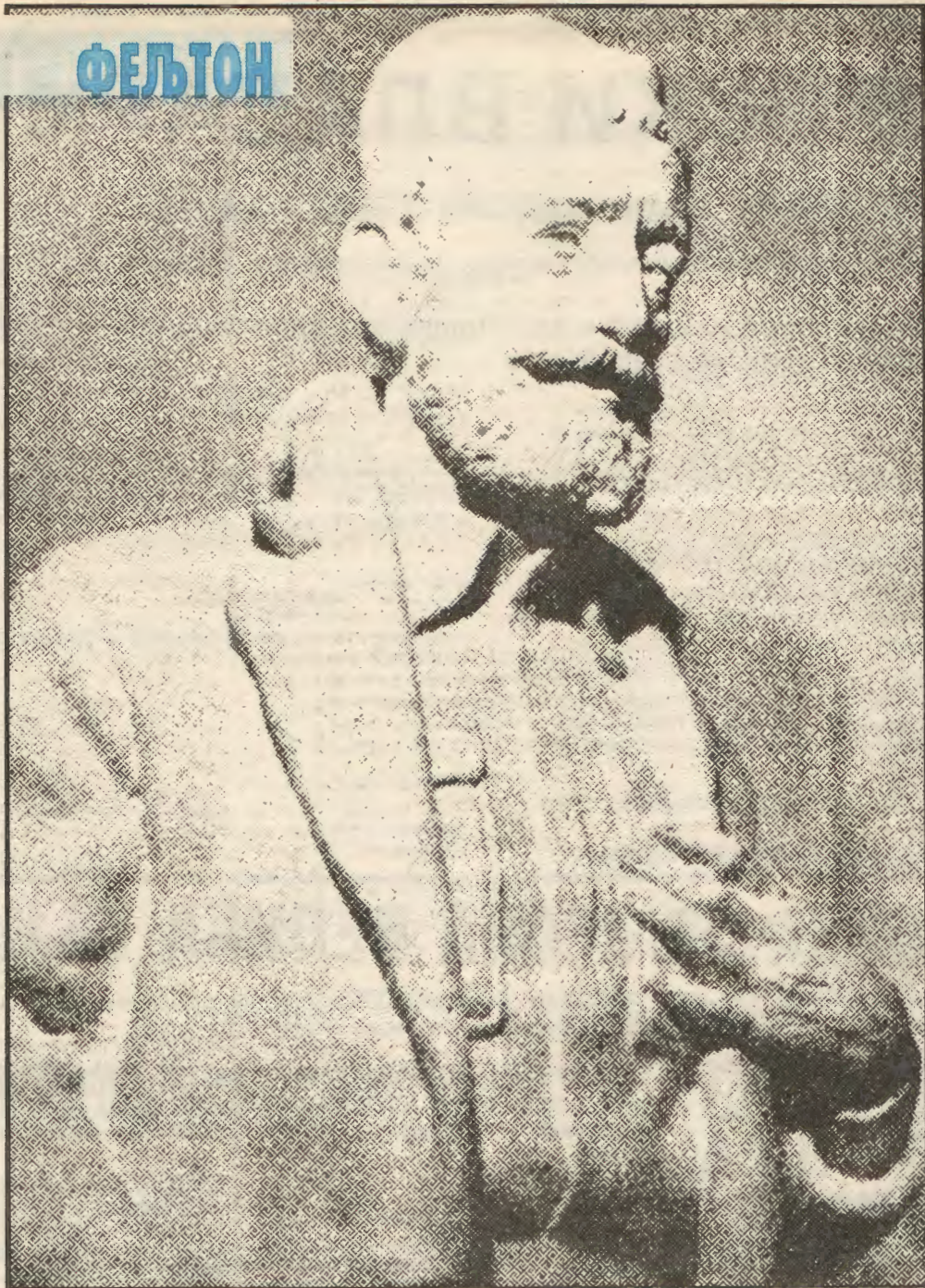
Илустрована историја се може наручити на адресу: КИЗ „ЛИТЕРА“ 11001 Београд, п.ф. 776 или телефоном 011/664-131 и 663-546 од 7—19^а а суботом и недељом од 9—14^а.

ШТАМПА СЕ У ИТАЛИЈИ ЋИРИЛИЦОМ

ИЛУСТРОВАНА ИСТОРИЈА СРБА ЋЕ СЕ ТЕСТАМЕНТОМ ПРЕНОСИТИ С КОЛЕНА НА КОЛЕНА СРБИ У СРБИЈИ — СРБИ У ЈУГОСЛАВИЈИ — СРБИ У СВЕТУ

СРБИЈА ЈЕ ЈЕДНА ВЕЛКА ТАЈНА!

ФЕЛТОН

ПОБЕДИТИ ЧЕТНИКЕ ВАЖНИЈЕ НЕГО ПОБЕДИТИ НЕМЦЕ!

Непосредно пре суђења Михаиловићу, створена је Истражна комисија ради саслушавања америчког војног особља у границама Сједињених Држава. Извештај комисије, сачињен на основу изјава америчких сведока, недвосмислено је говорио о бесмислености оптужби против генерала Михаиловића. Међутим, тај извештај никада није доспео пред комунистички суд.

ЗЛОЧИН И КАЗНА ГЕНЕРАЛА МИХАИЛОВИЋА

(7)

Дана 24. маја 1946. године, две недеље после отварања Михаиловићевог процеса у Београду, објављен је њихов извештај, не остављајући ни најмању мрљу на светлом лицу и лицу генерала Михаиловића. Свака реченица у овом извештају од 8850 речи, који прате искази сведока, од око 100.000 речи, с разним изјавима и исправама у двоструком обиму, представља савршену рехабилитацију беспомоћног Михаиловића и апсурдности свих оптужби против њега. Све то најјасније доказују делови извештаја, који гласе:

„Дана 24. марта 1946. садашња Југословенска влада, на челу с маршалом Титом, објавила је свету да је 13. марта заробила генерала Михаиловића који ће ускоро бити изведен пред суд. Оптужба је Михаиловићу импутирала дела издаје, колаборације с Немцима и предаје савезничког особља немачким властима. Овакве оптужбе против генерала Михаиловића од нарочитог су и од огромног интереса по Сједињене Државе, с разлога што је за цело то време претпостављене колаборације, генерал Михаиловић не само гледао као савезник Америке, већ је за своје саветнике имао америчко војно особље, потчињено у свом раду Заједничким шефовима генералштаба...

БЕЗ ДИСКУСИЈЕ О КРИВИЦИ

„Дана 5. априла Југословенска влада одговорила је на ноту аладе Сједињених Држава од 30. марта 1946. (којом се тражи дозвола сведочења члановима америчке ратне силе, на раду у Југославији за време рата), истичући да једино војни суд им може одлучити кога ће на суђење позвати као сведока. У том истом одговору додаје се: „Злочини издајника Драже Михаиловића против народа Југославије толико су велики и страшни да би могла бити или смела бити икаква дискусија о томе: да ли је крив или не“. У овој реченици садржана је и пресуда коју је много раније обеоао и Шубашић у Сан Франциску, те се тако цело суђење претвара у обичну комунистичку пропаганду и садистичку партијску освету...

„После оваког става, чланови Истражне комисије изабрани су ради саслушавања америчког војног особља у границама Сједињених Држава, које може имати непосредног знања о свим импутацијама, како би свој налаз доставила Југословенској влади и Југословенском суду. На тај свој посао прешла је горе означених дана (маја 14, 15, 16, 17. и 18, 1946.) и на горе означено место New York, 901 Lexington Avenue). Сва саслушања пред Комисијом била су јавна. Свако ко би имао икаквог знања о стварима истраге позван је био ради сведочења. Послат је позив и Југословенској влади да пошаље своје представнике у процесу...

„Пошто су саслушања сведока обављена, Комисија је једногласно нашла: сви сведоци, саслушани пред Комисијом, били су амерички држављани. Изузевши два случаја (жене једног америчког пуковника са службом ван Америке и једног официра из Петнаестог ваздухопловног корпуса) сви су чланови америчких ратних снага, који су за време последњег рата били у Југославији“.

„Сви сведоци спадају у три категорије:
1. Чланови америчких мисија, званично аташираних генералу Михаиловићу.

2. Чланови америчких мисија, званично

аташираних маршалу Титу.

3. Амерички ваздухопловци које је непријатељ оборио за време ратних акција у Југославији.

Није било никаквих спорних момената у сведочењу између ове три класе сведока...”

ЛАЖНИ ИЗВЕШТАЈИ

„Никакав доказ Комисији није показан који би био у стању да ода било какву колаборацију између генерала Михаиловића и Осовинских сила. Напротив, сви прикупљени докази и сувише јасно исључују постојање сваке такве сарадње. У овој вези ваља имати на уму да су све класе сведока стално биле дужне да питању колаборације посвете пажњу, да су све биле у стању да је открију, и да би је морали неминовно открити кад би је уопште било. Чланови америчких мисија, послати на обе стране, и код Михаиловића и код Тита, били су нарочито упућени да истражују и извештају о свему што би показивало Михаиловићеву колаборацију с Осовинским силама“.

„С обзиром на могућност посматрања и обавештења, сви су сведоци посведочили да им је на Михаиловићеву територију дозвољена пуна слобода кретања, без икакве пратње, гдегод би то хтели или желели, као и слобода разговора с војним и цивилним лицима, без сваког ограничења, све у циљу слободног посматрања свега, по њиховој жељи и потреби. Многи сведоци и то су посведочили да је од њих лично генерал Михаиловић тражио независно посматрање свега и обавештење о свему, сматрајући као личну услугу наше извештаје о свему, што смо у земљи видели док је нисмо напустили“.

У извештају се наводе и искази два америчка официра о свему што су као амерички делегати видели у Титовом штабу и подручју. Један од њих наводи „како је Титов командант, пред окупљеним трупима, Англо-Америчку мисију послати у Титов штаб у којој је био и Рандолф Черчил, узео као несумњив доказ о Михаиловићевом колаборацији. Исти официр износи да је ту био кад су Немци оборили један амерички авион, који је пао на Михаиловићеву територију, и комунисти из Титовог штаба их обавестили да су свих осам авијатичара Михаиловићевих четника „предали Немцима“. Међутим, он је сам разговарао доцније с петорицом из те екипе, које су Михаиловићевим људи евакуисали у Италију. Троицу рањених нашао је у болници коју су комунисти преотели од националиста, „али се четнички лекар тајно ноћу пробијао кроз комунистичке линије и рањене лечио и излечио“.

МИХАИЛОВИЋ НИЈЕ КОЛАБОРИРАО

Други официр придодат Титовом штабу прича шта је све у том штабу видео. Тамо је наишао и на „фотографску лабораторију у којој су фалсификоване и монтиране слике, које су имале за циљ доказивање братимљења између Михаиловићевих четника и Немаца“. Наводи се и случај једног америчког официра из Михаиловићевог одреда који је заједно са Михаиловићевим људима од Немаца освојио један град и заробљене Немце предао Русима из Толбухинове армије. Неколико сати доцније Руси су разоружали националисте, америчког официра бацили у исти затвор, у коме су били и предати им немачки заробљеници, а Михаиловићевог команданта на мукана уморили, јер је „признао“ да је — колаборатор...

Даље у извештају Америчке истражне комисије читамо: „Искази америчких официра пред Комисијом доказују непостојање колаборације између генерала Михаилови-

ФЕЉТОН

ћа и Осовинских сила. Још више, они доказују да је генерал Михаиловић са својим људима наставио непријатељске операције и против Немаца и против Италијана, чак и онда кад су му савезници одрекли сваку помоћ, и ову пренели на Тита. У овим борбама, заједно с Михаиловићем или његовим трупима, учествовали су и амерички официри... нападајући и немачке и италијанске гарнизоне.

„Један амерички официр, благодарити Михаиловићевим људима и каналима, продро је и у Београд, кад су га чувале три немачке дивизије, ради обавештења о немачким снагама и плановима, те се истим каналима здрав и весео вратио у Михаиловићев штаб... У извесним случајевима Михаиловићеве трупе у борби против Немаца биле су принуђене на повлачење и обустављање битке с непријатељем да би се браниле од комунистичких напада, с бокова или с леђа.

„Члановима Америчке мисије у Михаиловићевом штабу дата је пуна слобода присуства и упознавања са свим операционим наредбама и извештајима, кад долазе или се шаљу, као и слободног учешћа на конференцијама с Генералом и његовим штабом. Овај део сведочења доказује да су не само генерал Михаиловић, већ и особље под његовом командом, као и цивилно становништво на целој његовој територији, давали израза осећања најдубљег непријатељства према Немцима. Међу узроцима који су их спречили или задржавали од ширих операција били су: недовољна помоћ и опрема, немачке репресалије и комунистички напади...

„И против великих тешкоћа и оскудица за време савезничког упада у Италију, Михаиловићеве операције имале су за последицу, поред осталог, и везивање и заробљавање знатних Осовинских снага. Приближно годину дана доцније, септембра 1944. Михаиловић је наредио општу мобилизацију освајања Београда, иако су Немци град с великим снагама држали у својим рукама. Али његове планове о општој офанзиви у тим данима пореметно је комунистички напад на његов штаб, који га је присилио на повлачење...

БРИТАНСКИ РАДНО ЗА ТИТА

„После септембра 1943, вероватно услед тадашње промене савезничке политике, британски радио, који је био главни информативни извор у Југославији за све вести из слободног света, усвојио је праксу да све податке отпора у земљи приписује Титу, не помињући ни Михаиловића ни његове четнике. Амерички официри, у свом сведочењу, изнели су многе случајеве кад су и они лично, заједно с Михаиловићевим одредима, нападали Немце и разоружавали немачке гарнизоне, да би одмах затим чули од британског радија, како је све то херојско дело партизанских трупа, под командом маршала Тита...

„Амерички официри читали су и плакат о уценама Михаиловића и Тита, живих или мртвих, с наградом од по стотину хиљада златних немачких марка, једнаку за обојицу, с тим што су Михаиловића означавали као „британског агента“, а Тита као „совјетског агента“... И против свих комунистичких напада... често с леђа, када је у борби с Немцима... Михаиловић је наставио да од себе даје све што може и борбу против Немаца води даље, иако су му савезници отказали сваку помоћ“...

У вези спасавања и евакуисања савезничких авијатичара, оборених на Михаило-

ФЕЉТОН

виђевом подручју, извештај садржи многе описе и детаље, а међу њима и ове:

„Произвољна је оптужба да су Михаиловић или његови људи предавали савезничке ваздухопловце немачким властима. Напротив, потпуно је утврђено, и то без сваке сумње, да су и Михаиловић и његови људи, како војници тако и грађани чинили и учинили све напоре да би спасли, заштитили и превели на савезничку територију све савезничке парашутисте, свих народности, са целе територије под њиховом контролом, с тим што су ти напори били плодносни...

„Сведоци доказују да је овим путем спасено и евакуисано преко 500 савезничких авијатичара, највећим делом америчких. Али и с осталим савезничким особљем, укључујући Британце, Французе и Русе, поступали су на исти начин... Никада нико од

њих није чуо или дознао за иједан случај било кога савезничког авијатичара, који није наишао на најбољи пријем у људским могућностима код свих Михаиловићевих људи, а још мање да је икада ико од њих био напуштен или Немцима предат. Напротив, сви су они једнодушно и „једногласно до највеће мере хвалили помоћ и сарадњу које су од њих добијали“...

АМЕРИКАНАЦ ВАЖНИЈИ ОД ЧЕТНИКА

Понављајући више пута и помоћ, савезничку и братску, и пожртвовање, отворено и неограничено, свуда исто на целој Михаиловићевој територији, извештај даље наводи: „У једном случају, који је истраживао амерички официр, аташиран Титовом штабу, партизанске трупе привеле су једног заробљеног и испребијаног четника, под оптужбом да је убио једног америчког авијатичара. Заробљени је оптужбу порицао, а доцније је утврђено да је авијатичар који је био у питању, жив и здрав, пребачен у своју

базу од стране четника“...

У Извештају и то налазимо: да је Михаиловић својим људима „издао инструкције објашњавајући им како је један савезнички авијатичар, враћен у своју савезничку јединицу, по заједничке савезничке интересе далеко важнији од 150 његових војника“. И Извештај излаже даље:

„Утврђено је да су ове Михаиловићеве инструкције дословно и лојално спровођене и од стране његових војника и од стране његових сељака. Немачке власти објавиле су понуде великих награда за сваког предаога савезничког ваздухопловца. Међутим, нема ниједног случаја који би показивао да су ове понуде икад имале икаквог ефекта на Михаиловићеве националисте...

„Утврђено је и то да су Михаиловићеве људи, кад нису били у стању да савезничке авијатичаре евакуишу са своје територије, налазили начина да их кроз линије комуниста пребаце на партизанску територију с које могу бити послати у своје базе. Евакуације у оваквим случајевима убрајане су у заслуге партизана“...

На крају свих констатација и разлога, који су само делимично репродуковани, а сви одреда, без и једног изузетка, у Михаиловићеву корист, судска Комисија једногласно доноси своје одлуке и препоруке:

„По мишљењу ове Комисије, искази америчког војног особља, дати пред њом, од важности су, и материјалне и релевантне, на основу опште признатих мерила цивилизоване правде, а по питању кривиче или невиности генерала Михаиловића. Сви сведоци који су саслушани били су у савршеном стању да колаборацију открију, кад би је било, а поред тога и дужност им је била да тако учине. Међутим, ниједног таквог случаја није никада било. Напротив, обиле утврђених чињеница искључује свако постојање колаборације.

„Сви сведоци, који су се појавили пред Комисијом, јавно и под заклетвом изјавили су да су вољни да пођу у Југославију, ако им се дозволи, како би у сваком процесу против Михаиловића посведочили све што су пред Комисијом навели, на исти начин, и ради истог циља.

Пошто су изгледи да до такве прилике неће доћи Комисија препоручује:

„Да се копија овог Извештаја, са свима доказима који иду уз исти, као и предоченим материјалом, преда у руке Министарства спољних послова, ради достављања [југословенској] влади, с тим што се једна копија има непосредно послати суду, којему је додељен предмет спора“.

Истог дана, 24. маја 1946, Извештај су предали Министарству, Артур Гарфилд, Чарлс Полети, Адолф Берле и Теодор Киндл, сви познати правници и државници.

На овај Извештај о слободном суђењу у Њујорку, с изјавама најмеродавнијих сведока, комунистичко правосудје није се ни осврнуло. Цео тај материјал прогутала је помрачина, као што ће на крају прогутати и самог Михаиловића. Материјал није ни читан на суду, нити у свим судским записницима остављен и најмањи траг о њему. Диригованој комунистичкој штампи било је забрањено да донесе било какву вест и о суђењу у Њујорку и о предаји доказног материјала Београду. Комунистичкој пропаганди, која је процес инсценирала и водила, то није годило. А што није у њеном интересу, тога не сме бити ни у свету.

САЈЦОВ ИЗВЕШТАЈ

Један од најважнијих америчких сведока у Њујорку имао је бити пуковник Сајц који је с Михаиловићем месеце провео, заједно с њим у многим борбама учествовао, познавао све Михаиловићеве команданте, јер се кретао од једног до другог и о свему Ва-

8.5.43

Бр. 410.

САОПШТЕЊЕ

Бандити Драже Михајловића отворили су ватру 4 маја 1943 год. у близини места Дренкова на две реморкерске поворке шлепова на Дунаву. Тешко су рањени 1 капетан и 1 машиниста. Шлепови су несметано продужили пловидбу.

По налогу Драже Михајловића и његових јеврејско-плутократских наредбодаваца покушали су извршиоци да неподобним средствима омету бродски саобраћај на Дунаву.

Ради одмазде за ово злочиначко дело стрељано је у Београду, 7 маја 1943 г., 50 присталица Драже Михајловића.

Међу њима се налазе:

МАНОЈЛОВИЋ ЉУБИНКО, четнички војвода, рођ. 11. априла 1922 у Књажевцу, са станом у Неготину, БУДИМИРОВИЋ ТОДОСИЈЕ, наредник Срп. држ. страже рођ. 1901 у Грабовици,

СТОЈАНОВИЋ БОЖИДАР, студент медицине, рођ. 22 фебруара 1920 у Копривници,

ДРАЖИЋ ЖИТОМИР, потпоручник, рођ. 10 октобра 1917 у Кусатку, са станом у Кусатку,

МИТИЋ МИОДРАГ, бив. водник, рођ. 30 децемб. 1921 у Београду, са станом у Београду,

ЈАНКОВИЋ ВОЈИСЛАВ, бив. потпоручник, рођ. 20 августа 1907 у Дубочкој,

АВРАНОВИЋ ДУЈАН, земљорадник, рођ. 12 марта 1922 у Глоговици,

БУДИЋ ПАВЛЕ, земљорадник, рођ. 1890 у Глоговици,

ТРАЈЛОВИЋ ПЕТАР, земљорадник, рођ. 1894 у Глоговици,

ПРЕДИЋ ЉУБОМИР, земљорадник, рођ. 12 јуна 1915 у Глоговици.

Сваки даљи покушај ометања пловидбе на Дунаву изазваће овакву исту брзу и оштру одмазду.

Командујући генерал и Заповедник Србије

шингтону предао савршене извештаје, који никад нису објављени. Значај и доказна вредност овог сведока и обавештајног стручњака из стратегијске службе није била само у његовој високој и одговорној функцији, већ и у чињеници, што је из Михаиловићевих прешао у Титове одреде и у њима провео своја последња три месеца, проведена у Југославији. Тај прелаз је уследио по наредби надлежне америчке команде, како би дошла и до потребних обавештења с друге стране баријере. Упоредивши обе гериле, све симпатије пуковника Сајца остале су уз Михаиловићеву герилу, те су та чињеница и оштра критика комунистичких пустошења биле довољни основи да Сајц-цвоблаговремени извештај остане вечна тајна.

Тек осам година после Михаиловићеве смрти, пуковник Сајц, као пензионер, био је у стању да свет обавести, и о Михаиловићевом и о Титовом покрету, као и о свему што је срео и видео, аршећи своју обавештајну мисију. Цела Сајцова књига „Варалица или Херој“, представља најубедљивију и најдирљивију апотеозу мртвом Михаиловићу и његовој војсци. У борби на Вишеграду Сајц је био централна личност, поред генерала Михаиловића и британског бригадира Армстронга.

И сада, у тој вези, чујмо описе пуника Сајца:

„Не могу да заборавим величанствену Михаиловићеву помоћ у заједничкој борби, из тошких дана, кад се Ромелова армија примичала капијама Александрије. Све Михаиловићеве снаге биле су тада на послу опструкције, саботаже и блокирања свих прута у долини Мораве, које воде ка Солуну и Африци. Огромне жртве пратиле су ово дело“...

„Град Вишеград лежао је око 45 миља источно од Сарајева на немирној реци Дрини, која се кроз узани кањон пробија ка реци Сави... Дана 2. октобра 1943. нашли смо се с Михаиловићевим помоћницима, пуковником Остојићем, ради разговора о нападу на Вишеград. Са мном су били бригадир Армстронг, мајор Марко (Hudson) и мајор Џон (Arsie John). Имали смо два циља: да збришемо немачко-ушашки гарнизон, отимајући им сва стоваришта и да разрушимо велики челични мост, шест миља југозападно од града. Преко тог моста ишле су све комуникације између Дубровника на морској обали и Београда, с линијом ка Крагујевцу и Истоку...“

ПРЕМА НЕМЦИМА БЕЗ МИЛОСТИ

„Напад на град, који је спремао и Михаиловићевом војском командовао пуковник Остојић, давао нам је савршену прилику да посматрамо из непосредне близине герилску тактику Михаиловићевих јединица, као и спремност и храброст официра и војника... Марко и ја приближили смо се уз неко дрво, кад су митраљежи почели да скидеју гране изнад наших глава...“

„Напад на град текао је својим током. У самом почетку јуриша електрична централа избачена је из дејства. Својим очима гледао сам Михаиловићеве герилце кад под заштитом пушчане ватре својих другова прилазе непријатељским бетонским бункерима, ваде своје бомбе, држећи их откљачене два секунда у руци, и убацију их у отворе, из којих ватра бљује. Ту су многи и погинули...“

„Једна батерија са топовима од 106 милиметара, уколана на врху брда, преко саме реке, на ивици неког кукурузног поља, да-

ФЕЛТОН

вала нам је паклени отпор. Једна Михаиловићева бригада натерала их је у бекство. Сутрадан је ову батерију разрушио мајор Џон када је једна граната улетела у њихову цев, а наши саборци пушчањом ватром доаршили њену мисију. Пошли смо на нашој „артиљерији“, коју је чинио један једини топ од 46 милиметара, без свих инструмената за гађање. Поред њега била су два војника предатне војске. На свом послу били су сјајни. То смо могли видети преко ватрених језика, који су избијали из непријатељских барака и слагалишта, с друге стране реке Дрине.

„Следећег јутра ушли смо у град. Куће су још биле у пламену. Побили Немци и Ушашке прекривали су улице са својим челичним шлемовима и црним чизмама. Побили смо их 350, али је неколико стотина побегло испред нашег налета. Михаиловићеве ратници пожурили су за њима и већину побили. С визијама својих најмилијих, тортурисаних и палих уз најстрашније муке, већином и пред њиховим очима, нису према златаорима имали много милости“.

„Масни мост који су Турци подигли у петнаестом веку остао је иза нас. Немачка постројења преко моста била су у пламену. Срби су из њих и ватре покупили добар плен у муницији и гранатама. Пет стотина пушана, 19 топова, два железничка воза, 7 чамаца и два аутомобила, радио станица, огромна количина муниције, болнички уређај с великим бројем аутоматског оружја и два тешка пољска топа, прешли су у наше руке, заједно с две велике нацистичке заставе...“

BEKANNTMACHUNG

Am 19. 6. 1943 wurde bei Savaja-Radojkovići ein Überfall auf ein Kommando der Deutschen Polizei verübt, bei dem 8 Mann getötet und 7 Mann verwundet wurden.

Ganzes Anhängerschaft des Kommandierenden General und Befehlshaber in Serbien wurden als Vergeltung am 29. 6. 1943.

575 D. M. - Anhänger und Kommunisten erschossen
davon 324 in Kruševac. Unter ihnen befinden sich:

- Radovanović Ivan, Beamter, geb. am 29. 7. 1924.
D. M. - Bandenführer, wohnhaft in Trstenik.
- Ugajacović Rado, Landwirt, geb. am 11. 3. 1906.
D. M. - Bandenführer, wohnhaft in Trstenik.
- Polković Petko, Steinmetz, geb. am 6. 7. 1906.
D. M. - Kurier, wohnhaft in Kruševac.
- Djerić Mitoja, Beamter, geb. am 11. 10. 1913.
D. M. - Funktionär, wohnhaft in Trstenik.
- Mikić Milorad, Schuhmacher, geb. am 31. 8. 1908.
D. M. - Funktionär, wohnhaft in Trstenik.
- Dimitrijević Aleksandar, Fackler, geb. am 22. 9. 1917.
D. M. - Bandenführer, wohnhaft in Seno.
- Živić Mitoja, Flieger-Hauptmann, geb. 28. 6. 1911.
Mitarbeiter der Maschaba-Bande, wohnhaft in Beđina.
- Savić Vladimir, Feuerwerker, geb. am 1. 12. 1918.
D. M. - Funktionär, wohnhaft in Cragjevo.
- Papović Vukosav, Richter, geb. am 15. 10. 1911.
D. M. - Funktionär, wohnhaft in Kruševac.

66 NICHTBELASTETE PERSONEN WURDEN IN IHRE HEIMORTE ENTLASSEN.

Der Höhere SS- und Polizeiführer Serbien
gen.: MFYSZNER
SS-Gruppenführer und
Generalleutnant der Polizei

Kriegsd. den 27. Juni 1943

САОПШТЕЊЕ

На дан 19.6.1943 год. код Суваје Радојковића извршен је препад на један одред немачке полиције и том приликом је убијено 8 а рањено 7 људи.

У смислу саопштења Командујућег генерала и Заповедника у Србији стрељано је ради одмазде на дан 29.6.1943 г.

575 присталица
Драже Михајловића и комуниста
од којих 324 у Крушевцу.

Између осталих стрељани су:

- Радовановић Иван, без занимања рођ. 28.7.1924.
вођа Банде Д. М. са станом у Трстену.
- Огњановић Раде, земљорадник, рођ. 12.1908.
вођа Банде Д. М. са станом у Трстену.
- Петровић Петко, камекорезац рођ. 6.7.1908.
курир Д. М. са станом у Крушевцу.
- Ђурић Милоје, чиновник рођ. 11.11.1913.
чиновник Д. М. са станом у Трстену.
- Микић Милорад обућар, рођ. 31.8.1911.
чиновник Д. М. са станом у Трстену.
- Димитријевић Александар пекар, рођ. 22.8.1917.
вођа комунистичко-партизанске банде, са станом у Санцу.
- Живић Михајло, ваздухопловни капетан, рођ. 28.8.1911.
војни инструктор расиског банде, са станом у Дедињу.
- Савић Владимир ватрогасац, рођ. 2.1918.
комунистичко-партизански функционер, са станом у Гаглову.
- Поповић Вукосав судија, рођ. 15.11.1911.
комунистичко-партизански функционер, са станом у Крушевцу.

66 лица пуштено је својим кућама,
пошто је утврђено да их ништа не терети.

Ваша вођа SS и полиције у Србији
MAISNER
SS-Gruppenführer in Generalstab
polizeilich.

Kriegsd. den 27. Juni 1943

ФЕЉТОН

„Окрнули смо се ка мосту, западно, према Сарајеву... Носили смо 650 фунти пластичног експлозива... осмотрили положаје... и одлучили да нападамо рано пре зоре у два сата изјутра. На хриду изнад моста лежали смо чекајући знак нападача на бункере, с друге стране реке. Марко и ја проклињали смо облак који све покрива изувезши једва видљиве светлости, с обе стране моста. Одједном плутуни одјекнуше и борба поче. Око десет и по сати, није више око моста било ниједног живог непријатеља“.

ТИТО ПРИСВАЈА ПОБЕДЕ

„Бејаше то диана структура моста, дуг 450 стопа, а подигнут стотину стопа изнад реке Лима. Одлучисмо да ће 450 фунти експлозива све сурвати у реку. Морали смо да с пута укљанамо побијене Немце, како би циљу ближе пришли и у два тунела сместили експлозив. Кад су Марко и Џан, с два Михаиловићева официра све поставили на право место, а ја нашао да је све у реду, фитиљи су запаљени, и ми трчећи два минута, упали у своје заштитне тунеле. Једна велика челична полука пролеће поред главе једног герилца на устима самог тунела у коме сам био. Кад смо погледали испод себе, мост је пресавијен у два дела лежао на дну реке“.

„Недељу дана доцније слушали смо лондонски ВВС, обавештавали су свет, како су храбри Титови партизани срушили мост, варајући и свет и себе“.

Пуковник Сајц је заједно с Михаиловићевим одредима учествовао и у другим биткама против окупатора. Он је у ваздух дигао и један важан мост близу Мокре Горе. Учествовао је и у многим саботажама на путама и путевима између Београда и Бора, с великим бакреним рудником и 54.000 рудара у њему. Допро је и до великог и негде богатог села Страгари, које је гледао у пламену, као и многа друга места у Србији, не зато што су колаборирали, већ што су окупатора стално нападали. Био је сведок и саборац окршаја око Нове Вароши, Ивањице, Равне Горе и Јабланице, нападајући и узмичући с Михаиловићевим војницима.

Сајцу се утолило пре мора веровати, што је своју мисију обавештајца Америке почео у Михаиловићевом, а завршио у Титовом покрету, дајући свету сјајну слику првог, а лоше описе другог заједно са свим главним јунацима из обе гериле.

УНАКАЗИВАЊЕ ИСТИНЕ

Ако је пре суђења у Њујорку професору Мек Дауелу ограничена слобода да каже све што је у својој Мисији код Михаиловића видео и доживео, тада за време суђења, та му је слобода враћена, баш зато што га комунистичке оптужбе означавају као Михаиловићевог саучесника у колаборацији, оптужујући за дело издаје и њега и саму Америку. Док је Америка у процес уплетена ради совјетских учена на предстојећој париској конференцији Министара великих сила, Мек Дауел је осумњичен да би из процеса био искључен као сведок, уколико би Вашингтон то сведочење енергично тражио.

Пошто је у Њујорку Мек Дауел био најважнији сведок, а по свом чину и мисији био најстарији амерички официр у Михаиловићевом штабу, то чујмо сада најважније ставове из његовог исказа:

„У самом почетку подвлагачим да сам целог свога живота био либерал, а након чак и означаван као „пник“ или комуниста. Године 1942, пре него је Тито признат, ја

BEKANNTMACHUNG

Am 27. 12. 42 wurde durch einen heimtückischen Anschlag ein deutscher Soldat in Krusevac schwer verwundet.

Seine Wunden am 27. 12. 42.

25 Kommunisten und Draža Mihajlović-Anhänger

erschossen.

Darunter befanden sich:

Wladimir Radomir, geb. 1917, Bauer, Siala	07. Bauer, Siala
Milovanovic Sava, geb. 1908, Priv. Beamter, Krusevac	08. Priv. Beamter, Krusevac
Mladenovic Ljubiša, geb. 1923, Feldherr, Vrnjacka Banja	09. Feldherr, Vrnjacka Banja
Miljkovic Zvonko, geb. 1905, Mäurer, Gacivac	10. Mäurer, Gacivac
Jankovic Jovan, geb. 1905, Schlosser, Krusevac	11. Schlosser, Krusevac
Protic Milutin, geb. 1908, Priv. Beamter, Krusevac	12. Priv. Beamter, Krusevac
Petrovic Hristof, geb. 1908, San. Gehilfe, Krusevac	13. San. Gehilfe, Krusevac
Bogicevic Vedimir, geb. 1906, Schneider, Vrnjacka Banja	14. Schneider, Vrnjacka Banja
Zdravkovic Dušan, geb. 1907, Arbeiter, Vrnjacka Banja	15. Arbeiter, Vrnjacka Banja

Krusevac, den 27. 12. 1942

Der Kommandierende General und Beobachters der Division

САОПЦ ТЕЊЕ

Подмуклим нападом тешко је рањен, 24 XII 1942, у Крушевцу један немачки војник.

За одмазду стрељано је 27 XII 1942:

25 комуниста и присталица Драже Михајловића

Међу њима су се налазили:

Милетић Радомир, рођ. 1917, селак, Салах	07. Bauer, Siala
Марјановић Сава, рођ. 1908, прив. чин, Крушевци	08. Priv. Beamter, Krusevac
Младеновић Љубиша, рођ. 1923, пољар, Врњачка Банја	09. Feldherr, Vrnjacka Banja
Миљковић Живота, рођ. 1905, ковачићар, Тивинац	10. Mäurer, Gacivac
Јанковић Јован, рођ. 1905, швар, Крушевци	11. Schlosser, Krusevac
Протић Милутић, рођ. 1908, ин. чин, Крушевци	12. Priv. Beamter, Krusevac
Половић Христиној, рођ. 1908, сан. помоћник, Крушевци	13. San. Gehilfe, Krusevac
Богичевић Чедомир, рођ. 1906, кројач, Врњачка Банја	14. Schneider, Vrnjacka Banja
Здравковић Душан, рођ. 1907, фарбар, Врњачка Банја	15. Arbeiter, Vrnjacka Banja

Krusevac, den 27. 12. 1942

Kommandierende General und Beobachter der Division

сам тражио војну помоћ и за његове партизане, на исти начин као и за националисте. После своје мисије код Михаиловића добровољно сам тражио да се поново вратим у Југославију ради даље истраге у друштву партизана и савезничких официра. Моју понуду нису примили“.

„Нити сам видео нити апсолутно чуо о било каквом доказу који би генерала Михаиловића лично, или официре под његовом директном командом, доводили у вези колаборације с Немцима, у било каквом облику. Ова чињеница о непостојању такве сарадње заснована је не само на личном посматрању, већ и на целини докумената које сам видео, и разговора, које сам имао с особљем америчким, савезничким, чак и непријатељским, и то увек лично. Ово укључује и британске јавне личности, на високим положајима и одговорностима“.

„Поред овога, веома важан део чињеница потврђује закључак, који у целини потписујем: да је генерал Михаиловић, познат и пре рата као огорчени антинациста, све силе од целог свог срца заложно како би Немце и њихове сателите истерао из Југославије. Ако је у овом циљу мало постигао, то је последица околности изнад његовог домета, нарочито грађанског рата, који му је наметнула комунистичка партија Југославија“.

„Материјал који Михаиловића оптужује, у једном делу је лажан, а у другом унаказивање истине. Његови тужиоци, без обзира на све канале које створе, чине шапци југословенских комуниста, који су својим обманом протистунсали и разорили покрет народног отпора који су водили, и који су, током рата, у сталном обнављању, били криви за грубе фалсификате и обмане света“.

„Извесне вође отпора, укључујући ту и комунисте и националисте, правиле су акомодације с осовинским властима. Али како сам већ горе навео, ни Михаиловић, нити други под његовом директном командом, за такве појаве никада не могу бити оптужени. Међутим, извесне вође, комунисти исто тако као и националисте, склапали би примирја или споразуме о неоперисању на извесним подручјима, а такође и о размени намирница за оружје итд. Немачке власти стално су на томе радиле да би повећале мере колаборације. Југословенске комунистичке вође данас већ заборављају своје властите рекорде у том прилагођавању, каткад праву колаборацију с Осовином, имитирајући Михаиловићу радње с којима није везе имао“.

„Осовинске репресалије против националиста, нарочито против оних који су били познати због своје лојалности Михаиловићу, били су по правилу теже од оних уперених против комуниста. Доста је доказа да су се Немци увек више плашили и више мржње показивали према Михаиловићу, него према Титу. Зато су Михаиловићев Срби више страдали од Чеха или других група отпора у западној Европи“.

„Михаиловић је био нарочито активан против Осовине током 1941. и 1942. године, када је, као што је несумњиво потврђено, много допринео англо-америчкој борби у Африци, нападајући немачке комуникационе линије. Током 1943, и у првој половини 1944, силама немачких репресалија принудила га је да прима обазривију политику, сличну оној кавку су савезници наредили свим европским групама отпора. У том истом времену комунистичке банде стално су нападале одреде националиста“.

„За овим Мек Дауел описује и нападе тих банди са америчким оружјем, и у августу и септембру 1944, и то с бокова и с леђа, кад је све било спремно за општи напад на немачке гарнизоне, депо и комуникације, заједно с нападом на сам град Београд. И после тог дужег описа продужује своје излагање:“

„Уколико је мала група америчких официра могла да допре и види, националисти су у септембру напали Немце и Бугаре, сходно свом капацитету и опреми. Осовински покрети били су исцрпани, знатна количина муниције узета уз знатан број заробљеника. У том моменту комунистичке снаге, под командом маршала Тита, нападале су Михаиловићеву војску на широком фронту. И ја лично, и мој штаб са мном, били смо ту, кад је дошло до овог напада. Нападајући Михаиловићеве одреде Титове су снаге прошле кроз линију немачких гарнизона на реци Западна Морава, оставајући Немце на миру, како би јаче напали националисте, који су већ водили борбу против Немаца. И од тада па даље, главни напори Титових снага нису били уперени против Немаца, већ против Михаиловића и америчке мисије, како би нас заробили. Серија оваквих напада приморала је генерала Михаиловића да се повуче у Босну“.

„Постоје довољни докази, а међу њима и запажања једног америчког официра из моје мисије, да су Михаиловићеве снаге реорганизоване у Србији, октобра 1944. и доцније, чиниле веома знатне доприносе по разним немачким сила, укључујући и заједнич-

ке операције, заједно са совјетском војском, све док их нису разбиле комунистичке интриге и напади“.

НЕМЦИ У ДРУГОМ ПЛАНУ

Мек Дауелов исказ детаљно описује како су му комунистичке агенције у Каиру, прве половине 1943, пре него се спустио из непријатељске линије, целу Србију и Босну представљале као своје подручје, и то на основу извештаја и званичних мапа комунистичког главног штаба. Сумњу у све те мапе потврдила је и чињеница да је на тој територији нашо Михаиловића и његову војску, с тим што на целом том подручју комунистичке контроле није било, ни тада, нити икада раније.

„Становништво Западне Србије у којој сам био носило је краљевске ознаке и имало своје националистичке школе и болнице. И док сам по овој територији путовао, чуо сам амерички радио који јавља да су то подручје на коме сам лично био — „ослободили“ југословенски комунисти. То се исто поновило и доцније кад сам био у базиу Добоја, на реци Босни. Националисти, које су заједнички изабрали Срби, Хрвати и Муслимани, против дотадашњих усташа, немачких сателита, управљали су тим подручјем. Али исти радио, опет сам чуо, истицао је како у том делу земље комунисти воде борбе против окупатора, којих ту није ни било“.

На крају свог сведочења Мек Дауел подвлачи:

„Према свему што сам видео, уверио сам се да су сви редовни делови покрета под вођством Тита и осталих комунистичких вођа имали за циљ отпор Осовини исто тако као што су то за свој циљ имали и националисти. Међутим, стварни отпор Осовини био је строго ограничен, или спутан, тим што су комунистичке вође првенство дале грађанском рату и својим напорима да разоре Михаиловићев уплив. Услед тога, ни једна, ни друга група југословенског отпора није била у стању да довољно допринесе победи, током целе 1944. и 1945. године“.

На крају своје изјаве пуковник Мек Дауел обавештава свет и о немачкој понуди капитулације од 16. септембра 1944, коју комунистичка оптужница и логика узимају као доказ „сарадње с непријатељем“, оптужујући за такву „издају“ и њега, и Михаиловића и Америку с њима. Тај део исказа дотакнут је у другој вези. Понуда капитулације утолико је била условна, што се немачка војска на Балкану не би предала југословенским комунистима или Совјетима, већ искључиво војсци Америке и Велике Британије. Тако је свет први пут дознао да се други светски рат могао завршити половином септембра 1944, на истом Балкану, на којем је стварно завршен и први рат. Али ту понуду предаје елитне немачке војске на Балкану од 280.000 бораца Вашингтон је доставио Лондону, јер им је предаја заједнички пониуђена.

ПРЕПУШТАЊЕ СОВЈЕТИМА

Черчилова државничка генијалност открила је и Вашингтон тако известила „да је то условна, а не безусловна предаја, која би увредила Совјете, те услед тога има бити пониуђена свима савезницима“. Немци су ту допуну одбили и рат наставили до 7. маја 1945. Међутим, тих истих дана Совјети су сами објавили рат Бугарској и договорно с њом примили њену капитулацију.

Од својих англо-америчких савезника све су то крили док су свој посао сасвим окончали, а Бугарску, и без њих, окупирали затим и присвојили. У страху од такве понуде, која искључује Совјете, Тито је 23. сеп-

тембра, без знања и одобрења саог команданта из Казерте, одлетео за Москву и после месец дана, са совјетским маршалом Толбухином, ушао у Београд, без Черчиловог благослова, или обзира на његове шајлочке продренте, утвђене са Стаљином у Москви.

Што је професор Мек Дауел изјавио 1946. то је поновио после 22 године у свом одличном говору из Сан Франциска од 17. марта 1968. Том приликом он оживљава и све тешкоће код Мекмиланом, Черчиловим амбасадором код савезничке Средоземне команде. Ти разговори осветљавају залеђе многих несхватљивих британских потеза, које у својим Мемоарима дотиче и сам Мекмилан. Ту налазимо и Мекмиланово признање да је он по Черчиловом благослову већ децембра 1943. свој секретаријат на челу с Бродом, и Титов подземни комесаријат, на челу с Меклином, претворио у „стварну југословенску владу“ изнад и поред легалне владе у Лондону.

Михиловићева британска амбасада у тој вези подземног наметања комунизма Југославији утолико је грешнија и аморалнија што је тих дана такву сепаратистичку политику ОДБИЈАО И Стаљин. То све, поред других наведених доказа одаје и обавеште-

ФЕЛТОН

ни Моша Пијаде у својој „Легенди“, а неколико пута наводи и сам Меклин у својој књизи „Спорне Барикаде“.

Овакви сведоци и учесници у судбоносним догађајима и борбама далеко су меродавнији за све спорове између Михаиловића и Тита, националиста и комуниста, него што су то светски авантуристи, филокомунисти или стаљинистички и титоистички фалсфикатори и варалице, уз које се, на жалост, често нашла и англо-америчка либерална штампа и кратковида демократска дипломатија. Ако су мерила штампе превртљива и често дозлабога површина, дипломатија мора имати више начела, јер су у њеним рукама кључеви рата и мира, хаоса или реда, нација и држава.

Демократска дипломатија и Америке и Британије све те кључеве положила је на Стаљинов сто, кријући или кривотворећи истину, како би светлија и победоноснија испала мрачна фигура стаљинисте Тита, са свима његовим терористичким траговима.

— наставиће се —

7014

ОБЈАВА

Претседник општине Бруске ИВАН ПОПОВИЋ нестало је 3 августа 1943 год. Сумња се, да је одведен и убијен.

Ја позивам претседника општине Бруске Ивана Поповића, да се има јавити до 5 септембра 1943 године код ове Крајскокомандантуре.

Ако се он неби јавио, сматраће се да је Иван Поповић од стране Дражиних присталица убијен, за које ће убиство следити одмазда.

Сво грађанство има да суделује на трагању за претседниковим нестанком, пошто је то у општем интересу.

Крајскокомандант,
о мајор Кни

КАКО РУСИЈА КАЖЕ

Па и мене је, чоче, изабрао народ а нијесу жене!... а то није никаква ствар што је Милисав добио два-наест — тринаест гласова више од мене! — вели Антоније.

Ђуро Дрецуц: Ама немо' те, људи, да се свађамо око тога: ко је посланик а ко није; све ће се то знат. Ја мислим да је прао те да и Антоније Шундић буде посланик ка и Милисав, а ево зашто: и Антоније и Милисав обојица су добри јунаци, а ја знам да су и књазу мили, па нека обојица буду посланици!

Мујо Влаховић: Добро је оно што Ђуро рече; али ако нећете ни тако, онда ја мислим да је најбоље ово: нека један мјесец буде посланик Милисав, а један Антоније, и тако редом. Ја мислим да је овако у праву и закону, а есапим да ће ово бити мило и господару и влашци и свакоме.

Ристо Бошковић: Ни ова Мујова није рђава, али ја бих да учинимо овако: да ту ствар оставимо Милисаву и Антонију, па нека се они сами погуде, а ми ћемо на то пристат. Овако је најбоље, па да прекинемо беспослицу!

Лабуд Петровић: Ја се, брате, не слажем са причом некија посланика, него да се то ријеша на прост начин: нека обојица ваде шорак: (коцку), па ко извуче мањи, нек иде кући!

У скупштини граја и вика: чак и галерија тражи да обојица буду посланици. Због вике и силног нереда предсједник закључује сједницу. Мало за овим и Антоније, као и Јанков, одлази на позив у двор, а одатле кући.

7. СЈЕДНИЦА.

Предсједник звони, па мало затим отвара сједницу и наређује прозивку посланика.

Душан Петровић, секретар прозива посланике по реду, а када дође на ред прозивке име: Крсто Токов! са галерије се зачу:

— Ево ме, о! —

То бијаше брчки посланик Крсто Токов, који бијаше видео повише грађана на галерији, па како му допало лијепо сиђети на га-

Пре много година, Никац од Ровина описао је Црногорце како различито и неочекивано реагују затечени у демократији. Дакле, шта се на прилив грађанских слобода некада догађало ћетињима а шта данас њиховим прауницима

лерији, и он се попео и сједе у галерији. На глас његове прозивке, предсједник и сви посланици подигоше главе и виђоше Крста на галерији.

— Господине Крсто, то није ваше мјесто и молим вас да сиђете са галерије!

— Ја вистину нећу! Ја сам посланик и могу сиђети, је ми је воља! — одговори Крсто.

Због граје и вике предсједник закључује сједницу.

Иво Ђуровић, министар војни, одговара: Ми незнамо оће ли бит рата, а до душе изгледа да није далеко! Него, господо, све то зависи од Русије, па како она каже!

Ђуро Дрецуц: Има право и Крсто је у разлог што пита: оће ли рата бит? А ово што министар каже, то значи, брате, може бит, а може и не бит. Главно је да ми знамо оће ли бит, а то је лако знат... Најпослије, брате, ево руског посланика на Цетињу па да га питамо!

Алекса Поповић: И ја се, браћо, слажем са Крстом и са Ђуром... и колико ја прости могу амо нешто виђет, све ми се чини да мирише на барут!... И Ђуро је добро овари-са ово што каже да питамо руског посланика, па ако он рече: рат је ту! — добро да јест, и ми смо ту! Ако ли рече: рата нема!... онда ћемо лијепо гледат нешто друго!... Је ли овако?

Саво Бошковић: Право је, господо, да и ја кажем неколико ријечи. Ево да изложим моје мјеније: ја сам јуче саратио у цетињску читаоницу и видео сам у једне новине је

...ујерније се спрема... То знам сигурно да тако пише, а то, Бога ми, није шала!... него молим господина пријесједника да пошаље једно дијете у читаоницу да донесе те новине оће, па ћемо виђе шта му то значи.

Јован Пламенац: Господо, нема смисла говорит о стварима које су далеко од нас Оће ли бит рата или не, то зависи од прилика. Ја молим да се преко ове ствари пређи на прост дневни ред.

Крсто Томовић: Ти, Бога ми, не знаш шта дробшиш, него само онако — трнда-прнда!... Ти нити си био у ратове, нити си брате мој, сјека, ни праха мириса!... Најлепше ти је, сједи и запали!... Ти си масак те превелики!...

Ристо Јокановић: Ја сам, браћо, у сваку доба за рат, и ако ћемо прво зборит — вријеме му је! Прошло је тридесет година од ка се пушка не чује... а душа је благо, морам признат, и мене бирачи питају исто ка и Крста оће ли бит рата? кад ће бит? Са којом би се државом побили и тако?... па, ке велим, добро би било да се то зна по Уставу!... Ја мислим овако... а може и друкчије...

Драго Радовић: Ја, господо, не знам како то може бит да министри не знаду: оће ли рата бит или не... Али пошто се то не зна, онда је најбоље да причекамо док не Русија позове. Ја мислим да је овако најбоље, а ви можете како год оћете... и најпослије ево ме оће и ја гласам за рат!...

У Скупштини вика и галама. Међу посланицима силна препирка. Грађани силазе са галерије у салу и настаје општа свађа. Министри и скупштинско часништво у споредној соби такође затурили кавгу.

14. СЈЕДНИЦА.

Петар Рамовић, пита министра војног: Молим господина милостора војног да ми каже: може ли се запопит син покојног попа Сима Машковића, који је био у Србију и тамо изучио подовинцијерску школу?... Момче је наредно и за дуовио лице ка што бит може, а ево оће и господина митрополита па да то удесимо и запопимо га!

Филип Челебић: Ако ово момче воли ванђелије и вако... да речемо... црквено пјеније — онда га можемо запопит; ако то не воли, ми ћемо га поставит за водника државне штампарије или за официра у Главну Контролу!...

Крсто Токов: Ја мислим да то момче треба запопит, али само по Уставу!... е, побратимковићу свијетли, а ако у Устав нема тачке и палаграма да се Црногорац може запопит, ми ћемо му дат неко друго званије у смислу закона.

На крају дискусије министар просвјете

обећава посланику Рамовићу да ће ту ствар узети у своје руке и ријешити је са г. митрополитом.

15. СЈЕДНИЦА

Предсједник отвара сједницу, а мало затим зачу се глас са галерије:

— Пријесједниче, молим за ријеч!

И предсједник и посланици подигоше главе ка галерији, у којој сјеђаше стари Јунак, Бајо Павићевић, из Пјешиваца, и тражаше ријеч.

— Ти, Бајо, нијеси посланик и немаш права да говориш! — довикује му предсједник.

Ја, ваистину, имам!... Ја сам добио билет да зборим!... клиће Бајо старац с галерије и показује скупштинску улазницу, јер мисли да му улазница даје право говора у Скупштини.

Ђуро Дреџун: Браћо, немо' те скакат у травице! Бајо је Јунак ка иједан црногорски син и сјека је док је махат мога, па нека и он говорн, да видимо што оће!

Филип Челебић: И ја мислим да Бајо може зборит, али не са галерије, но нека сиђе овамо међу нас, па нека збори колико оће!

Мујо Влаховић: Вала, људи, кад могу бит посланици ака момчад ка ови Јован Пламенац и Душан Вукотић, који не знају колико ногу Турчин има, заиста може и Бајо Павићевић који је азда био први ће су мозгови прскавали!

— Тако је, да ти Богу вјеру! одобравају му Ђуро Дреџун, Филип Челебић, Драго Радовић и други. У Скупштини силна граја. Сједница се прекида.

16. СЈЕДНИЦА

Филип Челебић: Ја, браћо посланици, оћу да изнесем пред владу и Скупштину један смиса за закон о посланицима, а то је овако: Ја предлажем, да од сад, у Црну Гору, не може нико бит народни посланик, ко није сјека турске главе!... Мислим да је ово добро, па да се, браћо, зна једна чистина, а не ка оно јуче што смо се свађали због Баја! Ја по Уставу молим да се од овога мога приједлога одма напише закон!

Саво Бошковић: Мене се ови Филипов приједлог свиђа, само ја бих још овако река: народни посланик, у Црној Гори, не може бит нико ко није сјека турске главе, или, ко нема Обилна медаљу или ову за храброст!... Вјерујте, људи, да би ово најбоље било, и ја велим да се крећемо у гласање колико је још данас!

Јанко Вукотић: И Филип и Саво добро збере, али ја бих још нешто друго река, а то је ово: да народни посланик може бит сваки Црногорац који је Господару по вољи и који је од добре куће!... Ја мислим да је све ово основано на Уставу у смислу пулнитике... е, ако ли није овако, реците; није, брате, тако! па ћу гле'ат своје послове!

Предсједник објашњава да ће алада, у своје вријеме, о томе поднијети Скупштини потребни пројект и да ће се то доијети како треба.

17. СЈЕДНИЦА

Обрен Рњез упућује на министра просвјете ово питање:

Питам господина милистра просвјете: је ли му познато, да се, ево неко доба, народ бави са духовима?... Па тако веле, да се човек може разговарат са онијема што су помрли и изгинули у ратове! Мене је прича поп Лука Ђуровић, из Шаванка, да се он разговара са некијема што су помрли... и каже да на небу има некаквије девет свера, па онда, да је најбоља права свера, па друга,

па трећа и тако редом, а најгора је, вели, девета и у њу је највише Бајица и Црмичана! И ове ми свере изгледају исто као ове наше секције у Скупштини!...

— То лаже ко год каже!... Ми смо вазда од Косова били у прву сверу!... љутито довикује бајички посланик Шћепо Мартиновић.

— И ми Пипери били смо и остајемо у прву сверу!... И Ђеклићи, Божа ти вјера!... Ада и ми Љуботињани, чиста ви и Божа вјера!... Са свију страна довикују представници појединих племена. Сваки брани своје племе од девете свере и, изгледа, да Црногораца нема у деветој свери.

У Скупштини лом од силне препирке које је племе у којој свери. Са галерије се чује:

— Сви сте ви у деветој свери!

Граја се наставља, предсједник закључује сједницу.

18. СЈЕДНИЦА

Предсједник отвара сједницу и објављује да је умро посланик Васо Пајовић, као и то, да ће на његово мјесто доћи онај, који је на реду по броју гласова.

Вуко Јанков: Браћо посланици! Пошто је постаник Васо Пајовић умро, ја предлажем да на његово мјесто позовемо његова сина. Држим да је то право, јер је Васо био крвави Јунак, а син му је ка најгледајије момче и ваљаће за посланика... А оно што пријесједник рече, да ће на Васово мјесто доћ они који је има највише гласова послале њега, ја мислим да није право и да се не подударе са Уставом... него да ми сад пошљемо телеграф сину Васову, да одмах дође и да почне гласат.

Ђуро Дреџун: Господо. Истина, Васо је био челички Јунак и док је био о'ће међу нама, гласа је, брате, на иједан посланик. Вуко рече да је Васов син гледно момче и тако... али... ови... молићу јест... наредно је момче, од добра оца, од признате куће и све то, ама ево, људи, друге муже... Васов син није сјека турске главе, а ни медаље нема ни једне... и... најпослије, браћо, знате ли да је Филип Челебић поднио један смисао за закон о посланицима, ће се вели да нико не може бит посланик ко није сјека...

Крсто Токов: Ама дај добри сте људи, да се лијепо договоримо! Ја мислим да ће ово што ћу рећ, бит најтражније у смислу Устава о посланицима, а ево како: ви сви знате да смо поништили мандај Јакову Алексићу, из Дробњака... а све ми се чини да му мандај нијесмо поништили у согласију Устава, него... некако, љаво га зна... тако му испаде. Него да ми лијепо позовемо Јакова да дође, и да се око те ствари више не води никаква пулнитика у смислу... вако да речемо, Устава.

Филип Челебић: Добро је, господо, ово што Крсто рече и нећемо никога него Јокова. Истина, да речемо Јоков није јак овако закону и палаграму, а... да се побие у Скупштини и тако — ка иједан Црногорац који се рађа у наше горе... И ја идем да му пошљем телеграф да одмах дође?

Предсједник зауставља Филипа и не да му да иде. У Скупштини вика и граја. Сједница се прекида.

19. СЈЕДНИЦА

Симо Ковачевић пита скупштину:

Молим Скупштину да ми одговори: зна ли она што о народњем посланику, попу Илији Капи, који је пошао у Америку ево већ четири мјесеца? Ово питам због тога, што се у народ чуло да је поп Илија учинио неку валенцу (погрешку) у Америци, и да су га американске власти обријале на пазарни дан у Њујорку!... Ако је ово истина, ја онда

НАША ПРОШЛОСТ

молим, да се попу Илији одмах одузме мандај у смислу агитације Устава!

Јанко Вукотић: Ако је истина, да је поп Илија учинио какву валенцу у Америци и да су га обријали... нека је хвала Богу! Ако су га обријали на великој Божјој правди, то је против нашег Устава... а господин митрополит нека више не пушта наше попове да иду у Америку, те да их по свијету брију цандари и да нам због тога црвени образ пред Је'ропом!

20. СЈЕДНИЦА

Саво Кривокапић, пита министра војног: Је ли истина да аустрински официри имају неке љаволје справе, које се зову планови (мисли на аероплане) и да су, од неко доба, почели прелијетати у Црну Гору? Ја сам чуо да је један прије пет дана пролето из Рисна преко Грахова и да је цијели дан летио изнад Црне Горе... Па ако је ово истина, треба знат: шта му то значи?

Иво Ђуровић, министар војни одговара: Мене су дошли неки изајештаји од власти, које ми јављају да су гле'али нечесове справе да лете у облике, али ми нијесу казали како се то зове, ни чије су то справе. Ако су то аустриски официјери, не могу им забранит да лете... а, најпослије, нека их, нека лете људи, кад су вилозови и кад су беспослени!

Ђуро Дреџун: Мене се, браћо, не свиђа ово што милистар каже. Не дамо ми да Лацмани лете изнад нас; јер знате... ови... може он озгор свашта да уради... и да побегне...

Мујо Влаховић: Господо, најбоље збори Ђуро... А ви лијепо знате, да... оно, што се каже; „љаво ни оре ни копа"... може он озгор да пушти бомбу из тога љаволјага плана (аероплана) и да некога важнога убије... или може да пренесе бомбе у Црну Гору и да их преда некоем од клубаша, па онда да се хиљаду љавола окоти у Црну Гору... И ја гласам да нико не смије лећет изнад Црне Горе.

У скупштини силна вика, а на галеријама граја и узвици: Тако је! Живио Мујо!

Филип Челебић: Ја се слажем са Мујом... а милистар нека пише аустријској влади, да забрани лацманским официјерима да лете изнад Црне Горе... па ако им забрани — добро и јесте, ако ли не забрани — црни ће им лет бити изнад нас, задавамо им чисту и Богу вјеру!

Петар Рамовић: Најбоље је овако ка што Филип каже, а ако им се забрани да лете, ми ћемо гле'ат своје послове, ако ли опет почну изнад нас, вјерујте људи, побиеће их Црногорци ка аране, јер су ове наше петарке (брзометке) пушке мимо пушке!

— Оћемо ванштину Богу!... у облаке ни се неће сакрит! чује се ијетки узвици неке црногорске момчади са галерија.

Свађа, вика и псова наредно предсједника и сједницу прекида.

21. СЈЕДНИЦА

Крсто Токов: Молим да ми се допушти и да оће прочитам једно писмо које сам јутрос добио од Јакова Алексића, из Дробњака.

— Не може се то писмо читати! вели предсједник.

— А зашто? пита Крсто.

— Немо'те људи, тако, ако Бога знате! Ја не знам што ви је те нећете да чујете за Јакова, него сви на њега ка на бијелу врону! — довикује Филип Челебић.

Послије силне препирке, Скупштина допушта да се писмо прочита.

НАША ПРОШЛОСТ

Крсто Токов чита писмо:

„Драги и добри и лијепој мој брате Крсто! Јуче нам је стигла саија да је почисто умро Васо Пајевић посланик!... Него, мој Крсто, мој лијепој брате, ако икад мислиш за твога Јакова, предложи Скупштини да ме изабере за посланика на мјесто покојнога Васе. То учини одма док није уграбио ко други. Кажи већ као што знаш, да сам сјекао и све друго; а тако исто кажи, да сам једном био изабран за посланика, и да сам се неколико охлизео по Уставу у смислу мандаја, који сам изгубио и никако га не могу наћи! Све ово, мој Крсто, кумим те Богом и светим Василијем, објасни у Скупштини. А чуј још и ово: Ђура Дрецуна, Филипа Челебића, Крста Томовића и све друге што смо сјекли Турке, па их закуми од моје стране не бих ли како постао посланик. Данас исто пишем писмо и Скупштини, па кад оно тамо дође, а ви тражите да се и оно прочита у Скупштини.

Ако ме изаберете за посланика, одма ми јави по телеграфу, а ја ћу кренути у исте опанке. А сад прими братске поздраве са свијема. Твој у смислу закона и мјенија пулитике друг

Јаков Алексић.

Ето, браћо, што ми пише Јаков, па сад Бог ви, а душа ви!... Ја одмах гласам за Јакова и признајем га за посланика!

Ђуро Дрецуна: Ја молим да саклетар прочита Јаковљево писмо Скупштини и да видимо, може ли му се помоћ у смислу Устава.

Душан Петровић, секретар, чита Јаковљево писмо које од ријечи до ријечи гласи овако:

Народној Скупштини на Цетињу!

Чуо сам да је почисто умро посланик Васо Пајовић, и Бог да му душу прости! Али по народу се говори, да ће на мјесто покојнога Васе, Скупштина позвати неког другог Црногорца за посланика па зато пишем и молим све посланике да ме изаберу за посланика. Када сам оно прошли пут изгубио мандај, рекао ми је Господар да ћу згодном приликом опет бити изабран за посланика, а та је прилика, ево, дошла и ако мислите за мене, бирајте ме сад или никад!

Осим тога посјекао сам дванаест турских глава, до данас, а ако се ускоро зарати, надам се у Јаког Бога да ћу нож опет омастити. Од ордене имам до сад ове: Денилов крст, Обилића медаљу, медаљу за храброст, Спомен-медаљу, Крст Св. Ђорђија и ону руску малу, на којој пише „Ни нама ни вама“. Ово што сам река, жива је истина!

Ако ме изаберете за посланика, нека ми саклетар Скупштине телеграфира преко Лазара Кујунџића, трговца у Тавнику, код кога купујем ракију, каву и остало што ми треба у кући.

У смислу Устава и закона Скупштини, влади и митрополиту понизан

Јаков Алексић.

Крсто Томовић: Ово је, браћо све лијепо и читко што је Јаков написа, па признајемо га за посланика и баталимо беспослицу!

Петар Рамовић: И ја велим да Јакова признамо за посланика, бар један мјесец, или два, па ћемо послати опет некако удесит... Ја мислим да би Јакову бастало гласат у свако доба и на сваку пољану ће се купе Црногорци! А да се не би брнка ред закона ође, гласам да Јаков буде посланик на мјесто покојног Васе Пајовића.

Филип Челебић: Вала браћо, да је жив покојни Васо, и он би први гласа за Јакова са којим је заједно ратова и сјека, а ми ође дробино ка да су ни швраке мозак попиле? Ја гласам за Јакова да буде по-

И ја сам за Јакова.. и ја... и ја, брате, Бога ми?... и ја... и ја! — чују се са свих страна узвици од Јаковљевић ратних другова.

У Скупштини настаје свађа и вика; са галерије се чује: Живио Јаков! Предсједник прекида сједницу.

22. СЈЕДНИЦА.

Саво Бошковић, упућује питање на министра посвјете:

Зашто министар не нареди учитељима по основнијем школама да ђаци боље уче? Ја сам скоро био у школи на Орју Луку и пита сам ђецу да ми испоју на уста неке пјесне што их је књаз сјева и измислио, али ђеца не знаду за те пјесне. Још сам пита ђецу имаду ли књигу Устав, али они рекоше да нема ни један. Зато молим министора да ђацима орјелучке школе пошаље по један Устав са сликама, ако има; ако нема, онда може и онако, без слика!...

Јанко Вукотић: Ово што Саво рече да се ђеци да по један Устав, сасвим је, у разлог пулитике, али ја мислим да Устав треба дати само оној ђеци која добро уче; а кад би дали свој ђеци, ту би требало повише Устава... а, како министри кажу, ми имамо један, и без њега не можемо!

Јанко Милић, подпредсједник Скупштине:

Пошто нема доста Устава да се пошље ђеци у школе, нека им се, брате, пошље „Балканска Царица“, или која друга књига што је књаз измислио, па нека ђеца уче у смислу Устава! Ја есапим да је овако најбоље.

Предсједник вели да је то ствар министра просвјете и да ће он тако нешто урадити.

23. СЈЕДНИЦА.

Ристо Јокаиовић, упућује питање:

Влади и скупштини познато је, да је прошлога љета били велика жега по Црној Гори, да коса није ударала по ливадама, па како људи неће имат пиће за стоку, то питам: мислимо ли ми ође зазимит без сијена?

Предсједник одузима Ристу ријеч. На галеријама смијех, у скупштини вика и граја. Посланици напуштају салу, и сједница се прекида.

24. СЈЕДНИЦА.

Митар Кнежевић пита министра војнога: Може ли Периша Кнежевић отићи у Плевља да прода неке коже од лисица што их је уловио, пошто у Плевљима добро плаћају?

Иво Ђуровић, министар војни одговара:

Ако су лисице ухваћене у нашу државу, мора их продат у Никшић или Шавник; ако су ухваћене у турску, онда нека пође у Плевља и нека их прода.

Филип Челебић: И ја мислим да лисице треба убијат, а што се тиче продаје кожа, најбоље је овако: ако Црногорац убије лисицу, рецимо у Дурмитор или у никшићску нахију, онда је мора продат у мјесто исте нахије, а то важи и за све друге назије... И мислим да је ово од користи за нашу трговину у смислу прихода привреде.

Саво Кривокапић: Ја ништа не знам како би се то могло удесит... и мислим да ће најбоље бит, да видимо има ли о томе каке тачке у Уставу прихода, па ако има, лако ћемо гласат!

Предсједник моли да се ова ствар одложи док се не донесе нарочити закон о лову.

25. СЈЕДНИЦА.

Никола Милошев: Прије неко доба продава је неки Зећанин једно прасе у Подгорицу и тражио за њега двадесет Пипера (мјесто перпера). Ја не знам да ли се та Зећанин руга са Пиперима, али није знава да се прасе зову перпери... што ли?! Зато, браћо, ја молим владу и Скупштину, да одмах изда наредбу у смислу Устава филансија, и да нико по данас не смије перпере звати Пиперима! Па, ако би се неко уфатио да то збори, онда да му се суди по палаграму и да плати глобу у корист господарева касе!

Ђуро Дрецуна: И ја сам чуја ђе људи зборе, да је пред господареву прославу дошло шест милијуна Пипера из Инглешке у Црну Гору.. ма исто нијесам вјерова, пошто знам да Пипера нема у Инглешку! А подоцкан, некако, иза тога, сазна сам да је то било оваја шест милијуна перпера, што их је влада улупила око прославе! Него свакако да се забрани ово што Никола тражи, и ја гласам за прједлог, да се перпери не смију звати Пипери никако на свијет!...

Саво Кривокапић: И ја гласам да се не смију звати Пипери... али, Бога ми... не смију ни Чевљани, ни Бјелице... одиста!

— Не Бајице... ни Цуце... ни Зећанин... ни Његуши, Божја ви вјера!... дови:ју посланици са свију страна и бране племенска имена.

Наставиће се

ГОВОР КОМАНДИРА 1. чете 40. пешадијског пука ЛУКЕ КАПЕТАНА ЂУРАСКОВИЋА

ОДРЖАН ВОЈНИЦИМА НА ДАН 26. маја
1940. ГОДИНЕ У ПОСМРЕКУ КОД
БРЕЗОВИЦЕ

САМИ ЋЕМО С ЊИМА У МАТЕРИНУ!

Чета постројена у развијеном фронту, присутни војници.

„Слушајмо! Ми живимо у озбиљном добу и сваки од вас знаде зашто сте ту. Сви сте скоро старији и ожењени људи, ви читате новине, јел' тако?! Ако вам се пружи рат, јебо га отац, ми ћемо га прихватити и ратовати. У том случају, јебо му пас матер, морали би ми да примимо борбу, па макар сви изгинули. То би било за нас часно, јел' тако?!

Наши суседи Талијани, е то су једне курве. Они, јебо им пас матер, боје се ратовања, а хоће да добију земљу без крви. Они, фукаре једне, кажу да имају право на Далмацију. Јесте, добиће курац. Јел' тако? Па да боме, да им дамо. Сада се праве пријатељи, а сутра би нас напали, курве једне. Јебо им пас матер, само нека дођу, па ћемо их послати у пизду материну. Јел' тако?

Друго: Ми јужни Словени, били смо и јесмо најбољи војници Европе. Јел' тако? Да боме да је тако и тако треба да буде.

Друго: Мусолини је доста учинио за Италију. Он је много дао Талијанима, али их никада не начинити храбрима. Макар им курац дао неће моћи да им да срце јуначко. Јел' тако? Јел' вам јасно? Е, друго кажу Талијани. Они веле: „код нас је све моторизовано. Наши су митраљеви Фијат, наши су тенкови Фијат, наши су авијони Фијат, и шта ја све знам — у пичку материну. Знамо ми то, јели је у њих и срце Фијат, јебо их свети Јероним на небу. Само има једно и они нас не знају, пичка им материна. Јел' тако? Да боме да је тако и тако треба да буде.

Друго: Неће нам буду куратори, да гарантују наше границе, пизда им материна. Талијани ко зна још који курци. Немци, Енглези, Французи, Јапанци, Кинези и други, па чак и Друштво народа. Е а шта се нас тичу њихове гаранције, пизда им материна. Знамо ми шта су гаранције. Јебо им пас матер гаранцијску и курварску.

Друго: Сви знате да се наша војска најбоље храни. Јел' тако? Е кад је тако, онда храна треба да буде још сто пута боља. Имамо курваре, јебо им пас матер, још и не ваљају. Па добро, где су ти курвари? Јебо им пас матер, свима одреда.

Дежурни, дедер зовни ми те курваре, пизда им материна. Па добро курвари, јебо вас свети Јероним на небу, послат ћу вас све да терате митраљеви у брда, у пизду материну, па да видимо да ли ће храна бити боља!... Јебо вам пас матер курварску. Јел' тако?

КУВАР ТРЕБАЦ јавља се: „АЛИ ГОСПОДИНЕ КАПЕТАН ИЗ ГРИЗА СЕ НЕ МОРЕ...“ Куш бре, ништа те нисам питао. Марш у пизду материну, јебо ти пас матер куварску. Кад те распиздим претворићу те одмах у митраљез...

Друго: Где је онај кога су убиле гаће? Ах, ту је. Е баш тебе ћу послати на Таљијане, јебо те митрополит. И ти си ми курчев војник. Убиле те гаће!? Слушај само! Шта се смијеш? Сви ви знате да има и других, којима се хоће наша земља, пизда им материна.

Ено горе оне циганске курве каже да им припада Срем, Банат и Барања. Па добро, пизда им материна татарска, што не дођу и узму пола Словеније, Хрватске, јебали их њихови грофови, јебо им пас матер и њима и Хортију и Телекију и грофицу Марицу!

Друго: Јел' ви идете онако преко ноћи у Домжале? Знам ја вас добро. Све ја знам. Видите, то несме тако да буде. У нас постоји преки суд, па ту нема више шале. Одмах те стрељају. Ево овако. Иде ти командир негде тако у пизду материну, водници што ја знам где — јебо их бог и онако ништа не ваљају, поднаредници седе у кафани, а ви? У Домжале?! Па ти сад дођу Талијани, пизда им материна. Како би то све изгледало? И како би нас они фино удесили... Мајку им жицарошку! Па то несме да буде! Јел' вам јасно! Не може то тако код нас да буде, како је то било код Чеха. А јок... Ето, и то су курве које се уопште не боре, него само полагају оружје. Кукавице, јебо им пас матер и њима. Па ето и Пољаци, јебо их свети Јероним, борили се... борили, а њихова господа министри — ту у авијон, беже курве авијоном право за Париз. Ништа мање, у пизду материну, да тамо тобоже владају, али само коме, пичка им материна. У нас несме тако да буде и не може тако да буде. Наравно!

Друго: Није све то што сам вам казао. Има, сви ви знате, па ви сте паметни људи, јебо их бог отац. „То је наше“, па добро, сад, пичка им материна шта је онда наше?! Пизда им материна. Па шта ми плаћамо толики порез кад је све туђе?! Јел' тако? Онда од нас нико неће добити ништа. Даћемо им курац тврд за многе године. Нек дођу ако су јунаци, сами ћемо с њима у пизду материну преко Саве и Дунава, па макар сви изгубили. Јел' тако? Јел' вам јасно? Е да боме да јесте, јер другачије не може и несме да буде! Наравно! А сад Водник... дај људима вољно.

ЕМИГРАНТСКА ШТАМПА

ЛИМУЗИНОМ У ПАРТИЗАНЕ

(Документи о
усташко-комунистичкој
колаборацији)

Овојној колаборацији између усташа и комуниста за време рата, упереној не против немачког непријатеља, већ против искључиво Срба, на челу са генералом Дражом, већ је доста објављено. Мада су комунисти већ доста од те документацији уништили, да се не би открила њихова прљава политика. Међутим, њихови верни савезници, с времена на време у својим новинама објављују своју документацију, кад год им владајућа комунистичка партија Југославије нешто неће да учини. Најбољи доказ је данас, да дојучерашњи Титов генерал Туђман, данас председник Републике Хрватске, каже да се целог свог живота осећао као усташа, а не комуниста, чак када је и носио униформу високог Титовог генерала!

ПАРТИЗАНИМА ТРЕБАЈУ ИНТЕЛЕКТУАЛЦИ

После рата, случајно је проговорила снаја злогласног усташе и министра „вањ-

ских“ послова Лорковића, из владе Анте Павелића. Како је исти Лорковић одржавао сталну везу са Титом. Једном приликом Тито му је послао поруку, да му требају хрватски интелектуалци у његовом покрету у шуми, јер су у партизанима били скоро све сами Срби. Поготову они који су морали бежати испред усташког ножа у Хрватској, Босни и Херцеговини, па су се тако, невољно, обрели међу партизанима. Покрет, који се још увек претварао као југословенски, а не изразито комунистички. Чак су својим православним борцима одобравали да славе Божић и славу у шуми, у то време.

Павелић је на Титово тражење послао неколико својих Хрвата у шуму. Избор је, између осталих, пао и на књижевника Владимира Назора, већ старца, великог симпатизера усташа и самог Анте Павелића. Наиме, песму у којој велича крвавог устаног поглавника Анту Павелића, објављеној на

АНТУН АУГУСТИНЧИЋ

првој страни листа „Хрватски Народ“ 1941. године, написао је и потписао тај исти Владимир Назор. Сада га Павелић шаље Титу, да тамо пева песме о овом злочинцу и сабрату. Питање се поставило, како ће стари Владимир Назор да оде у шуму? Његов пријатељ усташа и министар Лорковић му ставља на располагање своју лимузину са шофером, са пропусницом за немачке трупе, да га одвезе у комунистичку команду, по договору. Лично га Лорковић испраћа. Када је видео како се Назор смрзео наређује да се донесе топло ћебе и њиме покрива хладне ноге, Назорове, док овај не стигне у партизанае. Тај исти Владимир Назор је после рата проглашен за истакнутог антифашисту од стране Тита, који га поставља за првог председника послератног хрватског Сабора. Ово је толико бедно и жалосно у једну руку, а истовремено вредно смејурње, у другу, како су партизани варали наш јадни српски народ!

Затим долази пример хрватског књижевника и новинара Густава Крклеца. Павелић га лично шаље 1941. године у Земун да тамо организује усташки лист „Граничар“, са којим се приноси Београду, да је усташка држава само преко реке Саве. После рата, то се Крклецу све опрешта, постаје комунистички књижевник и добија више литералних награда за своје шкрабање.

УСТАША ПОТПРЕДСЕДНИК АВНОЈ-а!

Усташки вајар Антон Августинчић израдио је бисту крвавог Павелића, за коју му је он позирао у време највећих покоља Срба у НДХ. Та биста је била репродукована такође на првој страни листа „Хрватски Народ“, 1941. године. Тог исто Августинчића Павелић шаље Титу да и њему изваја попрсје. Не само то, Тито поставља тог исто Августинчића за потпредседника АВНОЈА, 1943. године! И сам Ђилас се изненадио када га је видео на заседању. У једној од својих књига, Ђилас каже: „Упитао сам неке наше другове, шта ће овај усташа на заседању Авноја? Сетио сам се његове бисте Павелића коју сам видео у неким усташким новинама“. Да је то случајно био Србин у питању, верујем да би га Ђилас убио на лицу места својим револвером, као што је убио пуно својих Црногораца. Али, пошто је то била Титова жеља и наређење, Ђилас, као верно псето свога господара, није смео ништа да изустит!

Или узмемо случај вајара Ивана Мештровића. Пре рата се увијао око почившег краља Александра, правећи му се велики пријатељ. Док није добио огroman посао од неких 12 милиона ондашњих динара, да направи споменик Незнаком Јунаку на Авали. Уместо да се извођење тог посла да једном од више одличних српских вајара, као Роксандићу и другим, Срби дају да споменик палом српском војнику у Првом светском рату ради Хрват, са јаким ватиканским везама. Баш смо имали чудно руководство!

Исти Мештровић сарађује за време рата са Павелићем, а када је видео да је рат изгубљен за Немачку 1943. године, моли га да га пусти да оде у Швајцарску да се тамо склони. Отићи у ту земљу у време рата, било је такође немогуће. Али, Павелић га тамо шаље као неког свог изасланика, јер је усташка Хрватска имала редовне дипломатске везе са Швајцарском.

После рата, Иван Мештровић долази у Америку, уз помоћ Ватикана, чији је увек верни слуга био. Буде постављен за професора вајарства на католичком универзитету „Нотр Дам“ у Саут Бенду, Индиана. Његов син Мате Мештровић, буде постављен за сарадника великог америчког часописа „Тајм“, кроз који је годинама сипао лажи како су само Срби на власти у Југославији, и то у време када су главни тамо били Хрвати

и Словенци: Тито, Кардељ, Бакарић, Гошњак, Крајачић, браћа Мишковић и многи други. Српски комунисти су били изоловани из Политбироа: Сретен Жујовић, др Благоје Нешиковић, Милован Ђилас и Александар Ранковић.

ВОЈНА МУЗИКА НА ДОЧЕКУ МЕШТРОВИЋА

Тај исти Мате Мештровић је овога лета довео у Загреб групу од 120 усташа који живе у иностранству, УДБА, која још увек постоји, правила се да ништа не види! А усташама су дате улазне визе на самом аеродрому Загреб. Позната је ствар да онај ко колаборира са једном диктатуром, то исто ради и са другом, било да је једно левица, а друго десница. Вајар Иван Мештровић ступа у везу са Владимиром Бакарићем, а преко њега са Титом. Они му нуде угодан живот у титославији, ако се врати и хвали њихов крвави комунистички режим. Не само то, обећавају му да ће сазидати његов музеј у Сплиту, што су доцније и урадили. Мештровић, дојучерашњи анти-комуниста, се араћа у земљу са великом помпом. На железничкој станици у Сплиту сачекује га лично председник хрватске владе Владимир Бакарић, са војном музиком, хрватским заставама, школском децом изашлом по наређењу. Усташки колаборант Иван Мештровић је најзад рехабилитован у потпуности! Не само то, одводе га код фараона Тита иа Брионе, да се тамо одмори од дугог пута. По договору са овим србомрзцем, доноси се одлука да се Његошева капела на Ловћену сруши, и да му Мештровић, за велике паре направљен свој маузолеј, који уопште по својем изгледу не одговара ни терену, ни природним лепотама тога краја. Ставља му се на располагање моћна војно-инженерска опрема Југословенске армије, да сруши Његошеву капелу, и да усташа сазида маузолеј овом великом Владици и Песнику. Црногорски комунисти, старе слугењаре Титове, ћуте. Тако да данас, и споменик Српском Незнаком Јунаку на Авали, и споменик великом Његошу, носе обележје усташког вајара Ивана Мештровића! Каква срамота, која се мора једног данв исправити! Наравно, комунисти као и увек лажу, пишући кво је Мештровић за време рата чамео као анти-фашиста у Павелићевом затуру. Истина је супротна. Иван Мештровић је сам написао, како је за време рата имао више пријатељских сусрета са Антом Павелићем, и то како рече „врло срдачних“. То је Мештровић објавио у његовим „Успоменама“, књизи која је издата у усташком гезду у Аргентини, после рата, а недавно објављена у скраћеном издању у садашњим усташким новинама у Загребу.

КРЛЕЖА ЗА СВА ВРЕМЕНА

Говорећи о културно-уметничкој сарадњи усташа и комуниста, морамо напоменути и случај хрватског књижевника и драматурга Мирослава Крлеже. Човек који је као писац савкако имво извесног талента, али као људско биће, његов карактер, био је раван нули. Велики непријатељ Срба још од рвне младости. Познате су фотографије које круже Београдом: те Крлежа са Павелићем за време рата, те Крлежа са Титом после рата, те Крлежа кво игра шах са Павелићем, те како игра шах са Титом. Умро је пре неколико година. Доживео је највеће почести од свих режима, нарочито овог комунистичког, који му је дао све могуће награде, јако удобан живот, путовања по иностранству, и предлагао га из године у годину за Нобелову награду за књижевност, коју није никада добио.

Октобра 1944. године, крваве партизан-

ЕМИГРАНТСКА ШТАМПА

ске банде улазе у Београд иза руских тенкова маршала Толбухина, жељне српске краи. Настаје страховити терор над српским народом, предаоћен партизанским генералом Кочом Поповићем, првим командантом Србије. Шеф партизанске пропаганде, моћни злочинац Милован Ђилас, издаје наређење за „чистке“, равне онима из Совјетског Савеза за време Лењина и Стаљина. Наређује да се, између осталих, стрељају два позната српска уметника, комичари Аца Цветковић и Јован Танић. Њихова „кривица“: што су се појављивали на забавним поп-подневима на Коларчевом универзитету за време рата у Београду, и својим хумором бодрили Србе да издрже дуге и тешке дане окупације од немачке солдатеске. Наређују и убиство Бранка Поповића, познатог сликара и декана Техничког факултета у Београду, и толике друге. Српска крв тече по улицама Србије, нигде никога да их заштити од терора.

ТЕРЕВЕНКЕ С МЛАДИМ ЖЕНАМА

Међу самим партизанима, неки се питају: зашто да сарађују само уметници из Србије, а не и они из Хрватске? Као познати диригент Лоаро Матачић, којег је пред сам Други светски рат српско високо друштво поставило за директора Опере у Београду, поред толиког броја способних Срба. Матачић, као немачки шпијун, бежи из Београда уочи бомбардовања, даје податке Немцима, одлази у Загреб код Павелића, облачи униформу усташког пуковника, и постаје шеф Павелићеве „глазбе“. Партизани покушавају доцније да то све умање. Кажу, није био усташа, већ „само“ домобрански пуковник. Тито га брани пред Ђиласом, наређује да не сме ништа да се догоди Ловри. Да се

ствар заташка, шаљу га „по казни“ у Скопље, да тамо организује прву македонску оперу, и симфонијски оркестар. Тамо је овај издајник живео више година, у свом изобиљу: удобан стан, ауто са шофером, висока плата, млада Бугарка Јасмина за љубавницу, најбоља храна за руководиоце. Када се ствар временом заташкала, Тито му издаје пасош за одлазак у Немачку. Када би се враћао у земљу, Ловро и Тито су се често налазили, и како кажу, заједно терали теревенке са младим женама!

Данас наши јадни Срби у земљи, су упрли очи у Удружење књижевника Србије, које се налази у Београду, у Француској улици бр. 6. Тамо се скупљају књижевници, издају своје новине, преклапају о судбини Србије, дају своју подршку Слободану Милошевићу. Па ко су ти књижевници? Нена нова лица, која су испаштала под Титом? Не, то су иста она лица, која су давала тон нашем културном (или некултурном) животу за време Тита: Добрица Ћосић, Антоније Исаковић, Танасије Младеновић, сви они који су годинама палили и жарили као политички комесари под њиховим љубицим „белом љубичицом“ — Јосипом Брозом. Само им је недостајао један, у том чудном скупу: њихов Милован Ђилас, „Ђидо“. Он је данас замолио да га приме, заједно са 400 других бедника, из земље и иностранства. На то је одговорила Управа Удружења књижевника, онако „мушки“. „Ми не примемо, друже Ђидо, твоју молбу на чланство. Ми тебе ПОЗИВАМО, јер нама би била особита част да ти будеш члан нашег Удружења?“ Ништа ново међу комунистима! Или. Иста кола, само другом фарбом премазана.

Драган ЈОКСИМОВИЋ
„Слобода“)

ИВАН МЕШТРОВИЋ

ЕМИГРАНТСКА ШТАМПА

ПОСЛЕДЊИ ПОЗДРАВ

Вест о смрти сваког нашег брата и сестре у емиграцији, редакција „Српске речи“ прима са жаљењем. Сматрамо моралном обавезом да и даље бесплатно објављујемо сваку пристиглу умрлицу, с уверењем да долазе дани када ће српски гробови бити само у отаџбини

АЛЕКСА Б. ГРКОВИЋ

Покојни Алекса рођен је 17. новембра 1905. године у Ужицу, од оца Благоја и мајке Ђуке. Основно домаће образовање добио је од својих родитеља и баба

Ане, коју ће врло често кроз живот споминати кад год се у друштву поведе реч о нашој православно-саветосавској вери. Променио је свет у раним јутарњим часовима 13. октобра 1990. године и сахрањен поред своје супруге на „Монтроз“ гробљу у Чикагу.

Основну школу и гимназију завршио је у Ужицу, а потом ступио у 51. класу Војне академије 1923. године.

По капитулацији Немачке, покојни Алекса одбија да се врати у комунизмом поробљену Отаџбину, остаје веран датој заклетви и стални сукоби са комунистичким пропагандистима, а најекстремнији су Ото Бицхалци и Власта Царевац. При формирању нових команди покојни Алекса постављен је за начелника штаба 2 центра код генерала Жугића.

У сталном је покрету обилазак нижих команди, бризи за смештај и обезбеђење од комунистичких агитатора. У Хановеру чини све што може да помогне групи младих официра и несвршених студената да заврше студије, између којих је и једно од данас познатих имена у америчком научном животу професор др Миломир Станишић.

По налогу покојног Краља Петра, а у споразуму са савезницима, генерал Тешановић 1949. год. формира групу од 27 одабраних официра, где опет скоро међу првима видимо покојног Алексу, која одлази у Грчку одакле је требало да буде убачена у Југославију, али се од крајњег чина одустало због крупних промена и заокрета у насталим политичким догађајима.

У Грчкој остаје неколико месеци и враћа се поново у Немачку одакле 1950. г. долази у Америку. 1954. г. стиже му и супруга Милица и обоје активно учествују у јавном и политичком животу Срба у емиграцији, посебно у тзв. чикашком басену.

ПРЕТПЛАТА НА „СРПСКУ РЕЧ“

Овим се претплаћујем на „Српску реч“ чија полугодишња претплата износи 220 динара, а годишња 440 динара (урачунао је попуст од 10%). Годишња претплата за иностранство је 100 ДЕМ, 60 УСД, или одговарајућа противвредност у другим конвертибилним валутама или динарима.

Уплате вршити на динарски жиро-рачуни 60801-603-27562 с назнаком за „Српску реч“, односно девизни 60811-620-25731-749563. Уплате из иностранства се могу вршити и чековима и међународним уплатницама.

По један примерак уплатнице или других доказа о уплати, заједно са овом наруџбеницом послати на адресу:

ПЕДАГОШКА АКАДЕМИЈА
ЗА СРПСКУ РЕЧ
соба 23, тел. 642-233 локал 149
11000 Београд
Народног фронта 43

(име и презиме)

(улица и број)

(место и поштански број)

ОБАВЕШТЕЊЕ

Због великог интересовања Редакција „Српске речи“ обавештава читаоце да располаже са комплетом бројева од 1 до 8.

Комплети или појединачни бројеви могу се наручити уплатом на жиро-рачуни број 60801-603-27562 или девизни 60811-620-128-25731-745633 или поузећем на телефон 642-233 локал 149 или на адресу ПЕДАГОШКА АКАДЕМИЈА ЗА „СРПСКУ РЕЧ“ соба 23, 11000 Београд, Народног фронта бр. 43.

ПОРУЧБЕНИ КУПОН

Наручујем „Српску реч“ број 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. Заокружити бројеве које наручујете.

(име и презиме)

(улица и број)

(место и поштански број)

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ — ЗАВРШНИ ЗБОР НА ТРГУ РЕПУБЛИКЕ У БЕОГРАДУ — ГДЕ СУ ВАШИ ГЛАСОВИ

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ У ЗАЈЕЧАРУ 22. 11. 1990. — ГДЕ СУ ВАШИ ГЛАСОВИ

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ У ЗРЕЊАНИНУ 25. 11. 1990. — ГДЕ СУ ВАШИ ГЛАСОВИ

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ У МИЛЕШЕВУ 2. 12. 1990. — ГДЕ СУ ВАШИ ГЛАСОВИ

**СРБИЈА
1945—1990.**